

ศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต

Islamic Center of Phuket

ลัดดา อารีย์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาสถาปัตยกรรมหลัก)
ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2559

ศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต

Islamic Center Of Phuket

นางสาวลัดดา อารีย์

Ladda Aree

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาสถาปัตยกรรมหลัก)
ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา พ.ศ.2559 – 2560

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติ
ให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ โสวิทย์สกุล)

คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรทอง
รองศาสตราจารย์วรวรรณ
อาจารย์ ดร.รวิช
อาจารย์พรพุมิ
อาจารย์ปรีศณี

โชติวุฒิปพัฒนา
โรจน์ไพบุลย์
ควรรประเสริฐ
ศุภกเอม
เมฆศรีสวัสดิ์

ประธานกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการและเลขานุการ

.....

(อาจารย์พิสิฐ พินิจจันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต (Islamic center of Phuket)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ หากปราศจากการช่วยเหลือ คำแนะนำและการสนับสนุนจากบุคคลต่าง ๆ ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์จึงขอขอบพระคุณบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ขอขอบคุณอาจารย์พิสิฐ พินิจจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยผลักดันให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยการตรวจแบบ ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางภายหลักรับจบการศึกษา

ขอขอบคุณนางมาลินี อารีย์และนายมนัส อารีย์ ผู้ที่ให้อิสระในการเลือกศึกษาและสนับสนุนข้าพเจ้าอยู่เสมอ อำนวยความสะดวกทั้งในด้านทุนทรัพย์ ด้านอาหารการกิน ด้านกำลังกาย อีกทั้งยังคอยให้กำลังใจอยู่เสมอ

ขอขอบคุณคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์และคำติชมในวันนำเสนอผลงาน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลงานในภายภาคหน้าให้ครบถ้วนมากขึ้น

ขอขอบคุณคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดภูเก็ต นายคณัย ทองย่น ที่ให้ข้อมูลและคำปรึกษาเกี่ยวกับมุสลิมในจังหวัดภูเก็ตเพื่อมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ ในสายรหัส 72 ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งต้องขอบคุณ นายอิทธิพนธ์ พจน์พรชัย นางสาวอารยา สงประยูร นางสาวจันทร์เพ็ญ สุขสมเนตร นายวิษชภักดิ์ ปาละนันท์ นายวิทวัส อยู่ดีและนางสาวลลิตา ศิริพันธ์ ที่คอยช่วยเหลือทั้งการจัดทำหุ่นจำลองและการทำเพลคนำเสนอผลงาน

ขอขอบคุณนายธีรธันย์ ภูริจิรธนานันท์ ผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ที่ช่วยให้คำแนะนำ ความรู้เพิ่มเติมในการทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งกำลังใจและรอยยิ้มที่ให้แก่เสมอ

ขอขอบคุณบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้มีส่วนร่วมในการทำวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นางสาว ลัดดา อารีย์

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต Islamic Center Of Phuket
นักศึกษา	นางสาวลัดดา อารีย์
รหัสประจำตัว	55020072
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมและการวางแผน
ปีการศึกษา	2559 – 2560
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.พิสิฐ พินิจจันทร์

บทคัดย่อ

โครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากนโยบายของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดภูเก็ต เพื่อที่จะแก้ปัญหาอันเนื่องมาจากการไม่มีจุดศูนย์รวมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต ทำให้ชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต ไม่มีพื้นที่จัดกิจกรรมร่วมกัน และการได้รับความรู้ความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน จึงเกิดโครงการขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คนมุสลิมในพื้นที่มีพื้นที่ ที่จะสามารถมาทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและสอดคล้องกับหลักการทางศาสนาของชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต

โครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต ตั้งอยู่ที่บริเวณถนนเทพกระษัตรี ทางหลวงหมายเลข 402 ตัดกับถนนพรุสมภาร- งานทวี ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต อยู่บนพื้นที่ 10.5 ไร่ ตำแหน่งที่ตั้งตอบสนองการเข้าถึงสำหรับชุมชนมุสลิมและนักท่องเที่ยว โดยมีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมของที่ตั้ง ไม่สร้างความแปลกแยกจากพื้นที่ โดยมีการผสมผสานระหว่าง ความเป็นภูเก็ตและเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมแบบอิสลาม มีความโดดเด่น และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่ตัวอาคารเพื่อเพิ่มคุณค่าและประสบการณ์แก่ผู้ใช้งาน โดยภายในโครงการประกอบด้วย ส่วนประกอบศาสนกิจ สำหรับมุสลิมในพื้นที่และต่างพื้นที่ ส่วนบริการวิชาการเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ชาวมุสลิม ส่วนบริการสาธารณะเพื่อรองรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนบริการโครงการ ส่วนบริการอาคารและส่วนจอดรถ โดยสรุปโครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต มีพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ เพื่อตอบรับการดำเนินงานของโครงการรวมทั้งสิ้น 12,895 ตารางเมตร

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	I
บทคัดย่อ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญรูปภาพ.....	VI
สารบัญตาราง.....	XV
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	3
1.3 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ.....	3
1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษา.....	4
1.5 องค์ประกอบของโครงการ.....	5
1.6 แหล่งข้อมูล.....	6
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ	
2.1 บทบัญญัติและวัฒนธรรมทางศาสนาอิสลาม	
2.1.1 หลักการศรัทธา.....	7
2.1.2 หลักการปฏิบัติ.....	8
2.1.3 หลักคุณธรรมหรือหลักความดี (อิห์ซาน).....	15
2.1.4 ศาสนาอิสลามกับการดำเนินชีวิต.....	15
2.2 เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอิสลาม.....	20
2.3 การบริหารองค์กรศาสนาอิสลามในประเทศไทย.....	25
2.4 ตัวอย่างกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโครงการ.....	27
2.5 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อโครงการ.....	39
บทที่ 3 การศึกษาอาคารตัวอย่าง	
3.1 การศึกษาอาคารในประเทศ	
3.1.1 มุลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย.....	41

3.2 การศึกษาอาคารต่างประเทศ	
3.2.1 Sancaklar Mosque.....	64
3.2.2 The Mosque And Museum Of Religious Harmony.....	74
3.2.3 Assyafaah Mosque.....	85
3.2.4 Sultan Qaboos Grand Mosque.....	93
3.3 ตารางสรุปการศึกษาอาคารตัวอย่าง.....	98
บทที่ 4 วิเคราะห์และกำหนดผู้ใช้โครงการ	
4.1 ศึกษาประเภทผู้ใช้โครงการ.....	100
4.2 การวิเคราะห์ผู้เข้าใช้โครงการ.....	101
4.3 การคาดคะเนปริมาณผู้ใช้โครงการ.....	108
บทที่ 5 วิเคราะห์องค์ประกอบโครงการและกำหนดพื้นที่ใช้สอย	
5.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการ	
5.1.1 วิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ.....	120
5.1.2 วิเคราะห์องค์ประกอบจากความต้องการของผู้ใช้โครงการ.....	122
5.1.3 วิเคราะห์องค์ประกอบจากอาคารตัวอย่าง.....	123
5.2 สรุปองค์ประกอบของโครงการ	
5.2.1 กำหนดองค์ประกอบย่อยของโครงการ.....	125
5.2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ.....	130
5.3 วิเคราะห์และหาพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ.....	134
5.4 สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ.....	171
บทที่ 6 การวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการ	
6.1 การพิจารณาและกำหนดที่ตั้งโครงการ.....	181
6.2 การพิจารณาและกำหนดที่ตั้งโครงการ	
6.2.1 ลักษณะทางกายภาพจังหวัดภูเก็ต.....	182
6.2.2 การพิจารณาและกำหนดที่ตั้งในระดับอำเภอ.....	185
6.2.3 การพิจารณาและกำหนดที่ตั้งในระดับย่าน.....	191
6.2.4 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับที่ตั้ง.....	193

6.3	พิจารณาเปรียบเทียบทำเลที่ตั้ง.....	195
6.4	วิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ.....	205
บทที่ 7 การศึกษางานระบบประกอบอาคาร		
7.1	ระบบโครงสร้าง.....	210
7.2	ระบบแสงสว่างภายในอาคาร.....	212
7.3	ระบบไฟฟ้า.....	213
7.4	ระบบปรับอากาศ.....	214
7.5	ระบบสุขาภิบาล.....	216
7.6	ระบบป้องกันอัคคีภัย.....	216
7.7	ระบบสื่อสาร.....	217
7.8	ระบบรักษาความปลอดภัย.....	218
7.9	สรุปการใช้งานระบบต่าง ๆ.....	218
บทที่ 8 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรม		
8.1	แนวความคิดในการออกแบบ.....	220
8.2	กระบวนการออกแบบ.....	222
8.3	งานระบบและโครงสร้าง.....	224
8.4	ผลงานการออกแบบ.....	226
ภาคผนวก ก.....		235
ภาคผนวก ข.....		260
ภาคผนวก ค.....		264

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
2.1 แสดงอิริยาบถในการประกอบพิธีละหมาด.....	9
2.2 แสดงการอาบน้ำละหมาด.....	10
2.3 แสดงท่าทางการประกอบพิธีละหมาด.....	11
2.4 แสดงขั้นตอนการประกอบพิธีละหมาด.....	12
2.5 การพิธีละศีลอด ภายใต้ร่มเงาและชายคาแห่งมัสยิดนบี เมืองมะดีนะห์.....	13
2.6 การทักทายโดยการให้สลามและจับมือ.....	16
2.7 การแต่งกายแบบมุสลิมถูกประยุกต์ให้ทันสมัยมากขึ้น.....	17
2.8 การประกอบพิธีนิกะห์.....	19
2.9 แสดงองค์ประกอบของมัสยิด.....	21
2.10 โถงละหมาด ABU DHABI GRAND MOSQUE.....	22
2.11 โถงละหมาดและมิมบร์ Wilayah Masjid.....	22
2.12 มิมบร์.....	23
2.13 ลานอเนกประสงค์ Jama Mosque.....	23
2.14 หออะซาน Morocco Grand Mosque.....	24
2.15 แผนผังแสดงการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามในประเทศไทย.....	27
3.1 แสดงทัศนียภาพโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย.....	41
3.2 ที่ตั้งของโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย.....	44
3.3 แสดงผังบริเวณของโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย.....	45
3.4 แสดงทัศนียภาพบริเวณถนนด้านหน้าของโครงการ.....	46
3.5 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางเข้าของโครงการ.....	46
3.6 แสดงการจัดภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าโครงการเพื่อนำสายตาสู่อาคาร.....	46
3.7 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการจัดพื้นที่ภายในโครงการ.....	47
3.8 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1 ของโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย.....	48
3.9 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 2 ของโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย.....	48

สารบัญญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
3.10 แสดงแผนภาพความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในโครงการ.....	49
3.11 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานอเนกประสงค์.....	50
3.12 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานอเนกประสงค์และการใช้งาน.....	50
3.13 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงสะพาน.....	51
3.14 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงสะพานและการใช้งานสะพานวันศุกร์.....	51
3.15 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงสะพาน.....	52
3.16 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงกลางเพื่อแยกไปสู่ห้องสะพานและห้องประชุม.....	52
3.17 แสดงทัศนียภาพบริเวณที่อาบน้ำสะพานที่อยู่ชั้น 1	53
3.18 แสดงทัศนียภาพที่อาบน้ำสะพานบริเวณห้องประชุมวีไอพี.....	53
3.19 แสดงทัศนียภาพห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ บริเวณพื้นที่อ่านคัมภีร์อัลกุรอาน.....	54
3.20 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางเข้าส่วนกิจการศาสนาและสำนักงานชมรมมุสลิม.....	54
3.21 แสดงทัศนียภาพบริเวณสำนักงานโครงการ.....	55
3.22 แสดงทัศนียภาพบริเวณส่วนจัดเลี้ยง.....	55
3.23 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานจอดรถและร้านค้าภายนอกอาคาร.....	56
3.24 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานจอดรถด้านหน้าโครงการ.....	56
3.25 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โรงอาหาร.....	57
3.26 แสดงทัศนียภาพบริเวณร้านขายหนังสือ.....	57
3.27 แสดงรูปด้านของอาคารและที่ว่างที่เกิดขึ้นจากหลังคาทรง โคง.....	58
3.28 แสดงรายละเอียดประตูไม้ลวดลายแบบอิสลาม.....	58
3.29 แสดงรายละเอียดกระเบื้องผนังลวดลายแบบอิสลาม.....	59
3.30 แสดงรายละเอียดกระเบื้องผนังลวดลายแบบอิสลาม.....	59
3.31 แสดงรายละเอียดราวกันตกลวดลายแบบอิสลาม.....	59
3.32 แสดงโครงสร้างพื้นแบบ waffle slab.....	60
3.33 แสดงหลังคาโครงสร้างคอนกรีตเปลือบบาง.....	60

สารบัญญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
3.34 แสดงรายละเอียดผนังที่มีลวดลายแบบอิสลาม.....	61
3.35 แสดงรายละเอียดผนังที่สามารถระบายอากาศได้และมีลวดลายแบบอิสลาม.....	61
3.36 แสดงทัศนียภาพโครงการ Sancaklar Mosque.....	64
3.37 แสดงแนวความคิดในการออกแบบอาคาร.....	65
3.38 แสดงที่ตั้งโครงการและพื้นที่ข้างเคียง.....	66
3.39 แสดงผังบริเวณของโครงการ.....	67
3.40 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของการจัดพื้นที่ภายในโครงการ.....	67
3.41 แสดงผังพื้นที่ชั้น 1 ของโครงการ.....	68
3.42 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในโครงการ.....	69
3.43 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดชาย ด้านหน้ามีบันไดขึ้นไปสู่หอออะซาน.....	69
3.44 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดชายขณะประกอบละหมาด.....	69
3.45 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดชายขณะประกอบละหมาด.....	70
3.46 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดหญิงขณะประกอบละหมาด.....	70
3.47 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดหญิง.....	70
3.48 แสดงทัศนียภาพภายในส่วนอาบน้ำละหมาด.....	71
3.49 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงอเนกประสงค์.....	71
3.50 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางเข้าห้องละหมาด.....	71
3.51 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องสมุดเชื่อมต่อกับ โถงอเนกประสงค์.....	72
3.52 รูปตัดแสดงที่ว่างภายในอาคาร.....	72
3.53 แสดงทัศนียภาพโครงการ The Mosque And Museum Of Religious Harmony.....	74
3.54 แสดงแนวความคิดในการออกแบบพื้นที่เชื่อมต่อกับพื้นที่สาธารณะภายนอก.....	75
3.55 แบบแสดงการตัดกันของแนวแกนถนน และ แนวแกนที่หันไปทางเมกกะ.....	76
3.56 แสดงลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งโครงการที่ถูกแบ่งออกเป็นสามส่วน.....	76
3.57 แสดงขอบเขตพื้นที่ของโครงการ.....	77

สารบัญญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
3.58 แสดงการแบ่งพื้นที่อาคาร.....	77
3.59 แสดงการวางอาคารตามผังเมืองติรานา.....	77
3.60 แสดงการวางอาคารตามแนวแกนนครเมกกะ.....	78
3.61 แสดงพื้นที่ที่เกิดขึ้นจากผังเมืองติรานาและตามแนวแกนนครเมกกะ.....	78
3.62 แสดงลานอเนกประสงค์ของโครงการ.....	78
3.63 แสดงพื้นที่สำหรับอาบน้ำละหมาด.....	79
3.64 แสดงหออะซานที่เข้ากับโครงการ.....	79
3.65 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในโครงการ.....	80
3.66 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องละหมาด.....	81
3.67 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องละหมาด.....	81
3.68 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานอเนกประสงค์.....	82
3.69 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานอเนกประสงค์.....	82
3.70 แสดงทัศนียภาพบริเวณส่วนพิพิธภัณฑ์.....	83
3.71 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องสมุด.....	83
3.72 แสดงทัศนียภาพภายนอกของอาคาร Assyafaah Mosque.....	85
3.73 แสดงที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง.....	86
3.74 แสดงความสัมพันธ์ของการจัดพื้นที่ภายในโครงการ.....	86
3.75 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1 ของโครงการ Assyafaah Mosque.....	87
3.76 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 2 ของโครงการ Assyafaah Mosque.....	87
3.77 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 3 ของโครงการ Assyafaah Mosque.....	88
3.78 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 4 ของโครงการ Assyafaah Mosque.....	88
3.79 แสดงทัศนียภาพบริเวณโถงละหมาด.....	89
3.81 แสดงทัศนียภาพบริเวณโถงละหมาด.....	89
3.82 ช่องเปิดและผนังที่ประดับด้วยตัวอักษรภาษาอาหรับ.....	90

สารบัญญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
3.83 หออะซานที่มีรูปแบบสมัยใหม่.....	90
3.84 แสดงโครงสร้างอาร์ค.....	91
3.85 รูปตัดแสดงโครงสร้างอาร์ค.....	91
4.1 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของศูนย์และบุคคลากรอื่น ๆ.....	101
4.2 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้มาละหมาด.....	103
4.3 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม.....	105
4.4 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ที่มาท่องเที่ยวหรือพักผ่อนหย่อนใจ.....	106
4.5 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้มาซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค.....	106
4.6 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้มาติดต่อประสานงานหรือองค์กรต่าง ๆ.....	107
4.7 แผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารงาน โครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต.....	108
4.8 แสดงผู้เข้าใช้งานมัสยิดมุการ์รัม จังหวัดภูเก็ต.....	115
4.9 แสดงผู้เข้าใช้งานมัสยิดมุการ์รัม จังหวัดภูเก็ต.....	115
5.1 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนบริหาร.....	130
5.2 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนประกอบศาสนกิจ.....	131
5.3 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนวิชาการ.....	131
5.4 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนห้องสมุด.....	132
5.5 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนบริการสาธารณะ.....	132
5.6 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนสินค้าอุปโภค-บริโภค.....	133
5.7 แสดงพื้นที่ห้องผู้อำนวยการ.....	134
5.8 แสดงพื้นที่ห้องรองผู้อำนวยการ และ หัวหน้าฝ่าย (Director)	134
5.9 แสดงพื้นที่ห้องรองหัวหน้าฝ่าย (Manager) และห้องเลขานุการ.....	134
5.10 พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ธุรการ.....	135
5.11 พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่การเงิน-การบัญชี.....	135
5.12 พื้นที่การทำงาน 1 คน.....	135

สารบัญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
5.13 แสดงพื้นที่ส่วนรับแขก-พักคอย (waiting area).....	135
5.14 แสดงพื้นที่ห้องประชุม 10 – 12 คน.....	136
5.15 แสดงพื้นที่ห้องประชุม 4 – 6 คน.....	136
5.16 แสดงพื้นที่ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)	136
5.17 แสดงท่าทางการสูบบุหรี่.....	137
5.18 แสดงพื้นที่การสูบบุหรี่สำหรับ 1 คน.....	138
5.19 แสดงพื้นที่อาบน้ำละหมาดสำหรับ 1 คน.....	139
5.20 แสดงพื้นที่ส่วนโต๊ะรับ-จ่ายหนังสือ.....	142
5.21 แสดงพื้นที่ส่วนห้องซ่อมหนังสือ.....	142
5.22 แสดงพื้นที่ส่วนถ่ายเอกสาร.....	142
5.23 แสดงพื้นที่ทำงานบรรณารักษ์.....	143
5.24 แสดงพื้นที่พักพนักงาน-ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่.....	143
5.25 แสดงพื้นที่นั่งฟังบรรยาย สำหรับ 1 คน.....	144
5.26 แสดงพื้นที่นั่งฟังบรรยาย สำหรับ 1 คน.....	145
5.27 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย1.....	149
5.28 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย2.....	149
5.29 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย3.....	150
5.30 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย4.....	150
5.31 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย5.....	151
5.32 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย6.....	151
5.33 แสดงขนาดและระยะของตู้แสดงชิ้นงาน.....	152
5.34 แสดงขนาดและระยะของพื้นที่สำหรับแสดงสิ่งของ.....	152
5.35 แสดงขนาดและระยะของพื้นที่สำหรับแสดงสิ่งของ.....	153
5.36 แสดงขนาดและระยะของพื้นที่สำหรับแสดงสิ่งของ.....	153

สารบัญญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
5.37 แสดงขนาดและระยะของพื้นที่สำหรับแสดงสิ่งของ.....	153
5.38 แสดงขนาดและระยะของหุ่นแสดง.....	154
5.39 แสดงกิจกรรมการชมนิทรรศการแบบมีจออิเล็กทรอนิกส์.....	154
5.40 แสดงกิจกรรมการชมนิทรรศการแบบมีจออิเล็กทรอนิกส์.....	155
5.41 แสดงการจัดแสดง Diorama แบบ1คน.....	155
5.42 แสดงการจัดแสดง Diorama แบบ2คน.....	155
5.43 แสดงพื้นที่ห้องพยาบาล.....	158
5.44 แสดงพื้นที่ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย.....	158
5.45 แสดงพื้นที่ห้องพักยาม.....	158
5.46 แสดงตัวอย่างโต๊ะในส่วนศูนย์อาหาร.....	159
5.47 แสดงพื้นที่ร้านจำหน่ายอาหาร.....	160
5.48 แสดงพื้นที่ร้านจำหน่ายสินค้าอุปโภค.....	161
5.49 แสดงตัวอย่างการจัดห้องประชุม 800 ที่นั่ง.....	162
5.50 แสดงตัวอย่างการจัดห้องประชุม 400 ที่นั่ง.....	162
5.51 แสดงตัวอย่างการจัดเลี้ยงแบบโต๊ะจีน 250 ที่นั่ง.....	163
5.52 แสดงตัวอย่างการจัดเลี้ยงแบบโต๊ะจีน 250 ที่นั่งจำนวน 2 ห้อง.....	163
5.53 แสดงตัวอย่างการจัดเลี้ยงแบบโต๊ะจีน 500 ที่นั่ง.....	164
5.55 แสดงพื้นที่โถงชกโครก.....	164
5.56 แสดงพื้นที่อ่างล้างมือ.....	164
5.57 แสดงพื้นที่โถงปัสสาวะชาย.....	165
5.58 แสดงพื้นที่จอครยยนตร์ส่วนบุคคล.....	169
5.59 แสดงพื้นที่จอครยบัส.....	169
5.60 แสดงพื้นที่จอครยจักรยานยนตร์.....	170
5.61 แผนภูมิสัดส่วนองค์ประกอบโครงการ.....	180

สารบัญญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
6.1 แผนที่ท้องที่จังหวัดภูเก็ต.....	182
6.2 แสดงตำแหน่งอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดภูเก็ต.....	186
6.3 แสดงการกระจายตัวของชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ตจากตำแหน่งมัสยิด.....	186
6.4 แสดงขนาดมัสยิดของชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต.....	187
6.5 แสดงย่านของชุมชนชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต.....	191
6.6 แสดงแหล่งชุมชนมุสลิมบริเวณที่ตั้ง.....	192
6.7 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง A,B และ C.....	194
6.8 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง A.....	195
6.9 ทศนียภาพบริเวณด้านหน้าโครงการ.....	195
6.10 ทศนียภาพบริเวณด้านหน้าโครงการ.....	196
6.11 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง B.....	197
6.12 ทศนียภาพบริเวณด้านหน้าโครงการ.....	197
6.13 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง C.....	197
6.14 ทศนียภาพบริเวณด้านหน้าโครงการ.....	198
6.15 ทศนียภาพบริเวณด้านหน้าโครงการ.....	199
6.16 แสดงทศนียภาพรอบที่ตั้งโครงการ.....	200
6.17 แสดงอิทธิพลของธรรมชาติที่มีผลต่อโครงการ.....	200
6.18 แสดงมลพิษทางเสียงและอากาศที่มีผลต่อโครงการ.....	200
6.19 แสดงตำแหน่งทางเข้าหลักและรองของโครงการ.....	201
6.20 แสดงทศนียภาพโดยรอบและมุมมองสู่โครงการ.....	202
6.21 รัยะร่นที่มีผลต่อที่ตั้งโครงการ.....	203
7.1 แสดงการทำงานของระบบ VRV.....	215
8.1 แสดงที่มาและวัตถุประสงค์ของโครงการ.....	220
8.2 แสดงผู้ใช้โครงการและองค์ประกอบโครงการ.....	221

สารบัญญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
8.3 แสดงที่ตั้งโครงการ.....	221
8.4 แสดงแนวความคิดและขั้นตอนการออกแบบ.....	222
8.5 แสดงการพัฒนารูปทรงอาคาร.....	223
8.6 แสดงกิจกรรมภายในโครงการ.....	223
8.7 แสดงโครงสร้าง.....	224
8.8 แสดงงานระบบที่ใช้ภายในโครงการ.....	225
8.9 แสดงผังบริเวณ.....	226
8.10 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1.....	227
8.11 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 2.....	227
8.12 แสดงรูปด้านและรูปตัด.....	228
8.13 แสดงรูปด้านและรูปตัด.....	228
8.14 แสดงทัศนียภาพด้านหน้าโครงการ.....	229
8.15 แสดงทัศนียภาพบริเวณโถงทางเดิน.....	229
8.16 แสดงทัศนียภาพบริเวณส่วนชำระล้างร่างกาย.....	229
8.17 แสดงทัศนียภาพบริเวณโถง حمام.....	230
8.18 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องจัดเลี้ยง.....	230
8.19 แสดงทัศนียภาพบริเวณภูมิทัศน์ด้านหน้าโครงการ.....	230
8.20 แสดงหุ่นจำลองภาพรวมโครงการ.....	231
8.21 แสดงหุ่นจำลองบริเวณทางเข้าโครงการ.....	231
8.22 แสดงหุ่นจำลองบริเวณทางเข้าโครงการ.....	232
8.23 แสดงหุ่นจำลองบริเวณภูมิทัศน์ภายในโครงการ.....	232
8.24 แสดงหุ่นจำลองบริเวณภูมิทัศน์ภายในโครงการ.....	233
8.25 แสดงหุ่นจำลองบริเวณร้านอาหารภายในโครงการ.....	233

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงอัตราค่าเช่าพื้นที่.....	30
2.2 สรุปกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโครงการ.....	38
4.1 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ.....	102
4.2 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่สมาคมอิสลามและฝ่ายบริการสังคม.....	102
4.3 แสดงพฤติกรรมของผู้เช่าพื้นที่จำหน่ายสินค้าและบริการ.....	103
4.4 แสดงช่วงเวลาในการระดมและจำนวนผู้ระดมในแต่ละช่วงเวลา.....	109
4.5 อัตรากำลังและหน้าที่ของบุคลากรภายในโครงการ.....	114
4.6 แสดงอัตราส่วนระหว่างประชากรมุสลิมกับผู้ระดมอีด.....	116
4.7 แสดงจำนวนผู้ระดมวันศุกร์.....	116
4.8 แสดงจำนวนผู้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค.....	118
5.1 แสดงองค์ประกอบที่เกิดจากวัตถุประสงค์ของโครงการ.....	122
5.2 แสดงองค์ประกอบที่เกิดจากผู้ใช้โครงการ.....	123
5.3 แสดงองค์ประกอบที่เกิดจากความต้องการพื้นฐาน.....	124
5.4 แสดงองค์ประกอบจากการเปรียบเทียบอาคารตัวอย่าง.....	125
5.5 แสดงองค์ประกอบย่อยในโครงการ.....	126
5.6 แสดงเนื้อหาโดยสังเขปนิทรรศการช่วงที่ 1 จุดกำเนิด.....	146
5.7 แสดงเนื้อหาโดยสังเขปนิทรรศการช่วงที่ 2 อีด – อิสลาม.....	147
5.8 แสดงเนื้อหาโดยสังเขปนิทรรศการช่วงที่ 3 การขยายตัวของศาสนา.....	148
5.9 แสดงเนื้อหาโดยสังเขปนิทรรศการวัฒนธรรมอิสลาม.....	149
5.10 ตารางแสดงการคำนวณพื้นที่จัดแสดง	156
5.12 ตารางแสดงอัตราส่วนห้องน้ำในอาคารสาธารณะ.....	165
5.13 ตารางแสดงสัดส่วนพื้นที่และการใช้สุขภัณฑ์.....	166
5.14 ตารางแสดงการคำนวณการใช้ไฟฟ้าในโครงการ.....	166
5.15 ตารางแสดงจำนวนที่จอดรถยนต์ต่อพื้นที่ใช้งาน.....	167

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.16 ตารางสรุปพื้นที่องค์ประกอบโครงการ.....	168
6.1 แสดงศาสนิกชนในศาสนาต่าง ๆ ในจังหวัดภูเก็ต.....	184
6.2 แสดงการพิจารณาให้คะแนนอำเภอที่เหมาะสม.....	190
6.3 ตารางวิเคราะห์ที่ตั้ง.....	195
6.4 ตารางวิเคราะห์ที่ตั้ง.....	198
6.5 ตารางวิเคราะห์ที่ตั้ง.....	201
6.6 ตารางการให้คะแนนการเลือกที่ตั้งของโครงการ.....	204
7.1 ตารางสรุปการใช้งานระบบต่างๆของโครงการ.....	218

บทที่ 1

บทนำ

ชื่อโครงการ ศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต (Islamic Center Of Phuket)

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การศึกษา แต่กลับตรงกันข้ามกับศีลธรรมของคนในสังคมที่กลับลดน้อยลง ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดจากอาชญากรหรือคนร้ายเท่านั้น กลับเกิดจากคนปกติในสังคมไม่ว่าจะเพศ อายุ หรือสถานภาพความมั่งคั่งของสังคมมักจะต้องแลกเปลี่ยนกับความสูญเสียของคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไปเสมอ ซึ่งศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจคนอาจเป็นแนวทางหนึ่งในการเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นได้ หากคนในสังคมยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนา ศาสนาจะขัดเกลาจิตใจให้อยู่ในศีลธรรม 'ถ้าหากศาสนาหมายถึงความเชื่อ พิธีกรรมหรือวิธีปฏิบัติจำเพาะบางประการแล้ว อิสลามย่อมเป็นมากกว่าศาสนา เพราะพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของได้ประทานบัญญัติต่างๆ มากมายที่ครอบคลุมวิถีแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้านทั้งหมด ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่ไม่มีนักบวชหรือนักพรต มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามหลักของศาสนาอย่างเท่าเทียมกัน โดยจะเห็นเป็นเอกลักษณ์ในการดำเนินชีวิตของชาวมุสลิมที่มีความแตกต่างจากศาสนาอื่นอย่างชัดเจน เช่น การละหมาด การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน การบริจาคทาน(ซะกาต) การรับประทานอาหารฮาลาล การแต่งกายของหญิงที่นับถือศาสนาอิสลาม หรือแม้แต่กิจวัตรประจำวันในการใช้ชีวิต ก็ล้วนแล้วต้องอยู่ในกรอบของคำสอนและบทบัญญัติอิสลามทั้งสิ้น จึงอาจเกิดความแปลกแยกในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นรวมถึงเหตุการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคได้ทำให้คนในสังคมไทยเกิดความเข้าใจผิดและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมุสลิมส่วนใหญ่ ว่าเป็นกลุ่มหัวรุนแรงจนทำให้เกิดการแสการต่อต้านมุสลิมขึ้นในบางพื้นที่

ในประเทศไทยมีผู้นับถือศาสนาอิสลามมากเป็นอันดับที่สองรองจากศาสนาพุทธ เป็น² จำนวน 3,930,000 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ5.8 ของประชากรทั้งหมดในประเทศไทยซึ่งจะมีจำนวนประชากรมุสลิมมากที่สุดในภาคใต้ของประเทศไทยมีประชากรมุสลิม²จำนวน 2,200,000 คน

¹ซูฟอัม อูยมาน.(2555).อิสลามคือระบอบแห่งการดำเนินชีวิต.[ระบบออนไลน์]

²วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2553).ประชากรกับการพัฒนา.[ระบบออนไลน์]

หรือร้อยละ 27.8 ของประชากรในภาคใต้ทั้งหมดโดยที่มีมัสยิดที่จดทะเบียนจัดตั้งทั้งหมด 3,158 แห่ง (ใน 14 จังหวัด) หนึ่งในจังหวัดที่มีชื่อเสียงในภาคใต้ทั้งแง่ของเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ความหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนา คือ จังหวัดภูเก็ต โดยจังหวัดภูเก็ตนั้นแต่เดิมมีมุสลิมอาศัยและตั้งถิ่นฐานอยู่แล้ว สันนิษฐานว่าชาวมุสลิมเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดภูเก็ตตั้งแต่สมัยอยุธยาจากเรื่องราวที่ได้บันทึกไว้ในพงศาวดารเมืองถลาง ปัจจุบันในจังหวัดภูเก็ตมีครอบครัวชาวไทยมุสลิมเป็นจำนวนมากและมีมัสยิดที่จดทะเบียนจัดตั้งกับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจำนวน 54 แห่ง ซึ่งโดยปกติแล้วชาวมุสลิมที่แยกย้ายกันอยู่ตามชุมชน มักจะมีมัสยิดประจำชุมชนแต่ละชุมชน ในจังหวัดภูเก็ตนั้นไม่มีที่รวมตัวกันอย่างเป็นทางการเป็นปึกแผ่นหรือถาวรเป็นส่วนกลาง ดังนั้นสถานที่แห่งนี้จึงจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางอิสลามระดับจังหวัด เนื่องจากมุสลิมนั้นมีการดำเนินชีวิตที่มีข้อจำกัดทางศาสนามากมาย จึงต้องการพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม ที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อบัญญัติอิสลาม ประกอบกับนโยบายการดำเนินงานของกระทรวงวัฒนธรรมที่จะพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาภาพลักษณ์ไทยสู่สากล โดยพัฒนาความร่วมมือ เผยแพร่ แลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม รวมถึงทางคณะกรรมการกลางอิสลามจังหวัดภูเก็ตมีนโยบายที่จะจัดสร้าง “โครงการศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามและมัสยิดกลางเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 84 พรรษา” เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานกิจกรรมของมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต

ดังนั้นเห็นว่าโครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ตสอดคล้องกับทั้งสองนโยบายในข้างต้น จึงทำให้เกิดโครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต เพื่อรองรับการดำเนินกิจกรรมของมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต รองรับการศึกษาในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดใกล้เคียงโดย ตลอดจนใช้เป็นสถานที่ในการพัฒนาการเรียนการสอนของชาวมุสลิม และรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน เนื่องจากสามารถรองรับการจัดโครงการ การสัมมนา ทางด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมกับมุสลิมในภูมิภาคอาเซียนได้ โดยที่ประชากรในภูมิภาคอาเซียนนั้นมีจำนวนกว่า 601 ล้านคน ซึ่งเกือบครึ่งหนึ่งนับถือศาสนาอิสลามประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด คือ ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซียและบรูไนดารุสซาลาม ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพที่จะเป็นศูนย์กลางอิสลามเพื่อรองรับประชากรมุสลิมในภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามอีกด้วย

¹สำนักกิจการความมั่นคงภายใน.(2554).สถิติจำนวนมัสยิดที่จดทะเบียนจัดตั้ง.[ระบบออนไลน์]

²นวนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557.(2557).กระทรวงวัฒนธรรม

³ดร.ปิติ ศรีแสงนาม.(2555).จะเป็น ASEAN Medical Hub ได้ไทยต้องเข้าใจวิถีอิสลาม.[ระบบออนไลน์]

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนาหรือพิธีการใด ๆ เกี่ยวกับศาสนา วิชาการ สังคม ของมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต
- 1.2.2 เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับประกอบศาสนกิจ สำหรับมุสลิมในพื้นที่และมุสลิมต่างพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงที่จะต้องเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์
- 1.2.3 เพื่อเป็นพื้นที่ในการศึกษาหาความรู้ในด้านศาสนาและวิชาการต่าง ๆ สำหรับมุสลิม ให้มีความเข้าใจถึงหลักการของศาสนาอิสลาม
- 1.2.4 เพื่อเป็นพื้นที่ในการอบรม สัมมนา เสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนา อิสลามสำหรับมุสลิม บุคคลต่างศาสนาและภูมิภาคอาเซียน
- 1.2.5 เพื่อเป็นพื้นที่เผยแพร่ศาสนาและสร้างความเข้าใจในศาสนาอิสลามสำหรับมุสลิม และบุคคลต่างศาสนา
- 1.2.6 เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับมุสลิมในพื้นที่และเป็นแหล่งท่องเที่ยวฮาลาลเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
- 1.2.7 เพื่อเป็นที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กร ชุมรมมุสลิมที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนามุสลิม ในจังหวัดภูเก็ต
- 1.2.8 เพื่อเป็นพื้นที่อำนวยความสะดวกในด้านสินค้าและบริการที่ฮาลาล
- 1.2.9 เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับศาสนา

1.3 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ

- 1.3.1 ได้ศึกษา ค้นคว้า หลักศรัทธาและหลักปฏิบัติ ของศาสนาอิสลาม วิเคราะห์และนำมาใช้ในการออกแบบอาคารสาธารณะที่มีการใช้งานและเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากอาคารทั่วไป
- 1.3.2 ได้วิเคราะห์การออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่มีความซับซ้อนทางองค์ประกอบ
- 1.3.3 ได้ศึกษาการออกแบบอาคารและการวางผังอาคาร โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม
- 1.3.4 ได้ศึกษาโครงสร้างที่เหมาะสมกับอาคารขนาดใหญ่
- 1.3.5 ได้ศึกษางานระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคาร ให้มีความเหมาะสมกับอาคาร

1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ

1.4.1 ขอบเขตของโครงการครอบคลุมองค์ประกอบดังนี้

- 1.4.1.1 เป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางศาสนาอิสลาม
- 1.4.1.2 เป็นสถานที่ประกอบศาสนากิจของมุสลิมในพื้นที่และต่างพื้นที่
- 1.4.1.3 เป็นสถานที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กร ชมรมมุสลิมที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนามุสลิมในจังหวัดภูเก็ต
- 1.4.1.4 เป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้ เผยแพร่ ประชุม สัมมนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามหรือเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างคนต่างศาสนา
- 1.4.1.5 เป็นสถานที่ในการอำนวยความสะดวกในด้านสินค้าและบริการที่ฮาลาล

1.4.2 วิธีการศึกษาโครงการ

1.4.2.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

- ศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม หลักการศรัทธา หลักการปฏิบัติ ประวัติศาสตร์
- ศึกษารูปแบบและองค์ประกอบของมัสยิด
- ศึกษาหน่วยงานที่บริหาร โครงการสาธารณะ ของศาสนาอิสลาม

1.4.2.2 ศึกษาศึกษาหน่วยงานที่บริหาร โครงการสาธารณะของศาสนาอิสลามและศึกษานโยบายของโครงการ

1.4.2.3 ศึกษาที่ตั้งโครงการ

- ศึกษาพื้นที่เพื่อเลือกที่ตั้งโครงการ
- ศึกษาลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง ภูมิอากาศ พื้นที่ข้างเคียง การสัญจร การเข้าถึง สาธารณูปโภค

- ศึกษากฎหมายบริเวณที่ตั้งโครงการ

1.4.2.4 ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

- ศึกษาและวิเคราะห์หัวข้อประกอบในโครงการ
- ศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้อาคารและปริมาณผู้ใช้อาคาร
- ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ เพื่อจัดเส้นทางสัญจร
- ศึกษาจากอาคารกรณีศึกษา

- 1.4.2.5 ศึกษาปัจจัยส่งผลกระทบต่อกรอบแบบโครงการ
  - ศึกษาโครงสร้างวิศวกรรมที่เหมาะสมกับโครงการ
  - ศึกษากระบวนการที่เหมาะสมโครงการ
  - ศึกษาวัสดุ พื้นผิว สี ที่เหมาะสมกับโครงการ

1.5 องค์ประกอบโครงการ

จากวัตถุประสงค์ของโครงการสามารถสรุปองค์ประกอบได้ดังนี้

- 1) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนาหรือพิธีการใด ๆ เกี่ยวกับศาสนา วิชาการ สังคม ของมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต (ส่วนลานอเนกประสงค์)
- 2) เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับประกอบศาสนกิจ สำหรับมุสลิมในพื้นที่และมุสลิมต่างพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงที่จะต้องเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ (ส่วนมัสยิด)
- 3) เพื่อเป็นพื้นที่ในการศึกษาหาความรู้ในด้านศาสนาและวิชาการต่าง ๆ สำหรับมุสลิมให้มีความเข้าใจถึงหลักการของศาสนาอิสลาม (ส่วนวิชาการ)
- 4) เพื่อเป็นที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กร ชมรมมุสลิมที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนามุสลิม ในจังหวัดภูเก็ต (ส่วนบริหาร)
- 5) เพื่อเป็นพื้นที่อำนวยความสะดวกในด้านสินค้าและบริการที่ฮาลาล (ส่วนบริการ)

โดยสามารถลำดับองค์ประกอบของโครงการได้ดังนี้

1.5.1 องค์ประกอบหลัก

1.5.1.1 ส่วนส่งเสริมกิจกรรม

- ลานกิจกรรม

1.5.1.2 ส่วนมัสยิด

- โถงละหมาด
- โถงทางเข้า
- หออาซาน
- ที่อาบน้ำละหมาด
- จุดถอดรองเท้า

1.5.1.3 ส่วนวิชาการ

- ห้องเรียน
- ห้องสมุด
- ส่วนนิทรรศการ

1.5.2.1 ส่วนบริหาร

- สำนักงาน

1.5.2 องค์ประกอบรอง

1.5.2.3 ส่วนจัดเลี้ยง

- ห้องจัดเลี้ยง
- Back stage

1.5.3 องค์ประกอบเสริม

1.5.3.1 ร้านค้า

1.5.3.2 ที่จอดรถ

1.5.3.3 โรงอาหาร

1.5.3.4 ห้องน้ำ

1.6 แหล่งข้อมูล

1.6.1 อาลี เสือสมิง.(2556).อารยธรรมอิสลาม.กรุงเทพมหานคร:นายไฟโรจน์ กาญจนเพ็ญ

1.6.2 ซุฟอัม อุษมาน.(2555).อิสลามคือระบอบแห่งการดำเนินชีวิต.

[ระบบออนไลน์].แหล่งอ้างอิง: <http://www.islammore.com/view/3194>

1.6.3 ดร.ปิติ ศรีแสงนาม.(2555).จะเป็น ASEAN Medical Hub ได้ไทยต้องเข้าใจวิถีอิสลาม.

[ระบบออนไลน์].แหล่งอ้างอิง:<http://www.thai-aec.com/296>

1.6.4 วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2553).ประชากรกับการพัฒนา.

[ระบบออนไลน์].แหล่งอ้างอิง:http://www.cps.chula.ac.th/cps/pop_info/tha/Newsletter-2553/

1.6.5 สำนักกิจการความมั่นคงภายใน.(2554).สถิติจำนวนมัสยิดที่จดทะเบียนจัดตั้ง.

[ระบบออนไลน์].แหล่งอ้างอิง:<http://www.cicot.or.th/2011/main/>

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น

โครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ตเป็นโครงการที่มีผู้ใช้งานเป็นชาวมุสลิม จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาอิสลามในเบื้องต้น เพื่อสามารถออกแบบอาคารได้ถูกต้องตามหลักการทางศาสนาและกำหนดพื้นที่ใช้สอยได้อย่างมีความเข้าใจ โดยศึกษาตามหัวข้อดังนี้

- 2.1 บทบัญญัติและวัฒนธรรมทางศาสนาอิสลาม
- 2.2 เอกลักษณะของสถาปัตยกรรมอิสลาม
- 2.3 การบริหารองค์กรศาสนาอิสลามในประเทศไทย
- 2.4 ตัวอย่างกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโครงการ

2.1 บทบัญญัติและวัฒนธรรมทางศาสนาอิสลาม

2.1.1 หลักการศรัทธา

หลักศรัทธาหรือความเชื่อในศาสนาอิสลาม เรียกว่า อีมาน เป็นหลักคำสอนที่ชาวมุสลิมทุกคนจะต้องเชื่อว่าเป็นความจริงและต้องยึดถืออย่างมั่นคง แม้จะไม่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยประสาทสัมผัสก็ตาม โดยศาสนาอิสลามได้แสดงหลักศรัทธาไว้ 6 ประการ คือ

- 1) ศรัทธาในอัลลอฮ์(ช.บ.)แต่เพียงพระองค์เดียว ศรัทธาที่แท้จริงของมุสลิมที่มีต่อพระผู้เป็นเจ้านั้นหมายถึงการถวายทั้งกายและใจให้แก่พระองค์การปฏิบัติผิดไปจากนี้ ถือว่าเป็นบาปมหันต์ที่มีอาชญาโทษให้ได้ มุสลิมที่ศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้าอย่างแท้จริงจะ ทำให้เขาละเว้นจากการทำชั่ว ทำแต่ความดี มีพลังใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะดีหรือร้าย การศรัทธาต่ออัลลอฮ์จึงเป็นหัวใจของการเป็นมุสลิม
- 2) ศรัทธาในมลาอิกะฮ์ ซึ่งเป็นเป็นเทพบริวารหรือเทวดาของพระเจ้าเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อระหว่างอัลลอฮ์กับมนุษย์ มีจำนวนมากมายศจะประมาณได้ เท่าที่มีระบุชื่อและหน้าที่เฉพาะก็มีอยู่ 10 มลาอิกะฮ์ เช่น ยิบรออิล มีกาฮิล อิสรออิล เป็นต้น มีหน้าที่สนองพระบัญชาอัลลอฮ์แตกต่างกันออกไป
- 3) ศรัทธาในบรรดาศาสนทูตหรือผู้เทศนาทั้งหลาย เรียกว่า รอซูล ที่ได้ล่วงลับไปแล้ว และท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) เป็นรอซูลคนสุดท้าย หลังจากท่านเสียชีวิตลงแล้วก็ไม่มียี่ ไม่มีรอซูลอีก
- 4) ศรัทธาในพระคัมภีร์โดยให้ศรัทธาในความถูกต้องแต่ดั้งเดิมของคัมภีร์ทั้งหลายของนบีก่อนๆ และศรัทธาในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งเป็นคัมภีร์สุดท้าย

- 5) ศรัทธาในวันพิพากษา โดยชาวมุสลิมจะต้องมีความศรัทธาว่า โลกนี้มีวันแตกดับจะมีโลกใหม่และระบบใหม่เกิดขึ้นอีก มนุษย์จะถูกให้ฟื้นขึ้นรับโทษและรางวัลตามกรรมของตน มุสลิมผู้ศรัทธาในวันพิพากษาและสร้างสมความดีไว้มากจะได้ไปสู่อัลลอฮ์และได้พบกับชีวิตนิรันดร์
- 6) ศรัทธาในการกำหนดของพระเจ้า ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาลอยู่ภายใต้การกำหนดของพระเจ้าทั้งสิ้น แต่การกระทำของมนุษย์นั้นอยู่ที่เจตนาและการตัดสินใจของมนุษย์เอง

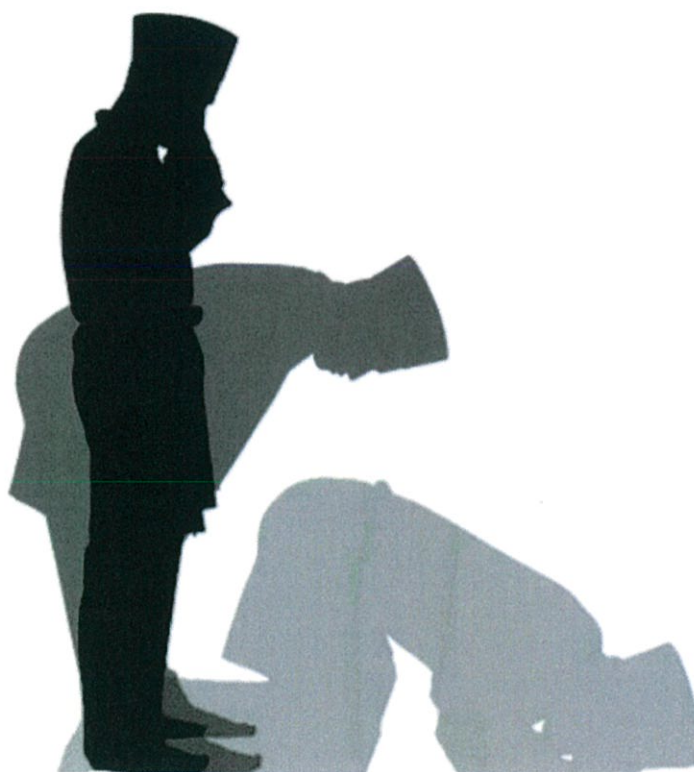
2.1.2 หลักการปฏิบัติ

หลักปฏิบัติเรียกว่า อิบาเดาะห์ ชาวมุสลิมทุกคนจะต้องถือเป็นหน้าที่และเป็นกิจวัตรอันจะขาดมิได้ซึ่งการปฏิบัตินั้นแบ่งออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

- 1) การปฏิญาณตน การเป็นมุสลิมคือการปฏิญาณด้วยด้วยความจริงใจว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์(ช.บ.) และมุฮัมมัด(ช.ล.)เป็นรอซูล (ศาสนทูต) ของอัลลอฮ์ เพราะผู้ใดก็ตามได้ขึ้นมาชกือศ็อด หรือ ได้ไปบ่าเพ็ญฮัจญ์ แต่ไม่มีศรัทธาการปฏิบัติ นั้นถือเป็นโมฆะและการยึดมั่นในคำปฏิญาณ โดยไม่แสดงออกด้วยการกระทำนั้นก็ไม่ใช่หลักการของอิสลาม การปฏิญาณตนจึงเป็นความศรัทธาในข้อแรกเปรียบเสมือนเสาเอก ส่วนอีกสี่เสานั้นเป็นหลักยึดเหนี่ยวตามหลักปฏิบัติทั้ง 5 ประการ
- 2) การละหมาด มาจากคำว่า นมาซ เป็นภาษาเปอร์เซีย ในภาษาอาหรับเรียกว่า อัศ-เศาะลาฮ์ เป็นการแสดงความเคารพต่อพระเจ้า เป็นการปฏิบัติเพื่อแสดงความภักดีต่อพระเจ้า เป็นหลักการที่สร้างควมมีระเบียบวินัย ขจัดกิเลสและสร้างความเป็นอันหนึ่งเดียวกันในประชาคมมุสลิม เมื่อกระทำละหมาดมุสลิมทั่วโลกจะหันหน้าไปทางกิบละฮ์ ซึ่งเป็นทิศของนครเมกกะ มุสลิมทุกคนจะต้องละหมาด วันละ 5 เวลา เรียกว่า ละหมาดฟัรดู (สิ่งที่มีนัยในการตั้งใช้หรือห้ามปรามโดยมีหลักฐานที่เด็ดขาด)
  - (1) ละหมาดซุบฮิ เริ่มตั้งแต่ฟ้าสว่างจนถึงก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น
  - (2) ละหมาดดูฮริ เริ่มตั้งแต่ดวงตะวันตกล้อยจนเงาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดทอดยาวออกไปเท่าตัว
  - (3) ละหมาดอัซริ เริ่มตั้งแต่เมื่อเงาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ยาวกว่าเท่าตัวของมันเอง จนถึงดวงอาทิตย์ตกดิน
  - (4) ละหมาดมักริบ เริ่มตั้งแต่ดวงอาทิตย์ตกดิน จนถึงแสงอาทิตย์ คือเวลาพลบค่ำ

- (5) ละหมาดอีซา เริ่มตั้งแต่วิถีงานถึงก่อนฟ้าสว่าง นอกเหนือจากนี้ยังมีการละหมาดในกรณีอื่น ๆ อีก
- (6) การละหมาดวันศุกร์ เป็นพิธีที่จำเป็นเฉพาะผู้ชายมุสลิมทุกคนที่เป็นอิสระ ไม่ใช่ทาส ซึ่งบรรลุนิติภาวะ
- (7) การละหมาดของผู้ที่เดินทางไกลนั้นมีบทบัญญัติให้ได้รับการผ่อนผันโดยเราเรียกการละหมาดชนิดนี้ว่า “ ละหมาดก้อซ้อร์” (ละหมาดลดจำนวน)
- (8) ละหมาดสุนัต คือละหมาดที่ศาสนาไม่บังคับ ใครจะละหมาดหรือไม่ละหมาดก็ได้ตามสมควรใจ
- (9) ละหมาดอีดีลฟีตรี (ตรุษออกบวช)

ในการละหมาดนั้นจะเริ่มปฏิบัติตั้งแต่อายุ 7 ขวบ การละหมาดนั้นประกอบด้วย ทำยืน ทำก้มโค้ง (รุกูอ) ทำก้มกราบ(สุญูด) และทำนั่ง ด้วยความสงบสำรวม

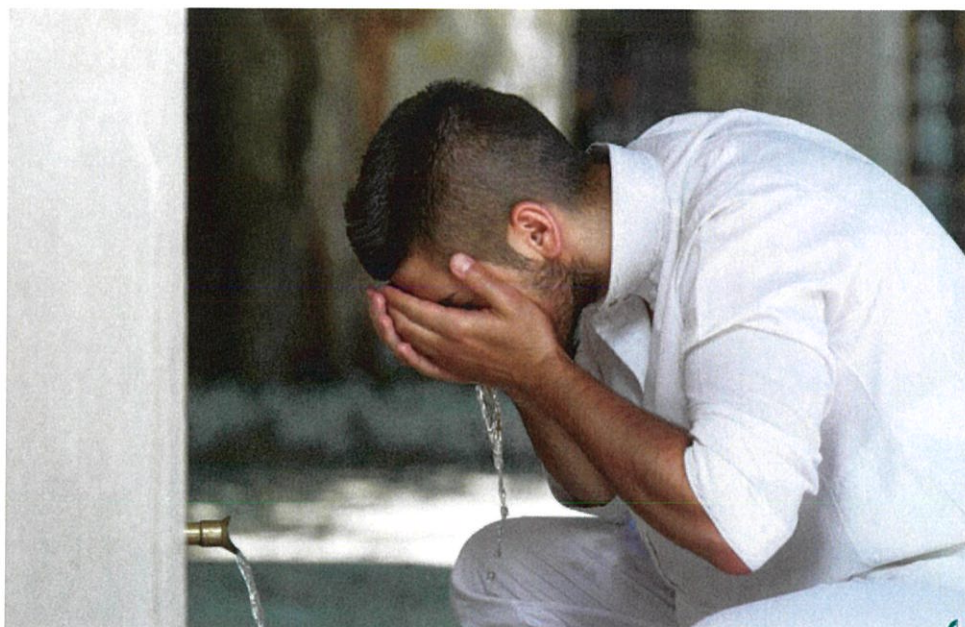

ภาพที่ 2.1 แสดงอิริยาบถในการประกอบพิธีละหมาด

ที่มา : http://www.adilclinic.com/p/blog-page_24.html วันที่สืบค้น : 11 ตุลาคม 2559

ก่อนการละหมาดนั้นจะต้องอาบน้ำละหมาดเพื่อชำระล้างสิ่งสกปรกออกจากร่างกาย ก่อนกระทำการละหมาดซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นแก่ผู้ที่ต้องการจะละหมาด มีขั้นตอนดังนี้

- (1) เนียต คือต้องนึกในใจเมื่อเราล้างส่วนหนึ่งส่วนใดของหน้า
- (2) ล้างหน้าให้ทั่วเขตของหน้า ตั้งแต่ หน้าผากจรดถึงใต้คาง และระหว่างเม็ดหูข้างหนึ่งจรดเมื่อหูอีกข้างหนึ่งให้น้ำถูกผิวหนังหน้าจนทั่วตลอดจน โคนเคราที่บางถ้าเคราหนา ก็ให้ล้าง เฉพาะภายนอกเท่านั้น
- (3) ล้างมือทั้งสองข้าง ตลอดจนถึงข้อศอกให้น้ำถูกผิวหนังหน้าจนทั่ว
- (4) เอน้ำเช็ดที่ผมส่วนหนึ่งส่วนใดในเขตศีรษะ
- (5) ล้างเท้าทั้งสองข้าง ตลอดจนถึงสองตาคุ่มน้ำให้ถูกผิวหนังหน้าจนทั่ว
- (6) ต้องทำให้ได้อันดับเรียงมาตั้งแต่ข้อ 1 ถึงข้อ 5 ถ้าสลับกันหรือละเว้นข้อการอาบน้ำละหมาดนั้นใช้ไม่ได้

ภาพที่ 2.2 แสดงการอาบน้ำละหมาด

ที่มา : www.muslimthaipost.com วันที่สืบค้น : 11 ตุลาคม 2559

สัญญาในการประกาศให้รู้ถึงการเข้าสู่เวลาละหมาดเรียกว่าการอะซานเป็นการประกาศด้วยคำกล่าวที่เฉพาะเริ่มมีการบัญญัติการอะซานครั้งแรกนั้นในปีแรกของการฮิจญ์เราะฮ์ การอะซานเป็นการประกาศให้รู้ถึงเวลาทำละหมาด และยังมีหมายถึงการเรียก การเชิญชวน ให้ไปร่วมทำละหมาดในสถานที่เดียวกัน หรือละหมาดญะมาอะฮ์ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์อันมากมาย ผู้ที่ทำการการอะซานและอิโกมะฮ์นั้นเรียกว่า บิลัล ต้องเป็นผู้ชายเท่านั้น ซึ่งการอะซานและอิโกมะฮ์นี้บัญญัติไว้เฉพาะสำหรับละหมาดห้าเวลาและละหมาดวันศุกร์เท่านั้น

นอกจากมีกฎเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ผู้ละหมาดยังต้องคำนึงถึงเงื่อนไขของการละหมาดอีก 8 ประการ คือ

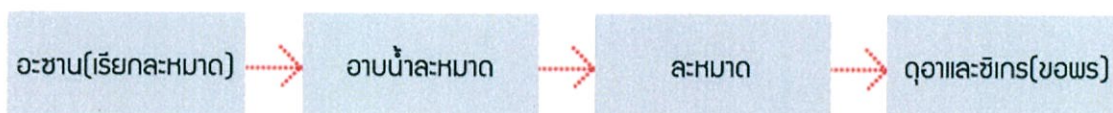
- (1) ต้องปราศจากสิ่งสกปรกและต้องมีน้ำละหมาด
- (2) ร่างกาย เครื่องนุ่งห่มและสถานที่ละหมาด ต้องสะอาด
- (3) ต้องปกปิดสิ่งพึงสงวนกล่าวคือผู้ชายต้องปิดตั้งแต่สะดือถึงหัวหัวเข่า ผู้หญิงจะต้องปกปิดทั่วร่างกาย ยกเว้นมือและใบหน้า
- (4) ต้องหันหน้าไปทางกิบละฮ์
- (5) ต้องรู้ว่าได้เวลาละหมาดแล้ว
- (6) ต้องรับว่ามุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติการละหมาด
- (7) ต้องไม่ตั้งใจเปลี่ยนการละหมาดเป็นอย่างอื่น
- (8) ต้องห่างไกลจากสิ่งที่ทำให้เสียละหมาด

ภาพที่ 2.3 แสดงท่าทางการประกอบพิธีละหมาด

ในขณะที่ทำการละหมาดต้องคำนึงถึง เหตุที่ทำให้เสียละหมาดด้วย มีดังนี้

- (1) กล่าววาจาโดยเจตนา (ทั้งที่รู้ว่าเป็นข้อห้ามและรู้ว่าตนอยู่ในละหมาดด้วย)
- (2) การเคลื่อนไหวมากเกินไป ซึ่งต่อเนื่องกัน (เช่นเดิน 3 ก้าวติดๆกัน จะมีเจตนาหรือไม่ก็ตาม)
- (3) มีน่ายิสที่ศาสนาไม่ยอมอภัยให้ ปรากฏขึ้นที่เสื้อผ้าหรือสถานที่ๆ ละหมาดนั้น
- (4) เปิดส่วนหนึ่งของร่างกายที่กฎเกณฑ์ให้ปิดโดยเจตนา (หากถูกเปิดด้วยสิ่งอื่น แต่สามารถปิดได้โดยฉับพลันละหมาดนั้นไม่เสีย)
- (5) เปลี่ยนการเนียตเป็นอื่น (เช่น นึกเลิกละหมาด หรือนึกเลิกละหมาดเพื่อเหตุใดเหตุหนึ่ง อาทิ เค็กร้องไห้ ฝนตก เป็นต้น)
- (6) การกิน (จะมากหรือน้อยก็ตาม แม้แต่การกลืนน้ำลายที่มีสิ่งอื่นเจือปน ก็เสียละหมาดเช่นเดียวกัน แต่ น้ำลายที่สะอาดยอมให้กลืนได้)
- (7) การดื่ม (จะมากหรือน้อยก็ตาม แม้แต่การกลืนน้ำลายที่มีสิ่งอื่นเจือปน ก็เสียละหมาดเช่นเดียวกัน แต่น้ำลายที่สะอาดยอมให้กลืนได้)

ภาพที่ 2.4 แสดงขั้นตอนการประกอบพิธีละหมาด

- 3) การถือศีลอดการถือศีลอด เรียกในภาษาอาหรับว่า อัส-เศอ์ม์ หรือ อัส-ลียามหมายถึง การเว้นจากการกิน ดื่ม การร่วมประเวณีตั้งแต่รุ่งสางจนถึงพลบค่ำ ในทุกๆ ปีศาสนิกชนมุสลิมในศาสนาอิสลามจะปฏิบัติภารกิจถือศีลอดเดือนรอมฎอนเป็นการทดสอบความศรัทธาอันแรงกล้าต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าที่ประทานพระบัญญัติแก่มวลมนุษย์ เพื่อฝึกฝนให้มวลมนุษย์รู้จักความอดกลั้นอดทน มีจิตใจหนักแน่นและไม่ทอดทิ้งอย่างง่ายดายต่อความยากลำบากที่เผชิญอยู่ ณ เบื้องหน้า การถือศีลอดนี้ไม่เพียงแต่อดอาหารงดเครื่องดื่ม อดการบริโภคทุกชนิดเท่านั้นยังต้องละเว้นจากการร่วมประเวณี จะต้องระมัดระวังตนเองไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งต้องห้ามของศาสนาและการกระทำในสิ่งที่ไร้สาระ การกระทำใดๆ ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของพระเจ้าไม่ว่าจะด้วย
  - (1) ทางมือ ด้วยการทำร้าย หรือหยิบฉวย ลักขโมย
  - (2) ทางเท้า ด้วยการก้าวย่างไปสถานที่ต้องห้าม
  - (3) ทางตา ด้วยการจ้องมอง ดูสิ่งลามก

- (4) ทางหู ด้วยการฟังสิ่งไร้สาระ การฟังคำนิทาให้ร้าย และ
 (5) ทางปาก ด้วยการโกหก โป้ปด ให้ร้าย พูดเรื่องไร้สาระ หยาบคาย

การถือศีลอดเป็นบัญญัติที่ต้องกระทำในเวลาที่เหมาะสม คือ เดือนรอมฎอนอันสิริมงคลเป็นเดือนที่ได้รับการเลือกสรรให้เกิดเหตุการณ์สำคัญมากมายที่สำคัญยิ่ง คือ เป็นเดือนที่อัลลอฮฺ(ช.บ.)ประทาน อัลกุรอานซึ่งเป็นคัมภีร์ของพระเจ้านำสู่ทางสว่างเป็นรัศมีส่องทางในยามมืดมิด ให้ความสุขอันสมบูรณ์ แก่มวลมนุษยชาติทั้งในโลกนี้และโลกหน้าระยะเวลาในการถือศีลอดคือตั้งแต่ตะวันขึ้นถึงตะวันตกดินชาวมุสลิมที่จะถือศีลอดได้จะต้องบรรลุนิติภาวะ มีอายุ 15 ปีขึ้นไปแต่จะผู้ที่ได้รับการยกเว้นเข้าถือศีลอดในเดือนรอมฎอน แต่ให้จ่ายชะกาตประเภทอาหารแก่ผู้ยากไร้เป็นการทดแทนได้แก่

- (1) คนชรา
- (2) คนป่วยเรื้อรังที่แพทย์วินิจฉัยว่ารักษาไม่หาย
- (3) หญิงมีครรภ์และแม่ลูกอ่อนที่ให้นมทารก
- (4) บุคคลที่สุขภาพไม่สมบูรณ์ ซึ่งเมื่อเขาถือศีลอดจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- (5) บุคคลที่ทำงานหนัก บุคคลที่ทำงานกลางแจ้ง เช่น งานในเหมือง งานในทะเลทราย เป็นต้น

ภาพที่ 2.5 การพิธีละศีลอด ภายใต้อำนาจและชายคาแห่งมัสยิดคนบี เมืองมะดีนะห์

ที่มา : www.muslimthai.com วันที่สืบค้น : 11 ตุลาคม 2559

- 4) การจ่ายชะกาด คำว่า ชะกาด แปลว่า การทำให้สะอาดบริสุทธิ์ (purification) และการเจริญเติบโต การจ่ายชะกาดเป็นการยืนยันถึงความศรัทธาและเพื่อซักฟอกทรัพย์สินและจิตใจของผู้จ่ายให้มีความสะอาดบริสุทธิ์ หอมจากความโลก ตระหนี่ถี่เหนียว ซึ่งถือเป็นสิ่งสกปรกทางใจอย่างหนึ่งรวมทั้งยังเป็นการกระจายทรัพย์สินให้กลุ่มคนที่ยากไร้ เรื่องชะกาดนั้นเป็นเรื่องเดียวในหลักปฏิบัติ 5 ประการ (หลักบัญญัติ) ของอิสลาม ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือการเงิน ดังนั้นการจ่ายชะกาด จะทำให้ทรัพย์สินของมุสลิมนั้นมีความบริสุทธิ์ เพราะชะกาดเป็นสิทธิ์ของบุคคลที่ถูกกำหนดให้มีสิทธิรับชะกาดได้เท่านั้น หากไม่มีการจ่ายชะกาดตามที่กำหนดถือว่าผู้ที่มีหน้าที่จ่ายชะกาดนั้นได้ขอยกทรัพย์สินของอัลลอฮฺ(ช.บ.)และของผู้ที่มีสิทธิรับชะกาดทั้งหมด ซึ่งคัมภีร์อัลกุรอานได้กำหนดไว้ชะกาดนั้นถือเป็นภาระหน้าที่สำหรับผู้มีทรัพย์สินครบตามเงื่อนไขซึ่งจำเป็นต้องจ่ายให้กับผู้ที่มีสิทธิและมีคุณสมบัติจะได้รับมัน ผู้มีสิทธิรับชะกาด ผู้ที่มีสิทธิรับทานบังคับมี 8 จำพวก ดังนี้
- (1) คนยากจน หมายถึงผู้ที่มีรายได้ประจำปีไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่าย หรือครอบครัวมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ
  - (2) คนอนาถา
  - (3) เจ้าหน้าที่ หมายถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เก็บ ผู้รวบรวม ผู้แจกจ่าย
  - (4) ผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมถ้าหากได้ช่วยเหลือพวกเขา จะเป็นสาเหตุทำให้พวกเขาเบี่ยงเบนมาสู่อิสลาม
  - (5) เพื่อปลดปล่อยทาสมุสลิม
  - (6) ผู้ที่มีหนี้สินมากและไม่สามารถชำระหนี้สินของตนได้
- 5) การบำเพ็ญฮัจญ์ การบำเพ็ญฮัจญ์ คือ การเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่นครมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ในเทศกาลฮัจญ์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 8 ถึงวันที่ 12 เดือนที่ 12 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช ก่อนไปประกอบพิธีฮัจญ์ต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคไขุ่กาฬหลังแอ่น หรือ ไขุ่สมองอักเสบ (MENINGOCO CALMNINGITIS)

2.1.3 หลักคุณธรรมหรือหลักความดี(อิห์ซาน)

หลักคุณธรรมหรือหลักความดี(อิห์ซาน) คือการกำหนดว่าสิ่งใดที่ควรปฏิบัติ และสิ่งใดต้องละเว้น ข้อกำหนดเหล่านี้ปรากฏอยู่แล้วในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งแยกออกเป็นสองตอนคือการกระทำที่อนุญาต เรียกว่าฮะลาล (HALAL) และการกระทำที่ต้องห้าม เรียกว่าฮะรอม (HARAM)

- 1) การกระทำที่อนุญาต หมายถึง การอนุญาตให้กระทำความดี ซึ่งความดีในศาสนาอิสลามหมายถึงสิ่งใดก็ตามที่ได้ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน ว่า ดี สิ่งนั้นต้องดีไม่ว่าคนทั้งหลายจะเห็นชอบด้วยหรือไม่ก็ตาม
- 2) การกระทำที่ต้องห้าม หมายถึง การห้ามกระทำความชั่ว ซึ่งความชั่วในศาสนาอิสลามหมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ได้ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน ว่าชั่ว สิ่งนั้นต้องชั่วไม่ว่าคนทั้งหลายจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม

หลักคุณธรรมเป็นหลักคำสอนที่สนองตอบหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติ เพราะการสร้างคุณธรรมสูงสุดให้เกิดขึ้นในจิตใจ จะต้องผ่านหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แบบเสียก่อน มิฉะนั้นคุณธรรมทางใจจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ กล่าวคือเมื่อมีศรัทธามั่นใจในองค์อัลลอฮ์ และมีการปฏิบัติสนองคำบัญชาของพระองค์อย่างครบถ้วนและเคร่งครัดเป็นนิสัยแล้ว จิตใจก็จะแนบเนื่องกับพระองค์ กิเลสตัณหาที่แทรกซ้อนในอารมณ์ก็จะถูกปลดปล่อยออกจนหมดสิ้น

2.1.4 ศาสนาอิสลามกับการดำเนินชีวิต

อิสลามเป็นศาสนาที่มีการดำเนินชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากศาสนาอื่น เนื่องจากได้จัดระบอบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกสภาวะการณ์ กำชับให้ปฏิบัติในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ และห้ามปรามจากสิ่งที่เกิดโทษและมีข้อกำหนดต่างๆ ต่อตนเองและต่อผู้อื่น

- 1) การทักทายเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นประการหนึ่งของมุสลิมซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกคือการทักทายด้วยการกล่าวและรับสลาม ก่อนการสนทนาอื่นใด ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมของมุสลิมทั่วโลกกล่าวคือ คราใดที่พี่น้องมุสลิมพบปะกันจะให้เกียรติกัน โดยกล่าวคำว่า

อัสลามมอะลัยกุม วะเราะหุมาตุลลอฮิอะวะบะรอกาตุส

“ขอความสันติสุข ความเมตตาของอัลลอฮ์ และสิริมงคลของพระองค์ประสบแด่ท่าน”

การเริ่มให้สลามก่อนนั้นถือเป็นสุนัต (กล่าวคือ หากปฏิบัติ ก็จะได้รับผลบุญ และหากละทิ้ง ก็จะมีโทษแต่อย่างไร)

ส่วนผู้ถูกทักทายหากเฉลยไม่ยอมรับสวัสดีว่ามีโทษ ท่านศาสดามูฮำหมัด (ช.ด.) ได้รับรองเอาไว้ว่า หากสังคมใดได้นำวัฒนธรรมในการทักทายกัน มาปฏิบัติอย่างจริงจัง นั้นเท่ากับว่าสังคมนั้นได้กระทำสิ่งซึ่งเป็นสาเหตุนำมาซึ่งความรักและความสามัคคีกันที่ระหว่างพี่น้องมุสลิมด้วยกันในสังคมนั้นๆแนวทางของท่านศาสดามูฮำหมัด (ช.ด.) ได้มีแบบอย่างไว้ ซึ่งควรปฏิบัติดังนี้

- (1) เด็กกล่าวสวัสดีแก่ผู้ใหญ่
- (2) คนเดินกล่าวสวัสดีแก่คนนั่ง
- (3) ผู้ที่ขี่พาหนะกล่าวสวัสดีแก่คนเดิน
- (4) คนจำนวนน้อยกล่าวสวัสดีแก่คนจำนวนมาก
- (5) กล่าวสวัสดีเมื่อเข้าไปในที่ประชุม และเมื่อออกจากที่ประชุม
- (6) ไม่กล่าวสวัสดีแก่ผู้ที่ละหมาดหรือผู้ที่อยู่ในห้องน้ำ
- (7) ในการสัมผัสมือ ให้ผู้ชายสัมผัสมือกับผู้ชาย ผู้หญิงสัมผัสมือกับผู้หญิง
- (8) ไม่อนุญาตให้ผู้ชายและผู้หญิงสัมผัสมือกัน นอกจากจะเป็นญาติพี่น้อง
- (9) สัมผัสมือกันด้วยมือขวา
- (10) ไม่รับปล่อยมือ หรือดึงมือกลับจนกว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะดึงมือกลับ หรือปล่อยมือ

ภาพที่ 2.6 การทักทายโดยการให้สวัสดีและจับมือ

ที่มา : <http://www.wycliffethailand.com/nations-greeting/> วันที่สืบค้น : 11 ตุลาคม 2559

- 2) การแต่งกายการของ ผู้หญิงมุสลิมและผู้ชายมุสลิมตามหลักอิสลามในอิสลามมี วัตถุประสงค์สำคัญของการแต่งกายคือ การปกปิดสิ่งพึงละอายของร่างกาย โดยเฉพาะร่างกายของผู้หญิงมุสลิม ทั้งนี้ เพื่อที่จะไม่ให้ส่วนหนึ่งส่วนใด ของเรือนร่างเพศหญิง กระตุ้นอารมณ์ทางเพศของผู้ชายซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นมาในสังคมจึงได้วาง หลักเกณฑ์ดังนี้
- (1) เสื้อผ้าของทั้งผู้หญิงมุสลิมและผู้ชายมุสลิมต้องปกปิดสิ่งพึงละอายของผู้สวมใส่ โดยเฉพาะสำหรับผู้หญิงมุสลิมนั้นสิ่งที่พึงปกปิด (เอาเราะฮ) ก็คือทุกส่วนของร่างกายยกเว้นใบหน้าและฝ่ามือส่วนสิ่งที่พึงปกปิดของผู้ชายนั้นคือ บริเวณตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า
  - (2) อิสลามไม่ห้ามการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ดีมีราคาถ้าหากว่าฐานะทางเศรษฐกิจเอื้ออำนวย
  - (3) ผู้หญิงมุสลิมจะต้องไม่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่รัดรูปแนบเนื้อหรือเสื้อผ้าที่โปรงบางหรือมีรูที่ทำให้มองเห็นผิวหนังหรือเรือนร่างภายใน
  - (4) อิสลามห้ามมุสลิมชายสวมใส่เสื้อผ้าที่ตัดมาจากผ้าไหมและสวมใส่เครื่องประดับทองคำทั้งนี้เพราะว่าสิ่งเหล่านี้เหมาะสมที่จะเป็นอภรณ์และเครื่องประดับของผู้หญิง
  - (5) อิสลามห้ามผู้หญิงมุสลิมใส่น้ำหอมออกนอกบ้าน

ภาพที่ 2.7 การแต่งกายแบบมุสลิมถูกประยุกต์ให้ทันสมัยมากขึ้น

ที่มา : www.uniqlo.com วันที่สืบค้น : 11 ตุลาคม 2559

3) การศึกษา

การศึกษาในอิสลามไม่ใช่แค่การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์หรือทักษะจากชนรุ่นหนึ่งไปยังชนอีกรุ่นหนึ่ง แต่ในอิสลามการศึกษามีความหมายที่กว้างและครอบคลุมทุกด้าน การศึกษาเป็นกระบวนการอบรมและบ่มเพาะสติปัญญา ร่างกายและจิตวิญญาณ เพื่อผลิตมนุษย์ที่สมบูรณ์ การศึกษาในอิสลามจะมีความหมายที่ครอบคลุมดังต่อไปนี้

- 1.) ตรีปิยะฮ์ หมายถึง การอบรม การขัดเกลาจิตใจ
- 2.) ตะอ์ลีม หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ รวมถึงความรู้ทางศาสนาและทางโลก
- 3.) ตะอ์ดีบ หมายถึง การอบรมบ่มนิสัยให้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีระเบียบวินัย

จากคำนิยามข้างต้น จะพบว่าการศึกษาในอิสลามมีลักษณะเฉพาะดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีพ
- (2) เป็นการพัฒนาทุกส่วนของความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิญญาณ สติปัญญา ร่างกายและสังคม
- (3) เป็นการสนองตอบวัตถุประสงค์ของการสร้างมนุษย์ คือเพื่อเป็นบ่าวของอัลลอฮ์และเป็นตัวแทนของพระองค์บนพื้นแผ่นดิน
- (4) ทำให้สมาชิกของสังคมมีคุณธรรมและจริยธรรม มีความเจริญรุ่งเรือง

4) การแต่งงาน

การแต่งงาน (นิกะห์) หมายถึง การใช้ชีวิตคู่ระหว่างสองเพศ หรืออีกนิยามหนึ่งเรียกว่า การร่วมเพศ สำหรับในทางบทบัญญัตินั้นหมายถึง การทำสัญญาผูกมัดระหว่างสองเพศเพื่ออนุญาตให้ใช้ชีวิตร่วมกันได้ โดยมีคำสัญญาที่ถูกกำหนดหรือมีความหมายที่เข้าใจ ดังนั้นนักวิชาการได้แบ่งข้อบัญญัติว่าด้วยการนิกะห์ ออกเป็น 5 ประเภท

- (1) ส่งเสริม (สุนัต) สำหรับผู้ที่มีความสามารถจ่ายค่าเลี้ยงดูและปฏิบัติภารกิจหน้าที่รับผิดชอบของสามี
- (2) สะโรส (อนุญาต) หากบุคคลนั้นมีความพร้อมการสร้างครอบครัวและปรนเปรออารมณ์ตามที่ศาสนาอนุมัติ ทั้งนี้เขามีความสามารถยับยั้งการทำความชั่ว เช่น ละเมิดประเวณี เป็นต้น
- (3) ไมควร (มักโรห์) สำหรับผู้ที่ไม่มีความสามารถจ่ายค่าเลี้ยงดู และไม่สามารถปฏิบัติภารกิจของสามีหรือไม่สามารถจ่ายมะฮัรได้
- (4) จำเป็น (วาฮิบ) สำหรับผู้ที่คิดว่าตัวเองอาจตกอยู่ในสภาพเหตุการณ์ผู้การทำซิnahหากไม่แต่งงาน
- (5) ต้องห้าม (ฮะรอม) สำหรับผู้ที่ไม่มีความพร้อมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อตนเองได้หรือตนเองเป็นคนทรยศ

องค์ประกอบของการแต่งงาน

- (1) ชาย ว่าที่สามี
- (2) หญิง ว่าที่ภรรยา
- (3) วาลี (ผู้ปกครองของหญิง)
- (4) คำกล่าวทำสัญญาจากวาลีหรือผู้แทน
- (5) พยานที่เป็นเพศชาย 2 คน

ภาพที่ 2.8 การประกอบพิธีนิกะห์

ที่มา : www.oknation.com วันที่สืบค้น : 15 ตุลาคม 2559

บทบัญญัติและวัฒนธรรมทางศาสนาอิสลามที่มีผลต่อโครงการ คือ บทบัญญัติที่มีการแสดงออกทางร่างกายหรือการกระทำ เช่น หลักปฏิบัติและวัฒนธรรมทางศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต โดยมีผลต่อโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ

- การละหมาด - พื้นที่ละหมาด พื้นที่ชำระล้างร่างกาย
- การถือศีลอด - พื้นที่รับประทานอาหารละศีลอด ร้านค้าสินค้าฮาลาล
- การชะกาด - ชมรมหรือองค์กร รับและจ่ายชะกาด
- การทำฮัจญ์ - พื้นที่อบรมก่อนไปฮัจญ์ พื้นที่รวมพล
- การศึกษา - ห้องเรียน ห้องบรรยาย ห้องรองรับวิทยากร
- การแต่งงาน - พื้นที่ประกอบพิธีนิกะห์ พื้นที่รองรับแขก
- การแต่งกาย - ร้านค้าสินค้าและบริการฮาลาล

2.2 เอกลักษณะของสถาปัตยกรรมอิสลาม

2.2.1 สถาปัตยกรรมอิสลามที่เป็นศาสนาสถาน

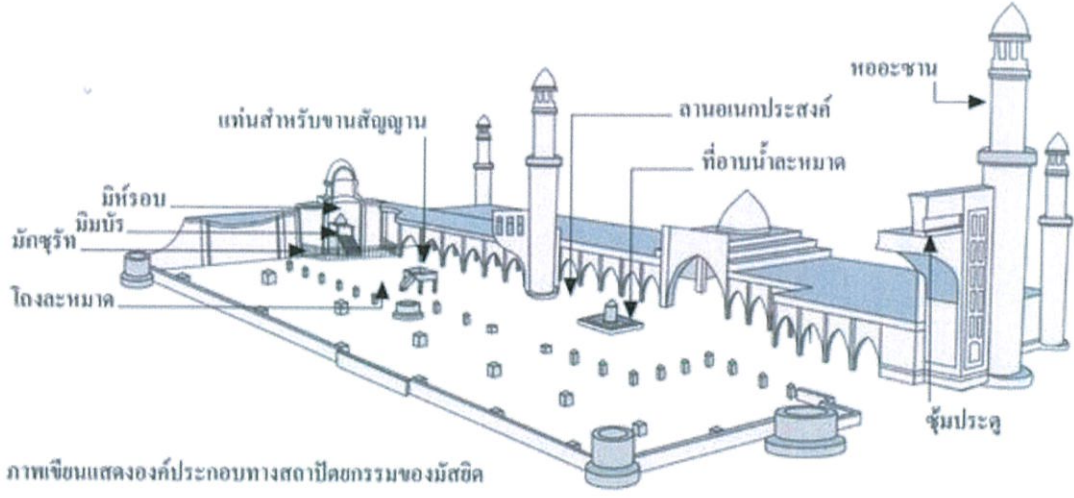
มัสยิด หมายถึง สถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจ โดยจะต้องมีลักษณะเป็นปกติ และเป็นสถานที่สอนศาสนาอิสลาม โดยมีคณะกรรมการมัสยิดดูแลกิจการต่างๆ ของมัสยิด จึงมักสร้างให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเกิดสมาธิในการแสดงความภักดีต่อพระเจ้า โดยไม่ต้องผ่านสื่อ หรือตัวแทน จึงไม่ปรากฏว่า มีการใช้สื่อหรือสัญลักษณ์ใดในมัสยิด โดยเฉพาะการใช้รูปภาพของสิ่งมีชีวิต โดยปกติแล้ว มุสลิมสามารถละหมาด ณ สถานที่ใดก็ได้ที่มีความสะอาดเรียบร้อย แต่ในทางปฏิบัติ มุสลิมมักมาละหมาดรวมกันที่มัสยิด เนื่องจาก มุ่งหวังผลบุญที่จะได้รับ ซึ่งมีมากกว่าการแยกปฏิบัติตามลำพัง

หลักคำสอนของศาสนาอิสลามไม่ได้ระบุถึงกฎเกณฑ์ที่ตายตัวสำหรับรูปแบบของมัสยิดไว้แต่สร้างโดยการตีความคำสอนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแบบอย่างในการสร้างมัสยิดของท่านศาสดา มุฮัมมัด (ช.ล.) ในนครมะดีนะฮ์ได้ถูกนำมาเป็นแนวคิดหลักในการสร้างและการใช้งานมัสยิด เมื่อศาสนาอิสลามแผ่ขยายสู่ส่วนต่างๆ ของโลก รูปแบบของมัสยิดได้พัฒนาขึ้น เกิดเป็นมัสยิดรูปแบบต่างๆ ซึ่งลักษณะและขนาดของการใช้งานที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดมัสยิดประเภทต่างๆ สามารถจำแนกมัสยิดออกเป็นประเภท เพื่อการศึกษาได้ดังนี้

- 1) มัสยิดที่ใช้ในเทศกาลสำคัญ (มูศ็อลลา) มีลักษณะเป็นพื้นที่โล่งที่ใช้ละหมาดในโอกาสสำคัญ จึงต้องการพื้นที่ใช้งานมากกว่าปกติ ซึ่งมักเป็นพื้นที่โล่งที่มีแท่นมิมบَّر หรือซุ้มมิมบَّرอยู่ทางด้านทิศละฮ์ เพื่อแสดงทิศทางการละหมาด เมื่อเสร็จพิธี ก็จะแปรสภาพเป็นพื้นที่โล่ง สำหรับรองรับกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนได้
- 2) มัสยิดกลาง (ยะมีอะฮ์) ในประเทศที่มีประชากรมุสลิมเป็นจำนวนมาก เช่น ซาอุดีอาระเบีย อียิปต์ มักมีมัสยิดกลางสำหรับละหมาดร่วมกัน โดยเฉพาะในวันศุกร์ มุสลิมจากมัสยิดแต่ละชุมชนจะมาละหมาดรวมกัน และฟังคำอบรมสั่งสอนก่อนละหมาด (คุตบะฮ์) นอกเหนือไปจากการละหมาดประจำวันในมัสยิดชุมชน มัสยิดกลางจึงมักเป็นศูนย์กลางของเมือง ที่มีสถานที่สำคัญอื่นๆ อยู่รายรอบ เช่น ศาลากลางจังหวัด อาคารรัฐสภา มหาวิทยาลัย อาคารร้านค้า ชุมชน
- 3) มัสยิดชุมชน (มัสยิด) ในชุมชนมุสลิมแต่ละแห่งมักมีมัสยิดชุมชนเป็นศูนย์กลางการปฏิบัติศาสนกิจและประกอบกิจกรรม ซึ่งโดยปกติ จะต้องมีการละหมาดวันละ ๕ เวลาเป็นประจำทุกวัน แต่ในวันศุกร์

- 4) มัสยิดส่วนบุคคล (บะลาเซฮ์) ในชุมชนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกลจากมัสยิด มักมีการสร้างอาคารขนาดเล็ก สำหรับละหมาดรวมกันในหมู่เครือญาติ ที่มีเพียงไม่กี่หลังคาเรือน
- 5) มัสยิดอื่นๆเป็นมัสยิดที่สร้างอยู่ร่วมกับอาคารอื่นๆ ในลักษณะต่างๆ เช่น มัสยิดที่อยู่ร่วมกับสุสาน มัสยิดในห้างสรรพสินค้า มัสยิดในสนามบิน มัสยิดในโรงพยาบาล มัสยิดในพระราชวัง มัสยิดในมหาวิทยาลัย

ในคัมภีร์อัลกุรอานและบันทึกอัลหะดีษไม่ได้ระบุกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการออกแบบมัสยิดไว้ แต่มุสลิมได้ใช้หลักคำสอน จากคัมภีร์อัลกุรอาน และบันทึกอัลหะดีษเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมัสยิด การวางผัง และการจัดองค์ประกอบต่างๆ จึงเกิดจากความจำเป็นทางด้านประโยชน์ใช้สอย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยมีมัสยิดของท่านศาสดา มุฮัมมัด (ช.ล.) เป็นต้นแบบ รูปแบบของมัสยิดได้พัฒนาให้สอดคล้องกับยุคสมัยและสถานที่ตั้ง จนเกิดเป็นรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์โดยทั่วไปมัสยิดทั่วโลกมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

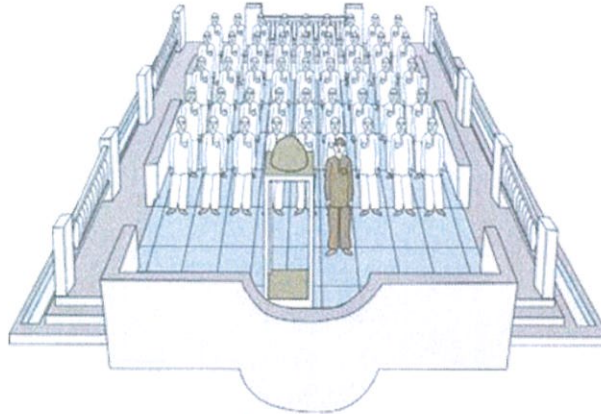

ภาพที่ 2.9 แสดงองค์ประกอบของมัสยิด

ที่มา : <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/Ebook/Ebook.php> วันที่สืบค้น : 15 ตุลาคม 2559

องค์ประกอบที่สำคัญของมัสยิดมีดังนี้

- 1) โถงละหมาด โถงละหมาดเป็นส่วนประกอบสำคัญของมัสยิด ที่ใช้สำหรับแสดงความภักดีต่อพระเจ้าร่วมกันตามแนวทิศทางกิบละฮ์ มีความสะอาด สงบ เป็นสัดส่วน และเป็นสัดส่วน และปลอดภัยจากสิ่งรบกวนต่างๆ เมื่อทำละหมาดรวมกัน อิหม่ามจะยืนอยู่ด้านหน้าสุด เพื่อเป็นผู้นำละหมาด และให้ผู้ละหมาดตามที่ยืนเรียงแถวหน้ากระดานอยู่ด้านหลัง ผังของห้องจึงมักเป็นที่เหลี่ยมผืนผ้า หรือรูปทรงเรขาคณิตที่จุกคนได้จำนวนมาก เช่น หกเหลี่ยม แปดเหลี่ยม

ภาพที่ 2.10 โถงละหมาด

ที่มา : <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/Ebook/Ebook.php> วันที่สืบค้น : 15 ตุลาคม 2559

- 2) มินาร์รอบเป็นองค์ประกอบที่ใช้ระบุทิศทางกิบละฮ์หรือทิศที่มุสลิมทั่วโลกหันไปเวลาละหมาด โดยมีกะอ์บะฮ์ (แท่นหินดำ) เป็นศูนย์กลาง มินาร์รอบอาจมีลักษณะเป็นซุ้มโค้งเว้าเข้าไปในผนังคล้าย niche ของโรมัน หรือ apse ของโบสถ์คริสต์ หรือเป็นเพียงผนังต่างระนาบที่ตกแต่งอย่างสวยงาม

ภาพที่ 2.11 โถงละหมาดและมิมบร์ Wilayah Masjid

ที่มา : <http://www.prophetpbuh.com/> วันที่สืบค้น : 15 ตุลาคม 2559

- 3) มิมบร์เป็นองค์ประกอบสำคัญ สำหรับให้อิหม่ามหรือคอเต็บขึ้นกล่าวคุตบะฮ์ แจ้งข่าวสารหรือปราศรัย ในโอกาสที่มีการละหมาดร่วมกันในวันศุกร์

ภาพที่ 2.12 มิมบร์

ที่มา : www.panoramio.com/photo/86071 วันที่สืบค้น : 15 ตุลาคม 2559

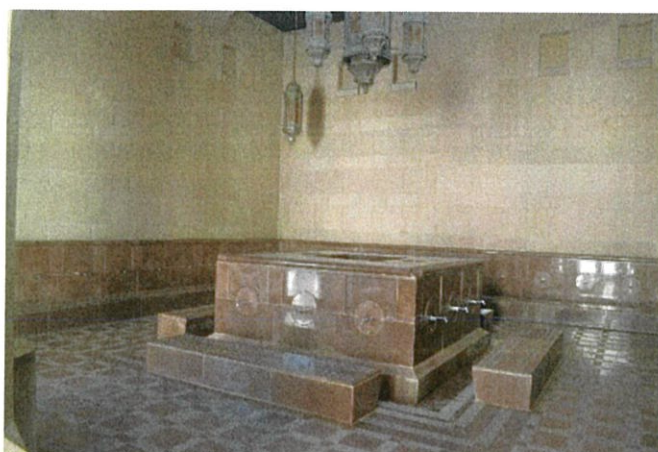
- 4) ลานอเนกประสงค์ หรือ โถงอเนกประสงค์ ทำหน้าที่รองรับคนที่เข้าออกจากโถงละหมาด ทั้งในวันปกติและวันสำคัญ ที่มีคนมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังใช้จัดกิจกรรมทางสังคม ที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาอีกด้วย

ภาพที่ 2.13 ลานอเนกประสงค์ Jama Mosque

ที่มา : <http://www.culturalindia.net/> วันที่สืบค้น : 15 ตุลาคม 2559

- 5) ที่สำหรับอาบน้ำละหมาดมักอยู่ในพื้นที่อเนกประสงค์ ผู้ที่อาบน้ำละหมาดแล้ว จะเดินผ่านเขตของมัสยิดที่สะอาด เข้าสู่โถงละหมาดได้โดยตรง โดยไม่สวมรองเท้า พื้นที่ส่วนนี้มักเตรียมไว้สำหรับให้อาบน้ำละหมาดได้หลายๆ คนพร้อมกัน โดยอาจเป็นน้ำพุ บ่อน้ำ หรือก๊อก

ภาพที่ 2.13 ที่อาบน้ำละหมาด Sultan Qaboos Grand Mosque

- 6) หออะซานเป็นสถานที่สำหรับผู้ประกาศเวลาละหมาด หรือที่เรียกว่า มุอ์ซซิน ขึ้นไปอะซานให้ได้ยินไปไกลที่สุด การอะซานเป็นการเรียกให้มาละหมาด

ภาพที่ 2.14 หออะซาน Morocco Grand Mosque

ที่มา : <http://www.featurepics.com> วันที่สืบค้น : 15 ตุลาคม 2559

โครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต เป็นโครงการที่ต้องการเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอิสลามเพื่อแสดงออกถึงความเป็นศูนย์กลางอิสลาม ซึ่งส่วนประกอบของโครงการจะประกอบด้วยส่วนของมัสยิดซึ่งจำเป็นต้องมีส่วนที่เป็นองค์ประกอบของมัสยิด เช่น โถงละหมาด มีหอรอบ มีมับร ส่วนอาบน้ำละหมาด สำหรับส่วนของลานอเนกประสงค์นั้นอาจประยุกต์ใช้ร่วมกับพื้นที่ส่วนภูมิทัศน์และหออะซานนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นมัสยิดจึงจำเป็นต้องมีในโครงการแต่อาจปรับเปลี่ยนลักษณะการใช้งาน

2.3 การบริหารองค์กรศาสนาอิสลามในประเทศไทย

2.3.1 พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540

2.3.1.1 ความหมายของคำศัพท์

- (1) มัสยิดหมายความว่าสถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจโดยจะต้องมีละหมาดวันศุกร์เป็นปกติ และเป็นสถานที่สอนศาสนาอิสลาม
- (2) สัปบุรุษประจำมัสยิดหมายความว่ามุสลิมที่คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดมีมติรับเข้าเป็นสัปบุรุษประจำมัสยิด และมีชื่ออยู่ในทะเบียนสัปบุรุษประจำมัสยิด แต่ผู้นั้นจะเป็นสัปบุรุษเกินกว่าหนึ่งมัสยิดในเวลาเดียวกันไม่ได้
- (3) อิหม่ามหมายความว่าผู้นำศาสนาอิสลามประจำมัสยิด
- (4) คอเต็บหมายความว่าผู้แสดงธรรมประจำมัสยิด
- (5) บิหลั่นหมายความว่าผู้ประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจ

2.3.1.2 คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วยจุฬาราชมนตรีเป็นประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และจากกรรมการอื่นซึ่งคัดเลือกโดยจุฬาราชมนตรีมีจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ถ้ามีเหตุให้ปิดทิ้ง การคัดเลือกผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และการคัดเลือกกรรมการอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเองเป็นรองประธานกรรมการ เลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยอาจมีมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ และให้เลขานุการคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการของสำนักงาน

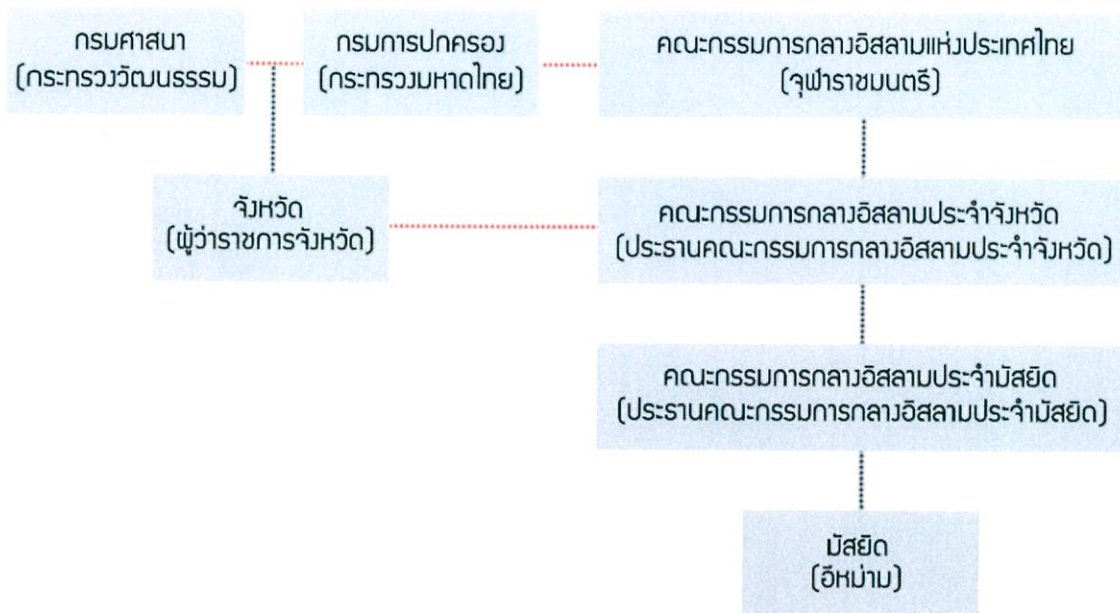
2.3.1.3 คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

จังหวัดใดมีราษฎรนับถือศาสนาอิสลามและมีมัสยิดที่จัดตั้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วมีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่น้อยกว่าสามมัสยิด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยประกาศให้จังหวัดนั้นมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคนการคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการให้อิหม่ามประจำมัสยิดในจังหวัดนั้นเป็นผู้คัดเลือก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการและตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ และกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในราชกิจจานุเบกษา

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด โดยมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดอาจมีมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ และให้เลขานุการคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการของสำนักงาน

คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- (2) กำกับดูแลและตรวจตราการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในจังหวัดและจังหวัดอื่นตามที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมอบหมาย
- (3) ประนีประนอมหรือชี้ขาดคำร้องทุกข์ของศัลปบุรุษประจำมัสยิดซึ่งเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (4) กำกับดูแลการคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำมัสยิดให้เป็นไปโดยเรียบร้อย
- (5) พิจารณาแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (6) พิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้ง การย้าย การรวม และการเลิกมัสยิด
- (7) ออกหนังสือรับรองการสมรสและการหย่าตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (8) ประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามเมื่อได้รับการร้องขอ

ภาพที่ 2.15 แผนผังแสดงการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามในประเทศไทย

2.4 กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโครงการ

โครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางสำหรับการจัดกิจกรรมของพี่น้องชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดใกล้เคียง โดยการสอบถามจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดภูเก็ตและการศึกษาโครงการที่มีความใกล้เคียงกัน คือ มุตนิธเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยและศูนย์บริหารกิจการศาสนาเฉลิมพระเกียรติ เพื่อจะทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับโครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต

จากการศึกษาพบว่าภายในหนึ่งปีมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมาก และมีความหลากหลายของกิจกรรม ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

2.4.1 งานพิธีการ

งานพิธีการ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำในทุก ๆ ปีเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นการภายในเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีความเป็นทางการหรือเฉพาะกลุ่มหรือบุคคลเท่านั้น

2.4.1.1 พิธีตัมมัดอัลกุรอาน งานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย ฮ.ศ. 1437

ศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามเฉลิมพระเกียรติได้จัดงานงานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย ฮ.ศ. 1437 ขึ้นในวันที่ 8 – 10 เมษายน พ.ศ. 2559 ขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ซึ่งมีประวัติคือ เป็นการจัดงานเพื่อแสดงออกถึงความรัก การให้เกียรติยกย่อง ท่านนบีมุฮัมมัด โดยจัดงานในคล้ายวันเกิดของท่านขึ้น การจัดงานเมาลิด เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโลกที่ประเทศอียิปต์ เมื่อปี ฮ.ศ. 362 ซึ่งขณะนั้นวงศ์ฟาติมียะฮ์ อีสมายีละฮ์ เป็นผู้ปกครองอียิปต์ บรรรยากาศของงานเมาลิดสมัยนั้น เต็มไปด้วยความครึกครื้น มีการประดับประดาสถานที่ต่าง ๆ ด้วยแสงสี มีการชุมนุมกัน และอ่านอัลกุรอานที่มัสยิด อ่านโคลง กลอน บทสวด และชีวประวัติของท่านนบี โดยผู้ที่มีเสียงดี พร้อมกันนั้น ก็มีการจัดสถานที่สำหรับแจกจ่ายทานบริจาคแก่ผู้ที่ยากจนขาดสน ซึ่งในประเทศไทยศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามเฉลิมพระเกียรติ เป็นผู้จัดงานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย โดยหนึ่งในกิจกรรมที่สำคัญของงานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย คือ พิธีตัมมัดอัลกุรอานเป็นงานพิธีที่แสดงถึงความสำเร็จของเยาวชนที่สามารถเล่าเรียนและอ่านอัลกุรอานได้จบทั้งเล่ม โดยภายในงานจะมีการอ่านอัลกุรอาน การขอพรจากพระองค์อัลลอฮ์ เพื่อประทานความสำเร็จและขอบคุณที่นำความปิติมาสู่ชาวมุสลิม การมอบประกาศนียบัตรเป็นหลักฐานการจบหลักสูตรและมีการเลี้ยงอาหารเล็กน้อย

ซึ่งจากการสอบถามคณะกรรมการกลางอิสลามประจำจังหวัดภูเก็ต ก็ได้มีการจัดพิธีตัมมัดอัลกุรอาน ขึ้นภายในจังหวัดภูเก็ตเป็นประจำทุกปี เช่นกัน

ภาพที่ 2.16 แสดงพิธีตัมมัดอัลกุรอาน งานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย ฮ.ศ.1437

ที่มา : www.facebook.com/งานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย วันที่สืบค้น : 20 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.17 แสดงพิธีตัมมัดอัครอาน งานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย ฮ.ศ.1437
ที่มา : www.facebook.com/งานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย วันที่สืบค้น : 20 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.18 แสดงพิธีตัมมัดอัครอาน งานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย ฮ.ศ.1437
ที่มา : www.facebook.com/งานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย วันที่สืบค้น : 20 กุมภาพันธ์ 2560

2.4.1.2 พิธีนิกะห์

การแต่งงานในศาสนาอิสลาม สำหรับชาวมุสลิมเป็นการยินยอมในการอยู่กิน
ฉันสามีภรรยา ของคู่แต่งงานและญาติทั้งสองฝ่าย มีการมอบสินสอด และ
ประกอบด้วยพยานในพิธี อย่างน้อย 2 คน ชายหรือหญิงก็ได้ สำหรับผู้ที่ไม่ได้นับ
ถือศาสนาอิสลาม หากต้องการแต่งงานกับชาวมุสลิม จะต้องเปลี่ยนมานับถือ
ศาสนาอิสลามก่อนจึงจะสามารถเข้าพิธีนิกะห์ได้

การแต่งงานของมุสลิมในปัจจุบันจะเป็นเป็น 2 ส่วนคือส่วนพิธีการและส่วนงานเลี้ยง โดยส่วนมากส่วนพิธีการนั้นจะจัดขึ้นที่มัสยิด เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่คู่บ่าวสาวและสะดวกต่อการเดินทางของผู้มาร่วมงาน ซึ่งมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นสถานที่จัดงานแต่งงานของชาวมุสลิมที่มีความพร้อมเนื่องจากมีพื้นที่ส่วนมัสยิดและพื้นที่สำหรับการจัดเลี้ยง ซึ่งมีอัตราค่าบริการเช่าพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงอัตราค่าเช่าพื้นที่มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

พื้นที่เช่า	ราคาต่อ 3-5 ชั่วโมงติดต่อกัน (บาท)
ห้องประชุมกรรมการฯ	3,000
ห้องประชุมวีไอพี	4,000
ห้องโถงชั้นล่าง	7,000
ห้องประชุมใหญ่	12,000
ลานด้านหน้าอาคารใหญ่	20,000 (ไม่รวมค่ากระแสไฟฟ้า) ใช้บริการเต็มวัน(9.00-21.00 น.) ลด 10%

โดยมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้มีเงื่อนไขการใช้สถานที่ดังนี้

- ผู้ขอใช้สถานที่ต้องชำระเงินจองของอัตราค่าบำรุงสถานที่
- ผู้ใช้สถานที่ต้องชำระค่าบำรุงสถานที่ก่อนวันจัดงานไม่น้อยกว่า 7 วัน
- การเปลี่ยนวันและหรือเวลาการใช้สถานที่ ให้ทำได้ภายใน 15 วัน
- มูลนิธิฯ สงวนสิทธิ์ไม่คืนเงินจองในกรณีผู้จองขอยกเลิกการใช้สถานที่
- มูลนิธิฯ อาจเรียกเก็บเงินตามอัตราการใช้สถานที่ หากยกเลิกการใช้ใกล้วันงานและไม่มีผู้อื่นมาใช้สถานที่
- ผู้ใช้สถานที่ต้องรับผิดชอบความเสียหายของอาคารสถานที่ / ต้นไม้ / อื่น ๆ ที่เกิดจากผู้มาร่วมงาน หรือผู้รับจ้างที่ผู้ใช้สถานที่จ้างมา ยกเว้นเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นเองตามสภาวะ
- ผู้ใช้สถานที่ต้องไม่จัดการแสดงดนตรี ไม่จัดการแสดงหรือการอภิปรายหรือบรรยายใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายหรือขัดต่อหลักการศาสนาอิสลาม หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศหรือทำลายความสามัคคี

- ผู้ใช้สถานที่ต้องไม่นำหรือยินยอมให้ผู้ร่วมงานนำอาหารและเครื่องดื่มหรือสิ่งของใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมายหรือหลักการศาสนาอิสลามเข้ามาในบริเวณงาน
- ผู้ใช้สถานที่ต้องไม่นำหรือยินยอมให้ผู้มาร่วมงานนำสัตว์ทุกชนิดเข้ามาในบริเวณงาน ยกเว้นเพื่อการจัดแสดง แต่ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
- ผู้ใช้สถานที่ต้องแจ้งผู้มาร่วมงานที่ต้องการเข้าในเขตมัสยิดให้แต่งกายมิดชิด(มุลนิธิมีชุดบริการ ชุดละ 50 บาท)

ภาพที่ 2.19 แสดงพิธีนิกะห์ มุลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย
ที่มา : <http://www.weddinginlove.com> วันที่สืบค้น : 20 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.20 แสดงพิธีนิกะห์ มุลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย
ที่มา : www.sabuywedding.com วันที่สืบค้น : 20 กุมภาพันธ์ 2560

2.4.1.3 งานต้อนรับแขกพิเศษ

มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้ให้การต้อนรับแขกพิเศษที่เดินทางมายังประเทศไทย เช่น เมื่อวันศุกร์ที่ 23 เมษายน 2553 จอมพลอัปดุลเราะฮ์มาน ชิวาร์ อัล-ซาฮับ อดีตประธานาธิบดีของซูดานได้มาเยี่ยมชม และ นมาซวันศุกร์ ที่มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยทางโรงเรียนนานาชาติ แพนเอเชีย เป็นเจ้าภาพเชิญท่านมาประเทศไทยครั้งนี้ ในฐานะประธานที่ปรึกษา มูลนิธิเพื่อพัฒนาและสงเคราะห์คนยากจน แห่งประเทศไทย

2.4.2 งานวิชาการ

งานวิชาการเป็นกิจกรรมด้านการให้ความรู้กับมุสลิมและการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ซึ่งกิจกรรมในด้านวิชาการนั้นเป็นกิจกรรมที่เปิดให้ทุกคนที่มีความสนใจได้มีส่วนร่วม

2.4.2.1 การอบรมตามโอกาสต่าง ๆ

เป็นการจัดการอบรมให้ความรู้ ที่เกิดขึ้นในโอกาสที่ต่างกันเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน นำความรู้และประสบการณ์มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น อบรมมุสลิมะห์ อบรมก่อนไปทำฮัจญ์ อบรมก่อนการนิกะห์

ภาพที่ 2.21 เลขานุการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ร่วมงานวันพบปะมุสลิมะห์ ครั้งที่ 10

ที่มา : <http://www.sbpac.go.th/index.php> วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.23 สอ.บต.อบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการพีซีฮาร์ดแวร์แรก ประจำปี 2560
ที่มา : <http://www.sbpac.go.th/index.php> วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.24 คณะกรรมการอิสลามจังหวัดพัทลุง จัดอบรมก่อนแต่งงาน
ที่มา : <http://www.manager.co.th> วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

2.4.2.3 การประชุมหรือสัมมนา

เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปโดยการจัดการประชุมหรือสัมมนา เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและเป็นการกระตุ้นให้ผู้ร่วมเข้าสัมมนานำหลักวิธีการที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ภาพที่ 2.25 การสัมมนา เปิดใจรูปนีย์ เอียดศรีไชย ในวาระแห่งโรฮัง
ที่มา : www.Muslimthai.com วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.26 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ คณะกรรมการอิสลามประจำ
จังหวัดเรื่องกระบวนการสอบสวน การพิจารณาคำร้อง และการวินิจฉัย
กรณีให้กรรมการอิสลามประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง
ที่มา : www.Muslimthai.com วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.27 งานสัมมนาอิสลามศึกษานานาชาติ ครั้งที่ 3 ที่ มอ.ปัตตานี
ที่มา : www.pn.psu.ac.th/ วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

2.4.3 งานเทศกาล

2.4.3.1 งานเลี้ยงละศีลอด

เป็นการจัดงานเลี้ยงอาหารมื้อค่ำของชาวมุสลิม ภายหลังจากได้ถือศีลอดอาหารระหว่างวันในช่วงเดือนรอมฎอน จึงเป็นประเพณีที่มีความสำคัญทางจิตใจต่อชาวมุสลิม ทำให้ชาวมุสลิมได้มาพบปะกัน

ภาพที่ 2.28 การจัดเลี้ยงละศีลอดที่มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางฯ โดยมีบรรดา
เอกอัครราชทูต และบรรดาทูตานุทูตประเทศมุสลิมเข้าร่วม
ที่มา : www.thaiislamiccenter.com วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.29 นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ ละศีลอด ณ มุถุนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลาม
ที่มา : www.thaiislamiccenter.com วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

2.4.3.2 อีดิลฟิตรี-อีดิลอัฮฮา

วันฮารีรายอเทศกาลแห่งความสุขที่มุสลิมทั่วโลกรอคอย คนส่วนใหญ่มักเข้าใจผิดว่าเป็นวันปีใหม่ตามปฏิทินอิสลาม แต่แท้จริง เป็นเทศกาลเฉลิมฉลองครั้งยิ่งใหญ่ที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติศาสนกิจและแสดงความเอื้ออาทรต่อกัน ในจังหวัดชายแดนใต้ถือเป็นวันหยุดราชการ

ภาพที่ 2.30 บรรยากาศงานอีดิลเฟร์

ที่มา : www.Muslimthai.com วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

2.4.3.3 เทศกาลอื่น ๆ

เป็นการจัดงานเพื่อการแสดงสินค้า เป็นการจัดเทศกาลงานที่เปิดโลกมุสลิมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านอาหาร ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับมุสลิม จากทุกภาคในประเทศและจากกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) รวมไปถึงกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

ภาพที่ 2.31 บรรยากาศงานรอมฎอนซีดี

ที่มา : [www. Muslimthai.com](http://www.Muslimthai.com) วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2.32 บรรยากาศเทศกาลฮาลาลนานาชาติ WORLD HALAL FEST 2016

ที่มา : www.pptvhd36.com วันที่สืบค้น : 25 กุมภาพันธ์ 2560

ตารางที่ 2.2 สรุปกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโครงการ

กิจกรรม	ระยะเวลา	ความถี่	กิจกรรม	พื้นที่ใช้งาน
1.งานพิธีการ				
งานตัดมัสยิดอัครุอราน	1 วัน	2 ครั้ง/ปี	อ่านกอรีเปิดงานนักเรียนอ่านอัครุอราน	ห้องจัดเลี้ยง
งานมอบทุนการศึกษา	1 วัน	2 ครั้ง/ปี	อ่านกอรีเปิดงานมอบทุนการศึกษา	ห้องจัดเลี้ยง
งานนิกะห์	2-3 ชั่วโมง	-	พิธีการนิกะห์	มัสยิด
2.งานวิชาการ				
สอนอ่านอัครุอราน	วันเสาร์	1 ครั้ง/เดือน	เรียนการอ่านอัครุอราน	ห้องบรรยาย 50 ที่นั่ง
สอนการปฏิบัติ	วันอาทิตย์	1 ครั้ง/เดือน	เรียนการปฏิบัติในศาสนาอิสลาม	
อบรมมุสลิมมะห์	เสาร์-อาทิตย์	2 ครั้ง/ปี	มุสลิมมะห์รับการอบรม	
อบรมก่อนแต่งงาน	เสาร์-อาทิตย์	2 ครั้ง/ปี	คู่แต่งงานรับการอบรม	
อบรมก่อนทำฮัจญ์	1 อาทิตย์	ก่อนเดินทางไปทำฮัจญ์	ผู้ไปประกอบพิธีฮัจญ์รับการอบรม	ห้องบรรยาย 200 ที่นั่ง
บรรยาย/สัมมนา	2-4 ชั่วโมง	อย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง	บรรยาย/สัมมนา โดยวิทยากร	
3.งานเทศกาล				
งานเทศกาลฮาลาล	ศุกร์-อาทิตย์	1 ครั้ง/ปี เดือนกุมภาพันธ์	จัดแสดงผลิตภัณฑ์ออกร้านอาหารทดลองใส่ชุดแบบมุสลิมการบรรยายให้ความรู้กิจกรรมนันทนาการแจกของรางวัล	ทุกส่วน

กิจกรรม	ระยะเวลา	ความถี่	กิจกรรม	พื้นที่ใช้งาน
งานรวมน้ำใจ	ศุกร์ – อาทิตย์	2 ครั้ง/ปี เดือน พฤษภาคม พฤศจิกายน	อ่านกวีเปิดงาน จัดแสดงผลนิทรรศน์ ออกร้านอาหาร นิทรรศการให้ความรู้ การบรรยาย ให้ความรู้ การแสดงจากเยาวชน	ทุกส่วน
เลี้ยงอาหาร ละศีลอด	3 – 4 ชั่วโมง	เดือน รอมฎอน	จัดเตรียมอาหารละศีลอด ละศีลอด ละหมาดสุนัตตะรอเวียะห์ การบรรยาย เสวนาให้ ความรู้	มัสยิด ห้องจัดเลี้ยง
วันอีดีลฟีตรี	2 – 3 ชั่วโมง	1 ครั้ง/ปี	ละหมาดสุนัตอีดีลฟีตรี ฟังคุตบะห์ เริ่มรับประทานอาหาร	มัสยิด
วันอีดีลอัฎฮา	2 – 3 ชั่วโมง	1 ครั้ง/ปี	ละหมาดสุนัตอีดีลอัฎฮา ฟังคุตบะห์ เริ่มรับประทานอาหาร	มัสยิด

2.5 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อโครงการ

โครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตเป็นโครงการที่รองรับกิจกรรมของมุสลิมด้านต่าง ๆ จาก
การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อโครงการประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้

หลักปฏิบัติ – การละหมาด การถือศีลอด การชะกาดและการทำฮัจญ์

วัฒนธรรมทางศาสนาอิสลาม – การศึกษา การแต่งงานและการแต่งกาย

เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอิสลาม – องค์ประกอบของมัสยิด

กิจกรรมภายในโครงการ – งานพิธีการ งานวิชาการและงานเทศกาล

จากปัจจัยที่มีผลต่อโครงการข้างต้น นำมาสู่การออกแบบพื้นที่รองรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใน
โครงการรวมทั้ง การนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอิสลามมาใช้ในโครงการ

บทที่ 3

การศึกษาอาคารตัวอย่าง

การศึกษาอาคารตัวอย่างนั้นได้เลือกอาคารที่มีองค์ประกอบและวัสดุประสงค์ใกล้เคียงกับโครงการศูนย์กลางอิสลาม โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นอาคารตัวอย่างในประเทศและอาคารตัวอย่างต่างประเทศ ในการศึกษาอาคารตัวอย่างนั้นศึกษาจากหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาความเป็นมาของโครงการ
- 2) ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ
- 3) ศึกษาการวางผังของอาคาร
- 4) ศึกษาองค์ประกอบของโครงการและพื้นที่ใช้สอย
- 5) ศึกษารูปแบบทางสถาปัตยกรรม
- 6) ศึกษาระบบโครงสร้าง
- 7) วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของโครงการ
- 8) การนำมาปรับใช้กับโครงการ

โดยอาคารตัวอย่างที่เลือกศึกษานั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

3.1 การศึกษาอาคารตัวอย่างในประเทศ

3.1.1 มุถุนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

3.2 การศึกษาอาคารตัวอย่างต่างประเทศ

3.2.1 Sancaklar Mosque

3.2.2 The Mosque And Museum Of Religious Harmony

3.2.3 Assyafaah Mosque

3.2.4 Sultan Qaboos Grand Mosque

3.1. การศึกษาอาคารตัวอย่างในประเทศ

3.1.1 มุถุนนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ผู้ออกแบบ นายไพจิตร พงษ์พรรกฏ

ที่ตั้ง ซอยรามคำแหง 2 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

ประเภทโครงการ ศูนย์รวมกิจการเกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมอิสลาม

ภาพที่ 3.1 แสดงทัศนียภาพโครงการมุถุนนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย
ศึกษาความเป็นมาของโครงการ

โครงการมุถุนนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้ก่อตั้งขึ้นจากความต้องการสร้างความเป็นปึกแผ่นของศาสนาอิสลามให้เกิดขึ้นบนผืนแผ่นดินไทย โดยการจัดตั้งสถานที่สำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเป็นที่ชุมนุมของชาวมุสลิมทั้งประเทศ หรือเป็นศูนย์กลางของการติดต่อระหว่างมุสลิมระดับชาติ ขอยื่นจดทะเบียนโดยใช้ชื่อว่า “มัสยิดกลางแห่งประเทศไทย” ในปีพ.ศ. 2497 เมื่อมีการพิจารณาหาทำเลที่ตั้งและทุนสำหรับการก่อสร้างอาคารมีการเปลี่ยนสถานที่หลายแห่งจนกระทั่งมาลงตัวในสถานที่ตั้งปัจจุบันและเปลี่ยนชื่อมาเป็น “มุถุนนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย” ในปี พ.ศ. 2519 ทั้งนี้ก็เพื่อความเหมาะสมและความคล่องตัวต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการมีแนวทางการบริหารมุถุนนิธิเป็นดังนี้

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ

- 1) จัดสร้างให้มีขึ้นซึ่งศูนย์กลางแห่งประเทศไทย อันประกอบด้วย อาคารมัสยิด หอประชุม หอวัฒนธรรมอิสลาม หอสมุด หอพัก สถานศึกษา ฯลฯ
- 2) ดำเนินกิจการสาธารณประโยชน์ เช่น การสงเคราะห์เด็กกำพร้า และผู้ยากไร้ ในด้านการครองชีพ การรักษาพยาบาลและการศึกษา
- 3) ดำเนินการให้ศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นศูนย์กลางรวมของบรรดามุสลิม โดยทั่วไปได้ใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรม หรือพิธีการใด ๆ เกี่ยวกับศาสนา วิชาการ สังคม และความมั่นคงของชาติ
- 4) ดำเนินการเผยแพร่ศาสนา และวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนกิจกรรมของมูลนิธิฯ
- 5) เป็นศูนย์รวมและศูนย์ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนมุสลิม ในการดำเนินกิจกรรม เพื่อสรรค์สร้างการเรียนรู้ เพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม และเพื่อการพัฒนาสังคมตามวิถีอิสลาม
- 6) ประสานความสัมพันธ์กับองค์การมุสลิมในต่างประเทศ การให้ความร่วมมือกับทูตานุทูตมุสลิมในประเทศไทย และการเสริมสร้างความร่วมมือด้านวัฒนธรรมกับประเทศมุสลิม

แนวนโยบายและกลยุทธ์

- 1) สร้างพลังความคิด ผลักดันให้มีการสร้างพลังความคิดร่วมกันระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนมุสลิมในประเทศไทย ด้วยการจัดประชุมสัมมนา การประชุมระดมความคิด การบรรยาย การอภิปราย รวมทั้งการเคลื่อนไหวก้าวร่วมกันในรูปแบบอื่นๆ
- 2) ศูนย์กลางแห่งความรู้ เชิดชูวัฒนธรรมอิสลาม จัดการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้กับบุคลากรขององค์การพัฒนาเอกชนมุสลิม จัดตั้งศูนย์สารสนเทศอิสลาม โดยการจัดระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอิสลามและมุสลิมในประเทศไทย และในประเทศมุสลิมอื่นๆ
- 3) พัฒนาการเรียนรู้ มุ่งสู่การเผยแพร่อิสลาม ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมด้านการศึกษาด้านการศาสนา แก่มุสลิมและผู้สนใจเข้ารับนับ ถิ่นอิสลาม(มูอัลลิฟ) การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจทางศาสนา การจัดนิทรรศการ ผลิตเอกสารและเปิด Website เพื่อการเผยแพร่ศาสนาอิสลาม การจัดรายการวิทยุ หรือรายการโทรทัศน์ ในโอกาสพิเศษทางด้านศาสนาอิสลาม

- 4) ศูนย์รวมน้ำใจ ให้งานสังคมสงเคราะห์ รับผิดชอบทางสังคมเพื่อแสวงหาการสนับสนุนจากผู้มีกุศลจิตในการบริจาคชะกาด หรือ กุศลทาน เพื่อช่วยเหลือมูลนิธิในกิจกรรมด้านการสังคมสงเคราะห์ตามหลักการอิสลาม หรือการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ
- 5) โยงใยสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือกับโลกมุสลิม เผยแพร่กิจกรรมของมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย ไปสู่องค์กรมุสลิมระหว่างประเทศมุสลิมทั่วโลก แสวงหาความร่วมมือทางการสนับสนุนทางการเงิน ทางวิชาการ หรือด้านความเชี่ยวชาญ จากองค์กรมุสลิมระหว่างประเทศ

ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ

- 1) แสดงอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมผ่านทางรูปแบบสถาปัตยกรรมอิสลามมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นโครงการใหญ่ระดับประเทศ จึงต้องเป็นอาคารขนาดใหญ่คนจำนวนมาก และมีรูปแบบที่น่าสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการก่อสร้างยุคใหม่ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสถาปัตยกรรมแบบอิสลาม ซึ่งรูปแบบสถาปัตยกรรมอิสลามนั้นมักจะต้องมีซุ้ม โถง โดม และหอนาฬิกา เป็นองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งต้องใช้ช่างที่มีฝีมือและใช้งบประมาณมากมายมหาศาลผู้ออกแบบจึงเลือกตัด โดมและหอนาฬิกาออก แต่ใช้โครงสร้างและเส้นสายที่มีความโค้ง เพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมแบบอิสลาม
- 2) งบประมาณค่าก่อสร้างที่จำกัด (ประมาณ 2-3 ล้านบาท) แต่อาคารมีขนาดใหญ่ต้องใช้งบประมาณในการก่อสร้างเป็นจำนวนมากจึงต้องทำให้เสร็จค่อยเป็นค่อยไป ผู้ออกแบบจึงมีแนวความคิดที่ได้รับแรงบันดาลใจจากฝูงผึ้งที่ช่วยกันสร้างรังจากขี้ผึ้งก้อนเล็ก ๆ ซึ่งต้องใช้เวลา ความอดทน ผู้ออกแบบจึงออกแบบหลังคามัดชิดด้วยระบบ MODULE (MODULAR SYSTEM) ในรูปทรงหลังคาหกเหลี่ยมด้านเท่า (แบบรังผึ้ง) เป็นหนึ่งหน่วยแต่ละหน่วยนั้นจะเป็นรูปหกเหลี่ยม มีเสาอยู่ตรงกลาง คล้ายดอกไม้หกกลีบ นำผังรูปหกเหลี่ยมมาจัดวางให้ได้องค์ประกอบที่สวยงามและเหมาะสมสนองประโยชน์ใช้สอยตามความต้องการจำนวน 19 หน่วย โครงสร้างของแต่ละหน่วยนั้นจะเป็นอิสระไม่เชื่อมติดกับหน่วยอื่นๆ สามารถที่จะสร้างได้ที่ละหน่วยตามกำลังเงินงบประมาณ

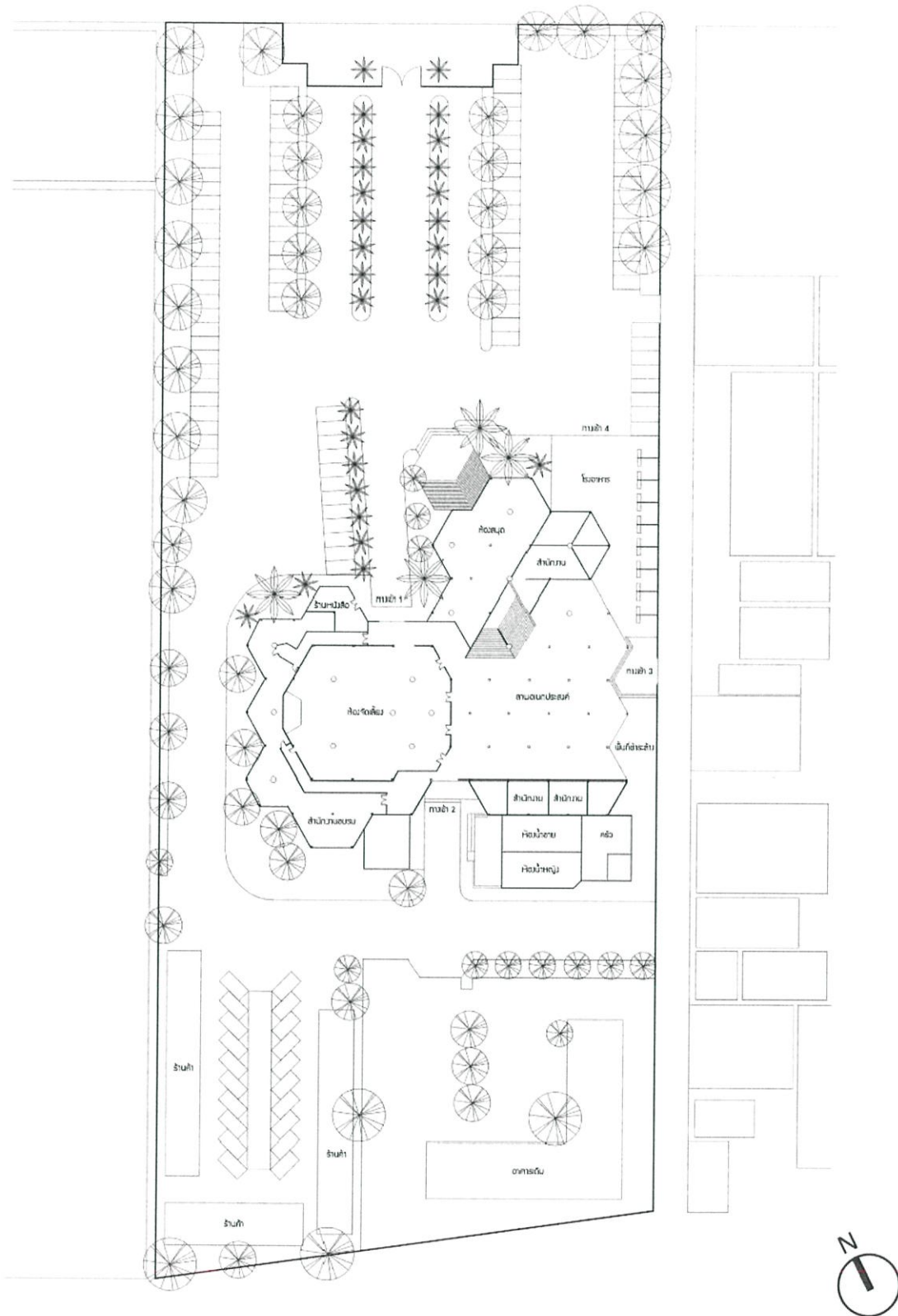
ศึกษาการวางผังของอาคาร

ที่ตั้งของโครงการ ซอย รามคำแหง 2 รามคำแหง แขวง สวนหลวง เขต สวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นทำเลที่ตั้งที่ใกล้กับแหล่งชุมชนของมุสลิม เพื่อให้มุสลิมทั้งในพื้นที่และในพื้นที่อื่น ๆ ได้เดินทางมาพบปะกันได้สะดวก การเข้าถึงสะดวกมีถนนตัดผ่านโครงการทางด้านหน้าและสามารถเดินทางได้ด้วยขนส่งสาธารณะแอร์พอร์ตลิงค์ สถานีหัวหมาก ทิศเหนือของโครงการคือศูนย์หนังสืออิสลาม ทิศตะวันออกติดกับชุมชนมุสลิมและร้านค้าสินค้าฮาลาล ทิศตะวันตกติดกับบริษัทยูโรอโตเซอร์วิส จำกัด

ภาพที่ 3.2 ที่ตั้งของ โครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

การวางผังอาคารตัวอาคารตั้งอยู่กลางพื้นที่ดินมีพื้นที่ด้านหน้าและด้านหลัง ด้านหน้าจากทางเข้าโครงการเปิดโล่งเป็นพื้นที่ลานจอดรถเพื่อความสะดวกแก่ผู้มาใช้โครงการและเป็นการเว้นระยะห่างจากถนนเพื่อสร้างแนวกันโดยการปลูกต้นไม้เป็นแนวยาวตั้งแต่บริเวณประตูทางเข้าด้านหน้าเพื่อนำสายคาตู้ทางเข้าหลักของอาคาร ทางเข้าหลักของอาคารอยู่บริเวณด้านหน้าซึ่งเน้นทางเข้าตัวบันไดขนาดใหญ่และการจัดภูมิทัศน์ที่เน้นทางเข้า บริเวณพื้นที่ด้านหลังเป็นส่วนบริการของโครงการ พื้นที่ร้านค้าและโรงเรียนเนื่องจากโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นอาคารสาธารณะ จึงออกแบบพื้นที่เพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงได้ในทุก ๆ ส่วนและพื้นที่ส่วนตัวจะอยู่บริเวณส่วนกลางของอาคาร คือบริเวณสำนักงานมูลนิธิ ฯ และมีการช้อนทางเข้าในส่วนของสำนักงานชมรมมุสลิม ส่วนบริการออกแบบให้อยู่ด้านหลังของอาคารเพื่อไม่ให้เกิดการทับซ้อนของเส้นทาง

ภาพที่ 3.3 แสดงผังบริเวณของโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

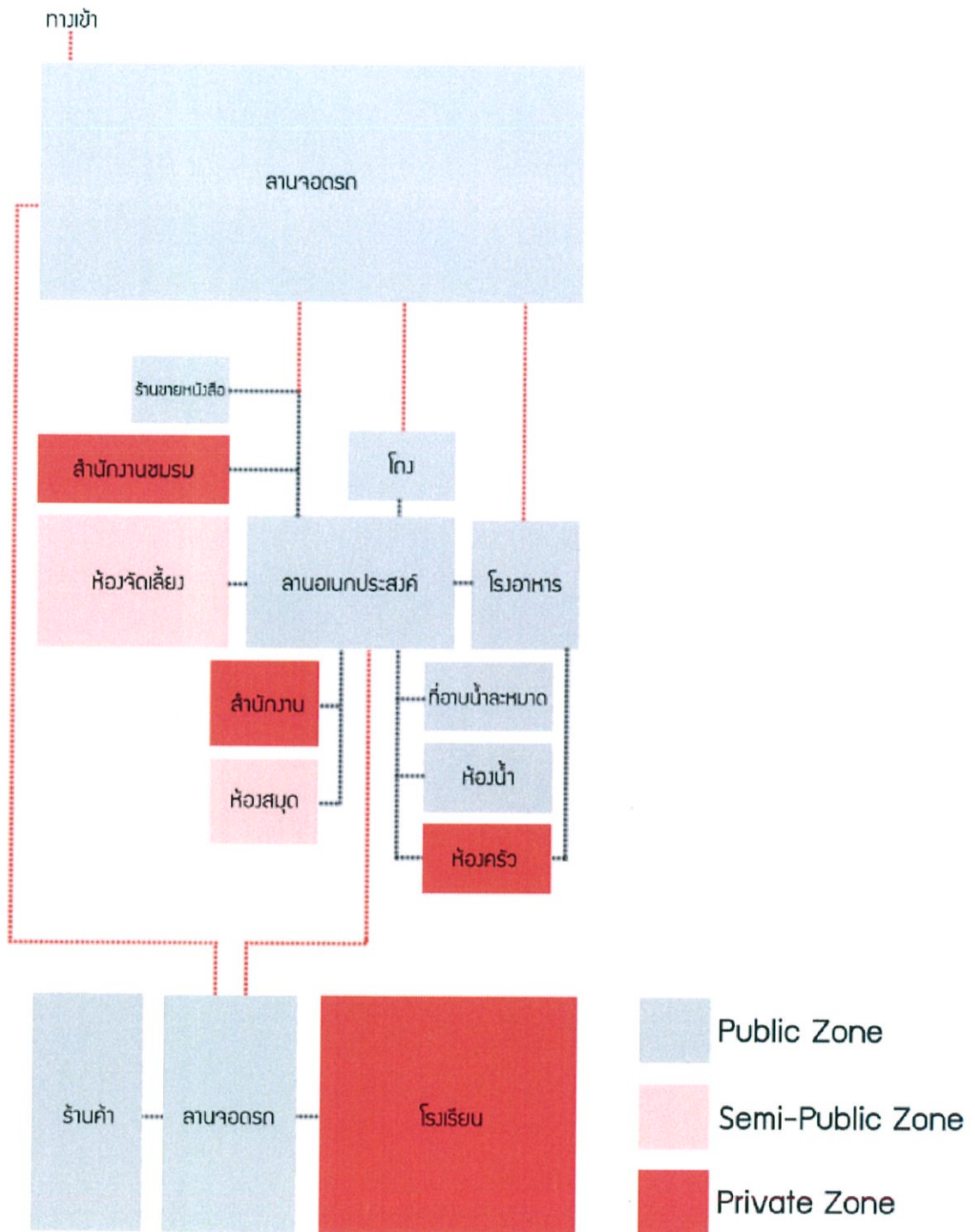
ภาพที่ 3.4 แสดงทัศนียภาพบริเวณถนนด้านหน้าของโครงการ

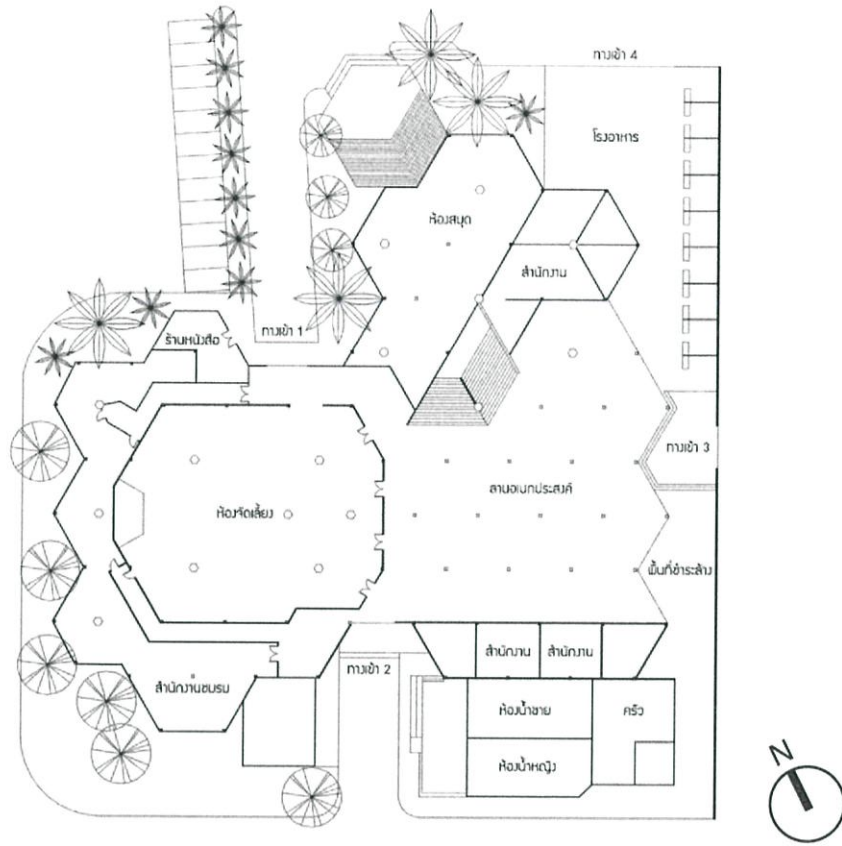
ภาพที่ 3.5 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางเข้าของโครงการ

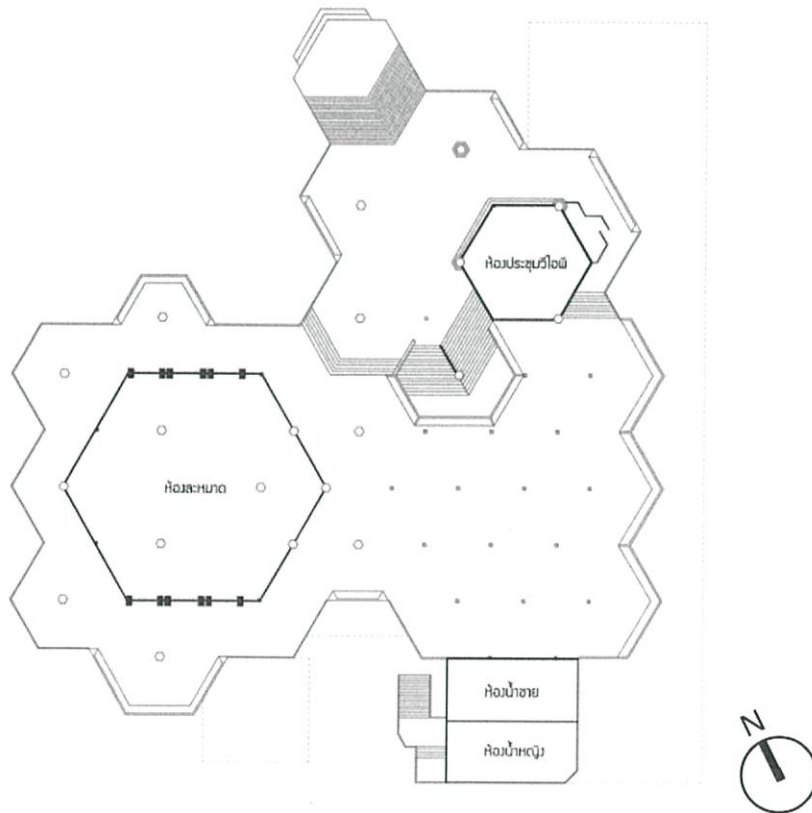
ภาพที่ 3.6 แสดงการจัดภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าโครงการเพื่อนำสายตาผู้อาคาร

ภาพที่ 3.7 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการจัดพื้นที่ภายในโครงการ

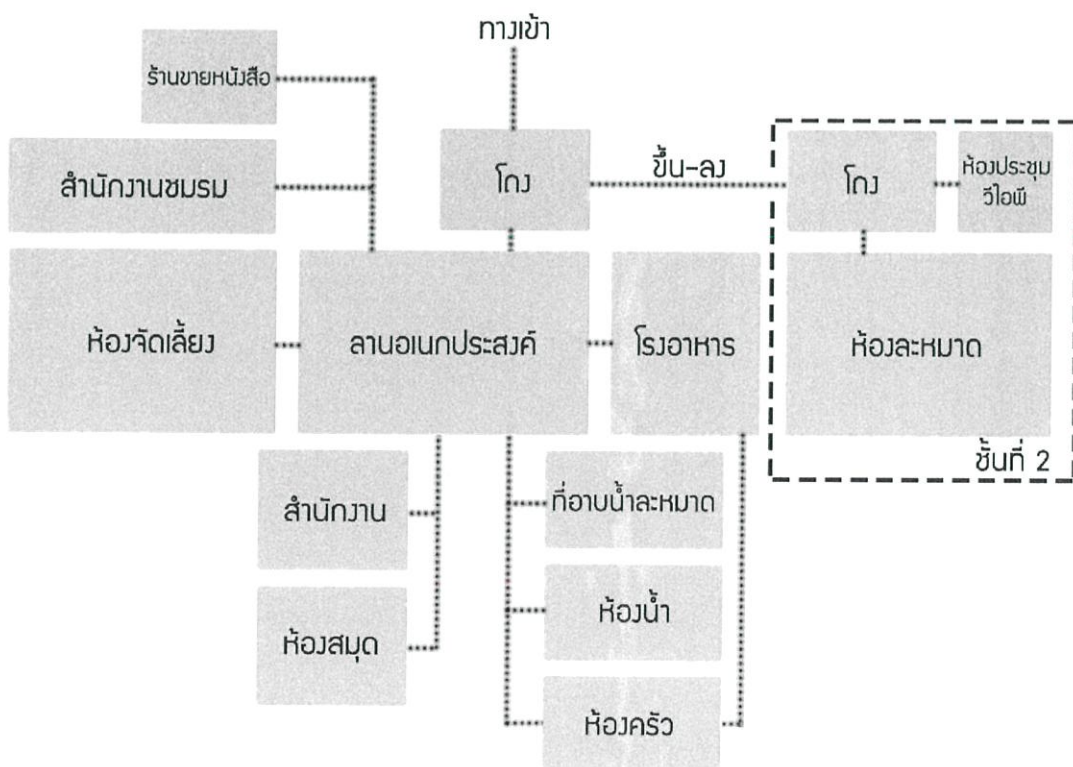
ภาพที่ 3.8 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1 ของโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.9 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 2 ของโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

อาคารมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีพื้นที่การใช้งานแบ่งเป็น 2 ชั้น โดยที่ชั้นที่ 1 จาก

- 1) ทางเข้าหลักผู้อาคารจะมาสู่ลานอเนกประสงค์ ซึ่งจะเป็พื้นที่จุดตัดเพื่อแยกไปยังส่วนอื่น ประกอบด้วย ห้องจัดเลี้ยง ห้องสมุด สำนักงานโครงการ สำนักงานชมรม ร้านหนังสือ โรงอาหาร ส่วนอาบน้ำละหมาดและบันไดที่เชื่อมไปยังโถงชั้นที่ 2 ของอาคารซึ่งประกอบด้วยห้องละหมาด โถงละหมาด ห้องประชุมและห้องน้ำ
- 2) ทางเข้า 2 เข้าสู่อาคารทางด้านหลังซึ่งเป็นส่วนบริการ ประกอบด้วยห้องน้ำหญิง ห้องน้ำชายและห้องครัว
- 3) ทางเข้า 3 เข้าสู่อาคารบริเวณด้านข้าง ใกล้กับโรงอาหารและที่อาบน้ำละหมาด สะดวกกับผู้ใช้โครงการที่อยู่แถวใกล้เคียง สามารถอาบน้ำละหมาดและขึ้นละหมาดได้โดยสะดวก
- 4) ทางเข้า 4 เข้าสู่อาคารบริเวณโรงอาหารซึ่งสะดวกกับผู้ใช้โครงการที่เป็นผู้ค้าขายอาหารและผู้มีจุดประสงค์เพื่อที่มาซื้อสินค้า

ภาพที่ 3.10 แสดงแผนภาพความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในโครงการ

ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

โดยการศึกษาโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะแบ่งพื้นที่ ออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ

1.) องค์ประกอบหลัก

(1) ส่วนลานอเนกประสงค์เป็นจุดเชื่อมการสัญจรในส่วนต่าง ๆ ของโครงการใช้ สำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น บรรยาย สัมมนา หรือเลี้ยงอาหารละศีลอดในเดือน รอมฎอน รองรับผู้ใช้ได้ 500-800 คน

ภาพที่ 3.11 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานอเนกประสงค์

ภาพที่ 3.12 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานอเนกประสงค์และการใช้งาน

(2) ส่วนมัสยิดสามารถรองรับคนละหมื่นทั้งชาย-หญิง รวมกันได้ประมาณ 5,000 คน ซึ่งจะแยกส่วนระหว่างชายและหญิงโดยการแยกชั้นล่างและชั้นบน

- โถงละหมาดชายเชื่อมต่อกับโถงทางเข้าโดยมีประตูขนาดใหญ่ที่เปิดตลอดเวลา ภายในเป็นพื้นที่โล่งกว้างสำหรับประกอบศาสนกิจ โดยจะหันด้านหน้าไปทางทิศตะวันตกของประเทศไทย ภายในโถงละหมาดประกอบด้วยแท่นมิมบัรสำหรับแสดงธรรมในวันศุกร์และผนังตกแต่งด้วยตัวอักษรพระนามของพระเจ้า ด้านหลังมีส่วนขยายเสียงสำหรับประกาศเรียกละหมาด

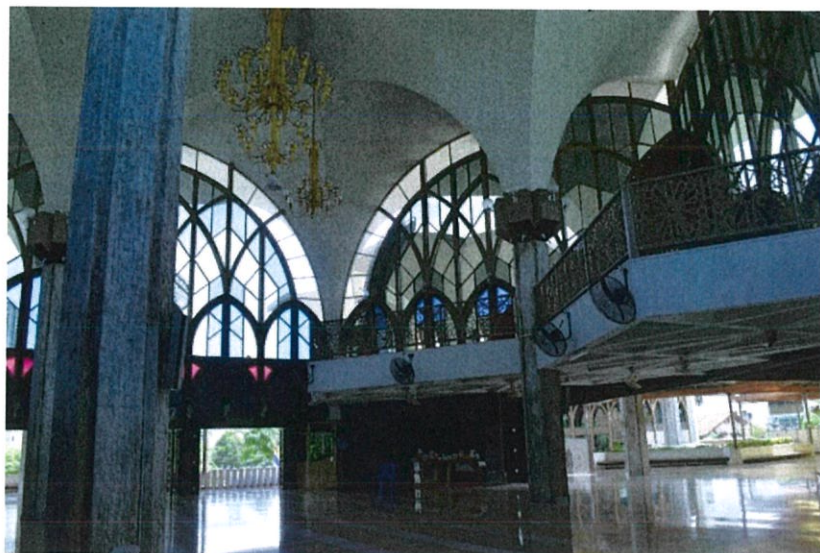

ภาพที่ 3.13 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงละหมาด

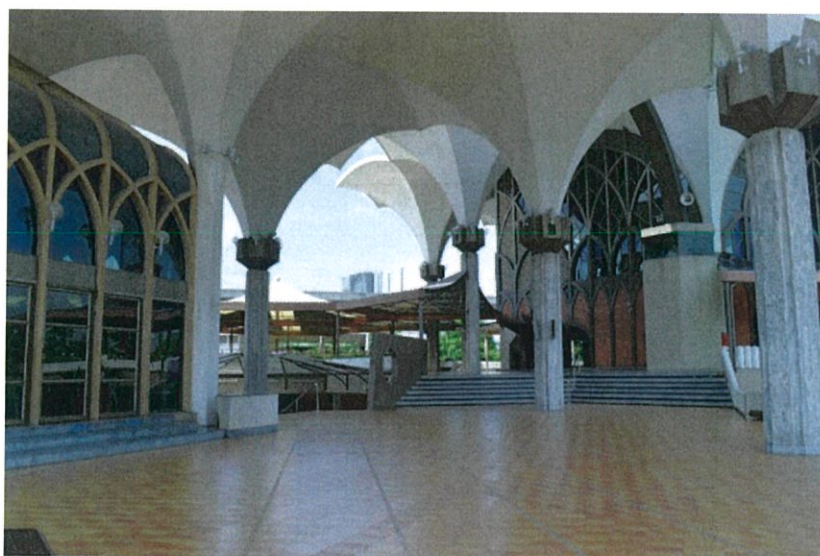
ภาพที่ 3.14 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงละหมาดและการใช้งานละหมาดวันศุกร์

โถงละหมาดหญิงอยู่ด้านบนของโถงละหมาดชาย ทางขึ้นเป็นบันไดวนอยู่บริเวณ 2 ข้างทางเข้าของประตูโถงละหมาด มีขนาดพื้นที่เล็กกว่าโถงละหมาดชายประมาณครึ่งหนึ่ง โครงสร้างพื้นเป็นแบบ waffle slab

ภาพที่ 3.15 ทรรศนียภาพบริเวณ โถงละหมาด

โถงทางเข้าอยู่บริเวณชั้น 2 ของอาคารเป็นพื้นที่เชื่อมต่อกับห้องละหมาดและห้องประชุมวีไอพี

ภาพที่ 3.16 ทรรศนียภาพบริเวณ โถงกลางเพื่อแยกไปสู่ห้องละหมาดและห้องประชุม

ที่อาบน้ำละหมาดเป็นพื้นที่สำหรับชำระร่างกายก่อนประกอบศาสนกิจ โดยตำแหน่งของที่อาบน้ำละหมาดในอาคารนี้จะมีอยู่ 3 จุดคือบริเวณลานอเนกประสงค์ที่ชั้น 1 เป็นที่อาบน้ำละหมาดชาย บริเวณข้างห้องประชุมเป็นที่อาบน้ำละหมาดหญิง และบริเวณอาคารห้องน้ำด้านหลังอาคาร

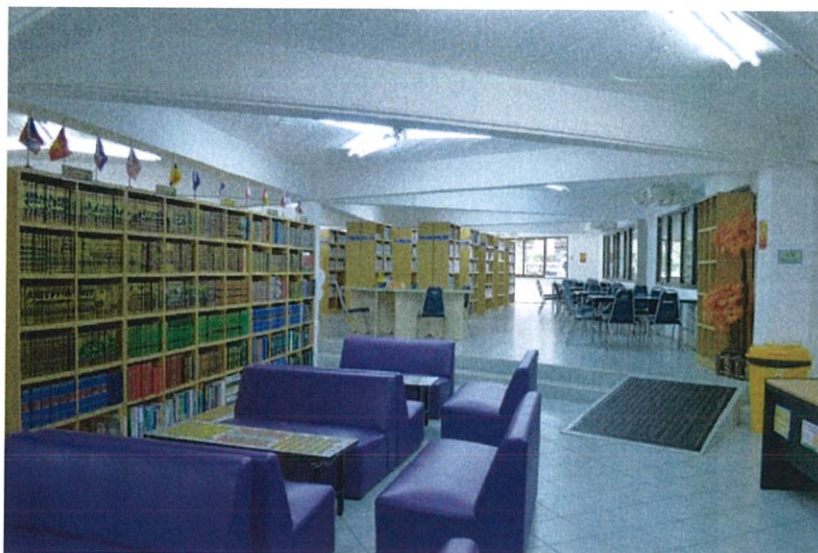
ภาพที่ 3.17 แสดงทัศนียภาพบริเวณที่อาบน้ำละหมาดที่อยู่ชั้น 1

ภาพที่ 3.18 แสดงทัศนียภาพที่อาบน้ำละหมาดบริเวณห้องประชุมวีไอพี

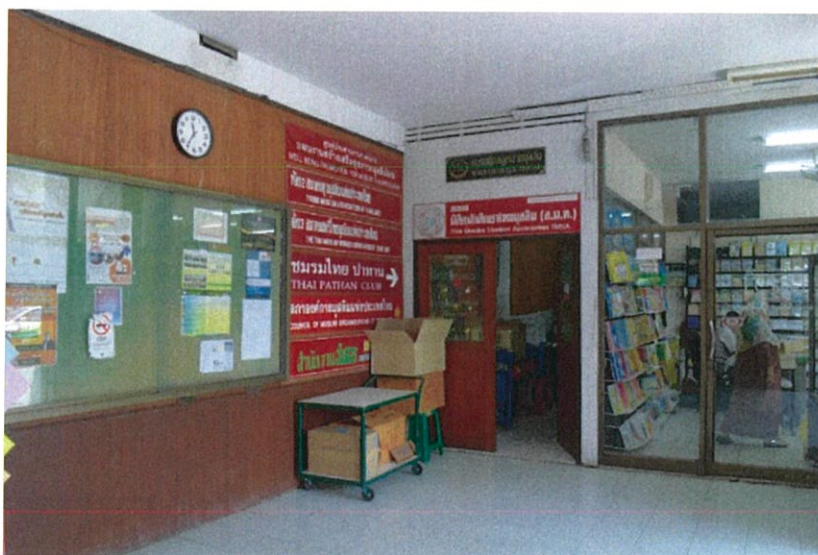
(3) ส่วนวิชาการ

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้เป็นห้องสมุดขนาดเล็กที่ตั้งอยู่บริเวณชั้น 1 ของอาคาร เปิดบริการวันอังคาร – วันอาทิตย์ โดยแบ่งหนังสือออกเป็นสามส่วน คือส่วน คัมภีร์อัลกุรอาน ส่วนหนังสือทั่วไปและส่วนหนังสือเยาวชน

ภาพที่ 3.19 แสดงทัศนียภาพห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้

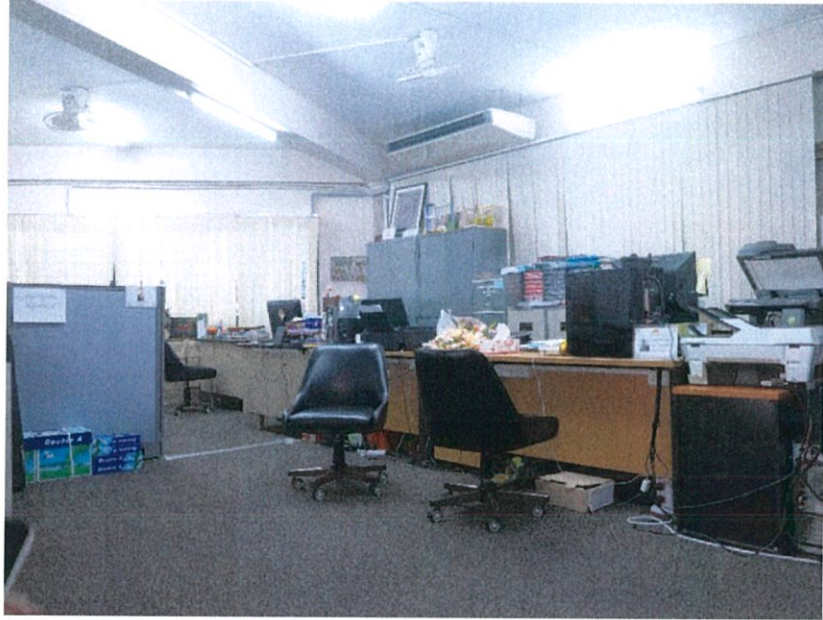
ส่วนกิจการศาสนาเป็นพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา เช่น ผลิตเอกสาร และเปิด Website เพื่อการเผยแพร่ศาสนาอิสลาม การจัดรายการวิทยุ

ภาพที่ 3.20 ทัศนียภาพบริเวณทางเข้าส่วนกิจการศาสนาและชมรมมุสลิม

2.) องค์ประกอบรอง

(1) ส่วนบริหารเป็นพื้นที่สำหรับบุคลากรของมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยประกอบด้วยห้องผู้บริการ ห้องประชุม ห้องฝ่ายทะเบียน

ภาพที่ 3.21 แสดงทัศนียภาพบริเวณสำนักงาน โครงการ

(2) ส่วนจัดเลี้ยงใหญ่จุคนประมาณ 1,000 คน สำหรับจัดงานการประชุมสัมมนา วิชาการ หรือการจัดเลี้ยงมงคลสมรส

ภาพที่ 3.22 แสดงทัศนียภาพบริเวณส่วนจัดเลี้ยง

3.) องค์ประกอบเสริม

- (1) ร้านค้าจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภคสำหรับชาวมุสลิมซึ่งจะเปิดในวันศุกร์ และโอกาสพิเศษ ตั้งอยู่บริเวณลานจอดรถด้านหลังของโครงการ

ภาพที่ 3.23 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานจอดรถและร้านค้าภายนอกอาคาร

- (2) ที่จอดรถตั้งอยู่ด้านหน้าโครงการซึ่งจะมีผู้ใช้งานมากในวันศุกร์และด้านหลังโครงการเป็นพื้นที่จอดรถสำหรับส่วนบริการและร้านค้า

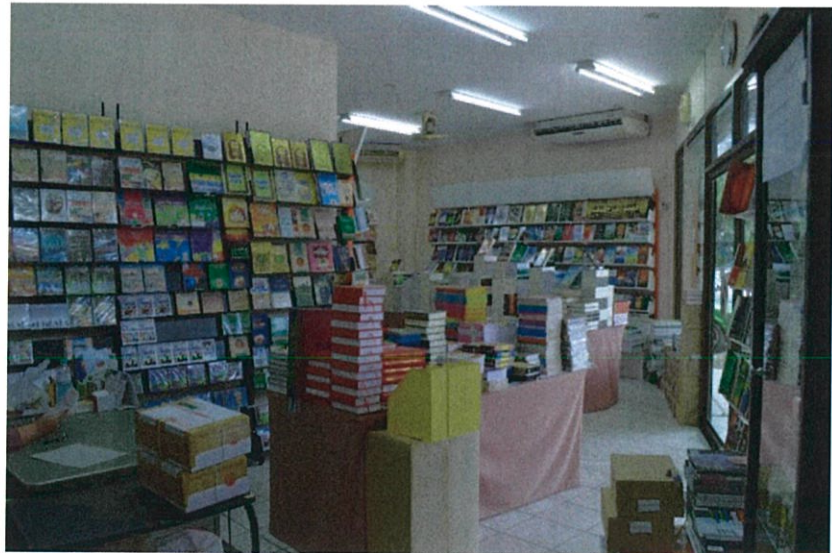
ภาพที่ 3.24 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานจอดรถด้านหน้าโครงการ

- (3) โรงอาหารเป็นพื้นที่สำหรับขายอาหารและนั่งรับประทานอาหาร รองรับผู้ใช้งาน 300 คน ด้านบนหลังคาเป็น skylight รับแสงเข้าสู่ทางเดิน

ภาพที่ 3.25 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โรงอาหาร

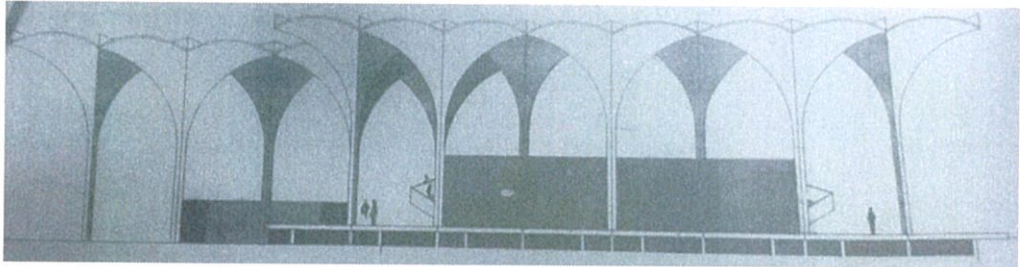
- (4) ร้านขายหนังสือ จำหน่ายหนังสือเกี่ยวกับอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอาน

ภาพที่ 3.26 แสดงทัศนียภาพบริเวณร้านขายหนังสือ

ศึกษารูปแบบทางสถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรมอิสลามมีรูปแบบจำเพาะที่มีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์คือ โดมทรงครึ่งวงกลมและหอคอยสูง เนื่องจากมุขนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีงบประมาณในการก่อสร้างที่จำกัดผู้ออกแบบจึงออกแบบโดยใช้วิธีการก่อสร้างหลังคาสมัยใหม่ ในรูปทรงหลังคาหกเหลี่ยมด้านเท่า (แบบรังผึ้ง) ที่ว่างที่เกิดขึ้นภายใต้หลังคามีลักษณะคล้ายกับที่ว่างที่เกิดจากโคมในสถาปัตยกรรมอิสลาม

ภาพที่ 3.27 แสดงรูปด้านของอาคารและที่ว่างที่เกิดขึ้นจากหลังคาทรงโค้ง

ผู้ออกแบบกำหนดลวดลายแบบ MORESQUE (MOORISH) และ ARABIAN ลงบนบานประตู ราวลูกกรง ผนังอาคารและรั้ว ตลอดจนการใช้กระจกสี และการแกะสลัก อายะฮ์อัลกุรอาน เป็นตัวอักษรประดิษฐ์ภาษาอาหรับลงบนผนังหินอ่อนสีดำทางด้านทิศกิบละฮ์ จำนวน 21 แผง

ภาพที่ 3.28 แสดงรายละเอียดประตูไม้ลวดลายแบบอิสลาม

ภาพที่ 3.29 แสดงรายละเอียดกระเบื้องผนังกลวดลายแบบอิสลาม

ภาพที่ 3.30 แสดงรายละเอียดกระเบื้องผนังกลวดลายแบบอิสลาม

ภาพที่ 3.31 แสดงรายละเอียดราวกันตกกลวดลายแบบอิสลาม

ศึกษาระบบโครงสร้าง

โครงสร้างพื้นที่ผู้ออกแบบเลือกใช้ เป็นพื้นแบบ waffle slab เนื่องจากพื้นที่ที่ต้องการใช้งานของพื้นที่ชั้นที่ 1 ส่วนมากเป็นพื้นที่ที่ต้องการความโล่งกว้างจึงใช้พื้นแบบ waffle slab เพื่อตัดเสายางส่วนออกเพื่อให้ได้พื้นที่โล่งกว้าง พื้นที่ที่เหมาะสมจึงเลือกใช้พื้นแบบ waffle slab เนื่องจากต้องการพื้นที่โล่งกว้างในพื้นที่ด้านล่าง

ภาพที่ 3.32 แสดง โครงสร้างพื้นแบบ waffle slab

ระบบหลังคาใช้โครงสร้างคอนกรีตเปลือกบาง (Thin Shell Concrete) เนื่องจากวิธีการก่อสร้างหลังคาสมัยใหม่ในการสร้างอาคารขนาดใหญ่ด้วยเงินจำนวนจำกัดด้วยระบบ MODULE (MODULAR SYSTEM) ในรูปทรงหลังคาหกเหลี่ยมด้านเท่า (แบบรังผึ้ง) เป็นหนึ่งหน่วย

ภาพที่ 3.33 แสดงหลังคาโครงสร้างคอนกรีตเปลือกบาง

โครงสร้างผนังชั้น 1 เป็นผนังก่ออิฐฉาบปูนเนื่องจากความแข็งแรงและประหยัดงบประมาณ ส่วนชั้นที่ 2 เป็นผนังก่ออิฐฉาบปูนช่องด้านบนเป็นผนังอลูมิเนียมกระจก เนื่องจากต้องการเส้นสายความโค้งและประดับกระจกสีแบบอิสลาม

ภาพที่ 3.34 แสดงรายละเอียดผนังที่มีลวดลายแบบอิสลาม

ด้วยการแก้ปัญหาด้านระบบระบายอากาศในอาคารนี้ ใช้ระบบถ่ายเทอากาศตามธรรมชาติ เพดานของอาคารมีความสูงมาก อากาศร้อนที่เบาลอยตัวขึ้นตอนบน โดยอาศัยลมธรรมชาติที่พัดเข้าทางประตูด้านล่าง ซึ่งเปิดโล่งเป็นส่วนใหญ่ให้อากาศร้อนออกทางช่องด้านบนที่เปิดไว้ติดกับส่วนโค้งของเพดานหลังคา ทำให้อากาศภายในอาคารมีการหมุนเวียน ไม่อบอ้าว

ภาพที่ 3.35 แสดงรายละเอียดผนังที่สามารถระบายอากาศได้และมีลวดลายแบบอิสลาม

วิเคราะห์ข้อดีของโครงการ

- 1) อาคารมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่แปลกตา ไม่ยึดติดกับอาคารศาสนสถานในรูปแบบเดิมที่ต้องมีโดมและหอนาฬิกา แต่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของศาสนาอิสลามได้เป็นอย่างดี
- 2) องค์ประกอบของโครงการครบถ้วน ในขณะที่มีวัสดุอื่น ๆ อาจมีเพียงพื้นที่ที่เหมาะสมเท่านั้นและพื้นที่ขององค์ประกอบโครงการมีความเพียงพอต่อการใช้งาน การเชื่อมต่อขององค์ประกอบมีความเหมาะสม
- 3) ที่ตั้งของโครงการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก ติดถนนใหญ่และมีระบบขนส่งสาธารณะเข้าถึง
- 4) การวางผังและแนวแกนส่งเสริมตัวอาคาร การค้อย ๆ เผยให้เห็นตัวอาคาร ทำให้ตัวอาคารดูสง่างามเหมาะสมกับเป็นอาคารทางศาสนา
- 5) รายละเอียดทางสถาปัตยกรรมมีความสวยงาม เข้ากันกับตัวอาคารที่มีผังพื้นที่และหลังคารูปหกเหลี่ยม
- 6) พื้นที่อเนกประสงค์ปรับเปลี่ยนการใช้งานได้หลากหลาย ง่ายต่อการเข้าถึง
- 7) การยกส่วนของห้องละหมาดไว้ที่ชั้น 2 ทำให้เกิดความสงบต่อการปฏิบัติศาสนกิจ และสามารถรักษาความสะอาดได้เป็นอย่างดี
- 8) การใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่และยังคงสื่อถึงความเป็นศาสนาอิสลาม ด้วยที่ว่างที่เกิดขึ้นภายใต้หลังคาโค้ง

วิเคราะห์ข้อเสียของโครงการ

- 1) ระบบโครงสร้างหลังคา thin shell ก่อสร้างยากและมีราคาแพงและมีความสูงมาก ทำให้ฝนสามารถสาดเข้ามา ทำให้ไม่สามารถใช้พื้นที่ลานภายนอกอาคารได้
- 2) พื้นที่ชั้น 1 ถูกปกคลุมด้วยพื้นที่ชั้น 2 ไม่ค่อยมีช่องเปิดระบายอากาศทำให้เกิดความอึดอัด และแสงสว่างไม่เข้าสู่ตัวอาคาร
- 3) ลานจอดรถด้านหน้าอาคารทำให้เกิดภาพที่ไม่สวยงามแก่อาคาร

การนำมาปรับใช้กับโครงการ

- 1) การวางอาคารกลางพื้นที่เพื่อมีระยะห่างระหว่างอาคารกับพื้นที่ภายนอก เพื่อให้ภายในโครงการมีพื้นที่สำหรับจัดภูมิทัศน์เพื่อเน้นแนวแกนเข้าสู่ตัวอาคาร
- 2) การใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่และยังคงสื่อถึงความเป็นศาสนาอิสลามด้วยที่ว่างที่เกิดขึ้นภายใต้หลังคาโค้ง
- 3) องค์ประกอบของโครงการครบถ้วน ในขณะที่มีสยิดอื่น ๆ อาจมีเพียงพื้นที่ที่เหมาะสมเท่านั้นและพื้นที่ขององค์ประกอบโครงการมีความเพียงพอต่อการใช้งาน การเชื่อมต่อขององค์ประกอบมีความเหมาะสม
- 4) ลวดลายประดับภายในที่คิดขึ้นโดยเฉพาะ

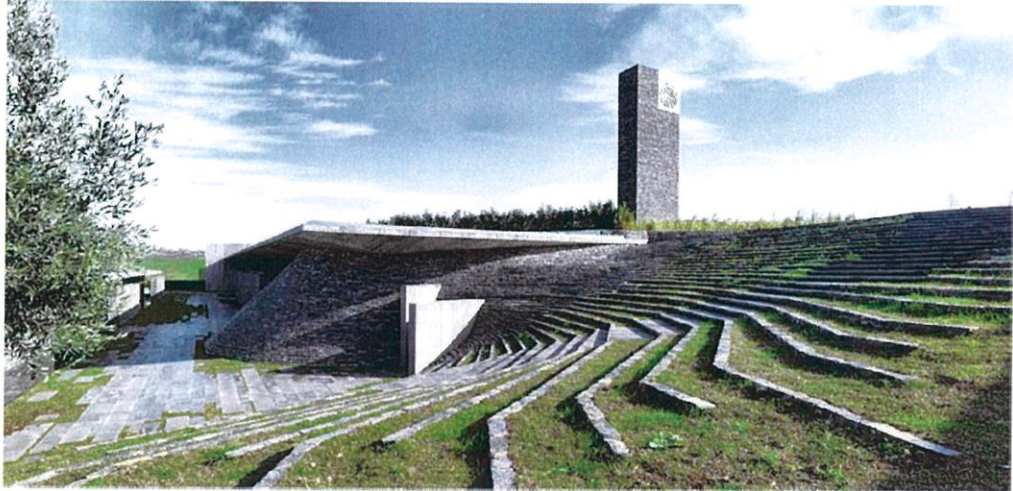
3.2 การศึกษาอาคารตัวอย่างต่างประเทศ

3.2.1 Sancaklar Mosque

ผู้ออกแบบ Emre Arolat Architects

ที่ตั้ง เมืองอิสตันบูล ประเทศตุรกี

ประเภทโครงการ มัสยิด

ภาพที่ 3.36 แสดงทัศนียภาพ โครงการ Sancaklar Mosque

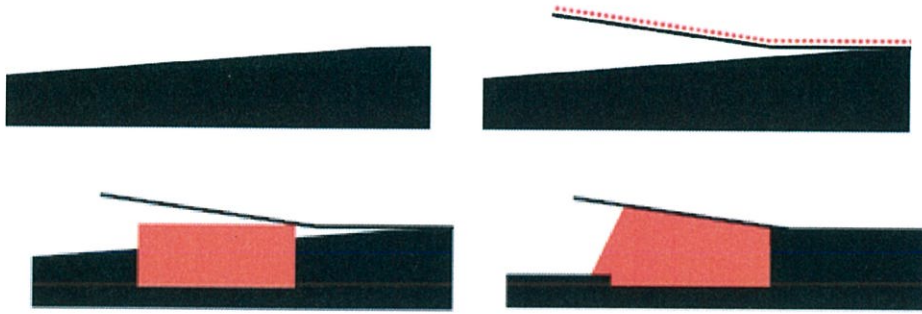
ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ศึกษาความเป็นมาของโครงการ

Sancaklar Mosque เป็นมัสยิดที่ตั้งอยู่ใน Buyukcekmece ในเขตชานเมืองของอิสตันบูล ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นหมู่บ้าน ไม่มีอาคารสูง และมีทะเลสาบ มัสยิดที่เกิดขึ้นจึงต้องมีความเคารพบริบท ไม่ทำลายทัศนียภาพภายในเมือง โครงการ Sancaklar Mosque ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดการออกแบบสถาปัตยกรรมโลก

ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ

สถาปนิกออกแบบโดยได้รับแรงบันดาลใจจากถ้ำฮิโร ซึ่งเป็นสถานที่ของการประทานครึ่งแรกของท่านศาสดามุฮัมมัด (ช.ล.) โดยออกแบบอยู่ในพื้นดินระดับต่ำกว่าปกติ ให้สอดคล้องกับภูมิประเทศเป็นการตัดสิ่งรบกวนภายนอกออกทำให้เกิดพื้นที่แห่งความศรัทธา สร้างกำแพงสูงโดยรอบสวนสาธารณะที่พื้นด้านบนของมัสยิดแสดงขอบเขตที่ชัดเจนระหว่างโลกภายนอกขุนเขาและบรรยากาศอันเงียบสงบ

ภาพที่ 3.37 แสดงแนวความคิดในการออกแบบอาคาร

โดยปกติมัสยิดทั่วโลก มักมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมอิสลามที่มีจุดเด่นเป็นโดมและ หออะซานอย่างสวยงามตระการตาและภายในมีการตกแต่งประดับดาในลักษณะต่าง ๆ นานา ที่ถูกออกแบบในเชิงศาสนา แต่อาคารมัสยิดหลังนี้มีลักษณะเด่นที่มีรูปแบบทันสมัย ความสนใจถูกดึงดูดด้วยความเรียบง่ายของมัสยิด การเลือกใช้วัสดุที่หาง่ายเช่น ปูนซีเมนต์และหินชนิดต่างๆ ที่สวยงามทำให้สามารถมองเห็นถึงบรรยากาศแห่งศาสนา โดยที่ผู้เข้ามาเยือนในมัสยิดดังกล่าวจะมีความสุขทางจิตใจและสามารถที่จะช่วยให้มีสมาธิมากขึ้นในการวิงวอนกับพระเจ้า

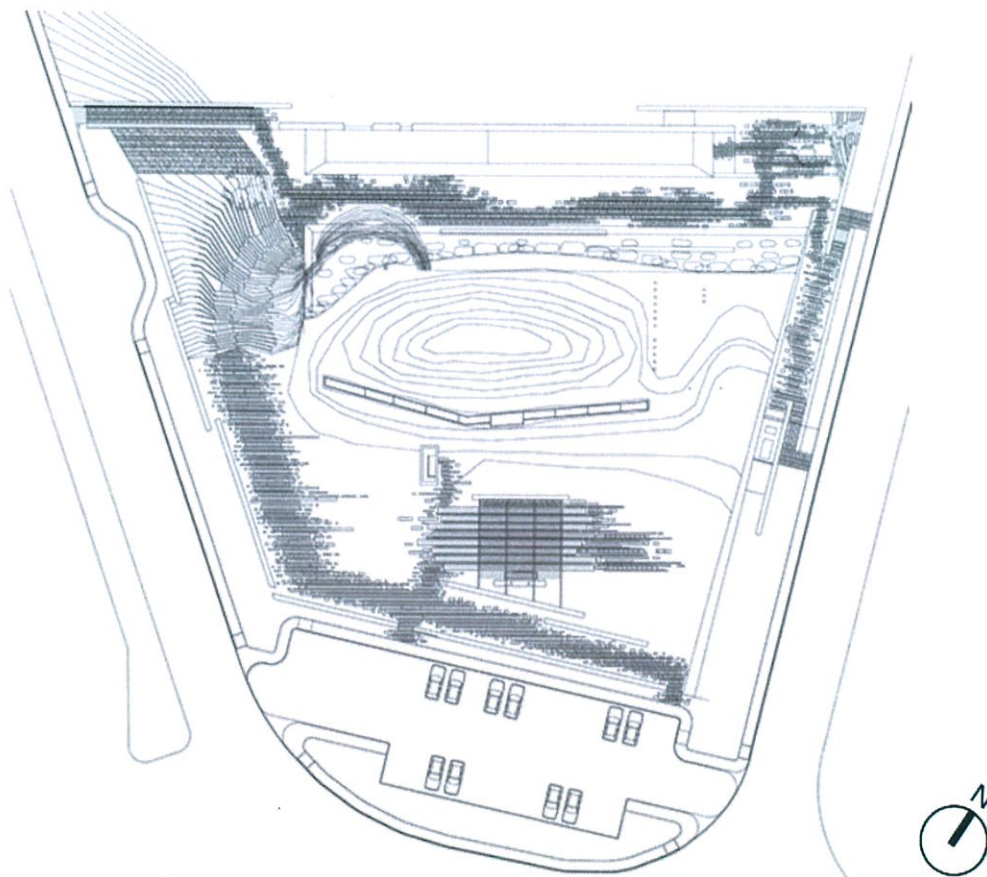
ศึกษาการวางผังของอาคาร

ที่ตั้งของโครงการ ตั้งอยู่ในเขตบ้านพักอาศัย ชานเมืองของอิสตันบูลซึ่งเป็นสภาพภูมิประเทศเป็นเนินเขา มีทะเลสาบห่างออกไป 3.5 กิโลเมตรตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของโครงการ รอบที่ตั้งโครงการเป็นบ้านพักอาศัย

ภาพที่ 3.38 แสดงที่ตั้งโครงการและพื้นที่ข้างเคียง

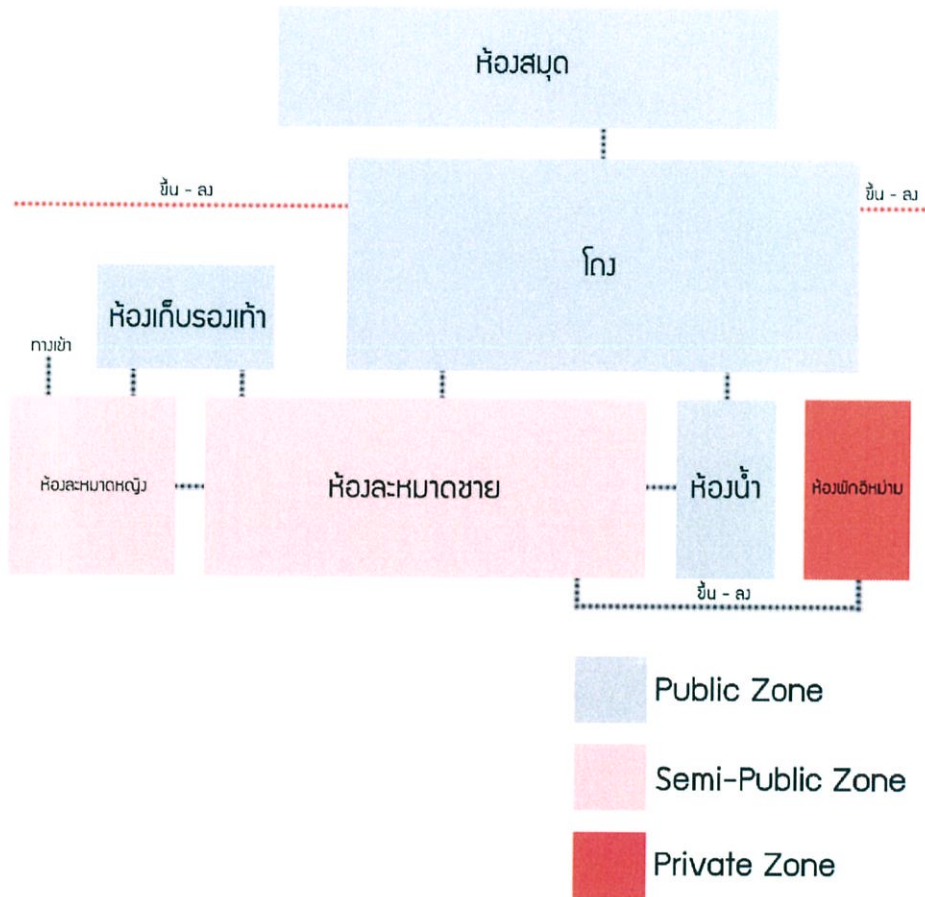
การวางผังอาคาร ตัวอาคารตั้งอยู่กลางพื้นที่โครงการแต่ตัวอาคารถูกลดระดับลงไปในพื้นที่ดินเพื่อไม่ให้ตัวอาคารบดบังทัศนียภาพที่สวยงามของเมือง พื้นชั้นบนจึงถูกใช้เป็นที่จัดภูมิทัศน์และเป็นพื้นที่สำหรับจอดรถ สำหรับผู้มาประกอบศาสนกิจซึ่งจะอยู่บริเวณด้านหน้าของโครงการ ส่วนที่เหลือทั้งหมดจัดภูมิทัศน์เพื่อเป็นสวนสาธารณะ ซ้ายและด้านขวาเป็นบันไดเพื่อลงไปสู่มีสยัคที่ตั้งอยู่ลึกลงไปในพื้นดิน

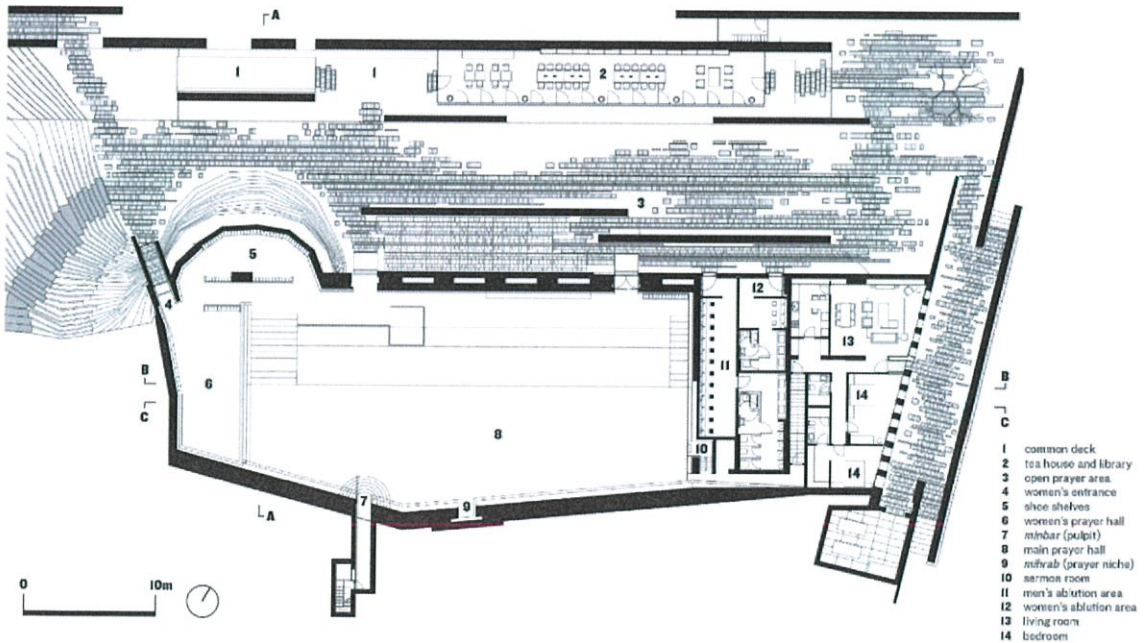
ภาพที่ 3.39 แสดงผังบริเวณของโครงการ

ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

เส้นทางบันไดลาดลงสู่ทางเข้าของอาคาร การวางผังอาคารเป็นไปอย่างเรียบง่ายโดยแบ่งการใช้งานเป็น 2 ส่วนหลักคือส่วนประกอบศาสนกิจและส่วนห้องสมุดออกจากกัน โดยมีโถงอเนกประสงค์เป็นตัวแบ่งอย่างชัดเจน

ภาพที่ 3.40 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของการจัดพื้นที่ภายในโครงการ

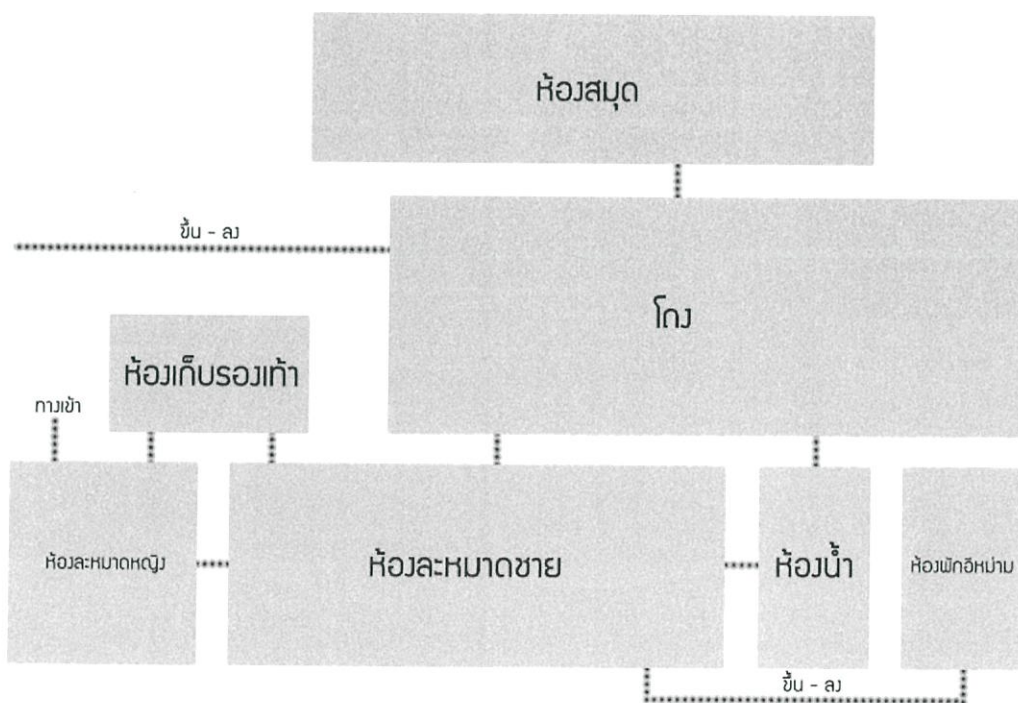

ภาพที่ 3.41 แสดงผังพื้นที่ชั้น 1 ของโครงการ

ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ตัวอาคารถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนประกอบศาสนกิจและส่วนห้องสมุดซึ่งเชื่อมต่อกันจากโถงอเนกประสงค์ ส่วนห้องสมุดเพื่อใช้สำหรับพักผ่อน หรือระหว่างรอประกอบศาสนกิจ มีส่วนเชื่อมต่อกับสวนภายนอกและบ่อน้ำ

ส่วนประกอบศาสนกิจ เนื่องจากในการประกอบศาสนกิจนั้น ห้ามมีการปะปนระหว่างชายกับหญิงผู้ออกแบบจึงกำหนดให้มี ทางเข้า 2 ทางคือส่วนของผู้หญิงและผู้ชาย เมื่อเข้าภายในอาคารจะพบกับสถานที่เก็บรองเท้าและแยกคู่อั่งงละหมาดหญิงและชาย แบ่งพื้นที่โดยการยกระดับพื้นของส่วนละหมาดหญิงให้สูงขึ้นและมีผนังเบาทึบเพื่อบดบังสายตาห้องละหมาดชายเป็นพื้นที่คล้ายอิมเจอร์รี่ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นทิศทางหันไปทางนครเมกกะมีบันไดขึ้นสู่หอออะซานเพื่อประกาศเรียนชาวมุสลิมมาละหมาดและมีมิมิห์รอบเป็นผนังขุบเข้าไป สำหรับผู้นำในการละหมาดด้านผนังด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือมีผนังเรียบสีดำนัน มีตัวอักษรภาษาอาหรับประดับอยู่ในผนังด้านนั้นยังมีส่วนแสดงธรรมขึ้นออกมาจากผนังซึ่งเชื่อมต่อกับส่วนที่พักของอิหม่าม อีกส่วนที่สำคัญคือที่อาบน้ำละหมาดและห้องน้ำสามารถเข้าถึงได้จากโถงอเนกประสงค์และจากห้องละหมาดชาย

ภาพที่ 3.42 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในโครงการ

ศึกษาองค์ประกอบของโครงการและพื้นที่ใช้สอย

1.) องค์ประกอบหลัก

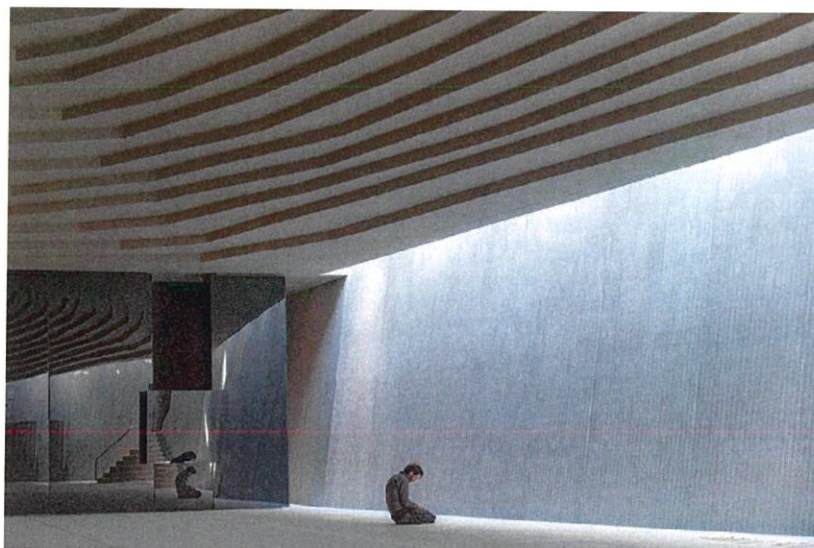
(1) ส่วนมัสยิดรองรับผู้ประกอบศาสนกิจรวม 650 คน

ห้องละหมาดชาย มีขนาดใหญ่กว่าห้องละหมาดหญิงประมาณ 5 เท่า ภายในห้องละหมาดเป็นพื้นที่คล้ายอฒจรรย์ ด้านในสุดรับแสงธรรมชาติเข้าสู่ภายในและมีประตูเข้าไปสู่พื้นที่หอะซาน

ภาพที่ 3.43 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดชาย ด้านหน้ามีบันไดขึ้นไปสู่หอะซาน

ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.44 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดชายขณะประกอบละหมาด

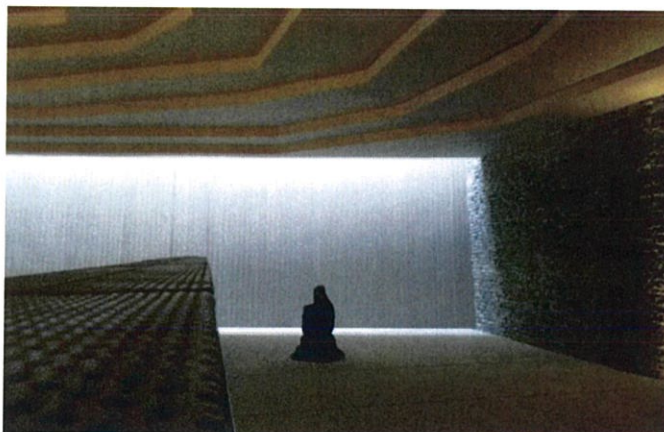
ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.45 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดชายขณะประกอบละหมาด

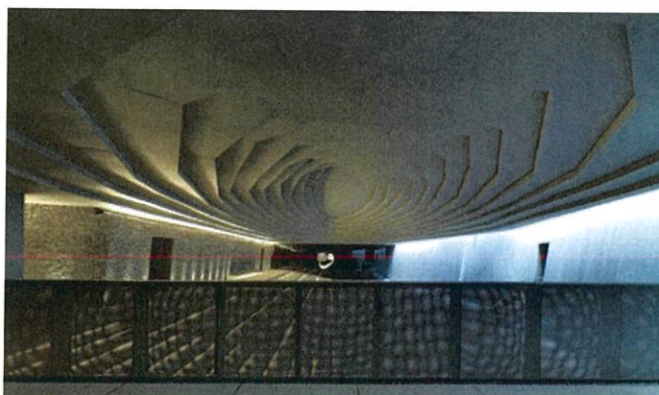
ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ห้องละหมาดหญิงแยกจากห้องละหมาดชายด้วยผนังเบาให้ความเป็นส่วนส่วนตัวขณะประกอบศาสนกิจ โดยออกแบบผู้หญิงมีพื้นที่ละหมาดด้านหน้าเหมือนพื้นที่ละหมาดผู้ชาย

ภาพที่ 3.46 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดหญิงขณะประกอบละหมาด

ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.47 แสดงทัศนียภาพภายในห้องละหมาดหญิง

ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ส่วนอาบน้ำละหมาด ส่วนชำระล้างร่างกายก่อนประกอบศาสนกิจ

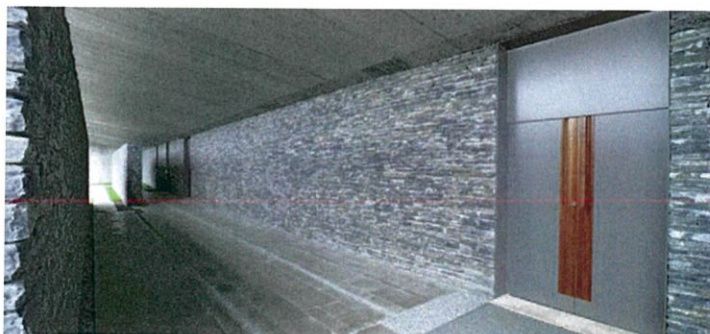

ภาพที่ 3.48 แสดงทัศนียภาพภายในส่วนอาบน้ำละหมาด
ที่มา : www.archdaily วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

(2) โถงอเนกประสงค์เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ห้องสมุดและส่วนประกอบศาสนกิจ

ภาพที่ 3.49 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงอเนกประสงค์
ที่มา : www.archdaily วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.50 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางเข้าห้องละหมาด
ที่มา : www.archdaily วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

2.) องค์ประกอบรอง

2.1 ห้องสมุดเพื่อใช้สำหรับพักผ่อน หรือระหว่างรอประกอบศาสนกิจ มีส่วนเชื่อมต่อกับสวนภายนอกและบ่อน้ำ

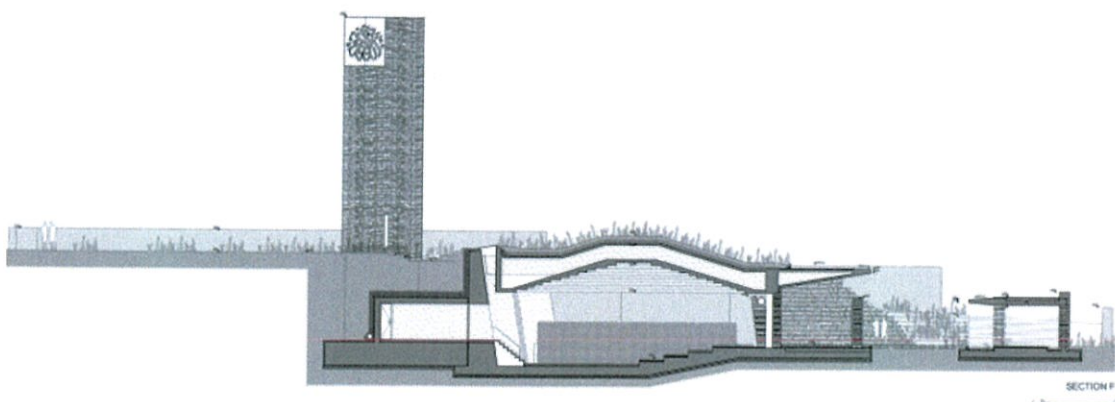

ภาพที่ 3.51 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องสมุดเชื่อมต่อกับโถงอเนกประสงค์

ที่มา : www.archdaily วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ศึกษาระบบโครงสร้าง

Sancaklar Mosque ออกแบบโดยเน้นความเรียบง่าย โดยใช้โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กเนื่องจากอาคารอยู่ใต้พื้นดินต้องรับน้ำหนักมากและเลือกใช้วัสดุที่หาง่ายเช่น ปูนซีเมนต์และหินชนิดต่างๆที่สวยงาม เพื่อให้เข้ากับบริบทรอบข้าง ไม่โดดเด่นจนเกินไป มุ่งเน้นการประกอบศาสนกิจ

ภาพที่ 3.52 รูปตัดแสดงที่ว่างภายในอาคาร

ที่มา : www.dezeen.com วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

วิเคราะห์ข้อดีของโครงการ

- 1.) ใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบใหม่ ที่เน้นความเรียบง่ายแต่ยังคงไว้ซึ่งสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงการเป็นพื้นที่ในการประกอบศาสนกิจ
- 2.) ตัวอาคารไม่รบกวนบริบท เนื่องจากตัวอาคารส่วนใหญ่อยู่ใต้พื้นดินทำให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมรอบข้าง
- 3.) เลือกใช้วัสดุที่หาได้ง่าย เข้ากับสภาพแวดล้อม ทำให้ตัวอาคารไม่เป็นจุดเด่นจนเกินไป
- 4.) การประดับตกแต่งทั้งภายนอกและภายในอย่างเรียบง่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ทำให้เกิดสมาธิแก่ผู้ใช้งานอย่างแท้จริง
- 5.) การแบ่งพื้นที่ใช้งานเป็น 2 ส่วนอย่างชัดเจน ด้วยโถงอเนกประสงค์
- 6.) การรับแสงธรรมชาติเข้าสู่ตัวอาคาร ในส่วนลึกสุดของอาคาร ทำให้ประหยัดพลังงาน
- 7.) ห้องละหมาดหญิงไม่ต้องแยกส่วนจากห้องละหมาดชายอย่างชัดเจน ใช้การยกระดับพื้นแทน

วิเคราะห์ข้อเสียของโครงการ

- 1.) ตัวอาคารใต้ดินทำให้ไม่มีช่องเปิดเพื่อรับแสงด้านข้างเข้าสู่อาคาร
- 2.) ตัวอาคารใต้ดินทำให้เกิดความมืด ต้องใช้แสงประดิษฐ์ในส่วนที่แสงธรรมชาติเข้าไปไม่ถึง
- 3.) ห้องละหมาดหญิงอยู่ห่างจากห้องน้ำและที่อาบน้ำละหมาด

การนำมาปรับใช้กับโครงการ

- 1.) ใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบใหม่ ที่เน้นความเรียบง่ายแต่ยังคงไว้ซึ่งสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงการเป็นพื้นที่ในการประกอบศาสนกิจ
- 2.) การประดับตกแต่งทั้งภายนอกและภายในอย่างเรียบง่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ทำให้เกิดสมาธิแก่ผู้ใช้งานอย่างแท้จริง
- 3.) การรับแสงธรรมชาติเข้าสู่ตัวอาคาร ในส่วนลึกสุดของอาคาร ทำให้ประหยัดพลังงาน
- 4.) การปรับตัวของอาคารให้เข้ากับบริบท ตัวอาคารไม่รบกวนบริบท เนื่องจากตัวอาคารส่วนใหญ่อยู่ใต้พื้นดินทำให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมรอบข้าง

3.2.2 The Mosque And Museum Of Religious Harmony

ผู้ออกแบบ BIG - Bjarke Ingels Group

ที่ตั้ง จตุรัสสแกนเดอ์เบิร์ก เมืองติรานา ประเทศอัลเบเนีย

ประเภทโครงการ ศูนย์รวมกิจกรรมทางศาสนา , มัสยิด , พิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 3.53 แสดงทัศนียภาพโครงการ The Mosque And Museum Of Religious Harmony

ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

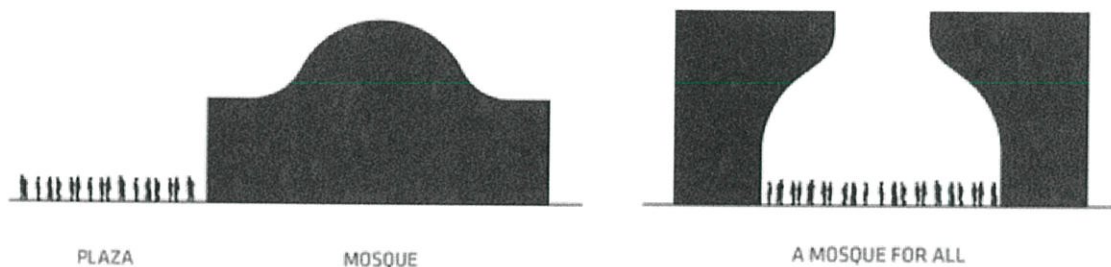
ศึกษาความเป็นมาของโครงการ

เมืองติรานา เมืองหลวงของประเทศแอลเบเนีย เพื่อดำเนินการปรับภาพลักษณ์ครั้งใหญ่ของเมืองหลวงโดยการจัดการประกวดแบบโครงการใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นบริเวณจัตุรัสสแกนเดอ์เบิร์ก ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้มีความซับซ้อนทางวัฒนธรรมซึ่งจะประกอบไปด้วยโครงการมัสยิด ศูนย์ศาสนาอิสลามและพิพิธภัณฑ์เพื่อความกลมกลืนกันทางศาสนา รวมทั้งเป็นที่ดำเนินกิจกรรมทางศาสนาของมุสลิมในเมืองและพื้นที่โดยรอบด้วยเช่นกัน เนื่องจากภายในประเทศแอลเบเนียเป็นประเทศที่ประชากรนับถือศาสนาสำคัญอยู่ 2 ศาสนาได้แก่ ศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์นิกายนิกายกรีกออร์ทอดอกซ์ และ ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ

ในการประกวดแบบครั้งนี้บริษัทสถาปนิก BIG หรือ Bjarke Ingels เป็นผู้ชนะการประกวดเนื่องจาก BIG สามารถสร้างพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและสามารถยืดหยุ่นต่อการใช้งานของผู้ใช้โครงการ แม้ว่าจะเป็นศูนย์ดำเนินกิจกรรมทางศาสนาแต่สามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่สาธารณะที่สอดคล้องกับผังเมืองและหลักการทางศาสนาได้อย่างชาญฉลาด สามารถเชื่อมโยงประชาชนที่มีศาสนาที่แตกต่างกันในพื้นที่จตุรัสได้ รวมถึงโดยรอบโครงการได้มีการนำพืชที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมของศาสนาอิสลามมาใช้ประดับตกแต่งเพื่อแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่แห่งนี้

รูปแบบสถาปัตยกรรมอิสลามนั้นมักจะมีลักษณะอาคารที่สมมาตรดูเป็นทางการ ศักดิ์สิทธิ์ ต้องมีซุ้มโค้ง โดม และหอนาฬิกา ประดับประดาอาคารด้วยลวดลายต่างๆ และแยกพื้นที่ภายนอกและภายในอย่างชัดเจนเป็นเอกลักษณ์ที่เห็นได้ในสถาปัตยกรรมอิสลาม แต่เนื่องจากสถาปนิกต้องการให้อาคารมีความเป็นสากล เพื่อให้ผู้นับถือศาสนาคริสต์นั้นไม่รู้สึกถึงความแตกต่างและแปลกแยก จึงสร้างอาคารที่มีรูปทรงที่ละทิ้งรูปแบบสถาปัตยกรรมอิสลามแบบดั้งเดิมและเพิ่มพื้นที่ให้เป็นลักษณะของพื้นที่เปิดที่เชื่อมต่อกับพื้นที่สาธารณะภายนอก

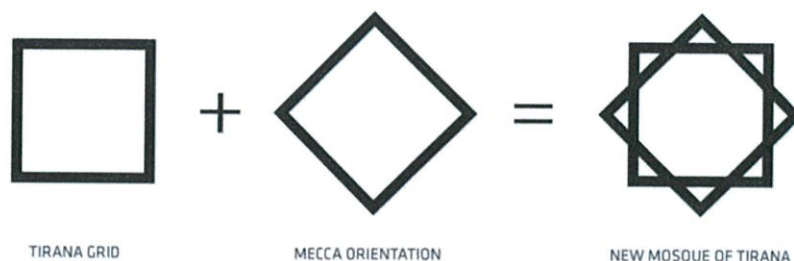

ภาพที่ 3.54 แสดงแนวความคิดในการออกแบบพื้นที่เชื่อมต่อกับพื้นที่สาธารณะภายนอก

ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

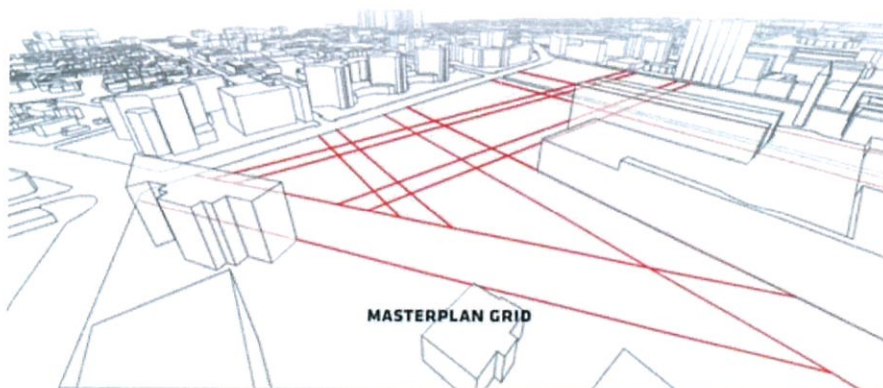
ศึกษาการวางผังของอาคาร

ผังเมืองติรานามีลักษณะเป็นตารางซึ่งเกิดจากการตัดกันของถนนและลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งโครงการที่ถูกแบ่งออกเป็นสามส่วนด้วยถนน ดังนั้นสถาปนิกจึงออกแบบให้ผังอาคารรักษารูปแบบผังเมืองเดิมของเมืองติรานา คือการวางผังโดยการเกิดจากแกนสองแกนตัดกัน โดยการวางแนวแกนของผนังหลักของมัสยิดหันไปยังนครเมกกะ ทำให้แกนของอาคารและถนนมีแกนที่ไม่ตรงกัน จึงเกิดผังส่วนฐานและส่วนยอดลักษณะรูปดาวที่เป็นสัญลักษณ์ของ นบีดาวิด หรือเป็นลักษณะรูปเลขาคณิตของศาสนาอิสลาม ดังนั้นสถาปนิกจึงออกแบบอาคารให้มีลักษณะมีการบิดของแนวแกนสองแนวแกนร่วมกัน โดยแนวแกนส่วนฐานของอาคารหันไปทางนครเมกกะ และส่วนของยอดอาคารนั้นมีแนวแกนตามถนนติรานา ที่ให้เกิดรูปทรงอาคารมัสยิดที่บิดตัว

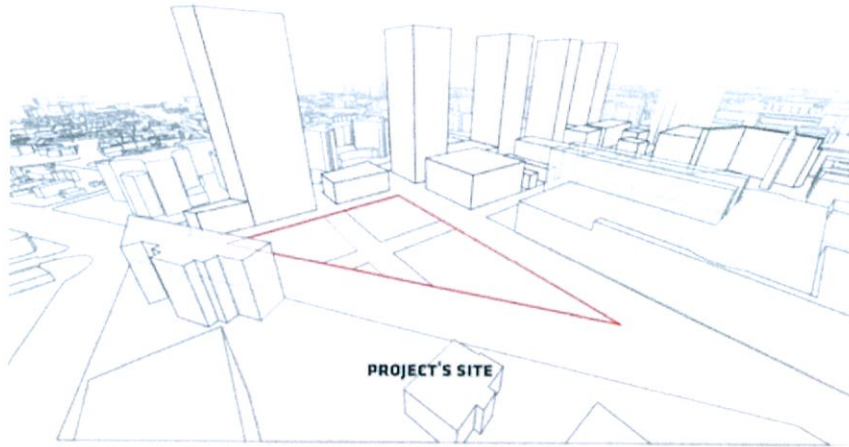
ภาพที่ 3.55 แบบแสดงการตัดกันของแนวแกนถนน และ แนวแกนที่หันไปทางเมกกะ

ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

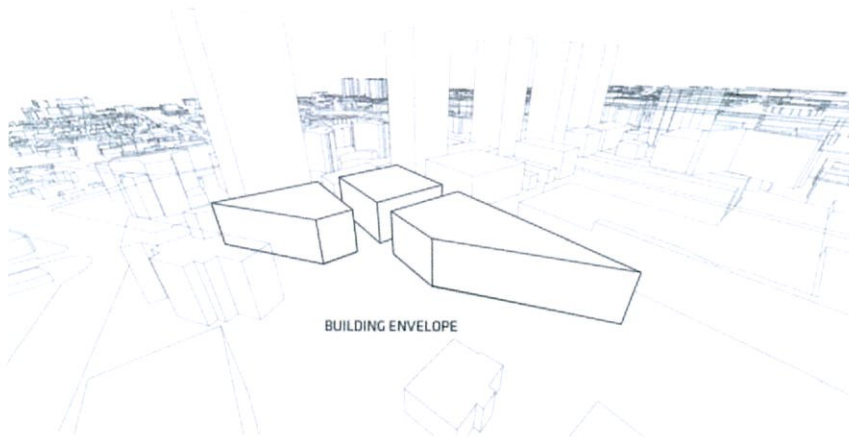

ภาพที่ 3.56 แสดงลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งโครงการที่ถูกแบ่งออกเป็นสามส่วนด้วยถนน

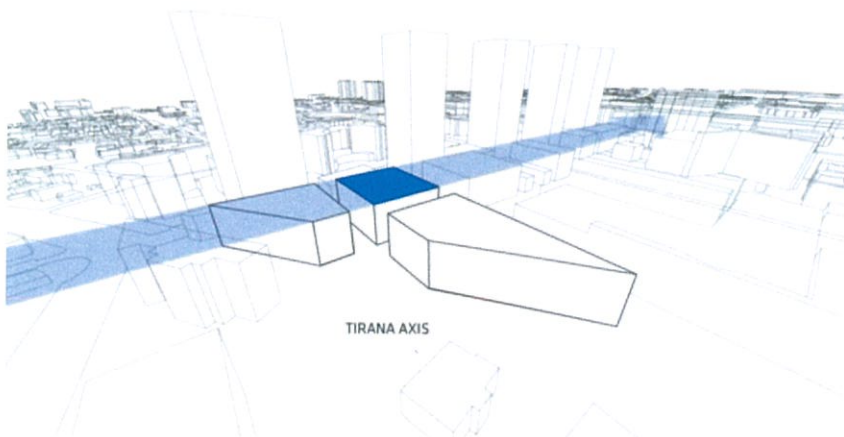
ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

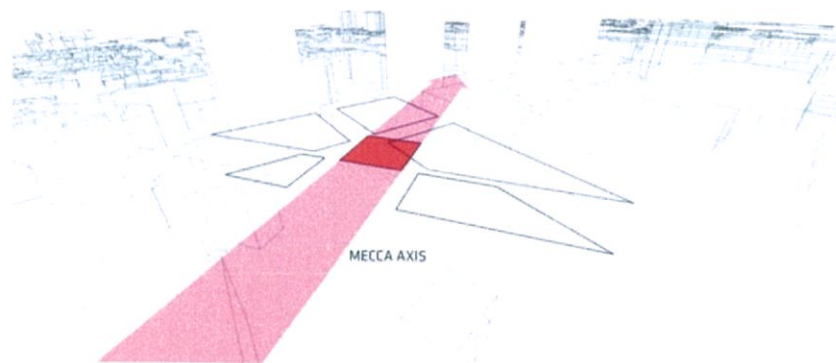
ภาพที่ 3.57 แสดงขอบเขตพื้นที่ของโครงการ
ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.58 แสดงการแบ่งพื้นที่อาคาร
ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

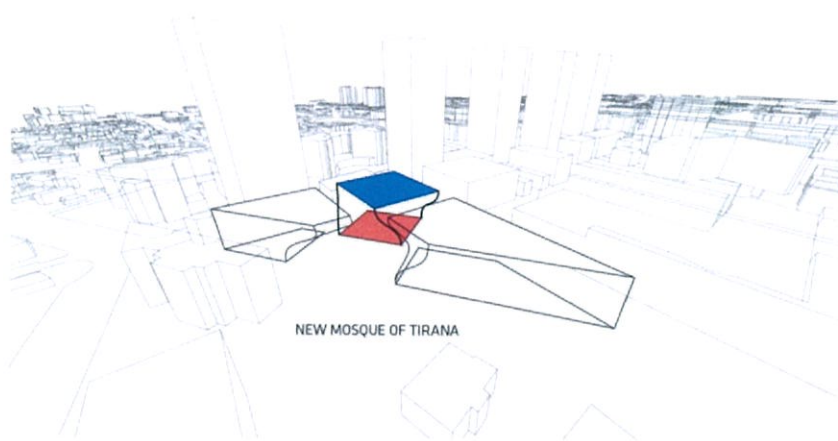

ภาพที่ 3.59 แสดงการวางอาคารตามผังเมืองติรานา
ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

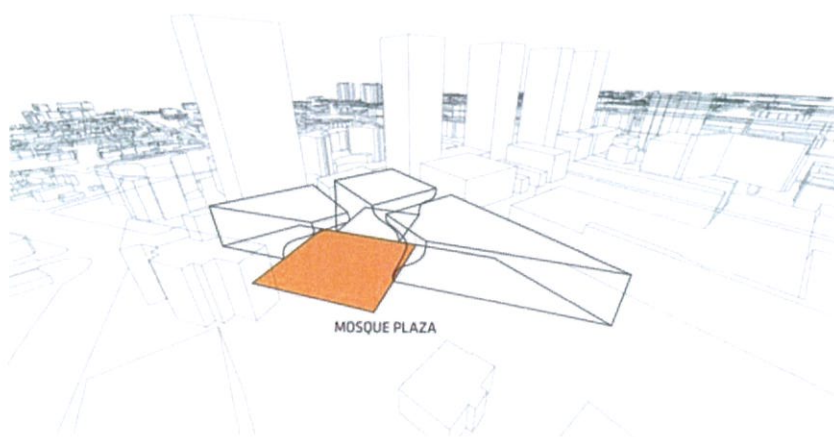
ภาพที่ 3.60 แสดงการวางอาคารตามแนวแกนนครเมกกะ

ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

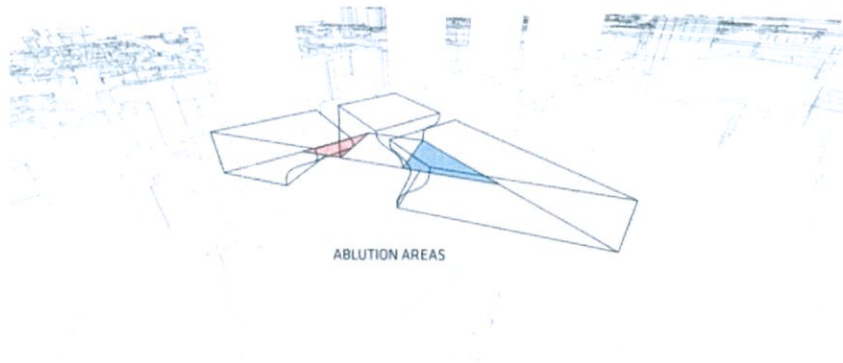
ภาพที่ 3.61 แสดงพื้นที่ที่เกิดขึ้นจากฝั่งเมืองติรานาและตามแนวแกนนครเมกกะ

ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

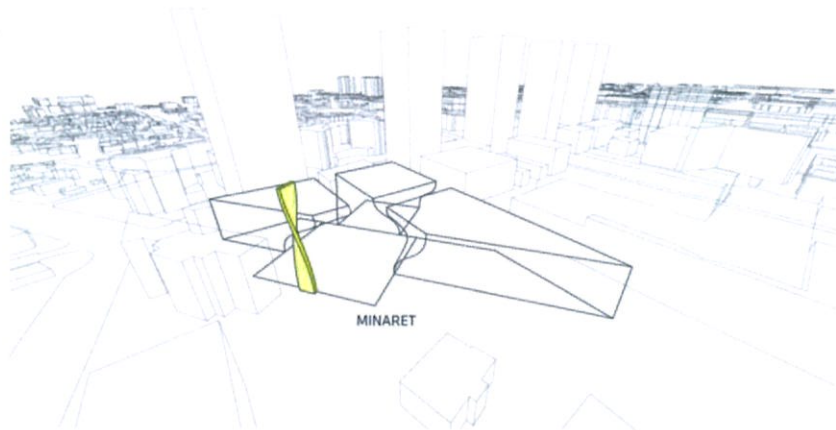

ภาพที่ 3.62 แสดงลานอเนกประสงค์ของโครงการ

ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

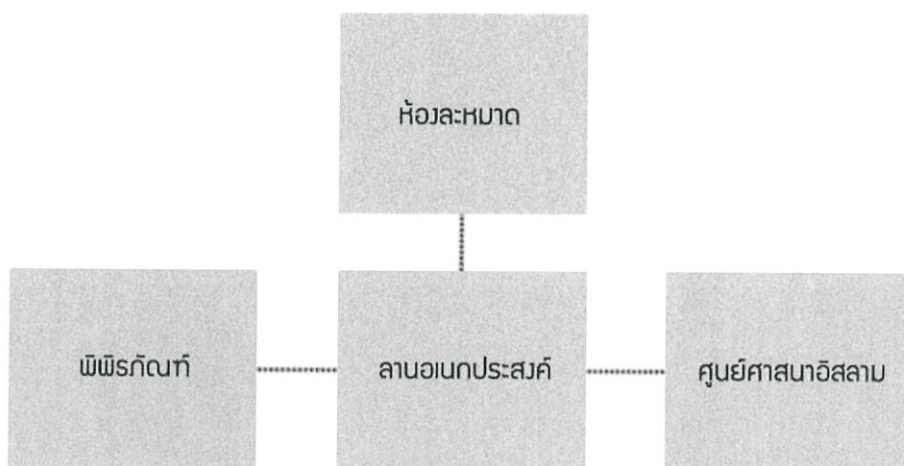
ภาพที่ 3.63 แสดงพื้นที่สำหรับอาบน้ำละหมาด
ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.64 แสดงหอคอยที่เข้ากับโครงการ
ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

โครงการ The Mosque And Museum Of Religious Harmony แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 อาคารหลักซึ่งเกิดจากการวางอาคารตามแกนของเมืองตริานาและตามแนวแกนนครเมกกะ โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม ส่วนพิพิธภัณฑ์และส่วนศูนย์ศาสนาอิสลาม ซึ่งอาคารประกอบศาสนกิจจะอยู่ตรงกลางถูกขนาบโดยอาคารด้านข้างทั้งสอง เนื่องจากความต้องการเปิดลานโล่งตรงส่วนกลางเพื่อให้บุคคลต่างศาสนาเข้ามาใช้งานได้และยังสามารถใช้พื้นที่ลานอเนกประสงค์ที่เกิดขึ้นสำหรับวันที่มีผู้ประกอบศาสนกิจเกินจำนวนที่จะรับได้

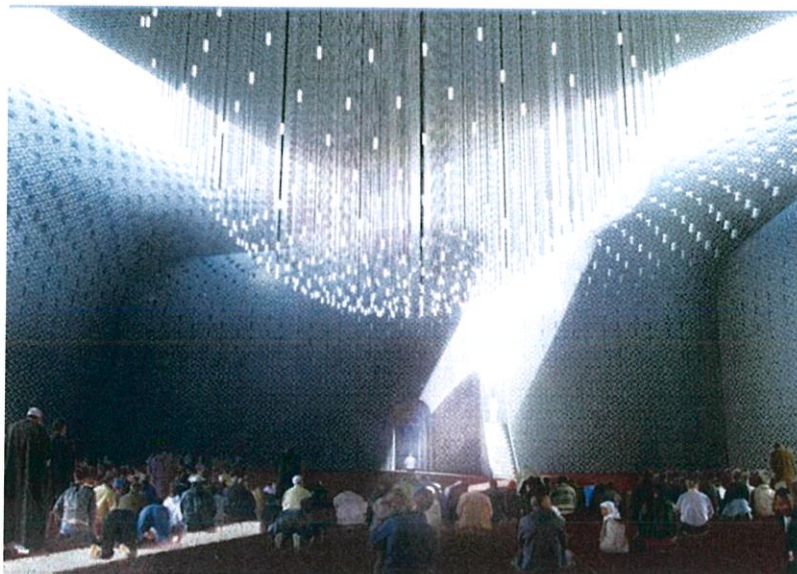
รูปแบบผนังอาคารออกแบบโดยมีช่องเปิดสี่เหลี่ยมที่มีความหลากหลายจำนวนมาก โดยได้รับแรงบันดาลใจจากลวดลายที่สลักไว้บริเวณหน้าต่าง หรือ Mashrabiya ให้ความกลมกลืนระหว่างพื้นที่ต้องการความเป็นส่วนตัวภายใน และพื้นที่ลานภายนอกอาคาร และเกิดความงามของพื้นที่ผ่านรูปแบบแสงที่เกิดขึ้นภายในอาคารที่จะเปลี่ยนแปลงไปตลอด

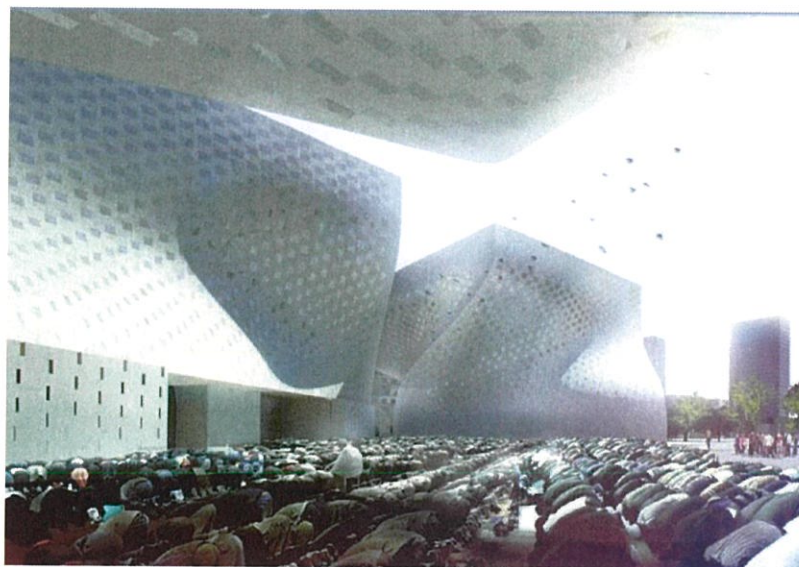
ภาพที่ 3.65 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในโครงการ

ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

- 1.) ส่วนมัสยิดพื้นที่บริเวณมัสยิดสามารถรองรับผู้มาประกอบศาสนกิจในเวลาปกติได้ประมาณ 1,000 คน และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่บริเวณลานอเนกประสงค์เพื่อรองรับผู้มาประกอบศาสนกิจได้ 5,000-10,000 คน ในพิธีการสำคัญเช่นวันอีดีหรือการรองรับการละหมาดในทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ที่จะมีผู้มาประกอบศาสนกิจมากกว่าวันปกติ

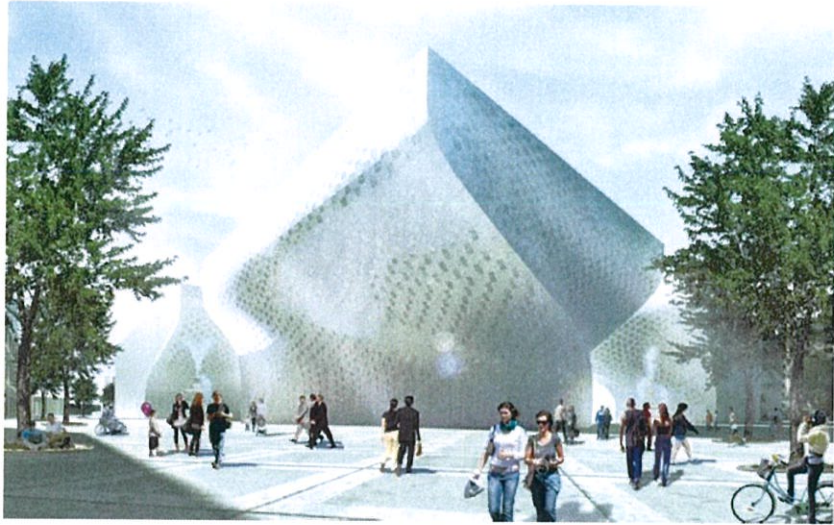

ภาพที่ 3.66 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องละหมาด
ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

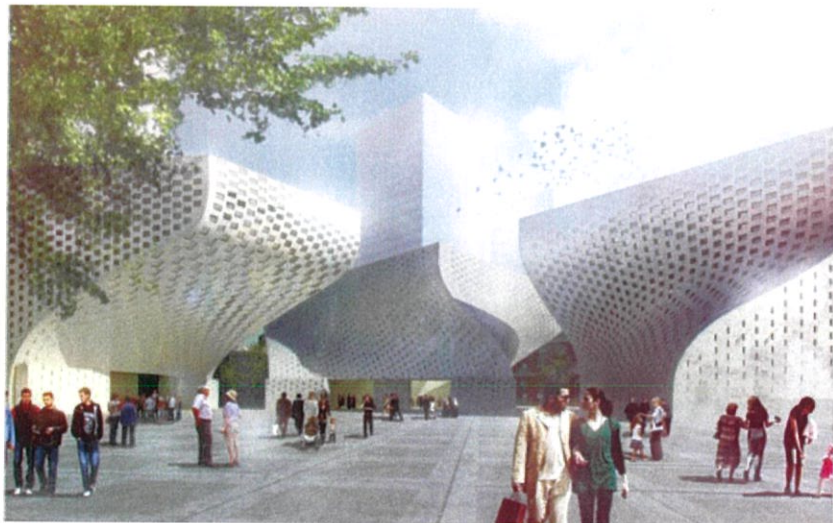
ภาพที่ 3.67 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องละหมาด
ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

- 2.) ลานอเนกประสงค์เป็นส่วนสำคัญในโครงการที่จะเชื่อมระหว่างภายในและภายนอกอาคารทำให้บุคคลต่างศาสนาสามารถเข้ามาใช้พื้นที่อาคารได้โดยไม่รู้สึกรบกวน

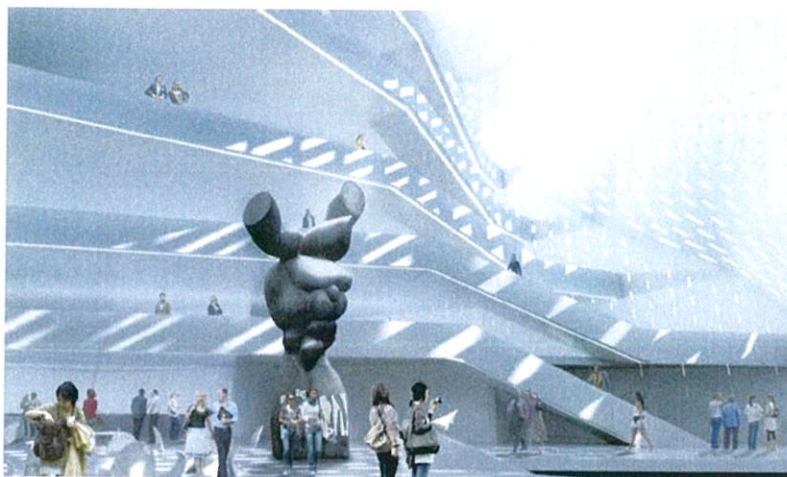
ภาพที่ 3.68 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานอเนกประสงค์

ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

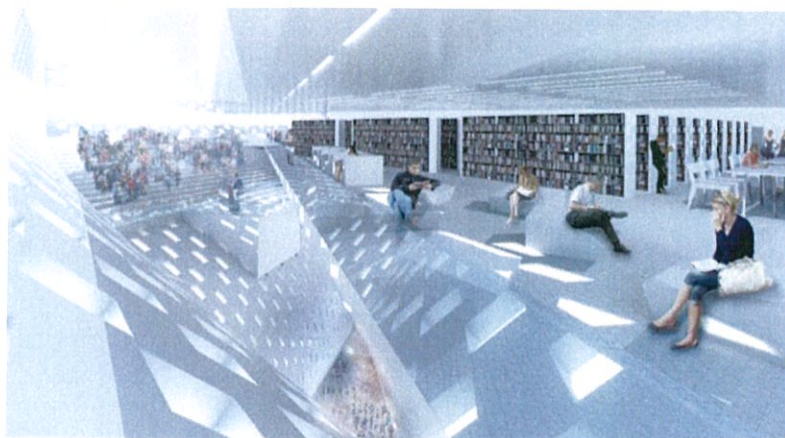
ภาพที่ 3.69 แสดงทัศนียภาพบริเวณลานอเนกประสงค์

ที่มา : www.big.dk วันที่สืบค้น : 20 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.70 แสดงทัศนียภาพบริเวณส่วนพิพิธภัณฑ์

ที่มา : www.big.dk วันที่สี่ปีคั้น : 20 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.71 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องสมุด

ที่มา : www.big.dk วันที่สี่ปีคั้น : 20 กันยายน 2559

ศึกษารูปแบบทางสถาปัตยกรรม

โครงการนี้ละทิ้งสถาปัตยกรรมอิสลามแบบดั้งเดิมที่มีรูปแบบมีลักษณะอาคารที่สมมาตรดูเป็นทางการ สักดิ์สิทธิ์ ต้องมีซุ้มโค้ง โดม และหอคอยสูง ประดับประดาอาคารด้วยลวดลายต่างๆเป็นเอกลักษณ์ที่เห็นได้ในสถาปัตยกรรมอิสลามแต่เนื่องจากสถาปนิกต้องการให้อาคารมีความเป็นสากล เพื่อให้ผู้นับถือศาสนาคริสต์นั้นไม่รู้สึกถึงความแตกต่างและแปลกแยก จึงสร้างมัสยิดด้วยรูปทรงแตกต่างไปจากสถาปัตยกรรมอิสลามดั้งเดิม แต่ยังคงความโค้ง หอคอยสูงและที่ว่างที่เกิดขึ้นจากการบิดแกนคล้ายกับโดมในสถาปัตยกรรมอิสลาม

วิเคราะห์ข้อดีของโครงการ

- 1.) แนวคิดในการออกแบบโดยยึดหยุ่นต่อการใช้งานของผู้ใช้โครงการ มีการเชื่อมต่อพื้นที่สาธารณะเข้าสู่อาคาร
- 2.) การวางผังอาคารตามเมืองตึรานาทำให้เกิดรูปทรงอาคารแปลกตา 3 ส่วนแบ่งตามการใช้งานของโครงการอย่างชัดเจน
- 3.) การวางผังตามแนวแกนไปทางนครเมกกะ ทำให้เกิดพื้นที่ลานอเนกประสงค์และการโค้งเว้าของอาคาร ทำให้เกิดที่ว่างรูปแบบคล้ายสถาปัตยกรรมอิสลาม (โดม)
- 4.) รูปทรงของอาคารไม่เป็นสถาปัตยกรรมอิสลามแบบดั้งเดิม ทำให้บุคคลต่างศาสนาก้าวเข้ามาใช้พื้นที่ในโครงการมากขึ้น
- 5.) ลานอเนกประสงค์ยืดหยุ่นสามารถปรับใช้เพื่อรองรับการละหมาดได้
- 6.) การออกแบบหอออะซานมีความทันสมัย เข้ากับรูปทรงอาคาร

วิเคราะห์ข้อเสียของโครงการ

- 1.) ในการประกอบศาสนกิจไม่มีความเป็นส่วนตัวเนื่องจากบริเวณลานอเนกประสงค์จะมีการใช้งานอยู่ตลอดเวลา
- 2.) อาคารมีรูปแบบการตกแต่งที่ซ้ำ ๆ กันหมดทำให้สามารถบ่งบอกได้ว่าด้านใดเป็นด้านหน้า

การนำมาปรับใช้กับโครงการ

- 1.) การวางผังอาคารตามเมืองตึรานาทำให้เกิดรูปทรงอาคารแปลกตา 3 ส่วนแบ่งตามการใช้งานของโครงการอย่างชัดเจน
- 2.) การวางผังตามแนวแกนไปทางนครเมกกะ ทำให้เกิดพื้นที่ลานอเนกประสงค์และการโค้งเว้าของอาคาร ทำให้เกิดที่ว่างรูปแบบคล้ายสถาปัตยกรรมอิสลาม (โดม)
- 3.) รูปทรงของอาคารไม่เป็นสถาปัตยกรรมอิสลามแบบดั้งเดิม ทำให้บุคคลต่างศาสนาก้าวเข้ามาใช้พื้นที่ในโครงการมากขึ้น
- 4.) การออกแบบหอออะซานมีความทันสมัย เข้ากับรูปทรงอาคาร

3.2.3 Assyafaah Mosque

ผู้ออกแบบ Tan KoK Hiang

ที่ตั้ง ประเทศสิงคโปร์

ประเภทของโครงการ ศูนย์รวมกิจกรรมทางศาสนา, มัสยิด

ภาพที่ 3.72 แสดงทัศนียภาพภายนอกของอาคาร Assyafaah Mosque

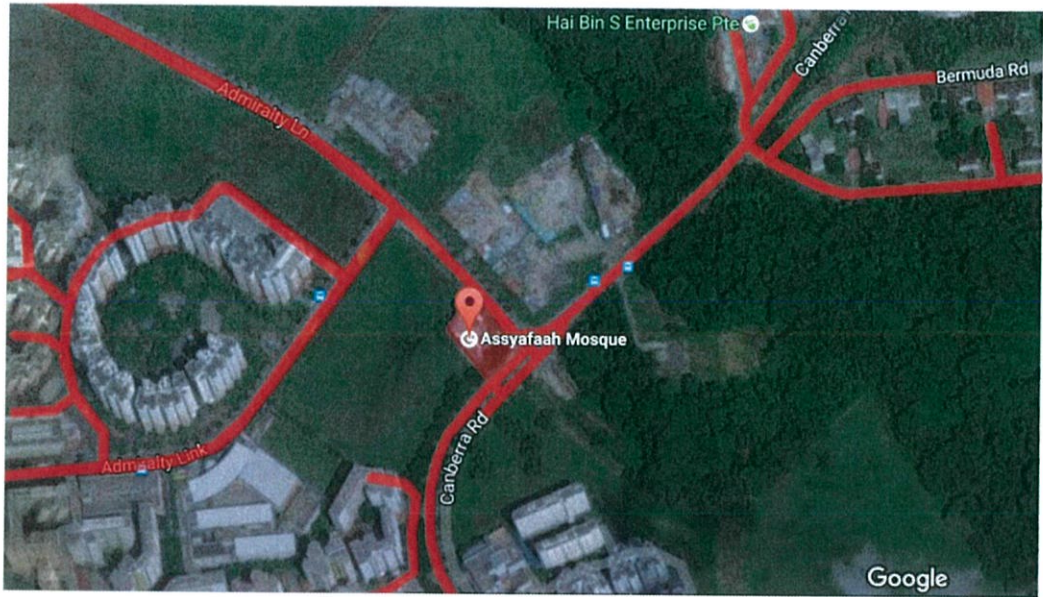
ที่มา : www.openbuilding.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ

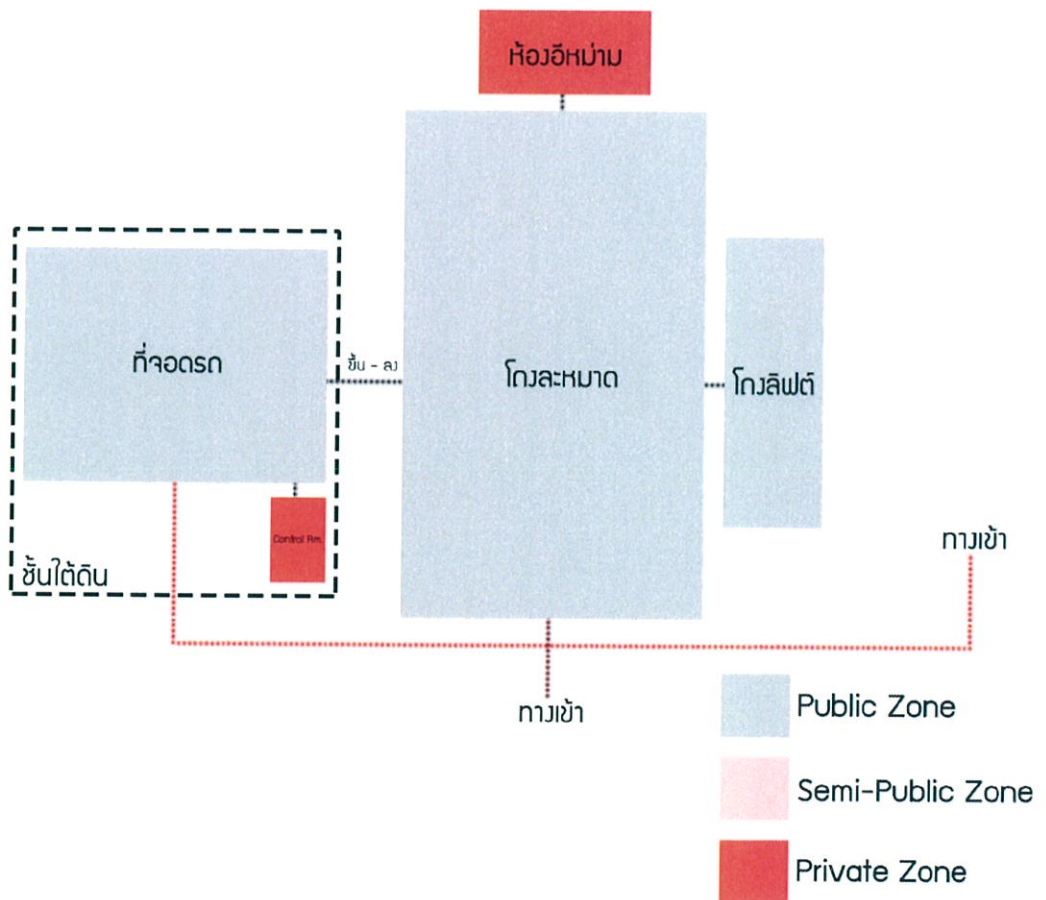
Assyafaah Mosque ออกแบบด้วยการใช้รูปแบบสมัยใหม่ เมื่อมองดูรูปแบบภายนอกจะคล้ายกับอาคารสำนักงานที่พบเห็นทั่วไปในปัจจุบันแต่สถาปนิกผู้ออกแบบได้ประยุกต์เอาองค์ประกอบในอดีตมารวมด้วย เนื่องจากโครงการแห่งนี้ต้องรองรับการใช้งานของมุสลิมเชื้อสายมลายูและจีน

ศึกษาการวางผังของอาคาร

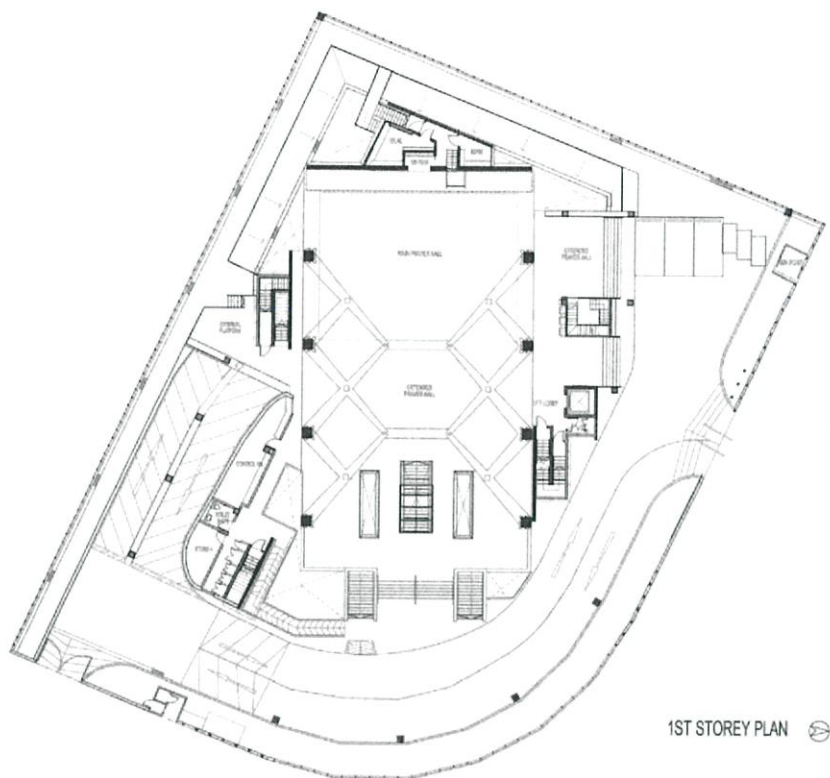
การวางผังอาคารอาคารตั้งอยู่เต็มพื้นที่โครงการเนื่องจากพื้นที่มีขนาดเล็กและต้องการพื้นที่อาคารจำนวนมาก ทางด้านทิศเหนือของโครงการเปิดเป็นทางเข้าของผู้เดินทางโดยรถยนต์ ทางด้านทิศตะวันออกเปิดเป็นทางเข้าสำหรับคนเดินเท้า บริเวณชั้นใต้ดินของโครงการเป็นพื้นที่จอดรถเนื่องจากต้องการประหยัดพื้นที่ ตัวอาคารวางทแยงกับพื้นที่เพื่อหันไปทางนครเมกกะ

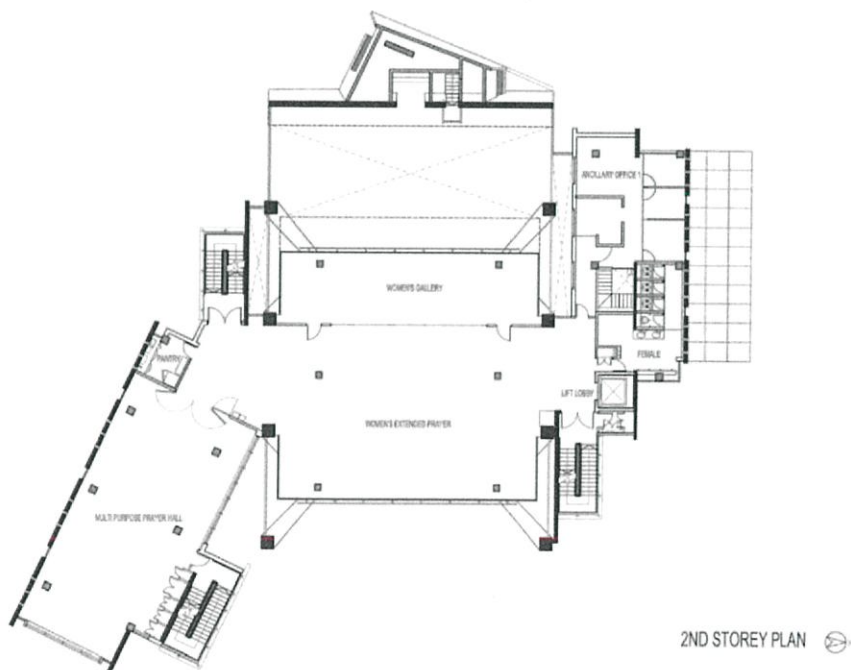
ภาพที่ 3.73 แสดงที่ตั้ง โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

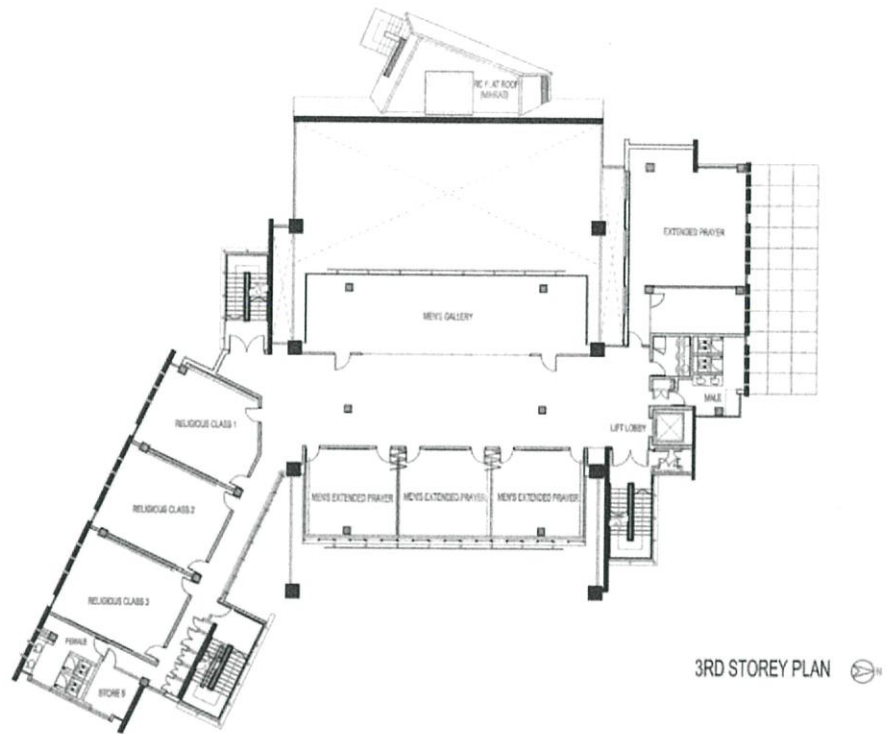
ภาพที่ 3.74 แสดงความสัมพันธ์ของการจัดพื้นที่ภายในโครงการ

ภาพที่ 3.75 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1 ของโครงการ Assyafaah Mosque
ที่มา : www.openbuilding.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

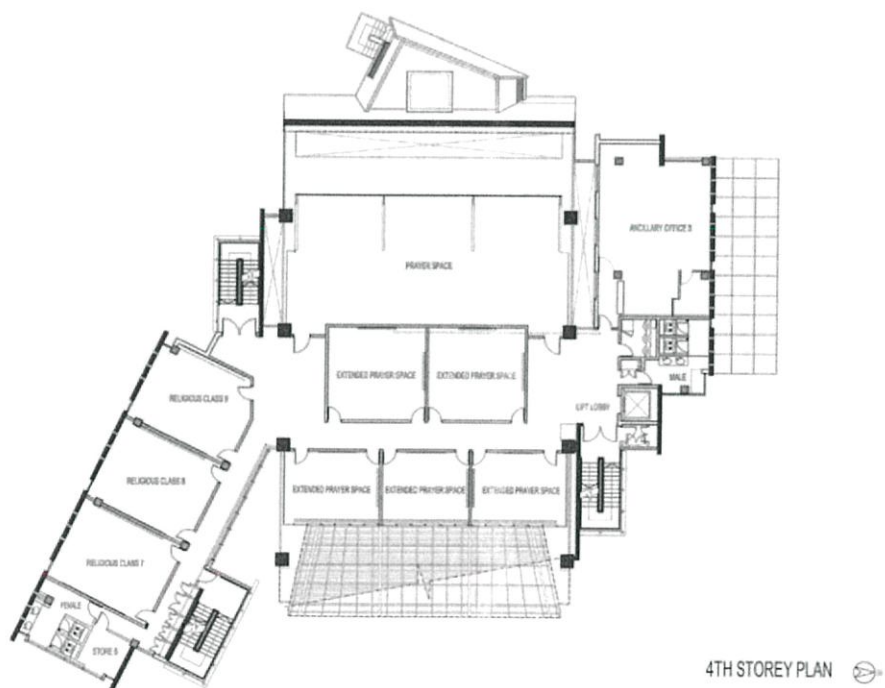

ภาพที่ 3.76 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 2 ของโครงการ Assyafaah Mosque
ที่มา : www.openbuilding.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.77 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 3 ของโครงการ Assyafaah Mosque

ที่มา : www.openbuilding.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.78 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 4 ของโครงการ Assyafaah Mosque

ที่มา : www.openbuilding.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

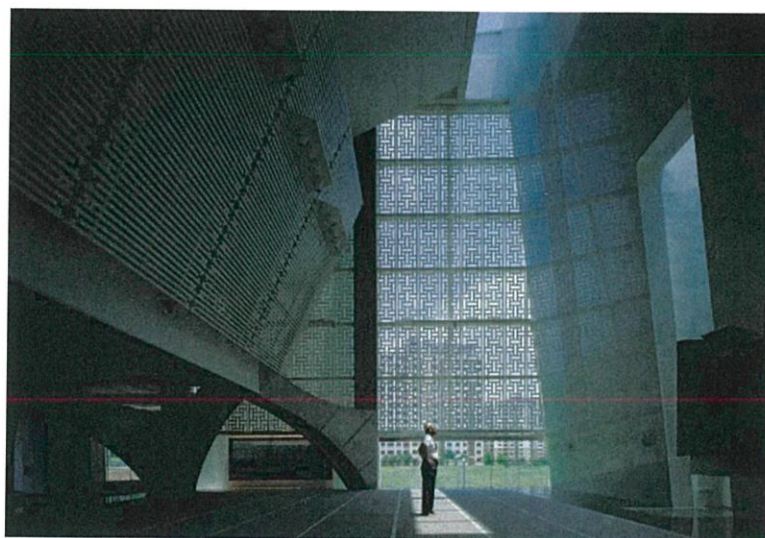
Assyafaah Mosque เป็นมัสยิดที่มีจำนวนชั้นทั้งหมด 4 ชั้น มีเนื้อที่ทั้งหมด 3,489 ตารางเมตร สร้างบนที่ดินขนาด 2,500 ตารางเมตรเท่านั้น จึงเป็นมัสยิดที่มีค่า FAR สูงที่สุดในโลก คือ 1:4

องค์ประกอบของมัสยิดแห่งนี้ประกอบด้วย โถงละหมาด โถงละหมาดรอง พื้นที่ละหมาดสำรอง ที่อาบน้ำละหมาด ส่วนการเรียนรู้ ส่วนบริหารและที่จอดรถใต้ดิน

ภาพที่ 3.79 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงละหมาด

ที่มา : www.beautifulmosque.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.81 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงละหมาด

ที่มา : www.beautifulmosque.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

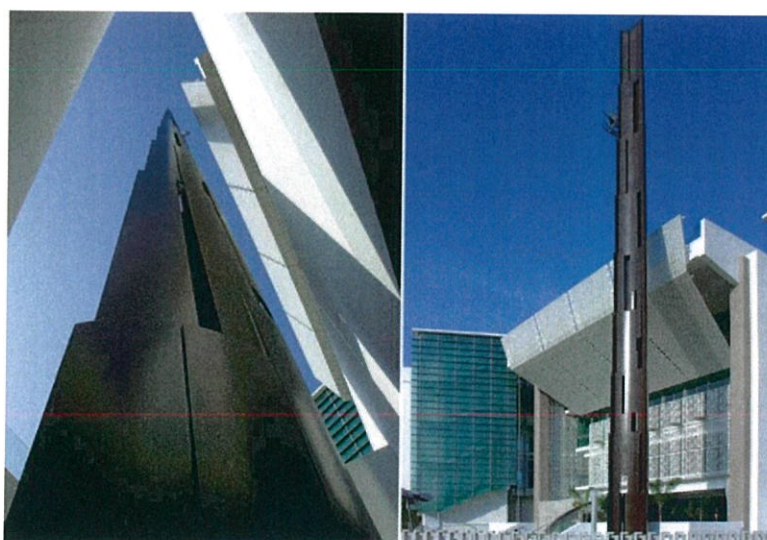
ศึกษารูปแบบทางสถาปัตยกรรม

การประดับอาคารมาจากตัวอักษรภาษาอาหรับ นำมาลดทอนความโค้งและประดับลงบนผนังและช่องเปิดของอาคาร ได้รับแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมอิสลามแบบดั้งเดิม ซึ่งจะประดับลวดลายบนผนัง บานประตู หออะซานที่มีรูปแบบสมัยใหม่ใช้วัสดุเป็นแผ่นเหล็กโค้ง

ภาพที่ 3.82 ช่องเปิดและผนังที่ประดับด้วยตัวอักษรภาษาอาหรับ

ที่มา : www.beautifulmosque.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

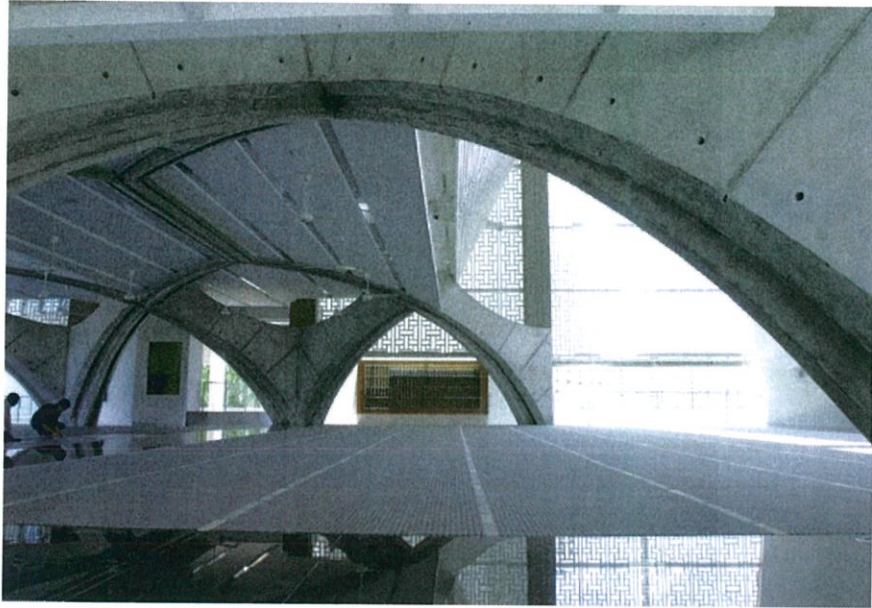

ภาพที่ 3.83 หออะซานที่มีรูปแบบสมัยใหม่

ที่มา : www.beautifulmosque.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

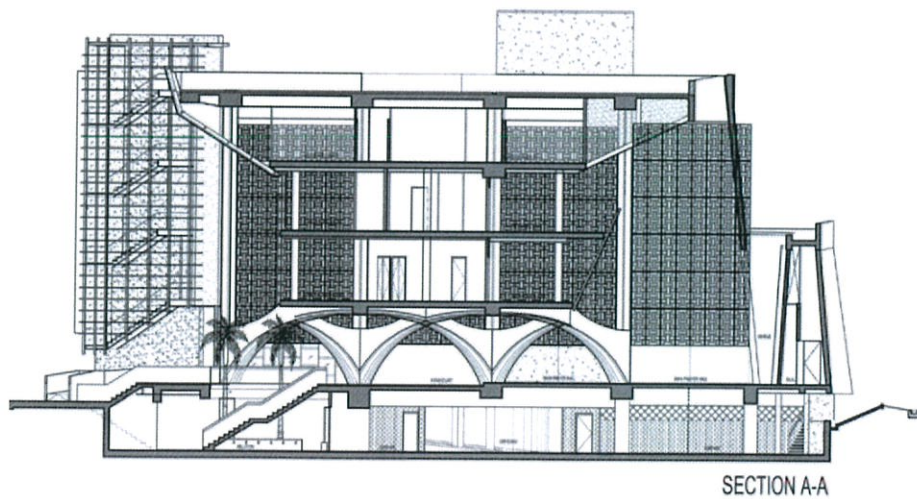
ศึกษาระบบโครงสร้าง

เนื่องจากพื้นที่ชั้น 1 ถูกใช้เป็นโถงสำหรับละหมาดผู้ออกแบบจึงเลือกใช้โครงสร้างพาดช่วงกว้างเพื่อเพิ่มพื้นที่การใช้งาน โดยโครงสร้างอาร์คสร้างพื้นที่กว้าง 20 เมตรโดยไม่มีเสา

ภาพที่ 3.84 แสดง โครงสร้างอาร์ค

ที่มา : www.beautifulmosque.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

ภาพที่ 3.85 รูปตัดแสดง โครงสร้างอาร์ค

ที่มา : www.openbuilding.com วันที่สืบค้น : 25 กันยายน 2559

วิเคราะห์ข้อดีของโครงการ

- 1.) การเลือกใช้โครงสร้างพิเศษทำให้สามารถเปิดพื้นที่โล่งได้ โดยไม่มีเสา
- 2.) การออกแบบอาคารในพื้นที่ขนาดเล็ก โดยการเพิ่มพื้นที่ในแนวดิ่ง
- 3.) การออกแบบลดตายประดับที่ลดความโค้งมนออก เข้ากับรูปแบบอาคาร และการออกแบบหออะซานที่มีความทันสมัยและเลือกใช้วัสดุที่ทันสมัย

วิเคราะห์ข้อเสียของโครงการ

- 1.) รูปลักษณะของอาคารเมื่อเกิดการซ้อนชั้นหลาย ๆ ชั้น ทำให้ดูคล้ายอาคารสำนักงาน

การนำมาปรับใช้กับโครงการ

- 1.) การเลือกใช้โครงสร้างพิเศษทำให้สามารถเปิดพื้นที่โล่งได้ โดยไม่มีเสา
- 2.) การออกแบบอาคารในพื้นที่ขนาดเล็ก โดยการเพิ่มพื้นที่ในแนวดิ่ง
- 3.) การออกแบบลดตายประดับที่ลดความโค้งมนออก เข้ากับรูปแบบอาคาร และการออกแบบหออะซานที่มีความทันสมัยและเลือกใช้วัสดุที่ทันสมัย

3.2.4 Sultan Qaboos Grand Mosque

ผู้ออกแบบ Emre Arolat Architects

ที่ตั้ง เมืองมัสกัต ประเทศโอมาน

ประเภทโครงการ มัสยิด

ภาพที่ 3.86 แสดงทัศนียภาพภายนอกของอาคาร Sultan Qaboos Grand Mosque

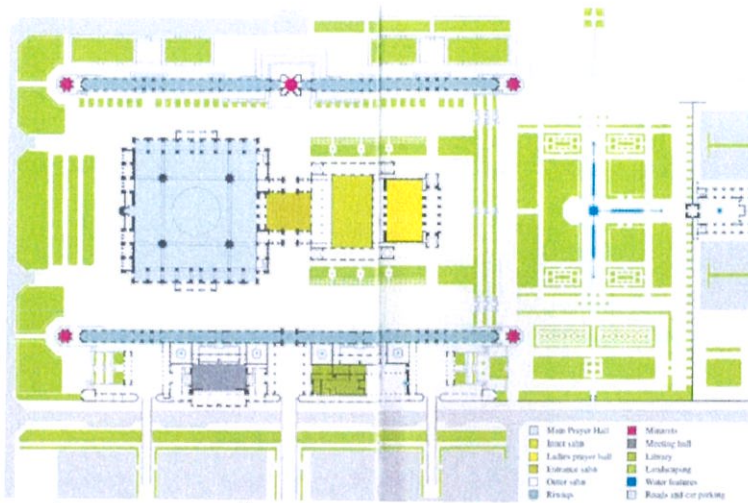
ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ

Sultan Qaboos Grand Mosque ผู้ออกแบบใช้รูปแบบอาคารมัสยิดแบบดั้งเดิม เนื่องจากเป็นโครงการที่ตั้งอยู่ในประเทศมุสลิม โดยอาคารมีความร่วมสมัยจากการใช้วัสดุที่เรียบง่ายและการตัดองค์ประกอบที่ไม่จำเป็นออกและการออกแบบภูมิทัศน์ที่สร้างความเชื่อมต่อกับบริบท

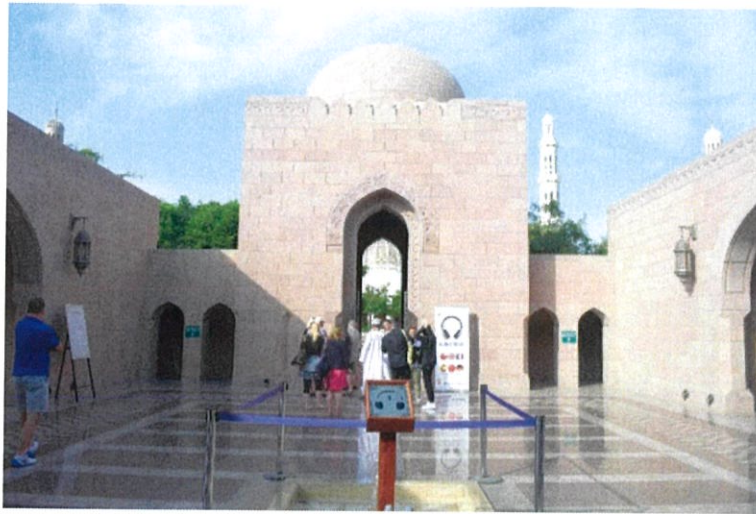
ศึกษาการวางผังของอาคาร

การวางผังของอาคารให้ความสำคัญในการวางอาคารเพื่อให้หันไปยังที่ตั้งของกรุงเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยออกแบบให้พื้นที่ว่างที่เหลือจากการปิดถนนเป็นพื้นที่ภูมิทัศน์ที่สร้างความเชื่อมต่อกับบริบท ทางเข้าของโครงการอยู่บริเวณทิศตะวันตก สอดคล้องกับการกำหนดที่ตั้งขององค์ประกอบของโครงการที่สำคัญที่สุดจะอยู่ทางด้านทิศตะวันตก เป็นด้านในสุดของโครงการ บริเวณทิศใต้ของโครงการถูกออกแบบเป็นลานจอดรถขนาดใหญ่ สอดคล้องกับภูมิทัศน์และมีทาง

ภาพที่ 3.89 แสดงผังพื้นที่ของโครงการ Sultan Qaboos Grand Mosque

ภาพที่ 3.90 แสดงทัศนียภาพบริเวณประตูทางเข้าของโครงการ

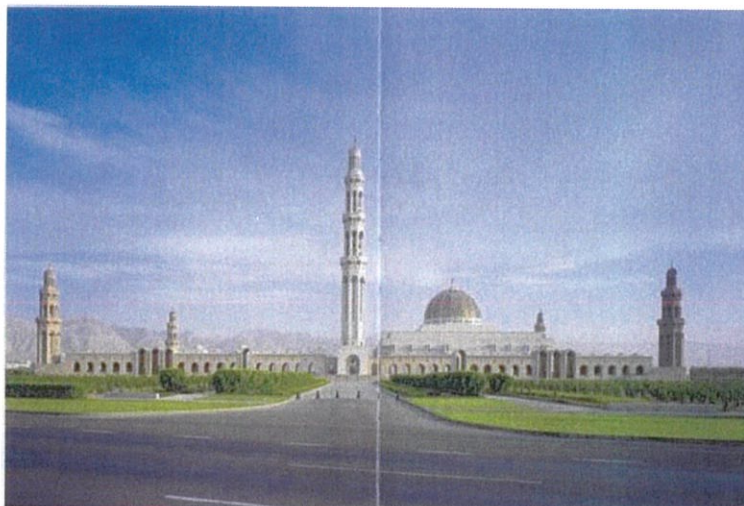
ภาพที่ 3.91 แสดงภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าของโครงการ

ภาพที่ 3.92 แสดงภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าของโครงการ

ภาพที่ 3.93 แสดงทัศนียภาพบริเวณประตูทางเข้าของโครงการ

ภาพที่ 3.94 แสดงทัศนียภาพบริเวณประตูทางเข้าของโครงการ

ศึกษาระบบโครงสร้าง

ระบบโครงสร้างที่ผู้ออกแบบเลือกใช้เป็นส่วนใหญ่คือโครงสร้างทรงโค้ง เพื่อให้เกิดสถาปัตยกรรมที่มีความเป็นอิสลาม และมีโครงสร้างที่มีความพิเศษที่เป็นจุดเด่นคือโครงสร้างโดม ซึ่งเป็นโดมที่มีขนาดใหญ่มีความสูงถึง 50 เมตรและภายในของโดมประดับด้วยโคมไฟขนาดใหญ่

วิเคราะห์ข้อดีของโครงการ

- 1) อาคารมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่แบบดั้งเดิมทำให้เกิดความสง่างาม มีองค์ประกอบที่สื่อถึงความเป็นอิสลาม เช่น โดมและหอนาฬิกาสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของศาสนาอิสลามได้เป็นอย่างดี
- 2) การวางผังของอาคารมีการอิงเส้นแนวแกนที่ชัดเจน เกิดความสมมาตรแก่อาคาร
- 3) การวางผังของอาคารโดยคำนึงถึงผู้ใช้งาน โดยการเน้นถึงมุมมองและความสวยงามให้กับทางเข้าสำหรับนักท่องเที่ยวและการคำนึงถึงหลักการปฏิบัติของศาสนาอิสลาม โดยการนำส่วนบริการอยู่ใกล้กับทางเข้าสำหรับผู้ประกอบศาสนกิจ
- 4) การจัดภูมิทัศน์ที่มีความเชื่อมต่อกับบริบท
- 5) การลดทอนองค์ประกอบบางส่วนออกทำให้อาคารมีความร่วมสมัยมากขึ้น

วิเคราะห์ข้อเสียของโครงการ

- 1) โครงการมีขนาดใหญ่กว่าบริบทโดยรอบทำให้เกิดความรู้สึกน่าเกรงขาม
- 2) โครงการมีการเปิดพื้นที่โล่งมาก อาจไม่เหมาะกับภูมิอากาศของประเทศไทย

การนำมาปรับใช้กับโครงการ

- 1) การออกแบบโครงการโดยนำองค์ประกอบของอิสลามเข้ามาผสมผสาน เช่น การอิงแนวแกน การปิดล้อม การเปิดพื้นที่โล่ง การใช้ธรรมชาติ
- 2) การวางผังของอาคารโดยคำนึงถึงกิจกรรมของผู้ใช้โครงการ
- 3) การลดทอนองค์ประกอบที่เกินความจำเป็นเพื่อให้เกิดพื้นที่ว่างในงานออกแบบ

ข้อมูล	CASE 1	CASE 2	CASE 3	CASE 4	CASE 5
1.รูปภาพ					
2.ชื่อโครงการ	มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย	Sancaklar Mosque	The Mosque And Museum Of Religious Harmony	Assyafaah Mosque	Sultan Qaboos Grand Mosque
3.ข้อมูลทั่วไป					
ที่ตั้ง	ซอยรามคำแหง 2 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250	เมืองอิสตันบูล ประเทศตุรกี	จตุรัสสแกนเดอร์เบิร์ก เมืองติรานา ประเทศอัลเบเนีย	ประเทศสิงคโปร์	เมืองมัสกัต ประเทศโอมาน
ประเภทอาคาร	ศูนย์รวมกิจกรรมทางศาสนา	มัสยิด	ศูนย์รวมกิจกรรมทางศาสนา	ศูนย์รวมกิจกรรมทางศาสนา	มัสยิด
รูปร่างที่ดิน			-		

ข้อมูล	CASE 1	CASE 2	CASE 3	CASE 4	CASE 5
4.การนำมาปรับใช้กับโครงการ	<p>1.) การวางอาคารกลางพื้นที่เพื่อมีระยะห่างระหว่างอาคารกับพื้นที่ภายนอก เพื่อเน้นแนวแกนเข้าสู่ตัวอาคาร</p> <p>2.) การออกแบบโดยรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่และยังคงสื่อถึงความเป็นศาสนาอิสลามด้วยที่ว่างที่เกิดขึ้นภายใต้หลังคาโค้ง</p> <p>3.) ลวดลายประดับภายในที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะ</p>	<p>1.) ออกแบบโดยใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบใหม่ที่เน้นความเรียบง่าย แต่ยังคงไว้ซึ่งสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงการเป็นพื้นที่ในการประกอบศาสนกิจ</p> <p>2.) การประดับตกแต่งทั้งภายนอกและภายในอย่างเรียบง่าย ไม่ฟุ่มเฟือย</p> <p>3.) การปรับตัวของอาคารให้เข้ากับบริบทตัวอาคารไม่รบกวนบริบท เนื่องจากตัวอาคารส่วนใหญ่อยู่ใต้พื้นดินทำให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมรอบข้าง</p>	<p>1.) การวางผังอาคารตามเมืองดิรานาทำให้เกิดรูปทรงอาคารแปลกตา 3 ส่วนแบ่งตามการใช้งานของโครงการอย่างชัดเจน</p> <p>2.) รูปทรงของอาคารไม่เป็นที่สถาปัตยกรรมอิสลามแบบดั้งเดิม ทำให้บุคคลต่างศาสนาก้าวเข้ามาใช้พื้นที่ในโครงการมากขึ้น</p> <p>3.) การออกแบบหอออะซานมีความทันสมัย เข้ากับรูปทรงอาคาร</p>	<p>1.) การเลือกใช้โครงสร้างพิเศษทำให้สามารถเปิดพื้นที่โล่งได้ โดยไม่มีเสา</p> <p>2.) การออกแบบอาคารในพื้นที่ขนาดเล็ก โดยการเพิ่มพื้นที่ในแนวตั้ง</p> <p>3.) การออกแบบลวดลายประดับที่ลดความโค้งมนออก เข้ากับรูปแบบอาคารและการออกแบบหอออะซานที่มีความทันสมัยและเลือกใช้วัสดุที่ทันสมัย</p>	<p>1.) การวางผังของอาคารโดยคำนึงถึงกิจกรรมของผู้ใช้โครงการ</p> <p>2.) ออกแบบการลดทอนองค์ประกอบที่เกินความจำเป็นเพื่อให้เกิดพื้นที่ว่างในงานออกแบบ</p>

บทที่ 4

วิเคราะห์และกำหนดผู้ใช้โครงการ

การศึกษาผู้ใช้โครงการเป็นส่วนสำคัญของโครงการเพื่อจำแนกประเภท ตามลำดับและหน้าที่ของผู้ใช้โครงการเพื่อทำการวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการทำให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเข้าใช้โครงการที่ต่างกัน นำไปสู่การคาดคะเนปริมาณผู้ใช้โครงการเพื่อนำไปกำหนดองค์ประกอบโครงการและขนาดขององค์ประกอบที่จะสามารถรองรับผู้ใช้โครงการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยในการศึกษาผู้ใช้โครงการนั้นจะแบ่งศึกษาตามประเภทผู้ใช้โครงการ เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการแต่ละกลุ่ม

4.1 ศึกษาประเภทผู้ใช้โครงการ

การแบ่งประเภทผู้ใช้โครงการเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการโครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ตเป็นโครงการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนาสำหรับชาวมุสลิมจังหวัดภูเก็ตและประชาชนทั่วไปจึงแบ่งออกเป็น

4.1.1 ผู้ให้บริการ หมายถึง เจ้าหน้าที่และบุคลากรภายในโครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการดูแลโครงการและให้บริการแก่ผู้ใช้โครงการ

4.1.2 ผู้ใช้บริการ หมายถึงผู้ที่เข้ามาใช้บริการภายในโครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้และมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไปแบ่งตามกิจกรรมที่มาใช้บริการดังนี้

4.1.2.1 ผู้มาประกอบศาสนกิจเป็นบุคคลที่ต้องการเข้ามาใช้พื้นที่เพื่อประกอบศาสนกิจในโครงการ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการประกอบศาสนกิจร่วมกับผู้อื่นที่มีความตั้งใจเหมือนกัน การเข้าใช้โครงการส่วนมากจะเป็นช่วงเวลาที่มีการละหมาดโดยผู้ใช้โครงการจะเป็นมุสลิมในพื้นที่หรือต่างพื้นที่

4.1.2.2 ผู้ต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสนาอิสลามเป็นบุคคลที่เข้าใช้ในส่วนวิชาการของโครงการมีจุดประสงค์เพื่อต้องการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม การเข้าใช้ส่วนมากจะเป็นวันเสาร์ – อาทิตย์

4.1.2.3 ผู้ใช้โครงการในโอกาสสำคัญตามปฏิทินกิจกรรมในแต่ละปีหรือมาท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เป็นบุคคลที่เข้ามาชมโครงการเพื่อต้องการใช้พื้นที่ส่วนกลางหรือชมความงามของสถาปัตยกรรมหรือภูมิทัศน์

4.1.2.4 ผู้มาซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคและรับประทานอาหารเช้าคือคนเป็นบุคคลที่เข้าใช้พื้นที่จำหน่ายสินค้าและส่วนบริการจุดประสงค์เพื่อต้องการซื้อสินค้าที่ฮาลาลและรับประทานอาหารเช้าพร้อมกับพี่น้องชาวมุสลิม

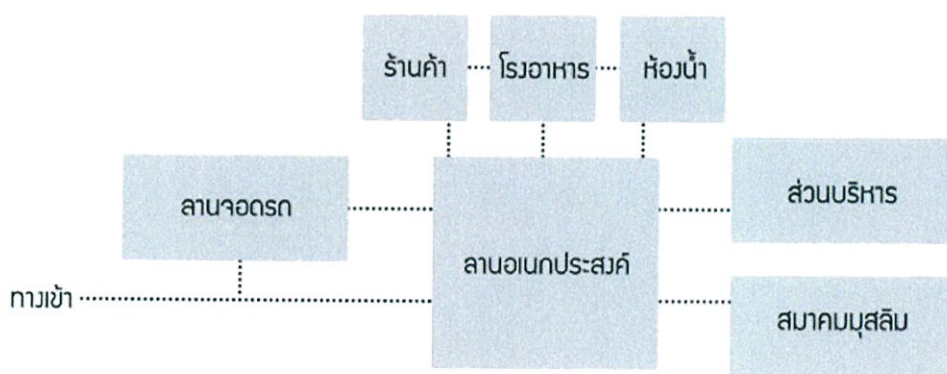
4.1.2.5 ผู้มาติดต่อประสานงานหรือองค์กรต่าง ๆ เป็นบุคคลที่เข้ามาติดต่อขอเอกสาร ข้อมูลหรือติดต่อเพิ่มเติม เพื่อพบเจ้าหน้าที่ของโครงการ

4.2 การวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ

การวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการเพื่อเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้โครงการที่แตกต่างกันออกไป ด้วยลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการที่ต่างกันส่งผลต่อการออกแบบอาคารเพื่อรองรับพฤติกรรมผู้ใช้โครงการได้อย่างสมบูรณ์นำไปสู่การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้งานของโครงการในส่วนต่าง ๆ ทั้งหมด

4.2.1 เจ้าหน้าที่ของศูนย์และบุคคลากรอื่น ๆ

เจ้าหน้าที่ภายในโครงการทำหน้าที่บริหารโครงการแต่ละฝ่ายตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งการเดินทางมาโครงการโดยรถจักรยานยนต์และรถยนต์ส่วนตัว เข้าสู่ลานอเนกประสงค์เป็นช่องทางเข้าหลักโดยจะมีบริการส่วนสาธารณะต่าง ๆ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ห้องน้ำ แล้วแยกย้ายไปยังฝ่ายหรือแผนกที่รับผิดชอบต่อไป

ภาพที่ 4.1 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของศูนย์และบุคคลากรอื่น ๆ

โดยเจ้าหน้าที่และบุคลากรภายในโครงการมีตำแหน่ง หน้าที่ ภารกิจและสถานที่ในการทำงานที่ต่างกันสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 4.2.1.1 เจ้าหน้าที่ของศูนย์กลางอิสลามมีหน้าที่บริหารและดูแลโครงการให้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งโครงการประกอบด้วยฝ่ายบริหาร ฝ่าย
วิชาการ ฝ่ายบริการสาธารณะและฝ่ายเทคนิค

ตารางที่ 4.1 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
8.30 – 12.00	เข้าทำงานช่วงเช้า	สำนักงาน / ส่วนจอดรถ
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน (ละหมาดคฺุฮรี)	ส่วนรับประทานอาหาร ส่วนพักผ่อน ส่วนละหมาด
13.00 – 16.30	เข้าทำงานช่วงบ่าย (ละหมาดอัสรี)	สำนักงาน ส่วนละหมาด
16.30	เลิกงาน	ส่วนจอดรถ
* 16.30 - 20.00 ฝ่ายสถานที่	ปิดส่วนละหมาด	ส่วนละหมาด

ตารางที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่สมาคมอิสลามและฝ่ายบริการสังคม

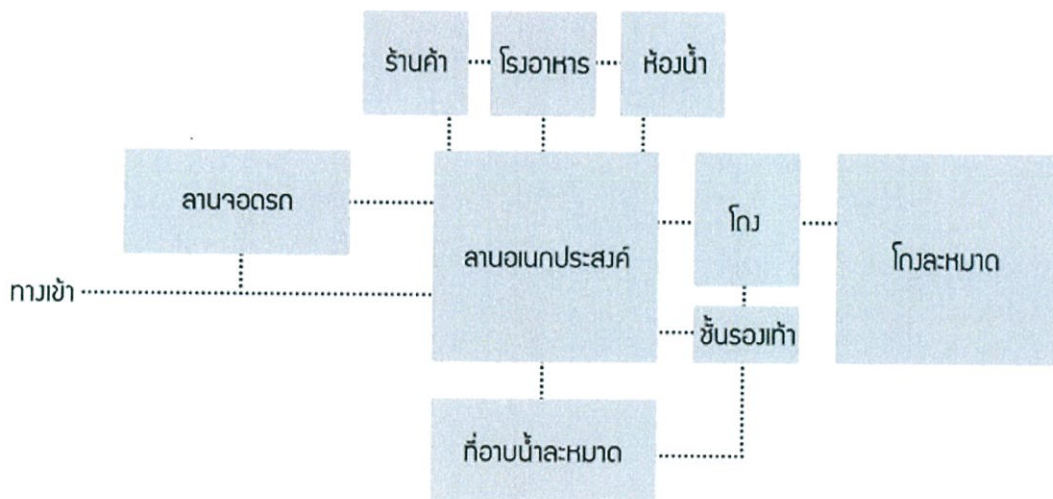
เวลา	กิจกรรม	สถานที่
8.30 – 12.00	เข้าทำงานช่วงเช้า	ส่วนองค์กร/สมาคม ฝ่ายบริการสังคม ส่วนจอดรถ
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน (ละหมาดคฺุฮรี)	ส่วนรับประทานอาหาร ส่วนพักผ่อน ส่วนละหมาด
13.00 – 16.30	เข้าทำงานช่วงบ่าย (ละหมาดอัสรี)	ส่วนองค์กร/สมาคม ฝ่ายบริการสังคม ส่วนละหมาด
16.30	เลิกงาน	ส่วนจอดรถ

ตารางที่ 4.3 แสดงพฤติกรรมของผู้เช่าพื้นที่จำหน่ายสินค้าและบริการ

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
8.00 – 8.30	เตรียมสินค้าและบริการ	ที่จอดรถบริการ พื้นที่จำหน่ายสินค้า ครัว
8.30 – 16.30	จำหน่ายสินค้าและบริการ	พื้นที่จำหน่ายสินค้า
16.30	เก็บร้านค้า	พื้นที่จำหน่ายสินค้า ส่วนล้างภาชนะ

4.2.2 ผู้มาประกอบศาสนกิจ

การประกอบศาสนกิจในศาสนาอิสลามที่สำคัญ คือหลักปฏิบัติ 5 ประการ ซึ่งในโครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตนั้นมีพื้นที่สำหรับการประกอบศาสนกิจ คือ การละหมาด พฤติกรรมของผู้มาประกอบศาสนกิจคือผู้ที่เดินทางมาละหมาดที่ศูนย์กลางอิสลามนั้นจะเดินทางมาด้วย จักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนตัว เข้าสู่โครงการและเข้าสู่โถงอเนกประสงค์ซึ่งเป็นทางเข้าหลักของโครงการ โดยจะมีบริการส่วนสาธารณะต่าง ๆ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ห้องน้ำ แล้วแยกไปยังส่วนมัสยิดที่มีโถงหลักเพื่อแยกไปยังโถงละหมาด

ภาพที่ 4.2 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้มาละหมาด

โดยก่อนการละหมาดนั้นต้องมีการเตรียมตัวก่อนคือ การอาบน้ำละหมาด แต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยและทำจิตใจให้สงบก่อนการละหมาด ซึ่งต้องใช้พื้นที่ส่วนอาบน้ำละหมาด และ โถงทางเข้า ซึ่งการละหมาดแต่ละช่วงเวลานั้นมีจำนวนไม่แน่นอนสามารถแบ่งประเภทตามจำนวนผู้เข้าร่วมใช้งานได้เป็น 5 ประเภท

- 1) การละหมาดในวันสำคัญ คือซึ่งใน 1 ปีจะมีวันอีก 2 วันคือวันอีดิลฟิตรีเป็นวันเฉลิมฉลองในการถือศีลอดครบ 1 เดือนและวันอีดิลอัฎฮา ซึ่งจะมีการละหมาดร่วมกันระหว่างพี่น้องมุสลิมในพื้นที่ในช่วงเวลาประมาณ 8.00 – 9.00 น. ตามแต่อิหม่ามประจำมัสยิดจะกำหนด การละหมาดในวันอีดิลฟิตรีใช้เวลาประมาณ 5 – 10 นาทีและมีการคุตบะห์(แสดงธรรม)ใช้เวลาประมาณ 10 – 20 นาที
- 2) การละหมาดในเดือนรอมฎอนในช่วงเวลาหลังจากการละศีลอด ทางมัสยิดจะมีการจัดเลี้ยงอาหารละศีลอด ผู้ที่เข้าร่วมการรับประทานอาหารละศีลอดจะรับประทานอาหารและละหมาดร่วมกัน การละหมาดสุนัตชะรอเวียะฮ์(ในเดือนรอมฎอน)นั้นใช้เวลาประมาณ 30 - 45 นาที
- 3) การละหมาดในวันศุกร์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมเพศชายต้องปฏิบัติในช่วงเวลาประมาณ 12.00 น. ซึ่งจะมีการคุตบะห์(แสดงธรรม)ก่อนการละหมาดใช้เวลาประมาณ 10 – 20 นาที
- 4) การละหมาดประจำ 5 เวลาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน ผู้มาละหมาดรวมกันที่มัสยิดนั้นอาจเป็นมุสลิมที่อาศัยอยู่ในละแวกโครงการ ผู้มาท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ ในการละหมาดแต่ละครั้งนั้นใช้เวลาประมาณ 5- 10 นาที
- 5) การละหมาดขอพรพระเจ้าเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลก เช่น จุฬาราชมนตรีส่งหนังสือประกาศเรียกร้องทุกมัสยิดในประเทศไทยร่วมละหมาดฮายัตช่วยเหลือชาวปาเลสไตน์และขอให้อิสราเอลหยุดโจมตีฉนวนกาซ่า ซึ่งการละหมาดใช้เวลาประมาณ 5- 10 นาที

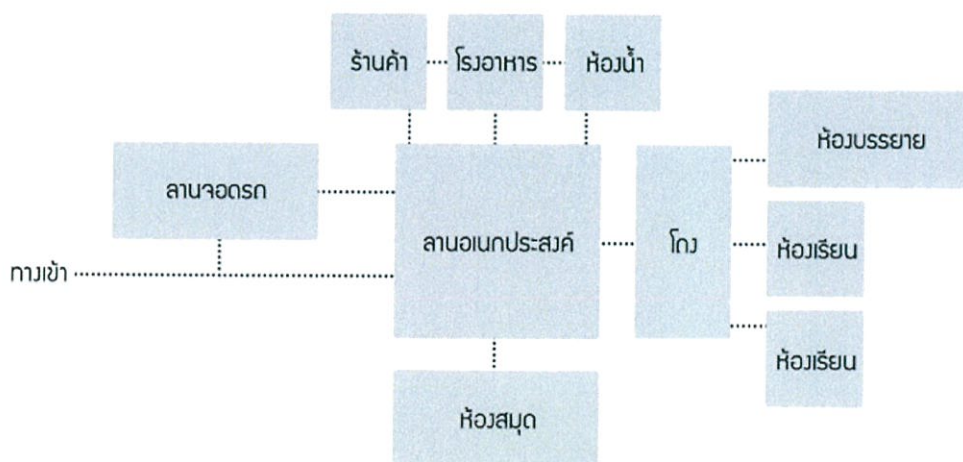
จากการแบ่งประเภทการละหมาดจากจำนวนผู้ใช้งานในช่วงต้นสามารถนำมาสรุปเป็นตารางแสดงช่วงเวลาในการละหมาดและจำนวนผู้ละหมาดได้ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงช่วงเวลาในการละหมาดและจำนวนผู้ละหมาดในแต่ละช่วงเวลา

ช่วงเวลา	วันสำคัญ	วันศุกร์	วันหยุดหัตถี - วันเสาร์	เดือนรอมฎอน
05.00	ซุบฮิ	ซุบฮิ	ซุบฮิ	ซุบฮิ
09.00	ศุนัคอ์ดีกฟิตรี ศุนัคอ์ดีกอ์ฎฮา			
12.00	ดุฮรี	ญุมอะฮ์	ดุฮรี	ดุฮรี
15.00	อัสรี	อัสรี	อัสรี	อัสรี
18.00	มักริบ	มักริบ	มักริบ	มักริบ
20.00	อีซา	อีซา	อีซา	อีซา
หลัง 20.00				ศุนัคอ์ตะรอเวียะ

4.2.3 ผู้ต้องการศึกษาหาความรู้

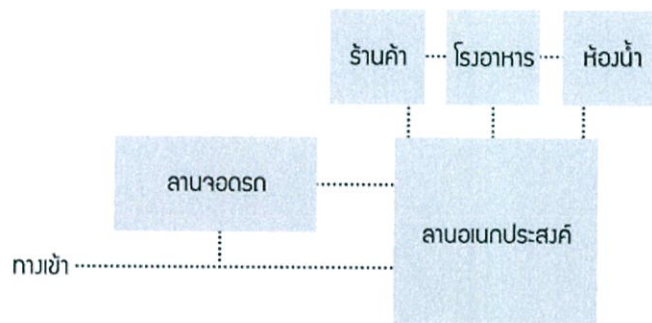
ศาสนาอิสลามการศึกษาไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดความรู้แต่เป็นกระบวนการอบรมและบ่มเพาะสติปัญญาเพื่อผลิตมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น โครงการศูนย์กลางอิสลามจึงมีพื้นที่ในส่วนวิชาการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม โดยแบ่งเป็นห้องบรรยาย ห้องสมุด ห้องเรียนและนิทรรศการ

ภาพที่ 4.3 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

4.2.4 ผู้ใช้โครงการในโอกาสสำคัญหรือท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ

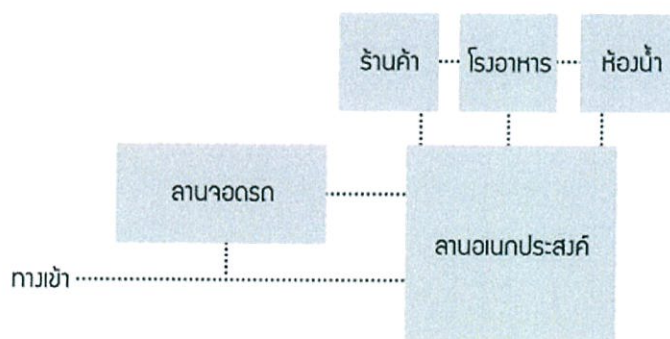
ผู้เข้ามาท่องเที่ยวอาจเป็นชาวมุสลิมหรือต่างศาสนาในช่วงเวลาที่จัดงานเช่น งานรมน้ำใจ งานการกุศลต่าง ๆ หรือนักท่องเที่ยวเข้ามาเพื่อชมความสวยงามของสถาปัตยกรรมในพื้นที่สวนในการพักผ่อน ซึ่งในจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่โดดเด่นด้านการท่องเที่ยว มีมัสยิดที่สวยงามที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งคือ มัสยิดมูการ์รัม ซึ่งผู้ใช้โครงการใจส่วนนี้มีจำนวนไม่แน่นอนและใช้เวลาในโครงการน้อยมาก จึงสามารถคิดรวมกับผู้ที่เข้ามาเพื่อศึกษาค้นคว้าได้

ภาพที่ 4.4 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ที่มาท่องเที่ยวหรือพักผ่อนหย่อนใจ

4.2.5 ผู้มาซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค

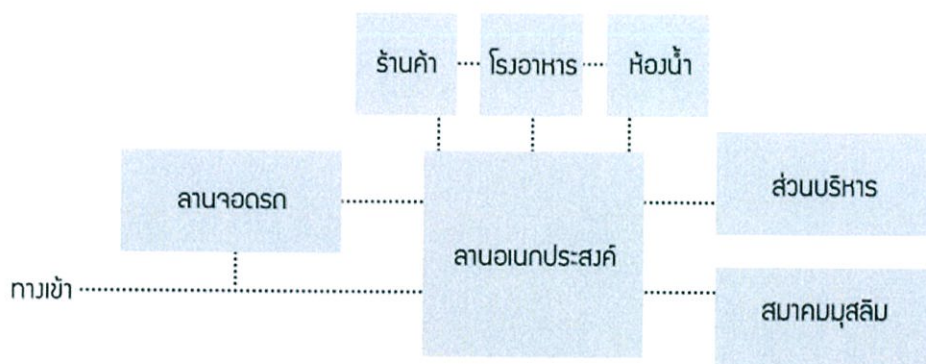
มุสลิมต้องอุปโภคบริโภคสินค้าที่ฮาลาล ซึ่งฮาลาลหมายความว่า การผลิต การให้บริการ หรือการจำหน่ายใด ๆ ที่ไม่ขัดต่อบัญญัติของศาสนา ดังนั้นสินค้าอุปโภคบริโภคที่อยู่ในโครงการต้องเป็นสิ่งที่ฮาลาล โดยผู้ใช้โครงการในส่วนนี้ส่วนมากมีจุดประสงค์อื่น ๆ เช่น การละหมาด มาศึกษาค้นคว้า มาฟังการบรรยายธรรม ซึ่งพื้นที่ส่วนนี้จะมีการใช้บริการจำนวนมากในช่วงเดือนรอมฎอนและในวันศุกร์

ภาพที่ 4.5 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้มาซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค

4.2.6 ผู้มาติดต่อประสานงานหรือองค์กรต่าง ๆ

ผู้มาติดต่อประสานงานหรือองค์กรต่างๆ เข้ามาเพื่อทำธุระ เช่น ขอเอกสาร ข้อมูล เกี่ยวกับส่วนบริหารงานของโครงการซึ่งผู้ใช้โครงการในส่วนนี้มีจำนวนไม่แน่นอนและใช้เวลาในโครงการน้อยมาก จึงสามารถคิดรวมกับผู้เข้ามาเพื่อศึกษาค้นคว้าได้

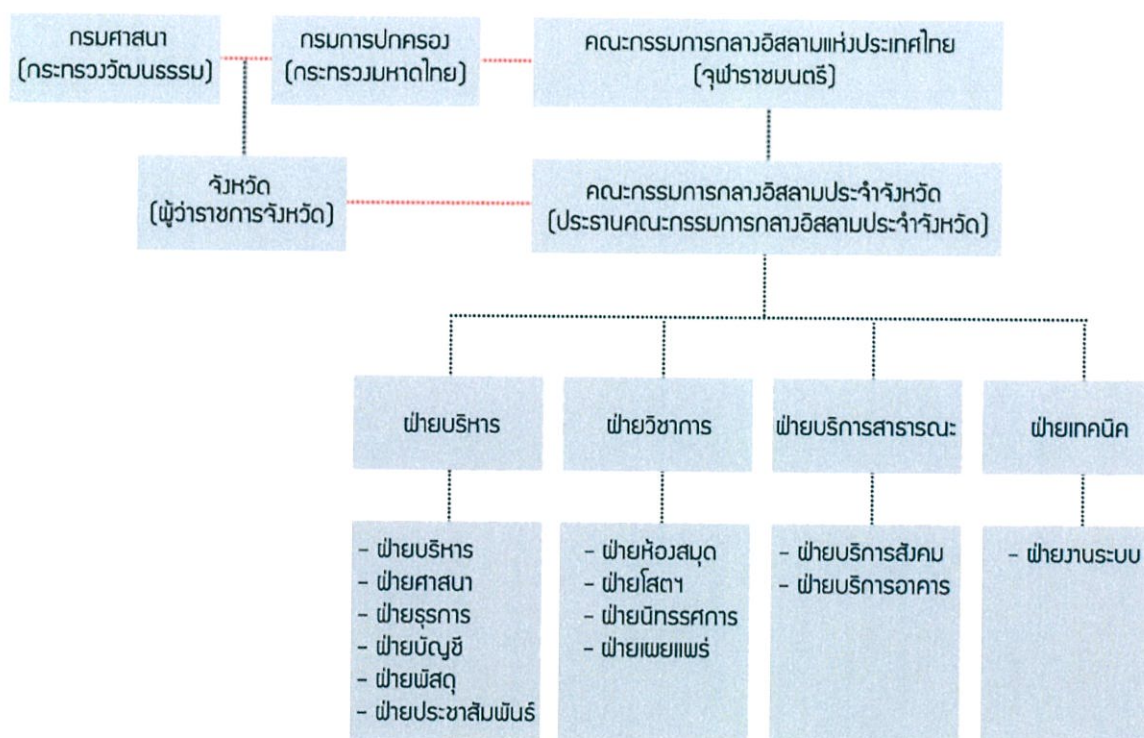

ภาพที่ 4.6 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้มาติดต่อประสานงานหรือองค์กรต่าง ๆ

4.3 การคาดคะเนปริมาณผู้ใช้โครงการ

4.3.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์กลางอิสลาม

โครงการศูนย์กลางอิสลามเป็นโครงการที่มุ่งเน้นไปที่การให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการเพื่อเข้าถึงศาสนาอิสลาม ทั้งการประกอบศาสนกิจ ความเชื่อความเข้าใจในศาสนาอิสลามและการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม โดยไม่มุ่งเน้นถึงผลกำไร โดยมีโครงสร้างการบริหารงานดังนี้

ภาพที่ 4.7 แผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารงานโครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 4.5 อัตรากำลังและหน้าที่ของบุคคลากรภายในโครงการ

ลำดับ	ฝ่าย/ตำแหน่ง	จำนวน	หน้าที่
1.	ฝ่ายบริหาร		
1.1	ฝ่ายบริหาร		
1.1.1	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์กลางอิสลาม	12	ประชุมและวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับ กิจการภายในศูนย์กลางอิสลาม
1.1.2	ผู้อำนวยการศูนย์กลาง	1	เป็นหัวหน้าในการบริหารงานทั้งหมด รับผิดชอบงานบริหารทั่วไปวางแผนและ ควบคุมงานต่าง ๆ
1.1.3	รองผู้อำนวยการ	2	ช่วยกิจการบริหารของผู้อำนวยการและคอย ควบคุมรายละเอียดในการบริหารงาน
1.1.4	เลขานุการ	1	ปฏิบัติตามคำสั่ง รวบรวมสถิติเพื่อจกรายงาน และจัดการประชุมคณะกรรมการอำนวยการ
1.2	ฝ่ายศาสนา		
1.2.1	อิหม่าม	-	เป็นผู้นำประจำมัสยิด
1.2.2	คอเต็บ(ผู้บรรยายธรรม)	-	จัดสรรเนื้อหาในการบรรยายธรรมและอบรม สั่งสอนสัปปุรุษของมัสยิด
1.2.3	บิหลั่น(ผู้กล่าวอะซาน)	-	ประกาศเชิญชวนคนมาละหมาด
1.2.4	ผู้ดูแลมัสยิด	1	ดูแลความเรียบร้อยของมัสยิด
1.3	ฝ่ายธุรการ		
1.3.1	หัวหน้าฝ่าย	1	ดูแลรับผิดชอบด้านการเงินของโครงการ
1.3.2	เจ้าหน้าที่ธุรการ	1	รับผิดชอบงานธุรการทั้งหมดและควบคุมบัญชี และงบประมาณการดำเนินการภายใน โครงการ

ลำดับ	ฝ่าย/ตำแหน่ง	จำนวน	หน้าที่
1.3.3	ประสานงาน	2	รับผิดชอบดูแลประสานงานกับบุคคลกับ ระหว่างหน่วยงาน
1.4	ฝ่ายการเงินและบัญชี		
1.4.1	หัวหน้าฝ่าย	1	ดูแลรับผิดชอบด้านการเงินของโครงการ
1.4.2	เจ้าหน้าที่การเงินและ บัญชี	2	จัดทำเอกสารสำคัญทางการเงินและการดูแล การบริหารเงิน
1.5	ฝ่ายพัสดุ		
1.5.1	หัวหน้าฝ่ายพัสดุ	1	ควบคุมดูแลการรับจ่ายพัสดุทุกประเภท
1.5.2	เจ้าหน้าที่พัสดุ	1	ควบคุมดูแลการรับจ่ายพัสดุทุกประเภท
1.6	ฝ่ายประชาสัมพันธ์		
1.6.1	หัวหน้าฝ่าย	1	ดูแลการประชาสัมพันธ์งานในโครงการ
1.6.2	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	1	ผู้ช่วยในการการประชาสัมพันธ์งานใน โครงการ
รวม			28
2	ฝ่ายวิชาการ		
2.1	ฝ่ายห้องสมุด		
2.1.1	บรรณารักษ์	1	รับผิดชอบในการบริหารและดำเนินงานใน ห้องสมุด
2.1.2	ผู้ช่วย	4	ช่วยงานของบรรณารักษ์ในการบริหารและ ดำเนินงานในห้องสมุด
2.2	ฝ่ายการศึกษาและสัมมนา		

ลำดับ	ฝ่าย/ตำแหน่ง	จำนวน	หน้าที่
2.2.1	หัวหน้าฝ่าย	1	เตรียมงานบรรยายและงานสัมมนา
2.2.2	วิทยากรผู้บรรยาย / ครูสอนศาสนา	4	บรรยายเผยแพร่ให้ความรู้ ความเข้าใจ
2.2.3	เจ้าหน้าที่จัดเอกสาร	2	จัดเตรียมเอกสารแก่ผู้เข้าร่วมฟังบรรยาย
2.3	ฝ่ายนิทรรศการ		
2.3.1	หัวหน้าฝ่าย	1	ผู้ช่วยในการเตรียมงานนิทรรศการชั่วคราวและงานสัมมนากลางแจ้ง
2.3.2	เจ้าหน้าที่งานนิทรรศการ	2	ผู้ช่วยในการเตรียมงานนิทรรศการชั่วคราวและงานสัมมนากลางแจ้ง
2.3.3	เจ้าหน้าที่จัดสถานที่	2	ผู้ช่วยในการเตรียมงานนิทรรศการชั่วคราวและงานสัมมนากลางแจ้ง
รวม			17
3.	ฝ่ายบริการสาธารณะ		
3.1	ฝ่ายบริการสังคม		
3.1.1	ฝ่ายสังคมสงเคราะห์	1	ดูแลเรื่องเด็กกำพร้า
3.1.2	ฝ่ายกฎหมาย	1	ให้คำปรึกษาแก่มุสลิมที่มีปัญหาด้านกฎหมาย
3.1.3	ฝ่ายปฐมพยาบาล	2	ปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ใช้โครงการ
3.2	ฝ่ายบริการอาคาร		
3.2.1	หัวหน้าฝ่าย	1	ดูแลและควบคุมการพัฒนาและทำนุบำรุงอาคารและสถานที่ให้อยู่ในความเรียบร้อย

ลำดับ	ฝ่าย/ตำแหน่ง	จำนวน	หน้าที่
3.2.2	พนักงานทำความสะอาด	5	รับผิดชอบทำความสะอาดภายในโครงการ
3.2.3	ฝ่ายรักษาความปลอดภัย	3	รับผิดชอบความปลอดภัยภายในโครงการ
รวม			12
4.	ฝ่ายวิศวกรรมงานระบบ		
4.1	หัวหน้าฝ่าย	1	ดูแลงานสื่อสาร งานระบบไฟฟ้าและงานเทคนิคทางวิศวกรรมของโครงการ
4.2	เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิควิศวกรรมและงานระบบ	5	อยู่ประจำห้องระบบของโครงการคอยจัดเตรียมอุปกรณ์ระบบเทคนิคของสื่อและซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ในโครงการ
รวม			6
รวมเจ้าหน้าที่ทั้งหมด			63

4.3.2 เจ้าหน้าที่สมาคม / ชมรมมุสลิม

- 1.) เจ้าหน้าที่สมาคมมุสลิมสัมพันธ์ภูเก็ต 5 คน
- 2.) เจ้าหน้าที่ชมรมมุสลิมไม้ขาว 5 คน

4.3.3 ผู้เช่าพื้นที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการ

จากการศึกษาโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีพื้นที่เช่าเพื่อจำหน่ายสินค้าอุปโภคและบริโภค ซึ่งมุสลิมมีการดำเนินชีวิตที่ต้องยึดตามหลักการของศาสนาอิสลาม ซึ่งจำเป็นต้องใช้สินค้าอุปโภคและบริโภคที่ฮาลาล พื้นที่เช่าจำหน่ายสินค้าอุปโภคและบริการจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของชาวมุสลิม

1.) ผู้จำหน่ายสินค้าบริโภคร้านค้าละ 2 คน

2.) ผู้จำหน่ายสินค้าอุปโภค ร้านค้าละ 2 คน

โดยร้านจำหน่ายสินค้าอุปโภค จากการศึกษาโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลาม แห่งประเทศไทยมีพื้นที่เช่าเพื่อจำหน่ายสินค้าอุปโภคและบริโภค โดย ประกอบด้วย

ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าสตรี 5 ร้าน

ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าบุรุษ 2 ร้าน

ร้านจำหน่ายของอิเล็กทรอนิกส์ 1 ร้าน

ร้านหนังสือ 2 ร้าน

3.) ผู้ให้บริการ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ธนาคารอิสลาม 4 คน

4.3.4 ผู้มาประกอบศาสนกิจ

โดยที่การประกอบศาสนกิจนั้นในแต่ละวัน แต่ละช่วงเวลามีจำนวนผู้มาประกอบศาสนกิจไม่แน่นอนมีวิธีการคาดคะเนปริมาณผู้ประกอบศาสนกิจดังนี้

4.3.4.1 คาดคะเนปริมาณผู้ใช้โครงการจากวันที่ใช้งานสูงสุด

จากการแบ่งประเภทการละหมาดจะเห็นได้ว่าความหนาแน่นของผู้เข้าร่วมประกอบศาสนกิจมากที่สุดคือวันสำคัญทางศาสนา(วันอีดี) ดังนั้นสามารถคำนวณหาปริมาณผู้ใช้โครงการที่สูงที่สุด คือ วันสำคัญทางศาสนา(วันอีดี)

โครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต เป็นโครงการขนาดใหญ่เนื่องจากมัสยิดในจังหวัดภูเก็ตส่วนมากมักเป็นมัสยิดขนาดเล็กที่รองรับการประกอบศาสนกิจตั้งแต่ 100 - 600 คนเท่านั้น จึงใช้การคาดคะเนปริมาณจากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบจากโครงการที่มีความใกล้เคียงกับศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต

- 1.) มุถุนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยเนื่องจากเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ที่ไม่มุ่งเน้นไปในด้านประกอบศาสนกิจเพียงเท่านั้น ยังเป็นศูนย์รวมของมุสลิมในด้านวิชาการ สังคมและธุรกิจ เป็นศูนย์กลางของมุสลิมในกรุงเทพฯ ซึ่งมีจำนวนประชากรมุสลิม 156,696 คนมีผู้ประกอบศาสนกิจในวันอีด 5,000 คน (พื้นที่นอกเหนือจากส่วนโถงละหมาด)คิดเป็นอัตราส่วน 31.33 : 1
- 2.) มัสยิดยาเมียะเป็นมัสยิดขนาดใหญ่ในจังหวัดภูเก็ตมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นด้านการประกอบศาสนกิจและด้านวิชาการ เปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลางของมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีจำนวนมุสลิมในจังหวัด 87,981 คน มีผู้ประกอบศาสนกิจในวันอีด 2,000 คน(พื้นที่นอกเหนือจากส่วนโถงละหมาด) คิดเป็นอัตราส่วน 53.85 : 1

สาเหตุที่เลือกทั้งสองสถานที่มาพิจารณาเนื่องจาก ทั้งสามสถานที่นี้มีผู้มาละหมาดอีดเป็นจำนวนมากที่สุดของแต่ละจังหวัดและเป็นโครงการที่มีความใกล้เคียงกับศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 4.6 แสดงอัตราส่วนระหว่างประชากรมุสลิมกับผู้ละหมาดอีด

สถานที่	ประชากรมุสลิม	จำนวนผู้ละหมาดอีด	อัตราส่วน
มุถุนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย	156,696	5,000	31.33 : 1
มัสยิดยาเมียะ (มัสยิดกลางภูเก็ต)	87,981	2,000	43.99 : 1
ศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต	87,981	2,336	37.66 : 1

ในการคาดคะเนปริมาณผู้เข้าประกอบศาสนกิจจากการเปรียบเทียบเปรียบเทียบจากโครงการที่มีความใกล้เคียงกับศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต เทียบโดยจากการนำอัตราส่วนของทั้งสามโครงการ นำมาเฉลี่ยเพื่ออัตราส่วนของศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้เท่ากับ 37.66 หรือประมาณ 2,336 คน

4.3.4.2 คาดคะเนปริมาณผู้ใช้โครงการจากการละหมาดวันศุกร์

ในจังหวัดภูเก็ตมีมัสยิดที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด 56 มัสยิดรองรับประชากรมุสลิมในภูเก็ต 87,981 คนเทียบเป็นอัตราส่วนเท่ากับ 1,571 คน : 1 มัสยิด ในความจริงแล้วนั้นมัสยิดในจังหวัดภูเก็ตมี 3 ขนาดเป็นมัสยิดขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มัสยิดขนาดใหญ่ในภูเก็ตส่วนมากรองรับผู้ใช้งานสูงสุด 600 – 700 คนซึ่งไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ผู้ใช้งานต้องทำการละหมาดบริเวณ โถงทางเดินมัสยิดและลานด้านหลัง

ภาพที่ 4.8 แสดงผู้เข้าใช้งานมัสยิดมุกarrัม จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 4.9 แสดงผู้เข้าใช้งานมัสยิดมุกarrัม จังหวัดภูเก็ต

โดยการคาดคะเนปริมาณผู้ใช้โครงการในการละหมาดวันศุกร์ จากการสำรวจพบว่าปริมาณผู้ใช้โครงการที่เกินการรองรับของพื้นที่ที่มีเป็นประมาณร้อยละ 30 ของผู้ใช้โครงการจึงคาดคะเนผู้ใช้โครงการจากจำนวนสัปปุรุษที่มาละหมาดวันศุกร์ของมัสยิดในละแวกใกล้เคียงที่ตั้งโครงการโดยเฉลี่ยร้อยละ 30 ของสัปปุรุษของมัสยิด ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนผู้ละหมาดวันศุกร์

มัสยิด	จำนวนผู้ละหมาดวันศุกร์	ร้อยละ 30
1.มัสยิดดารุซซุนนะห์	700	210
2.มัสยิดยามันนุรด์	700	210
3.มัสยิดเราะวีฎอตุลซอริฮีน	400	120
4.มัสยิดฮิคายาตุลมุสลิมีน	300	90
5.มัสยิดนูรุลญันนะห์	700	210
6.มัสยิดดาร์อัลอิดิฮาด	300	90
ผู้ใช้ขจร 10 %	93	
รวมจำนวนผู้ใช้	1,023 คน	

ที่มา : จากการสอบถามคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดภูเก็ต (คนัย ทองย่น)

4.3.5 ผู้ต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

ผู้ต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เช่น การใช้ห้องสมุด การฟังบรรยาย การเรียนการสอน เข้าร่วมสัมมนา การกำหนดจำนวนผู้เข้าใช้โครงการจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยโดยส่วนเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม มีดังนี้

4.3.5.1 ห้องบรรยาย มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีการจัดบรรยายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามในวันเสาร์ – อาทิตย์ในช่วงเวลา 9.00 – 12.00 น.รองรับผู้เข้าฟังบรรยาย 150 - 200 คน ซึ่งเนื้อหาในการบรรยายจะสลับสับเปลี่ยนไปในแต่ละอาทิตย์และจะจบภายใน 1 ครั้ง

4.3.5.2 ห้องสมุดเพื่อประชาชน รวบรวมหนังสือเกี่ยวกับศาสนาอิสลามและหนังสือทั่วไปสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ เป็นห้องสมุดประชาชนขนาดเล็ก เปิดบริการวันอังคาร – วันเสาร์ในช่วงเวลา 09.00 – 17.00 น.

4.3.5.3 ส่วนการศึกษาจากอาคารตัวอย่างมุลินีเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีส่วนการศึกษาคือ ส่วนศึกษาผู้ใหญ่และส่วนศึกษาเยาวชนเพื่อให้ความรู้แก่มุสลิมในส่วนของพื้นฐานศาสนาอิสลามที่สามารถสร้างความเข้าใจในศาสนาและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้องตามหลักศาสนา เช่น เตาฮีด (หลักศรัทธา) คัจจิด (หลักการอ่านอัลกุรอาน) อักลาค(จริยธรรมอิสลาม) และฟิเกหฺ (นิติศาสตร์อิสลาม)

- 1.) ส่วนศึกษาผู้ใหญ่ ห้องบรรยายเล็กเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อให้มุสลิมหรือผู้ที่สนใจสามารถปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้อง ห้องบรรยายรองรับผู้เข้าฟัง 30-50 คน(1ห้อง)
- 2.) ส่วนศึกษาเยาวชน เพื่อปลูกฝังความศรัทธาและให้ความรู้กับเยาวชนมุสลิม ปูพื้นฐานที่ถูกต้องให้เยาวชนในเรื่องของศาสนา ห้องบรรยายรองรับผู้เข้าฟัง 30-50 คน(1ห้อง)

4.3.5.4 ส่วนนิทรรศการถาวรเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามเพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาอิสลามให้มากขึ้น

4.3.6 ผู้มาซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภค

จากการศึกษาโครงการมุลินีเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีพื้นที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคและบริโภค ซึ่งมุสลิมมีการดำเนินชีวิตที่ต้องยึดตามหลักการของศาสนา พื้นที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของชาวมุสลิม ซึ่งการใช้พื้นที่ส่วนสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการนั้น อาจเป็นผู้ที่ต้องการเข้ามาซื้อสินค้าโดยตรงและผู้ใช้โครงการในจุดประสงค์อื่น โดยการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้พื้นที่มากที่สุดคือจำนวนผู้ละหมาดวันศุกร์เนื่องจากช่วงเวลาการละหมาดวันศุกร์เป็นช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารกลางวัน ผู้มาละหมาดวันศุกร์ส่วนมากจะรับประทานอาหารกลางวันก่อนขึ้นละหมาด

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนผู้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค

ผู้ใช้งาน	ร้อยละการใช้พื้นที่	จำนวน(คน)
ผู้ละหมาดวันศุกร์	80 %	818
บุคคลากร	90 %	66
รวม	884 คน	

4.3.7 ผู้ที่มาท่องเที่ยวหรือพักผ่อนหย่อนใจ

4.3.7.1 ผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจหรือเข้าดูงานในโครงการมีจำนวนไม่แน่นอนและใช้เวลาในโครงการไม่มากจึงสามารถคิดรวมกับผู้ใช้โครงการในส่วนวิชาการและผู้ติดต่อประสานงานได้

4.3.7.2 ผู้เช่าพื้นที่ในการจัดงานต่าง ๆ เช่น

- 1.) การเช่าพื้นที่จัดงานแต่งงานหรืองานเลี้ยงรุ่นจะใช้พื้นที่บริเวณห้องจัดเลี้ยงโดยสามารถรับรองแขกได้ 500 คน
- 2.) งานประชุมสัมมนา ใช้พื้นที่บริเวณห้องประชุมอเนกประสงค์หรือห้องจัดเลี้ยงมีจำนวนไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับขนาดของงานประชุมและจำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนาครั้งนั้น ซึ่งการประชุมใหญ่ของสำนักจุฬาราชมนตรีจะเป็นการประชุมที่มีผู้เข้าร่วมประชุมมากที่สุดคือ 700 – 800 คน
- 3.) งานรวมน้ำใจหรือเทศกาลฮาโลวีน จัดปีละประมาณ 2-3 ครั้ง ซึ่งต้องใช้พื้นที่โล่งขนาดใหญ่ในการจัดงานคือบริเวณลานอเนกประสงค์สามารถรองรับผู้ร่วมงานได้มากที่สุด 3,000 คน

จากการคาดคะเนผู้ใช้โครงการ คาดว่าช่วงเวลาที่อาจจะมีผู้ใช้โครงการมากที่สุดคือ

- ช่วงวันสำคัญทางศาสนา มีการรวมตัวเพื่อประกอบศาสนกิจและประกอบกิจกรรมต่าง ๆ โดยอาจมีผู้ใช้โครงการมากถึง 2,336 คน
- ช่วงเดือนรอมฎอน มีการประกอบศาสนกิจตลอดทั้งเดือน โดยมีผู้ใช้โครงการน้อยกว่าช่วงวันสำคัญทางศาสนาครั้งหนึ่งหรือประมาณ 1,518 คน
- ช่วงวันศุกร์ มีการประกอบศาสนกิจที่จำเป็นสำหรับชายมุสลิม อาจมีผู้ใช้โครงการมากถึง 1,023 คน
- ช่วงงานเทศกาลในช่วงเริ่มต้นปี(ฮ.ศ.) มีการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ โดยอาจมีผู้ใช้โครงการมากถึง 3,000 คน

บทที่ 5

วิเคราะห์องค์ประกอบโครงการและกำหนดพื้นที่ใช้สอย

การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการและกำหนดพื้นที่ใช้สอยเป็นการวิเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากข้อมูลพื้นฐานรวมถึงการกำหนดขนาดขององค์ประกอบโครงการจากการวิเคราะห์ผู้ใช้งานและกิจกรรมที่เกิดขึ้น เพื่อสามารถรองรับและตอบสนองการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการ

การวิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการเพื่อสรุปหาองค์ประกอบของโครงการและได้ทำการศึกษาองค์ประกอบจากการวิเคราะห์หัวข้อดังนี้

- 5.1.1 วิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 5.1.2 วิเคราะห์องค์ประกอบจากความต้องการพื้นฐาน
- 5.1.3 วิเคราะห์องค์ประกอบจากอาคารตัวอย่าง

5.1.1 วิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการศูนย์กลางอิสลามมีวัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้

- 1.) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนาหรือพิธีการใด ๆ เกี่ยวกับศาสนา วิชาการ สังคม ของมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต
- 2.) เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับประกอบศาสนกิจ สำหรับมุสลิมในพื้นที่และมุสลิมต่างพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงที่จะต้องเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์
- 3.) เพื่อเป็นพื้นที่ในการศึกษาหาความรู้ในด้านศาสนาและวิชาการต่าง ๆ สำหรับมุสลิมให้มีความเข้าใจถึงหลักการของศาสนาอิสลาม
- 4.) เพื่อเป็นพื้นที่เผยแพร่ศาสนาและสร้างความเข้าใจในศาสนาอิสลามสำหรับมุสลิมและบุคคลต่างศาสนา
- 5.) เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับมุสลิมในพื้นที่และเป็นแหล่งท่องเที่ยวฮาลาล เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
- 6.) เพื่อเป็นพื้นที่อำนวยความสะดวกในด้านสินค้าและบริการที่ฮาลาล

ตารางที่ 5.1 แสดงองค์ประกอบที่เกิดจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์	องค์ประกอบหลัก
1. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา หรือพิธีการใด ๆ เกี่ยวกับศาสนา วิชาการ สังคม	ลานอเนกประสงค์/ห้องประชุม
2. เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับประกอบศาสนกิจ สำหรับมุสลิม ในพื้นที่และมุสลิมต่างพื้นที่	ส่วนมัสยิด (ที่อาบน้ำละหมาด/โถงละหมาด)
3. เพื่อเป็นที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กร ชมรมมุสลิมที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนามุสลิมในจังหวัดภูเก็ต	ส่วนบริหาร(คณะกรรมการอิสลาม ประจำจังหวัด/สมาคม/องค์กร)
4. เพื่อเป็นพื้นที่ในการศึกษาหาความรู้ในด้านศาสนาและ วิชาการต่าง ๆ	ส่วนวิชาการ (ห้องสมุด/ห้องเรียน)
5. เพื่อเป็นพื้นที่เผยแพร่ศาสนา วัฒนธรรมและสร้าง ความเข้าใจในศาสนาอิสลาม	ส่วนวิชาการ (นิทรรศการ)
6. เพื่อเป็นพื้นที่ในการอบรม สัมมนา เสวนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม	ส่วนวิชาการ (ห้องบรรยาย/ห้องประชุม)
7. เพื่อเป็นพื้นที่อำนวยความสะดวกในด้านสินค้าและ บริการที่ฮาลาล	ส่วนบริการสาธารณะ

5.1.2 วิเคราะห์องค์ประกอบจากความต้องการของผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้งานโครงการมีพฤติกรรมและจุดประสงค์ที่ใช้โครงการที่ต่างกันทำให้ต้องการพื้นที่รองรับที่ต่างกัน โดยสามารถพิจารณาความต้องการจากพฤติกรรมของผู้ใช้งานดังนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงองค์ประกอบที่เกิดจากผู้ใช้งานโครงการ

ประเภทผู้ใช้งาน	พฤติกรรมความต้องการ	องค์ประกอบที่ต้องการ
เจ้าหน้าที่โครงการ	บริหารงานทำหน้าที่ดูแลโครงการทั้งหมด	ส่วนสำนักงาน ส่วนพักผ่อน ส่วนรับประทานอาหาร
ผู้เช่าพื้นที่จำหน่ายสินค้าและบริการ	จำหน่ายสินค้าและให้บริการฮาลาลแก่ผู้ใช้โครงการ	ส่วนจำหน่ายสินค้าและบริการ ส่วนเตรียมอาหาร/ล้างภาชนะ
ผู้ประกอบการศาสนกิจ	ต้องการใช้พื้นที่ในการประกอบศาสนกิจ	ส่วนประกอบศาสนกิจ
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ต้องการหาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม	ส่วนการศึกษา ห้องสมุด / ส่วนบรรยาย
ผู้มาท่องเที่ยว	ท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจและหาความรู้	ลานอเนกประสงค์ ส่วนพักผ่อน ส่วนรับประทานอาหาร
ผู้มาซื้อสินค้าและบริการ	ซื้อสินค้าและรับบริการที่ฮาลาล	ส่วนจำหน่ายสินค้าและบริการ ส่วนรับประทานอาหาร
ผู้มาติดต่อ	ทำธุระ ขอเอกสาร ส่งเอกสารกับเจ้าหน้าที่ในโครงการ	ส่วนสำนักงาน

เนื่องจากการกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากการศึกษาผู้ใช้โครงการทำให้เกิดองค์ประกอบหลักขึ้นทำให้มีองค์ประกอบเกิดขึ้น 2 ส่วนได้แก่

- 1) องค์ประกอบหลักที่เกิดจากความต้องการและความจำเป็นซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายจัดตั้งโครงการเพื่อรองรับกิจกรรมทั้งหมดของโครงการ
- 2) องค์ประกอบรองเพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ให้โครงการเพื่อให้โครงการสามารถดำเนินได้อย่างสมบูรณ์

องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ของโครงการยังขาดความสมบูรณ์ขององค์ประกอบเนื่องจากความต้องการพื้นฐานของผู้ใช้โครงการจะเป็นองค์ประกอบรองที่ทำให้โครงการสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยกำหนดความต้องการพื้นฐานจากผู้ใช้โครงการซึ่งจะมีองค์ประกอบดังนี้

ตารางที่ 5.3 แสดงองค์ประกอบที่เกิดจากความต้องการพื้นฐาน

ความต้องการพื้นฐานของผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบรอง
ความสะดวกด้านยานพาหนะ	ที่จอดรถ
ความสะดวกด้านอาหาร	ร้านอาหาร / ที่นั่งรับประทานอาหาร
ความสะดวกด้านสาธารณูปโภค	ห้องน้ำ / ห้องงานระบบ
ความสะดวกด้านความปลอดภัย	ส่วนรักษาความปลอดภัย / ห้องพยาบาล
พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ	ลานอเนกประสงค์

5.1.3 วิเคราะห์องค์ประกอบจากอาคารตัวอย่าง

การวิเคราะห์องค์ประกอบจากอาคารตัวอย่างได้ทำการศึกษาอาคารตัวอย่างคือ

- 1.) มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยเนื่องจากเป็นโครงการประเภทศูนย์กลางมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่คล้ายคลึงกันคือมุ่งเน้นการพัฒนาศาสนาอิสลามในทุก ๆ ด้านไม่เพียงแต่เฉพาะการปฏิบัติศาสนกิจเท่านั้น มีความครบถ้วนเหมาะสมเป็นต้นแบบของโครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต
- 2.) โครงการมัสยิดยาเม็ยะซึ่งเป็นมัสยิดกลางของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นจังหวัดเดียวกับที่ตั้งโครงการเพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบ เพื่อให้ทำให้โครงการศูนย์กลางอิสลามมีความแตกต่างจากมัสยิดยาเม็ยะซึ่งเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นในการประกอบศาสนกิจ

ตารางที่ 5.4 แสดงองค์ประกอบจากการเปรียบเทียบอาคารตัวอย่าง

มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลาม แห่งประเทศไทย	มัสยิดยามะฮ์ จังหวัดภูเก็ต	สรุปองค์ประกอบ
ส่วนบริหาร		
- สำนักงาน	- สำนักงาน	- สำนักงาน
ส่วนมัสยิด		
- ที่อาบน้ำละหมาด	- ที่อาบน้ำละหมาด	- ที่อาบน้ำละหมาด
- ที่วางรองเท้า	- ที่วางรองเท้า	- ที่วางรองเท้า
- โถงละหมาด	- โถงละหมาด	- โถงละหมาด
- โถงอเนกประสงค์	- โถงอเนกประสงค์	- โถงอเนกประสงค์
ส่วนวิชาการ		
- ห้องสมุด	- ห้องสมุด	- ห้องสมุด
- ห้องศึกษาศาสนา	- ห้องศึกษาศาสนา	- ห้องศึกษาศาสนา
- ห้องศึกษาผู้ใหญ่	-	- ห้องศึกษาผู้ใหญ่
-	-	- ห้องศึกษาเยาวชน
- ห้องบรรยาย	- ห้องบรรยาย	- ห้องบรรยาย
-	-	- นิทรรศการ
ส่วนบริการสาธารณะ		
- ที่จอดรถ	- ที่จอดรถ	- ที่จอดรถ
- ร้านอาหาร	- ร้านอาหาร	- ร้านอาหาร
- ร้านหนังสือ	-	- ร้านหนังสือ
- ธนาคารอิสลาม	-	- ธนาคารอิสลาม
- ประกันภัยตะกาฟูล	-	-
- ร้านให้เช่า	-	- ร้านให้เช่า
ส่วนอเนกประสงค์		
- ลานอเนกประสงค์	- ลานอเนกประสงค์	- ลานอเนกประสงค์
- ห้องจัดเลี้ยง	-	- ห้องจัดเลี้ยง
- ที่จอดรถ	- ที่จอดรถ	- ที่จอดรถ

5.2 โครงองค์ประกอบของโครงการ

จากการศึกษาองค์ประกอบของโครงการเพื่อสรุปหาองค์ประกอบของโครงการและได้ทำการศึกษาองค์ประกอบจากการวิเคราะห์หัวข้อดังนี้

- 1.) วิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 2.) วิเคราะห์องค์ประกอบจากความต้องการพื้นฐาน
- 3.) วิเคราะห์องค์ประกอบจากอาคารตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์จากหัวข้อดังกล่าวและได้ทำการหาข้อสรุปสำหรับองค์ประกอบของโครงการโดยวิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมือนกัน ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบหลักของโครงการได้ดังนี้

- 1.) ส่วนบริหาร
- 2.) ส่วนประกอบศาสนกิจ
- 3.) ส่วนวิชาการ
- 4.) ส่วนบริการสาธารณะ
- 5.) ส่วนอเนกประสงค์

เพื่อนำไปศึกษาถึงรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบหลักของโครงการ(องค์ประกอบย่อยของโครงการ)และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนด ขนาดขององค์ประกอบเพื่อวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

5.2.1 กำหนดองค์ประกอบย่อยของโครงการ

องค์ประกอบย่อยของโครงการเป็นรายละเอียดขององค์ประกอบหลักของโครงการซึ่งเกิดจากองค์ประกอบหลัก ความต้องการพื้นฐาน พฤติกรรมผู้ใช้โครงการและจากนโยบายและการบริหารโครงการ

ตาราง 5.5 แสดงองค์ประกอบย่อยในโครงการ

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้	จำนวน (คน)	องค์ประกอบย่อย
1. ส่วนบริหาร			
1.1 ฝ่ายบริหาร	คณะกรรมการผู้บริหารศูนย์	12	ห้องประชุมใหญ่
	ผู้อำนวยการ	1	ห้องผู้อำนวยการ
	รองผู้อำนวยการ	2	ห้องรองผู้อำนวยการ
	เลขานุการ	1	ส่วนเลขานุการ

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้	จำนวน (คน)	องค์ประกอบย่อย
			ห้องรับรอง ห้องเก็บของ ห้องน้ำฝ่ายบริหาร
1.2 ฝ่ายศาสนา	อิหม่าม	1	ห้องอิหม่าม
	คอเต็บ(ผู้บรรยายธรรม)	1	ห้องคอเต็บ
	บิหลัน(ผู้กล่าวอะซาน)	1	ห้องบิหลัน
	ผู้ดูแลมัสยิด	1	ห้องทำงาน
1.3 ฝ่ายธุรการ	หัวหน้าฝ่าย	1	ห้องหัวหน้าฝ่าย
	เจ้าหน้าที่ธุรการ	2	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	ประสานงาน	2	
1.4 ฝ่ายบัญชี	หัวหน้าฝ่าย	1	ห้องหัวหน้าฝ่าย
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชี	2	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
1.5 ฝ่ายพัสดุ	หัวหน้าฝ่ายพัสดุ	1	ห้องหัวหน้าฝ่าย
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ	1	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
1.6 ฝ่ายประชาสัมพันธ์	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์	1	ห้องหัวหน้าฝ่าย
	เจ้าหน้าที่ฝ่าย ประชาสัมพันธ์	1	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
			ห้องประชุมเล็ก ห้องรับรอง ส่วนเตรียมอาหาร ห้องเก็บเอกสาร ห้องเก็บของ ห้องน้ำ
2. ส่วนประกอบศาสนกิจ			
	ผู้มาละหมาด		ส่วนอาบน้ำละหมาด ชั้นวางรองเท้า โถงพักคอย โถงละหมาดหญิง โถงละหมาดชาย

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้	จำนวน (คน)	องค์ประกอบย่อย
			ส่วนเก็บตะละกง ส่วนเก็บคัมภีร์อัลกุรอาน ห้องเก็บของ
			ส่วนอะซาน แท่นมิมบ์ ห้องน้ำ
3. ส่วนวิชาการ			
3.1 ฝ่ายห้องสมุด	บรรณารักษ์	1	ห้องบรรณารักษ์
	ผู้ช่วย	4	ห้องพักเจ้าหน้าที่
	ผู้มาค้นคว้า		ส่วนอ่านหนังสือ ส่วนคอมพิวเตอร์ ชั้นวางหนังสือ หนังสือใหม่
			เคาน์เตอร์ยืม – คืน ห้องซ่อมแซม ส่วนถ่ายเอกสาร
			ชั้นแสดงหนังสือใหม่ ห้องเก็บของ ห้องน้ำ
3.3 ฝ่ายนิทรรศการ	หัวหน้าฝ่ายนิทรรศการ	1	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	เจ้าหน้าที่งานนิทรรศการ	2	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	เจ้าหน้าที่จัดสถานที่	2	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	ผู้เข้าชมนิทรรศการ		ส่วนจัดแสดง
			ส่วนจัดเตรียมนิทรรศการ ห้องเก็บของ ห้องน้ำ
3.4 ฝ่ายการศึกษา	หัวหน้าฝ่ายการศึกษา	1	ห้องหัวหน้าฝ่าย
	วิทยากรผู้บรรยาย	4	ห้องพักวิทยากร
	เจ้าหน้าที่เตรียมเอกสาร	2	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่

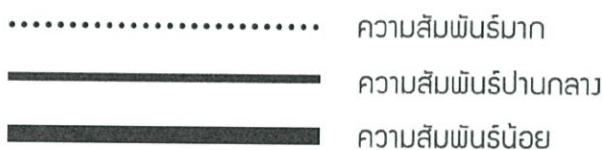
องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้	จำนวน (คน)	องค์ประกอบย่อย
	ผู้เข้าฟังบรรยาย นักศึกษาผู้ใหญ่ นักศึกษาเยาวชน		ห้องบรรยาย ห้องศึกษาผู้ใหญ่ ห้องศึกษาเยาวชน ห้องประชุม
			ส่วนพักผ่อน ห้องเก็บของ ห้องน้ำ
4. ส่วนบริการสาธารณะ			
4.1 ฝ่ายบริการสังคม	เจ้าหน้าที่ องค์กร/สมาคม อิสลาม	4	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	ฝ่ายสังคมสงเคราะห์	1	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	ฝ่ายกฎหมาย	1	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	ฝ่ายพยาบาล	2	ห้องพยาบาล เตียงพยาบาล ส่วนเก็บยา
	ผู้มาติดต่อ		ห้องรับรอง
			ส่วนเตรียมของว่าง ห้องน้ำ
4.2 ฝ่ายสินค้า-บริการ	หัวหน้าฝ่าย	1	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
4.2.1 ส่วนสินค้าอุปโภค	ผู้จำหน่ายอาหาร	20	พื้นที่เช่าร้านอาหาร
	ผู้ซื้ออาหาร		ส่วนรับประทานอาหาร จุดเก็บภาชนะ
			ห้องล้างภาชนะ จุดรวมขยะ จุดขนส่งอาหาร ห้องเก็บของ ห้องน้ำ
4.2.2 ส่วนสินค้า-บริการ	ผู้จำหน่ายสินค้าอุปโภค	20	พื้นที่เช่าร้านค้า
	พนักงานธนาคารอิสลาม	4	พื้นที่ธุรกิจให้เช่า

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้	จำนวน (คน)	องค์ประกอบย่อย
	ผู้ซื้อสินค้า-บริการ		ทางสัญจร ห้องน้ำ
4.3 ฝ่ายวิศวกรรมและงานระบบ	หัวหน้าฝ่ายงานระบบ	1	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค วิศวกรรมและงานระบบ	5	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
			ห้องเครื่องไฟฟ้า ห้องเครื่องสุขาภิบาล ห้องเครื่องปรับอากาศ ห้องเก็บอุปกรณ์ช่าง
4.4 ฝ่ายอาคาร	หัวหน้าฝ่าย	1	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
	ฝ่ายทำความสะอาด	5	ห้องทำงาน ห้องเก็บอุปกรณ์
	ฝ่ายรักษาความปลอดภัย	3	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
5. ส่วนอเนกประสงค์	ผู้เข้าร่วมงานการกุศล/ พักผ่อนหย่อนใจ/ท่องเที่ยว		ห้องจัดเลี้ยง ห้องบรรยาย
	ผู้ทำการแสดง/บรรยาย		ห้องเตรียมตัว
			โถงทางเข้า ห้องควบคุมแสง/เสียง ห้องเก็บของ ห้องน้ำ
6. ส่วนจอดรถ	เจ้าหน้าที่โครงการ		ที่จอดรถเจ้าหน้าที่
	ผู้มาใช้โครงการ		รถจักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนบุคคล รถบัส

5.2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ

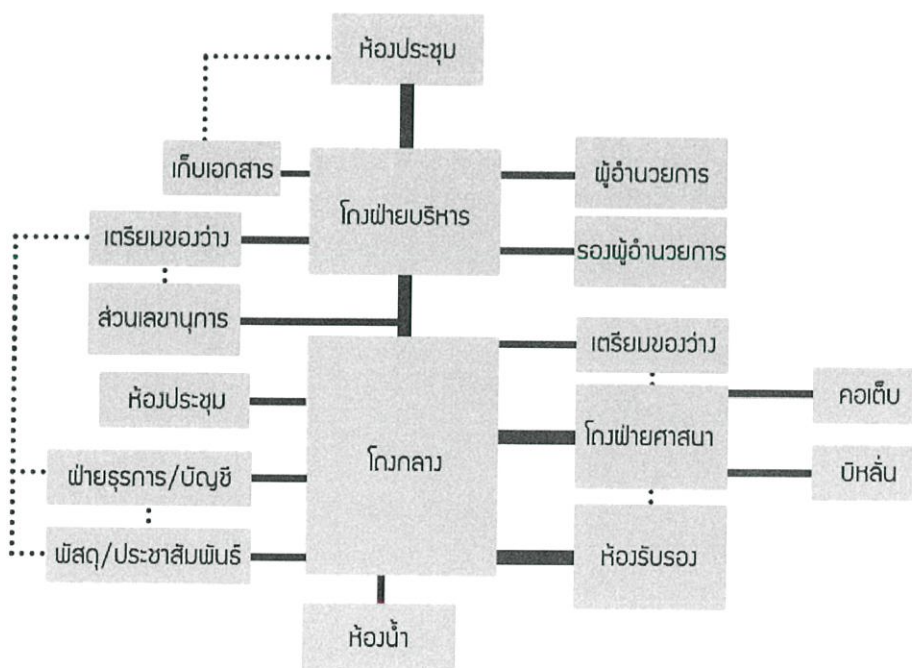
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการแบ่งเป็นส่วนหลัก ๆ ได้ดังนี้

- 1.) ความสัมพันธ์ส่วนบริหาร
- 2.) ความสัมพันธ์ส่วนประกอบศาสนกิจ
- 3.) ความสัมพันธ์ส่วนวิชาการ
- 4.) ความสัมพันธ์ส่วนบริการสาธารณะ

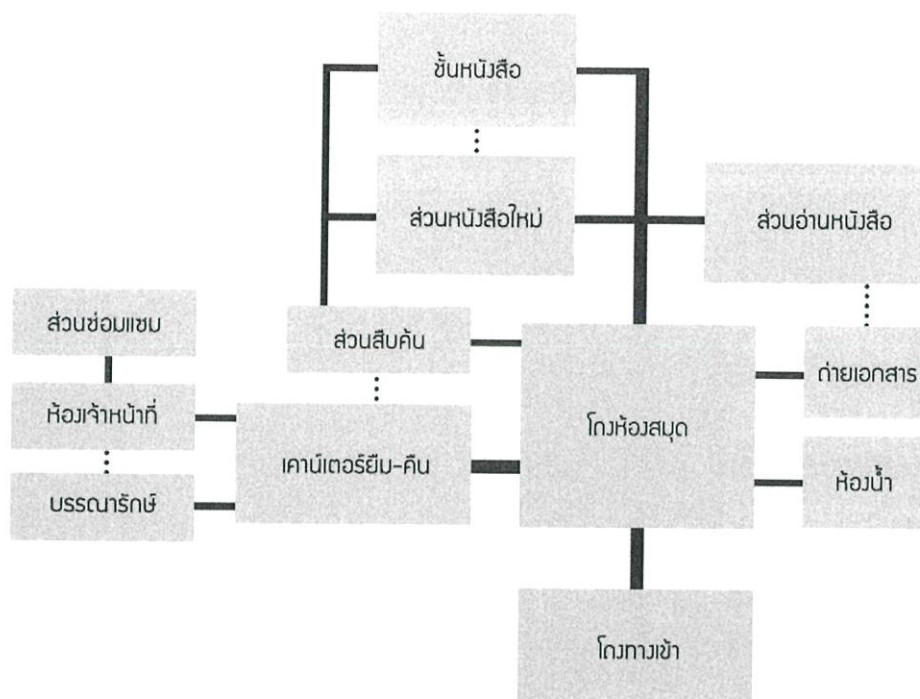
5.2.2.1 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริหาร

ส่วนบริหาร โครงการควรอยู่ในตำแหน่งที่ติดต่อกับส่วนจอตรงของเจ้าหน้าที่ อยู่ใกล้กับประตูเข้าออกเจ้าหน้าที่ ควรอยู่ในตำแหน่งที่สามารถติดต่อกับส่วนบริการโครงการได้เพื่อความสะดวกในการควบคุมการทำงาน

ภาพที่ 5.1 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนบริหาร

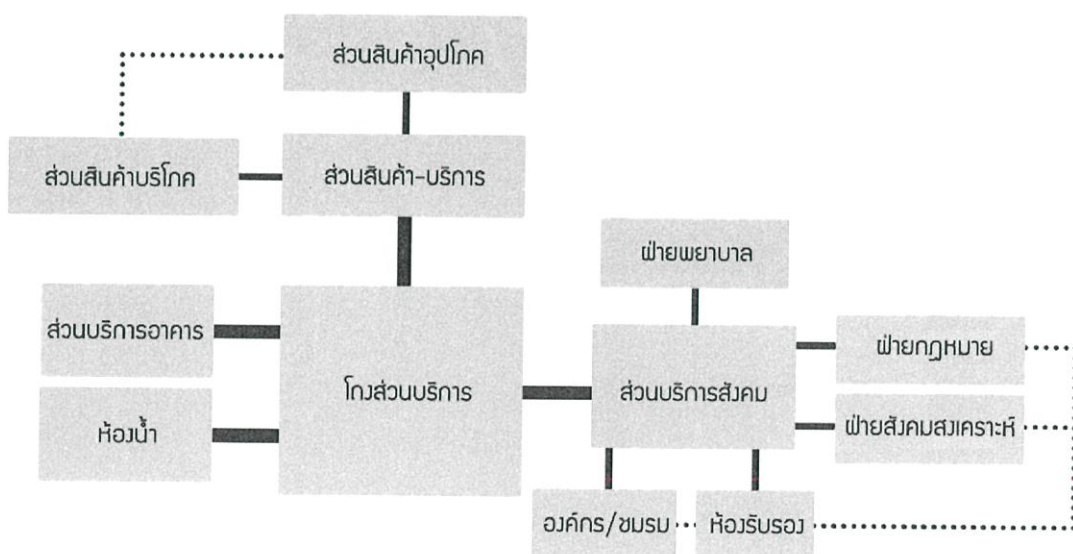

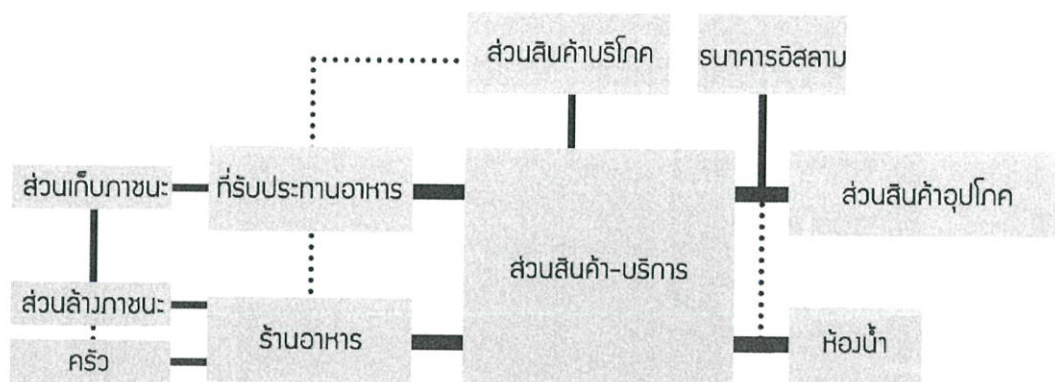
ภาพที่ 5.4 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนห้องสมุด

5.2.2.4 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริการสาธารณะ

ส่วนบริการสาธารณะควรอยู่ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อความสะดวกของผู้งาน เนื่องจากเป็นส่วนที่มีผู้ใช้งานมาก ส่วนบริการสังคมที่มีห้องทำงานเจ้าหน้าที่ควรอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับส่วนบริหารเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

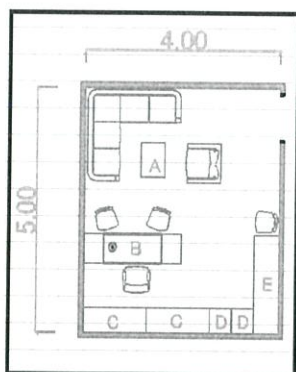
ภาพที่ 5.5 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนบริการสาธารณะ

ภาพที่ 5.6 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ส่วนสินค้าอุปโภค-บริโภค

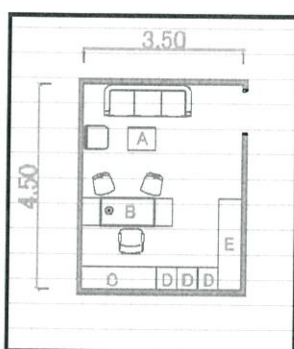
5.3 วิเคราะห์และหาพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ

5.3.1 ส่วนบริหารโครงการ

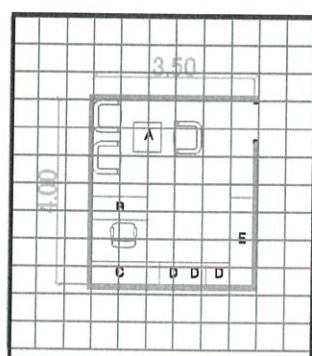
- A. ชุดรับแขก 5-6 คน
  - B. โต๊ะทำงาน ขนาด 2.00x0.80 สูง 0.75 เมตร
  - C. ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร 0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร
  - D. เก้าอี้เก็บเอกสาร 0.50x0.65
  - E. SIDE BOARD 0.50x0.65 สูง 2.00 เมตร
- พื้นที่ 20.00 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.7 แสดงพื้นที่ห้องผู้อำนวยการ

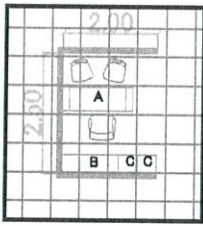
- A. ชุดรับแขก 3-4 คน
  - B. โต๊ะทำงาน ขนาด 0.50x0.80 สูง 0.75 เมตร
  - C. ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร 0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร
  - D. เก้าอี้เก็บเอกสาร 0.50x0.65
  - E. SIDE BOARD 0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร
- พื้นที่ 15.75 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.8 แสดงพื้นที่ห้องรองผู้อำนวยการ และ หัวหน้าฝ่าย (Director)

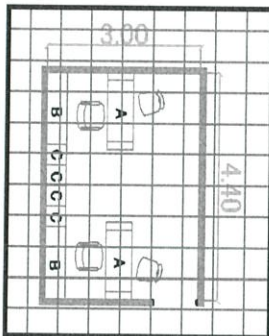
- A. ชุดรับแขก
  - B. โต๊ะทำงานขนาด 1.50 x0.80 สูง 0.75 เมตร
  - C. ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร 0.50x1.50 สูง 2.00 เมตร
  - D. เก้าอี้เก็บเอกสาร 0.50x0.65
  - E. SIDE BOARD 0.50x0.50 สูง 2.00 เมตร
- พื้นที่ 14.00 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.9 แสดงพื้นที่ห้องรองหัวหน้าฝ่าย (Manager) และห้องเลขานุการ

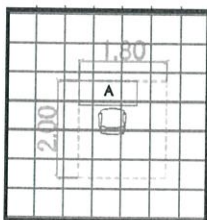
- A. โต๊ะทำงาน
  - B. ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร
  - C. ลินชักเก็บเอกสาร
- พื้นที่ 5.00 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.10 พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ธุรการ

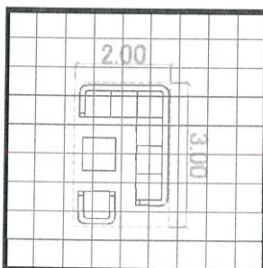
- A. โต๊ะทำงาน
  - B. ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร
  - C. ลินชักเก็บเอกสาร
- พื้นที่ 13.20 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.11 พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่การเงิน-การบัญชี

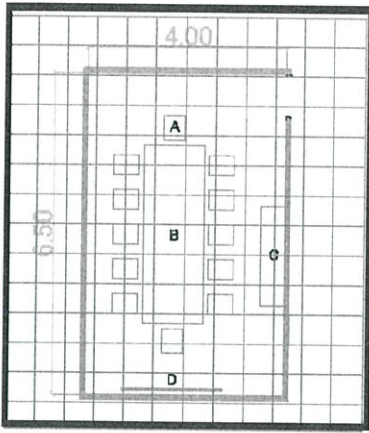
- A. โต๊ะทำงาน 0.80x1.20 สูง 1.75 เมตร
  - B. เก้าอี้ทำงาน 0.45x0.45 สูง 0.45 เมตร
- พื้นที่ 3.60 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.12 พื้นที่การทำงาน 1 คน

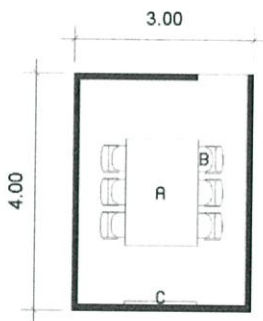
- ชุดรับแขก 5-6 คน
- พื้นที่ 6.00 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.13 แสดงพื้นที่ส่วนรับแขก-พักคอย (waiting area)

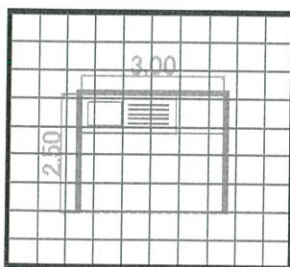
- A. เก้าอี้นั่ง 0.50x0.40 สูง 0.45 เมตร
  - B. โต๊ะยาว 3.60x1.20 สูง 0.75 เมตร
  - C. ตู้เก็บของ-เอกสาร 0.50x2.00 สูง 1.00
  - D. จอสไลด์-เครื่องฉาย
- พื้นที่ 26.00 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.14 แสดงพื้นที่ห้องประชุม 10 – 12 คน

- A. โต๊ะยาว 1.8x1.2 สูง 0.75 เมตร
  - B. เก้าอี้นั่ง 0.50x0.40 สูง 0.45 เมตร
  - C. จอสไลด์-เครื่องฉาย
- พื้นที่ 12.00 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.15 แสดงพื้นที่ห้องประชุม 4 – 6 คน

- OVEN 0.80x1.00 สูง 0.90
- พื้นที่ 7.50 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.16 แสดงพื้นที่ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)

5.3.2 ส่วนประกอบศาสนกิจ

วัตถุประสงค์

- 1.) เป็นพื้นที่สำหรับละหมาด
- 2.) เป็นพื้นที่ประกอบศาสนพิธี เช่น นิกะห์ เข้าสู่สู่นัด
- 3.) เป็นพื้นที่ประกอบอโฆอะห์(แสดงความจงรักภักดี) เช่น อ่านอัลกุรอาน ขอคูอา(ขอพร) เอียะติกาฟ(การปลีกวิเวก) ฟังคุตบะห์(บรรยายธรรม)

5.3.2.1 โฉงละหมาด

โฉงละหมาดเป็นส่วนประกอบสำคัญของมัสยิด มีความสะอาด สงบ เป็นสัดส่วน และปลอดภัยจากสิ่งรบกวนต่างๆ แบ่งพื้นที่สำหรับชายและหญิงเป็นสัดส่วน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ผังของห้องจึงมักเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า หรือรูปทรงเรขาคณิตที่คุ้นได้จำนวนมาก

การคำนวณพื้นที่โฉงละหมาดคำนวณจากผู้เข้าใช้มากที่สุดในช่วงการละหมาดวันศุกร์จำนวน 1,023 คน (อ้างอิงจากการคำนวณในบทที่ 4) โดยการละหมาดนั้นต้องแบ่งพื้นที่สำหรับชายและหญิงเป็นสัดส่วน โดยการละหมาดวันศุกร์นั้นเป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติสำหรับมุสลิมชาย เฉลี่ยสัดส่วนผู้ใช้โครงการระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในวันศุกร์คือ 80 : 20 ดังนั้นจำนวนผู้เข้าละหมาดเป็นดังนี้

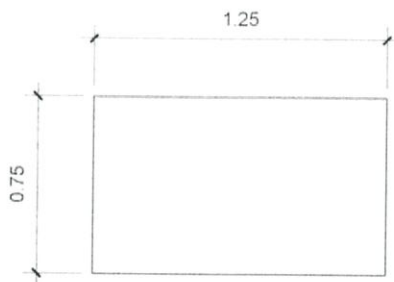
จำนวนผู้ละหมาดเพศชาย 80 % 819 คน

จำนวนผู้ละหมาดเพศหญิง 20 % 204 คน

โดยการคิดพื้นที่ใช้งานนั้นคิดจากอิริยาบถในการละหมาดที่ใช้พื้นที่มากที่สุด คือ สุหยูค(การก้มไปกับพื้น)

ภาพที่ 5.17 แสดงท่าทางการสุหยูค

ภาพที่ 5.18 แสดงพื้นที่การสูญุดสำหรับ 1 คน

พื้นที่ละหมาด 1 คน	$1.25 \times 0.75 = 0.94$ ตารางเมตร
พื้นที่ละหมาดผู้ชาย	$819 \times 0.94 = 769.8$ ตารางเมตร
พื้นที่ละหมาดผู้หญิง	$204 \times 0.94 = 191.7$ ตารางเมตร
รวมพื้นที่ใช้สอยในโถงละหมาด	$769.8 + 191.7 = 961.5$ ตารางเมตร

5.3.2.2 ชานมัสยิด

ส่วนชานมัสยิดใช้สำหรับให้ผู้ประกอบศาสนกิจนั่งพักคอยก่อนการละหมาด หรือใช้สำรองสำหรับผู้มาละหมาดในวันสำคัญทางศาสนาที่เกินกว่าส่วนโถงละหมาดจะรองรับได้

จำนวนผู้ละหมาดในวันสำคัญ(อีดิ้ลฟิตรี/อีดิ้ลฮัจญฮา)	2,000 คน
$2,000$ (ผู้ละหมาดในวันสำคัญ) – $1,023$ (ผู้ละหมาดในวันศุกร์) =	977 คน
พื้นที่ละหมาด 1 คน	$1.25 \times 0.75 = 0.94$ ตารางเมตร
รวมพื้นที่ใช้สอยส่วนชานมัสยิด	$977 \times 0.94 = 918.38$ ตารางเมตร

5.3.2.3 โถงทางเข้า

ก่อนการละหมาดจะมีการอะซานเพื่อเชิญชวนมาทำการละหมาดร่วมกัน การละหมาดวันศุกร์จะเริ่มในเวลาประมาณ 12.30 น.ในระหว่างการอะซานจนถึงเวลาละหมาดผู้ละหมาดจะทยอยเข้ามาสู่ส่วนโถงละหมาด เป็นเวลาประมาณ 30 นาที

1 คนใช้เวลาประมาณ 3 นาที

ในเวลา 30 นาทีโถงทางเข้ารองรับ 1,023 คน

ในเวลา 3 นาทีใช้พื้นที่โถงทางเข้า $(1,023 \times 3)/30 = 102.3$ ตารางเมตร

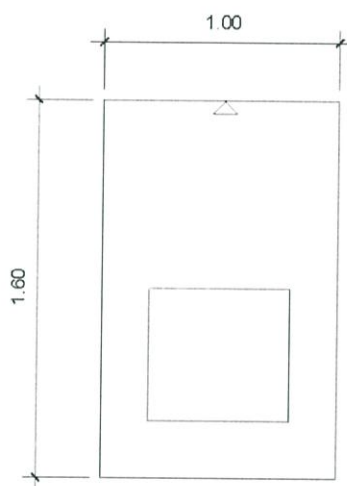
รวมพื้นที่ส่วนโถงทางเข้า 102.3 ตารางเมตร

5.3.2.4 ที่อาบน้ำละหมาด

ก่อนเข้าสู่ส่วนละหมาดมุสลิมต้องชำระล้างร่างกายและแต่งกายให้เรียบร้อย เวลาที่ใช้ในการอาบน้ำละหมาดคือ 1 นาที โดยช่วงก่อนเริ่มประกาศแจ้งคุตบะห์ 30 นาที ผู้มาละหมาดจะทยอยมาอาบน้ำละหมาด สามารถแบ่งช่วงเวลาในการอาบน้ำละหมาดได้เป็น 30 ช่วง ช่วงละ 1 นาที

ผู้ชายที่เข้าละหมาด 819 คน ในเวลา 30 นาที = 28 คน/1 ช่วง

ผู้หญิงที่เข้าละหมาด 204 คน ในเวลา 30 นาที = 7 คน/1 ช่วง

ภาพที่ 5.19 แสดงพื้นที่อาบน้ำละหมาดสำหรับ 1 คน

พื้นที่อาบน้ำละหมาด 1 คน $1.00 \times 1.60 = 1.60$ ตารางเมตร

พื้นที่อาบน้ำละหมาดผู้ชาย $28 \times 1.60 = 44.8$ ตารางเมตร

พื้นที่อาบน้ำละหมาดผู้หญิง $7 \times 1.60 = 11.2$ ตารางเมตร

รวมพื้นที่ใช้สอยส่วนอาบน้ำละหมาด $44.8 + 11.20 = 56$ ตารางเมตร

5.3.2.5 ที่วางรองเท้า

พื้นที่ในการวางรองเท้า 1 คู่ $0.25 \times 0.30 = 0.075$ ตารางเมตร

จัดแบ่งชั้นวางรองเท้าจำนวน 3 ชั้น

พื้นที่วางรองเท้าผู้ชาย $(819 \times 0.075)/3 = 20.47$ ตารางเมตร

พื้นที่วางรองเท้าผู้หญิง $(204 \times 0.075)/3 = 5.10$ ตารางเมตร

รวมพื้นที่ใช้สอยส่วนวางรองเท้า $20.47 + 5.10 = 25.57$ ตารางเมตร

5.3.3 ส่วนวิชาการ

5.3.3.1 ส่วนห้องสมุด

จากการศึกษาโครงการตัวอย่างและวัตถุประสงค์ของโครงการ ศูนย์กลาง
อิสลามจังหวัดภูเก็ต เป็นห้องสมุดประเภท ห้องสมุดประชาชน (PUBLIC
LIBRARY) เป็นห้องสมุดขนาดเล็กโดยอ้างอิงจาก มาตรฐานของห้องสมุดใน
ประเทศไทย (พระนคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511) การคำนวณหาพื้นที่ใช้
สอยของห้องสมุดในส่วนของผู้ใช้โครงการประกอบด้วย

ส่วนนั่งอ่านหนังสือ

ช่วงเวลาที่ผู้ใช้ห้องสมุดมากที่สุดคือวันศุกร์ในช่วงเวลา 11.00 – 15.30 น.

(ก่อนละหมาดวันศุกร์และหลังละหมาดวันศุกร์)

มีจำนวนผู้ละหมาดวันศุกร์ 1,023 คน

จำนวนผู้ใช้งานห้องสมุดเป็น 20 % ของผู้ละหมาดวันศุกร์ 205 คน

(สถิติการเข้ามาใช้บริการห้องสมุดวัฒนธรรมศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย)

เวลาในการใช้ห้องสมุดเฉลี่ยประมาณ 1.30 ชั่วโมง

สามารถแบ่งช่วงเวลาคือเป็น 3 ช่วง

ผู้ใช้ห้องสมุด 205 คนในเวลา 3 ชั่วโมง = 69 ที่นั่ง / 1ช่วง

พื้นที่ในการนั่งอ่านหนังสือ 1 ที่นั่ง = 2.70 ตารางเมตร

พื้นที่นั่งอ่านหนังสือทั้งหมด $69 \times 2.70 = 186.3$ ตารางเมตร

ส่วนคอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล

คอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลเพื่อค้นหาสารสนเทศโดยเฉพาะ 6 เครื่อง

พื้นที่เครื่องคอมพิวเตอร์(ทั้งชุด) 2.50 ตารางเมตร

พื้นที่ส่วนคอมพิวเตอร์ทั้งหมด $6 \times 2.50 = 15$ ตารางเมตร

ชั้นวางหนังสือ

จากการศึกษาโครงการมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทยพบว่า มีหนังสือทั้งหมดจำนวน 11,000 เล่ม โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

- (1) พื้นที่ชั้นวางคัมภีร์อัลกุรอาน มีจำนวน 1,000 เล่ม
- (2) พื้นที่ชั้นวางหนังสือนวนิยาย มีจำนวน 1,000 เล่มเป็นนิยายทั้งอาหรับและไทย แต่ได้ทำการคัดเลือกเนื้อหาที่ไม่ผิดต่อหลักศาสนา
- (3) พื้นที่ชั้นวางหนังสือสำหรับเยาวชน เป็นหนังสือที่เหมาะสมกับเยาวชน โดยส่วนหนึ่งเป็นหนังสือที่ได้รับการบริจาคมา มีจำนวน 3,500 เล่ม
- (4) พื้นที่ชั้นวางหนังสือทั่วไป เป็นหนังสือที่หลากหลายมีจำนวน 5,500 เล่ม

หนังสือทั้งหมดจำนวน	11,000	เล่ม
ชั้นวางได้ 400 เล่ม/ตู้	28	ตู้
ชั้นวางหนังสือ 1 ตู้ ใช้พื้นที่	2.3	ตารางเมตร
พื้นที่ชั้นวางหนังสือ	64.4	ตารางเมตร

ชั้นวางหนังสือใหม่

เป็นบริเวณแสดงหนังสือใหม่ของห้องสมุด จัดแสดงลักษณะ display ในชั้นวางที่ปิดกระจก โดยแสดงหนังสือได้ 12 เล่ม/ตารางเมตร ซึ่งหนังสือของห้องสมุดเพิ่มขึ้นประมาณ 500 เล่ม/ปี

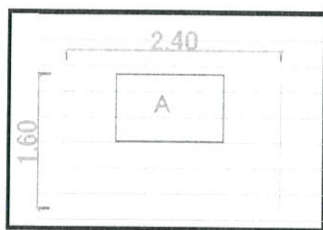
คิดเป็นประมาณ 10 เล่ม/สัปดาห์ ดังนั้นใช้ชั้นวาง 3 ชั้น
รวมพื้นที่บริเวณแสดงหนังสือใหม่ 0.80 ตารางเมตร

พื้นที่โถงอาคารห้องสมุด

เป็นพื้นที่เพื่อแจกไปยังส่วนต่าง ๆ ของห้องสมุด ประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่วนฝากสัมภาระ รองรับผู้ใช้ห้องสมุดพร้อมกันสูงสุดประมาณ 70 คน จึงเลือกใช้ตู้ขนาดตู้ขนาด 91.50 ซม. ลึก 45.70 ซม. สูง 183.00 ซม. ซึ่งตู้ 1 ใบสามารถจุสัมภาระได้ 18 ช่อง ดังนั้นต้องใช้ตู้จำนวน 4 ใบ

พื้นที่ตู้ฝากสัมภาระ 1 ตู้	0.42	ตารางเมตร
พื้นที่ตู้ฝากสัมภาระ 4 ตู้	1.68	ตารางเมตร

โต๊ะรับ-จ่ายหนังสือ

A. BOARD 1.20x0.80

พื้นที่ 1.80 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.20 แสดงพื้นที่ส่วนโต๊ะรับ-จ่ายหนังสือ

ห้องซ่อมหนังสือ

A. โต๊ะตรวจเช็คทำรายการ 0.80x1.20

B. โต๊ะทำบัตรรายการหมวดหมู่ 0.60x1.20

C. หนังสือซ่อมเสร็จแล้ว 0.60x0.80

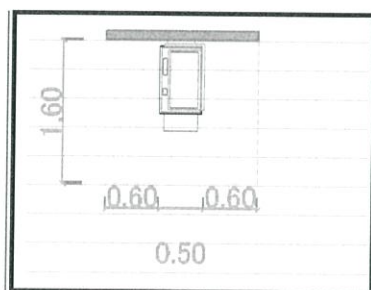
D. หนังสือต้องซ่อม 0.60x0.80

E. โต๊ะซ่อมหนังสือ 0.60x1.70

พื้นที่ 17.50 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.21 แสดงพื้นที่ส่วนห้องซ่อมหนังสือ

ส่วนถ่ายเอกสาร

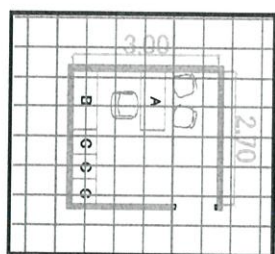

A. เครื่องถ่ายเอกสาร 0.575x1.00

พื้นที่ 3.00 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.22 แสดงพื้นที่ส่วนถ่ายเอกสาร

พื้นที่ทำงานบรรณารักษ์

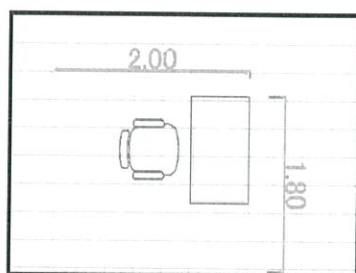

- A. โต๊ะทำงาน
 B. ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร
 C. ตู้ใส่บัตรชื่อเรื่อง

พื้นที่ 8.40 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.23 แสดงพื้นที่ทำงานบรรณารักษ์

พื้นที่พักพนักงาน-ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่

พื้นที่ 3.60 ตารางเมตร

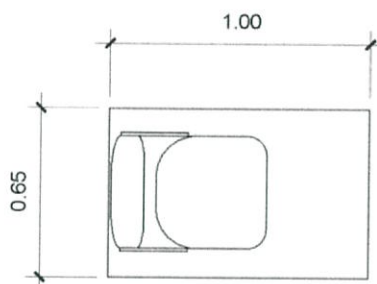
ภาพที่ 5.24 แสดงพื้นที่พักพนักงาน-ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่

5.3.3.2 ส่วนการศึกษา

ห้องบรรยาย 200 ที่นั่ง

เป็นส่วนจัดการจัดบรรยายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามในวันเสาร์ - อาทิตย์ในช่วงเวลา 9.00 - 12.00 น. รองรับผู้เข้าฟังบรรยาย 150 - 200 คน โครงการศูนย์กลางอิสลามนั้น เป็นการใช้งานแบบเอนกประสงค์ เน้นการรับฟัง และการเข้าถึงได้ง่าย ดังนั้น จึงเหมาะกับรูปแบบห้องบรรยายที่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเนื่องจากไม่สิ้นเปลืองพื้นที่

ผู้เข้าฟังสูงสุด 200 คน (อ้างอิงจากบทที่ 4)

ภาพที่ 5.25 แสดงพื้นที่นั่งฟังบรรยาย สำหรับ 1 คน

พื้นที่นั่งฟังบรรยาย 1 คน	$1.00 \times 0.65 = 0.65$	ตารางเมตร
พื้นที่นั่งฟังบรรยาย 200 คน	$200 \times 0.65 = 130$	ตารางเมตร
พื้นที่ส่วนประกอบอื่น ๆ ในห้องบรรยาย		
ส่วนโถงคิดเป็น 30% ของพื้นที่	$(130 \times 30)/100 = 39$	ตารางเมตร
ส่วนเวทีคิดเป็น 10% ของพื้นที่	$(130 \times 10)/100 = 13$	ตารางเมตร
ห้องเก็บของคิดเป็น 30% ของพื้นที่	$(130 \times 30)/100 = 39$	ตารางเมตร
รวมพื้นที่ใช้สอยในห้องบรรยาย	$130 + 39 + 13 + 39 = 221$	ตารางเมตร
คิดพื้นที่ทางเดิน 30 %	$221 + 66.3 = 287.3$	ตารางเมตร

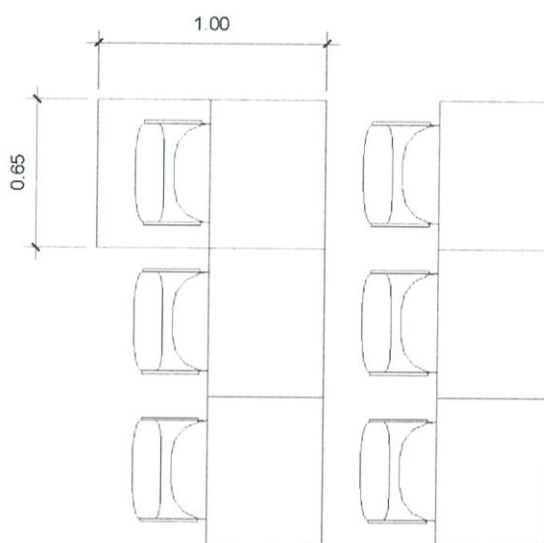
ห้องบรรยาย 50 ที่นั่ง

ห้องบรรยาย 50 ที่นั่งเป็นห้องบรรยายสำหรับจัดการเรียนการสอนสำหรับ มุอัลลัฟ นักศึกษาผู้ใหญ่และเยาวชนในพื้นที่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในศาสนาอิสลาม ในหลักการศรัทธาและการปฏิบัติ เพื่อสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จึงเลือกใช้การจัดในรูปแบบ Classroom เพื่อรองรับการเรียนการสอน ที่อาจจะต้องใช้เอกสารและมีการจดเนื้อหาประกอบ จัดเก้าอี้ให้หันไปทางด้านหน้าห้อง โดยมี โต๊ะสำหรับวางเอกสารประกอบ

ผู้เข้าฟังสูงสุด

50

คน (อ้างอิงจากบทที่4)

ภาพที่ 5.26 แสดงพื้นที่นั่งฟังบรรยาย สำหรับ 1 คน

พื้นที่นั่งฟังบรรยาย 1 คน	$1.00 \times 0.65 = 0.65$	ตารางเมตร
พื้นที่นั่งฟังบรรยาย 50 คน	$50 \times 0.65 = 32.5$	ตารางเมตร
พื้นที่ส่วนประกอบอื่น ๆ ในห้องบรรยาย		
ส่วนโถงคิดเป็น 30% ของพื้นที่	$(32.5 \times 30)/100 = 9.75$	ตารางเมตร
ส่วนจัดฉายสไลด์	3.00	ตารางเมตร
ส่วนเตรียมบรรยายคิดเป็น 30%	$(32.5 \times 30)/100 = 9.75$	ตารางเมตร
ห้องเก็บของคิดเป็น 30% ของพื้นที่	$(32.5 \times 30)/100 = 9.75$	ตารางเมตร
รวมพื้นที่ใช้สอยในห้องบรรยาย	$32.5 + (9.75)3 + 3 = 64.75$	ตารางเมตร
คิดพื้นที่ทางเดิน 30 %	$64.75 + 19.42 = 84.17$	ตารางเมตร

5.3.3.3 ส่วนนิทรรศการ

นิทรรศการถาวร

ส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวรเป็นการจัดแสดงเรื่องราวประวัติศาสตร์ความเป็นมาของศาสนาอิสลามในอดีตและส่วนของอารยธรรมอิสลามโดยมุ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่สถาปัตยกรรมเป็นตัวกำหนดกิจกรรมของผู้ใช้ให้เกิดการเรียนรู้และเพลิดเพลิน โดยมีปัจจัยต่างๆ ที่ต้องคำนึง ดังนี้

- 1.) ความสำคัญของเนื้อหาการจัดแสดง
- 2.) ความสัมพันธ์ต่อเนื่องของเนื้อหาการจัดแสดง
- 3.) การสัญจรภายในนิทรรศการที่เข้าใจได้ง่าย และไม่สับสน
- 4.) การมีส่วนร่วมของผู้ชมนิทรรศการ
- 5.) เทคนิคการจัดแสดงเนื้อหา

นิทรรศการที่จัดขึ้นเป็นนิทรรศการที่นำเสนอข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเนื่องจากข้อมูลในส่วนนี้เป็นส่วนที่ไม่เปลี่ยนแปลง จึงเหมาะสมที่จะจัดเป็นนิทรรศการถาวร โดยเนื้อหาการจัดแสดงประกอบด้วย

1.) นิทรรศการประวัติศาสตร์อิสลาม

นำเสนอจุดเริ่มต้นของศาสนาอิสลาม ความเชื่อดั้งแต่เรื่องพระเจ้าสร้างโลกจนถึงศาสนาอิสลามในโลกและในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง

(1) ช่วงที่ 1 จุดกำเนิด

ตารางที่ 5.6 แสดงเนื้อหาโดยสังเขปนิตรรศการช่วงที่ 1 จุดกำเนิด

ส่วน	เนื้อหา
โถงทางเข้า	ภาพรวมประวัติศาสตร์
จุดกำเนิด	เริ่มต้นการสร้างโลก / มะลาอิกะห์ / ชัยตอน / มนุษย์

(2) ช่วงที่ 2 อัล - อิสลาม

ตารางที่ 5.7 แสดงเนื้อหาโดยสังเขปนิทรรศการช่วงที่ 2 อัล - อิสลาม

ส่วน	เนื้อหา
นบี	ความหมายของนบี มีอยู่ถึง 124,000 คน / หน้าที่
นบีที่สำคัญ	นบีอิบรอฮีม / นบีมูซา / นบีอีซา / ประวัติโดยย่อ / มวะอูญุชาต(ปฏิหารีย์) / คัมภีร์ทั้ง 4
ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.)	ประวัติ / การแต่งงานของท่านนบีมุฮัมมัด / การรับวะฮี / อีสรอฮฺและเม็ยะอรอรอ / อพยพจากมักกะฮฺสู่มะดีนะฮฺ / การพิชิตมักกะฮฺ / การเสียชีวิต
อิสลามนิกายต่าง ๆ	การกำเนิดศาสนาอิสลามต่าง ๆ ช่วงหลังท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล.) / คอลิฟะฮฺ

(3) ช่วงที่ 3 การขยายตัวของศาสนาอิสลาม

ตารางที่ 5.8 แสดงเนื้อหาโดยสังเขปนิทรรศการช่วงที่ 3 การขยายตัวของศาสนา

ส่วน	เนื้อหา
การเผยแพร่ศาสนา	การขยายตัวของศาสนาอิสลามในโลกหลังการเสียชีวิตของท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล.)
อาณาจักรอิสลามในอดีต	ราชวงศ์อุมัยยะฮฺ / จักรวรรดิออตโตมัน / จักรวรรดิโมกุล / จักรพรรดิ มาตี / อาณาจักรเดมาร์ก
ศาสนาอิสลามในประเทศไทย	ประวัติศาสตร์ศาสนาอิสลามในยุคสมัยต่าง ๆ ในประเทศไทย / สุโขทัย / อโยธยา / รัตนโกสินทร์

- 2.) นิทรรศการวัฒนธรรมอิสลามนำเสนอวัฒนธรรมของอิสลามที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต

ตารางที่ 5.9 แสดงเนื้อหาโดยสังเขปนิตรรศการวัฒนธรรมอิสลาม

ส่วน	เนื้อหา
มุสลิม	ไทม์ไลน์ชีวิตของมนุษย์ตามความเชื่อของศาสนาอิสลาม ตั้งโลกอาถัมบารชาดถึงวันอาคิเราะห์
วิถีชีวิตมุสลิม	อิทธิพลของศาสนาที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตั้งแต่ตื่นนอนถึงเข้านอนและเกิดจนถึงถึงเสียชีวิต
ชะฮาดะ(ปฏิญาณตน)	ไม่พระเจ้าอื่นใด (ที่ต้องเคารพสักการะ) นอกจากอัลลอฮ์ (ช.บ.)เพียงองค์เดียวเท่านั้น และนบีมุฮัมมัด(ช.ล.) คือ ศาสนาทูตของพระองค์"

การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนนิทรรศการ

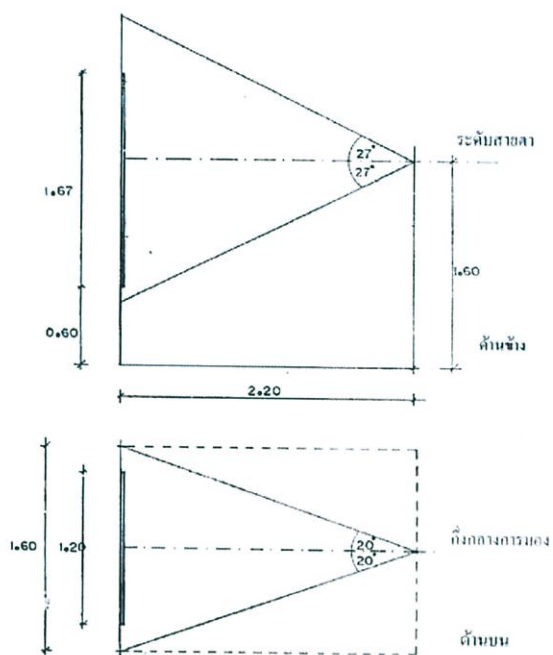
โดยสามารถพิจารณาพื้นที่การจัดแสดงนิทรรศการถาวรจากการวิเคราะห์ได้จาก มุมมอง (Cone of Vision) โดยให้สัมพันธ์กับขนาดของงานประเภทต่างๆ เนื่องจากสามารถคำนวณได้ตรงกับวัตถุประสงค์และชนิดของสื่อที่นำมาจัดแสดง

สำหรับการวิเคราะห์จากมุมมอง (Cone of Vision) ตามหนังสือ New Metric Hand Book เรื่อง Museum and Art Gallery กำหนดมุมมองสำหรับงานจิตรกรรมและภาพพิมพ์ ซึ่งโดยปกติจะคิดแสดงไว้บนผนังว่า ขอบเขตของการมองตามปกติโดยที่ผู้ชมไม่ต้องก้ม เงย หันซ้ายหรือหันขวาจะเป็นรูปกรวยที่มีมุมยอดเท่ากับ 40 องศา และเส้นผ่าศูนย์กลางของฐานกรวยเท่ากับเส้นทแยงมุมของภาพที่แสดง ดังนั้น ระยะห่างระหว่างผู้ชมกับภาพที่แสดงจะเท่ากับ 1.943 เท่าของเส้นทแยงมุมของภาพที่แสดงซึ่งสามารถพิจารณาพื้นที่ใช้สอยจากการอ้างอิงข้อมูลพื้นฐานของการวางชิ้นงานจัดแสดง ชิ้นงานได้ดังนี้

- 1.) ภาพติดผนังประกอบคำบรรยาย 1

- แผ่นผนัง (Board) ขนาด 0.80 ม. x1.20ม.

- ขนาดพื้นที่ใช้สอย 1.60x 12.20 จะใช้พื้นที่ 3.25 ตร.ม./ภาพ

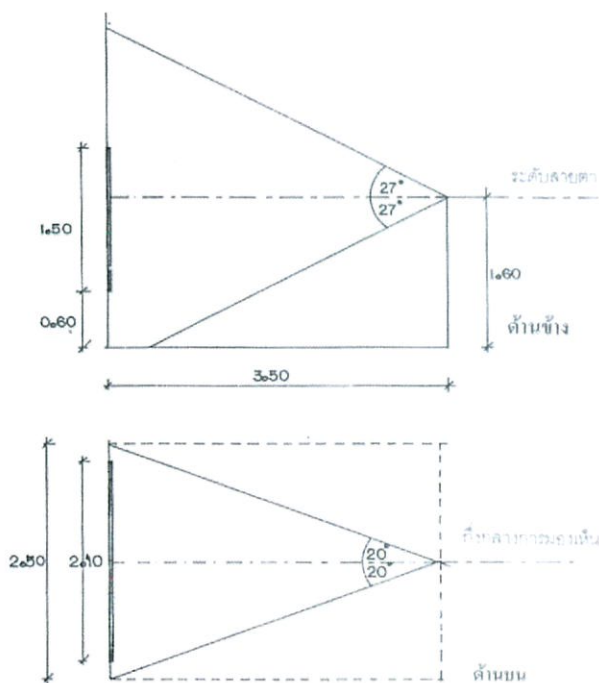

ภาพที่ 5.27 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบค้ำบรรยาย 1

2.) ภาพตัดผนังประกอบค้ำบรรยาย 2

- แผ่นผนัง (Board) ขนาด 1.50 ม. X 2.10 ม.

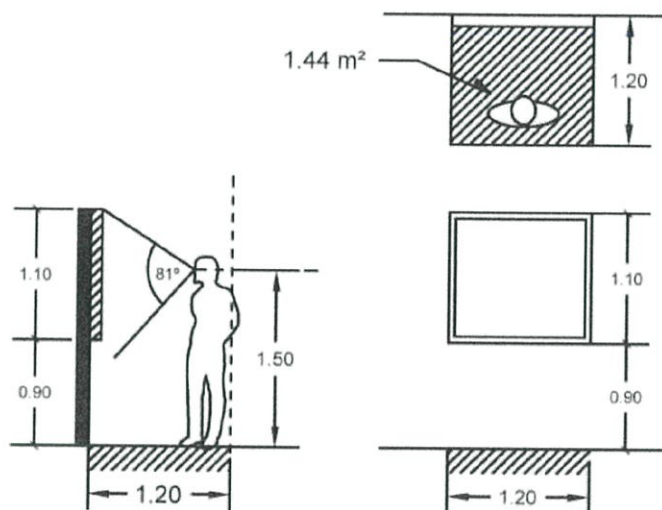
- ขนาดพื้นที่ใช้สอย 2.50 x 3.50 จะใช้พื้นที่ 8.75 ตร.ม./ภาพ

ภาพที่ 5.28 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบค้ำบรรยาย 2

3.) ภาพติดผนังประกอบคำบรรยาย 3

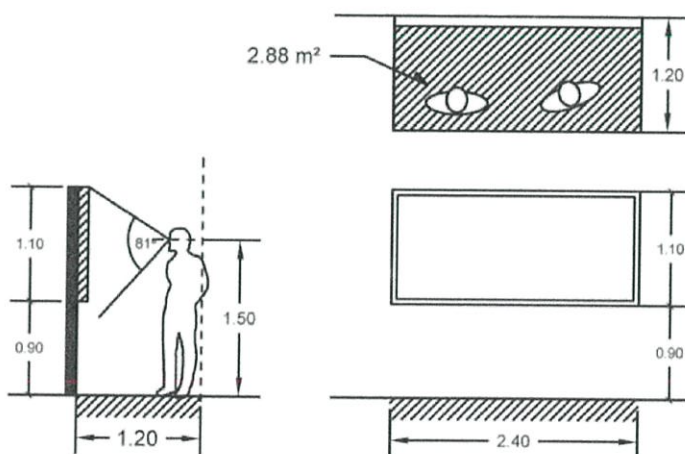
- แผ่นผนัง (Board) ขนาด 1.20 ม. X 1.20 ม.
- ขนาดพื้นที่ใช้สอย 1.44 ตร.ม./ภาพ

ภาพที่ 5.29 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย 3

4.) ภาพติดผนังประกอบคำบรรยาย 4

- แผ่นผนัง (Board) ขนาด 1.20 ม. X 2.40 ม.
- ขนาดพื้นที่ใช้สอย 2.88 ตร.ม./ภาพ

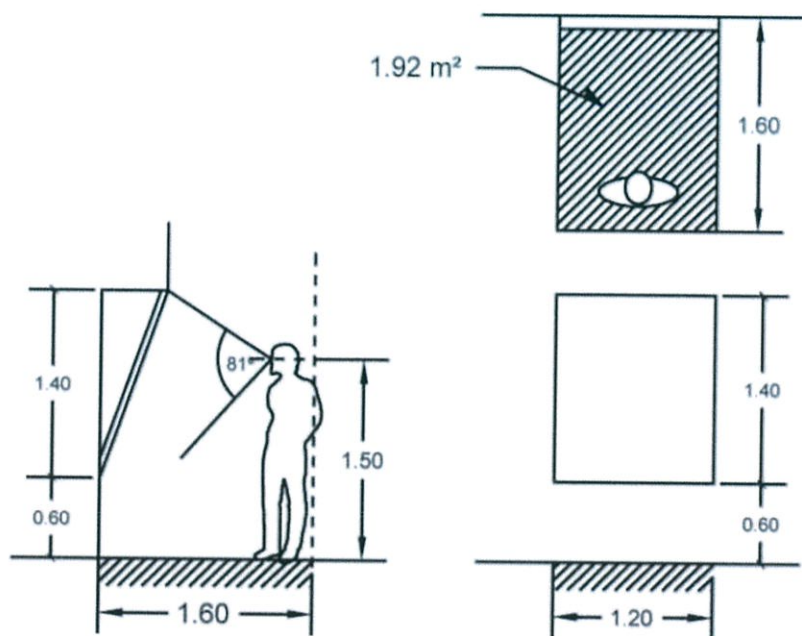

ภาพที่ 5.30 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย 4

5.) ภาพติดผนังประกอบคำบรรยาย 5

- แผ่นผนัง (Board) ขนาด 1.60 ม. X 2.40 ม.

- ขนาดพื้นที่ใช้สอย 1.92 ตร.ม./ภาพ

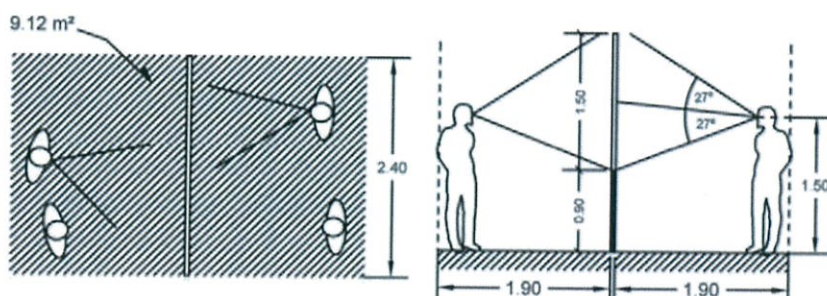
ภาพที่ 5.31 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย 5

6.) ภาพติดผนังประกอบคำบรรยาย 6

เป็นป้ายแสดงที่สามารถชมได้ทั้งสองฝั่งของป้ายจัดแสดงได้พร้อมๆกัน

- แผ่นผนัง (Board) ขนาด 1.90 ม. X 2.40 ม. X 2

- ขนาดพื้นที่ใช้สอย 9.12 ตร.ม./ภาพ

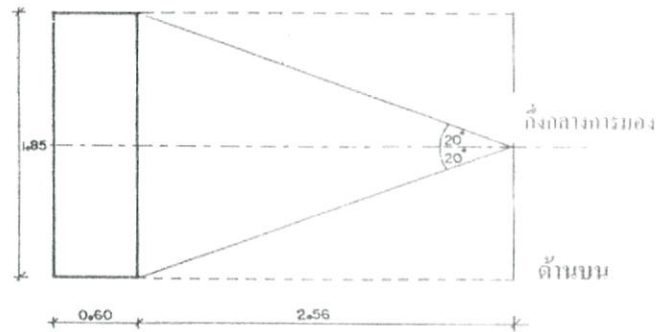
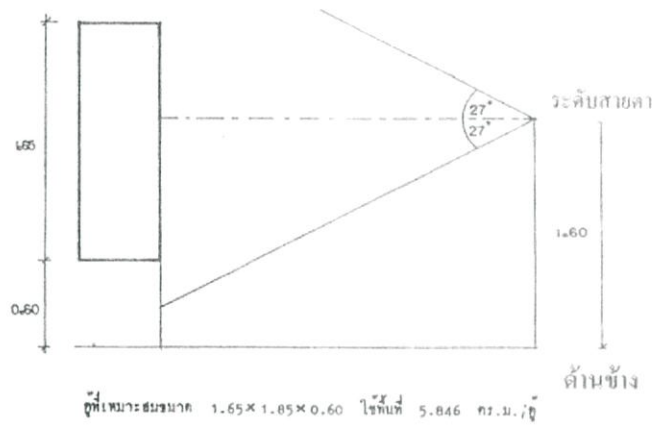

ภาพที่ 5.32 แสดงขนาดและระยะของภาพผนังประกอบคำบรรยาย 6

7.) ตู้แสดงชิ้นงาน

- ขนาด กว้าง x ยาว x สูง = 0.60x1.85 x ม. สูงจากพื้น 0.60 ม.

- ขนาดพื้นที่ใช้สอย 1.85 x 3.16 จะใช้พื้นที่ 5.846 ตร.ม./ตู้

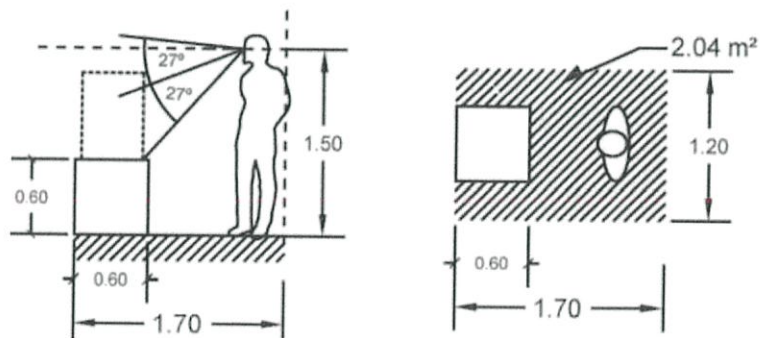

ภาพที่ 5.33 แสดงขนาดและระยะของตู้แสดงชิ้นงาน

8.) พื้นที่สำหรับแสดงสิ่งของอยู่ในระยะที่สามารถหยิบจับได้แบ่งเป็น 4 ประเภท

8.1) กิจกรรมการจัดแสดงวัตถุแบบ A

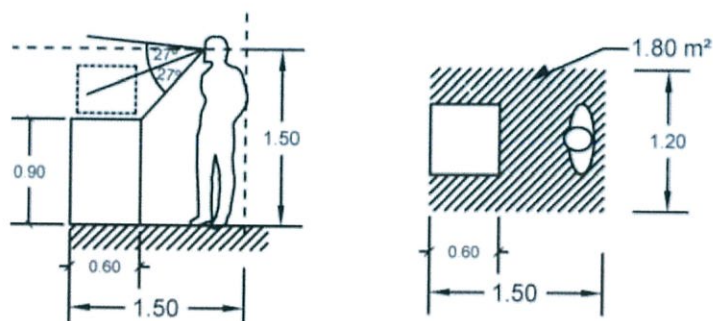
ขนาดพื้นที่ 1.90 x 2 x 2.40 จะใช้พื้นที่ 9.12 ตร.ม

ภาพที่ 5.34 แสดงขนาดและระยะของพื้นที่สำหรับแสดงสิ่งของ

8.2) กิจกรรมการจัดแสดงวัตถุแบบ B

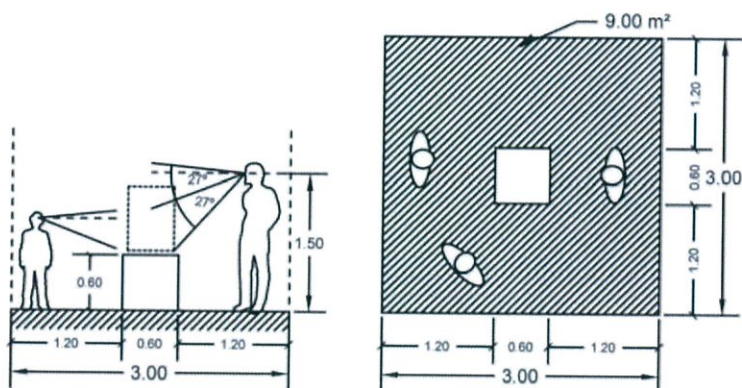
ขนาดพื้นที่ 1.00 x 1.10 จะใช้พื้นที่ 1.10 ตร.ม

ภาพที่ 5.35 แสดงขนาดและระยะของพื้นที่ สำหรับแสดงสิ่งของ

8.3) กิจกรรมการจัดแสดงวัตถุแบบ C

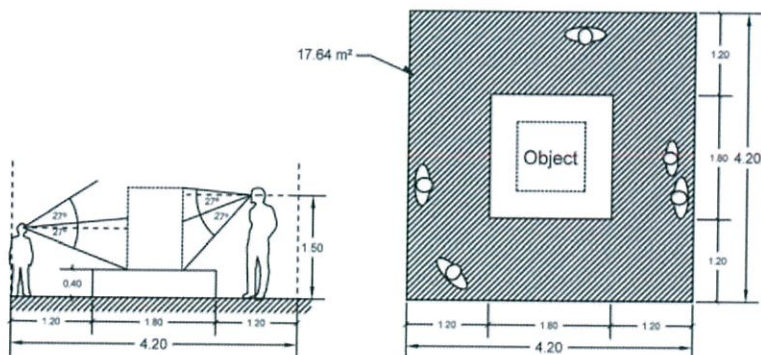
ขนาดพื้นที่ 3.00 x 3.00 จะใช้พื้นที่ 9.00 ตร.ม

ภาพที่ 5.36 แสดงขนาดและระยะของพื้นที่ สำหรับแสดงสิ่งของ

8.4) กิจกรรมการจัดแสดงวัตถุแบบ D

ขนาดพื้นที่ 4.20 x 4.20 จะใช้พื้นที่ 17.64 ตร.ม.

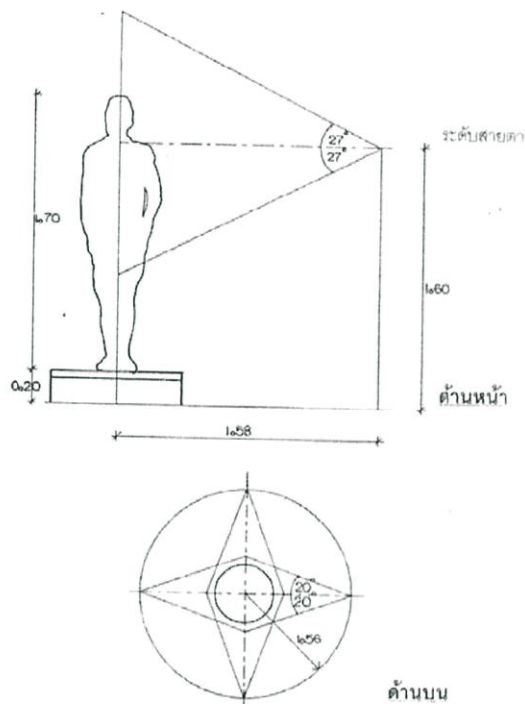

ภาพที่ 5.37 แสดงขนาดและระยะของพื้นที่ สำหรับแสดงสิ่งของ

9.) หุ่นแสดง

- ขนาด 0.80 ม. x 0.80 ม. x 1.70 ม.

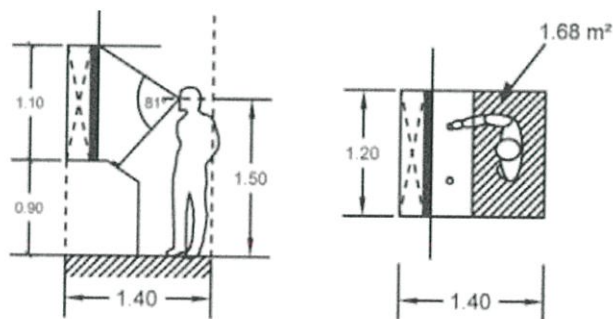
- ขนาดพื้นที่ใช้สอย (คิดเป็นพื้นที่รัศมี) $3.14 \times 1.582 = 7.80$ ตร.ม./ชิ้น

ภาพที่ 5.38 แสดงขนาดและระยะของหุ่นแสดง

10.) กิจกรรมการชมนิทรรศการแบบมีจออิเล็กทรอนิกส์และเป็นควบคุม

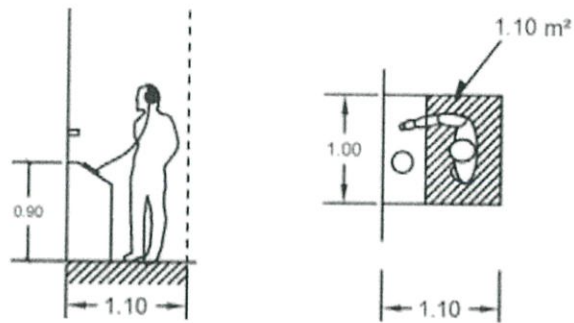
- ขนาดพื้นที่ 1.20x1.40ม. จะใช้พื้นที่ 1.68 ตร.ม.

ภาพที่ 5.39 แสดงกิจกรรมการชมนิทรรศการแบบมีจออิเล็กทรอนิกส์

11.) กิจกรรมการชมนิทรรศการแบบใช้เครื่องเล่นเสียง

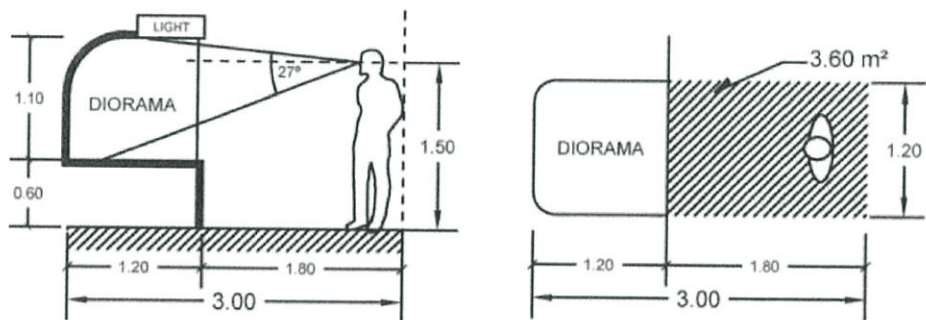
- ขนาดพื้นที่ 1.00x1.20ม. จะใช้พื้นที่ 1.10 ตร.ม.

ภาพที่ 5.40 แสดงกิจกรรมการชมนิทรรศการแบบมีจออิเล็กทรอนิกส์

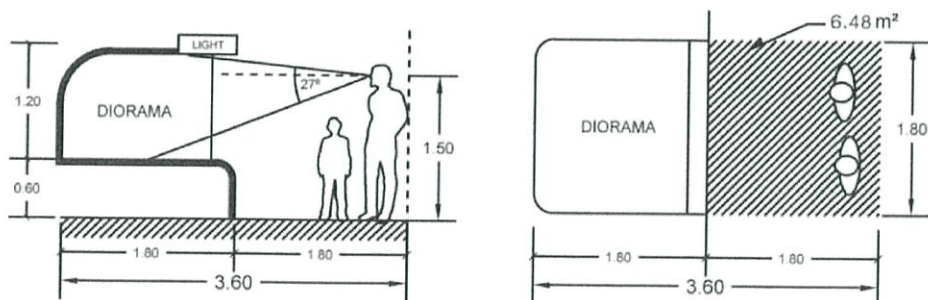
12.) กิจกรรมการจัดแสดง Diorama

- แบบใช้งาน 1 คน ขนาดพื้นที่ 1.20x3.00 จะใช้พื้นที่ 3.60 ตร.ม.

ภาพที่ 5.41 แสดงการจัดแสดง Diorama แบบ1คน

- แบบใช้งาน 2 คน ขนาดพื้นที่ 1.80 x 1.80 จะใช้พื้นที่ 6.50 ตร.ม.

ภาพที่ 5.42 แสดงการจัดแสดง Diorama แบบ2คน

การคำนวณพื้นที่ส่วนนิทรรศการคำนวณจากพื้นที่การจัดแสดงในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

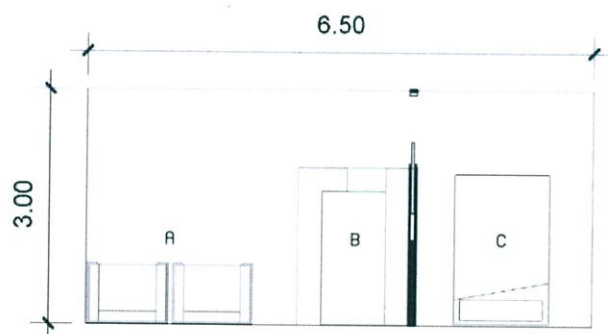
ตารางที่ 5.10 ตารางแสดงการคำนวณพื้นที่จัดแสดง

หัวข้อการจัดแสดง	เนื้อหาการจัดแสดง	เทคนิคการจัดแสดง	จำนวน	พื้นที่/หน่วย	รวม
ประวัติศาสตร์อิสลาม					
ช่วงที่ 1 จุดกำเนิด					
ช่องทางเข้า	ภาพรวมประวัติศาสตร์	1	3	3.25	16.25
จุดกำเนิด	เริ่มต้นการสร้างโลก มะลาอิกะห์ / ชัยตอน มนุษย์	1	3	3.25	16.25
ช่วงที่ 2 อัล - อิสลาม					
นบี	ความหมายของนบี หน้าที่	4	2	2.88	5.76
นบีที่สำคัญ	นบีอิบรอฮีม	1	3	3.25	9.75
	นบีมูซา	1	3	3.25	9.75
	นบีอีซา	1	3	3.25	9.75
	มัวอะอูนิซาด(ปฏิหาริย์)	1	4	3.25	13.00
	คัมภีร์ทั้ง 4	8.1	4	9.12	36.48
ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.)	ประวัติโดยย่อ การแต่งงานของ การรับวะฮีย์ อิสรอฮูและเม็ฮะอูรอก การอพยพจากมักกะ การเสียชีวิต	- หุ่นจำลอง - จอ LCD - interactive LED	1	60.00	60.00
อิสลามนิกายต่าง ๆ	นิกายต่าง ๆ	1	4	3.25	13.00
	คอลีฟะฮ์	1	4	3.25	13.00

หัวข้อการจัด แสดง	เนื้อหาการจัดแสดง	เทคนิคการจัด แสดง	จำนวน	พื้นที่/ หน่วย	รวม
ช่วงที่ 3 การขยายตัวของศาสนาอิสลาม					
การเผยแพร่ ศาสนา	การขยายตัวของศาสนา อิสลามในโลก	1	1	3.25	3.25
อาณาจักร อิสลามใน อดีต	ราชวงศ์อุมัยยะฮ์	1	2	3.25	6.5
	จักรวรรดิออตโตมัน	1	2	3.25	6.5
	จักรวรรดิโมกุล	1	2	3.25	6.5
	จักรพรรดิ มาลี	1	2	3.25	6.5
	อาณาจักรเดมาร์ก	1	2	3.25	6.5
ศาสนา อิสลามใน ประเทศไทย	สุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์	- หุ่นจำลอง - จอ LCD - interactive LED	1	40.00	40.00
รวมพื้นที่นิทรรศการประวัติศาสตร์อิสลาม		278.78 ตารางเมตร			
วัฒนธรรมอิสลาม					
มุสลิม	ตั้งแต่โลกอาหรับมาถึง วันอาคิเราะห์	- จอ LCD - interactive LED	1	40.00	40.00
วิถีชีวิตมุสลิม	อิทธิพลของศาสนาที่ส่งผล ต่อการดำเนินชีวิตตั้งแต่ต้น นอนถึงเข้านอนและเกิด จนถึงถึงเสียชีวิต	- ภาพติดผนัง - หุ่นจำลอง - จอ LCD - interactive LED	1	60.00	60.00
ชะฮาดะ	การปฏิญาณตน	1	1	3.25	3.25
รวมพื้นที่นิทรรศการวัฒนธรรมอิสลาม		103.25 ตารางเมตร			
รวมพื้นที่ส่วนจัดแสดงทั้งหมด		278.78 + 103.25 = 382.03 ตารางเมตร			

5.3.4 ส่วนบริการสาธารณะ

5.3.4.1 ห้องพยาบาล

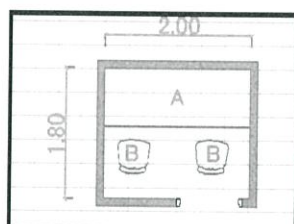
- A. พื้นที่พักคอย
- B. เครื่องถ่ายเยา
- C. เดีงนอน

พื้นที่ 19.5 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.43 แสดงพื้นที่ห้องพยาบาล

5.3.4.2 ห้องฝ้ายรักษาความปลอดภัย

ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย

A. แผงควบคุม 1.00x2.00

B. เก้าอี้ทำงาน 0.45x0.45

พื้นที่ 3.60 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.44 แสดงพื้นที่ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย

ห้องพักยาม (security staff)

A. เดีงนอน 1.00 x2.00

B. โต๊ะหัวเตียง

พื้นที่ 13.00 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.45 แสดงพื้นที่ห้องพักยาม

5.3.4.3 ส่วนสินค้าบริโภค

พื้นที่รับประทานอาหาร

พื้นที่รับประทานอาหารรองรับผู้ใช้โครงการมากที่สุดในวันศุกร์

รองรับผู้ประกอบอาชีพ 1,023 คน คิดเพียง 80 % = 818 คน

รองรับเจ้าหน้าที่ในโครงการ 73 คน คิดเพียง 90 % = 66 คน

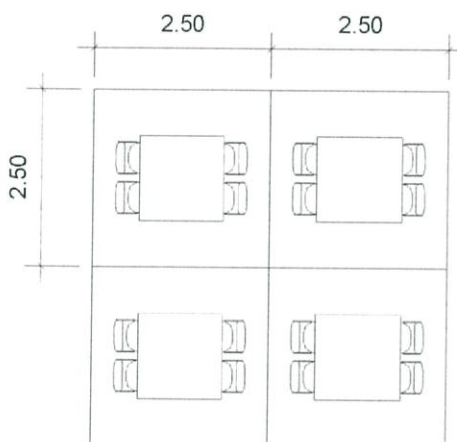
รวมทั้งหมด 884 คน โดยช่วงเวลาในการรับประทานอาหารนั้น

อยู่ในช่วง 11.00 -12.30 น.

ซึ่งระยะเวลาในการรับประทานอาหารใน 1 คนอยู่ที่เฉลี่ยประมาณ 20 นาที

สามารถแบ่งช่วงเวลาได้เป็น 5 ช่วง $884/5 = 176$ คน / 20 นาที

โดยจัดเป็นโต๊ะ 4 คนได้ทั้งหมด $176/4 = 44$ โต๊ะ

ภาพที่ 5.46 แสดงตัวอย่างโต๊ะในส่วนศูนย์อาหาร

พื้นที่รับประทานอาหาร 1 โต๊ะ $2.50 \times 2.50 = 6.25$ ตารางเมตร

พื้นที่รับประทานอาหาร 44 โต๊ะ $44 \times 6.25 = 275$ ตารางเมตร

พื้นที่ร้านจำหน่ายอาหาร

พื้นที่รับประทานอาหารรองรับผู้ใช้โครงการมากที่สุดในวันศุกร์

รองรับผู้ประกอบศาสนกิจ 1,023 คน คิดเพียง 80 % = 818 คน

รองรับเจ้าหน้าที่ในโครงการ 73 คน คิดเพียง 90 % = 66 คน

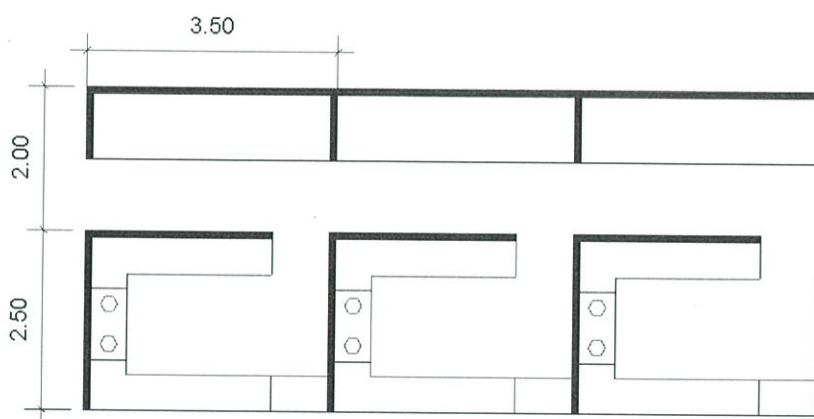
รวมทั้งหมด 884 คน โดยช่วงเวลาในการรับประทานอาหารนั้น

อยู่ในช่วง 11.00 -12.30 น.

สามารถแบ่งช่วงเวลาได้เป็น 5 ช่วง $884/5 = 176$ คน / 20 นาที

ซึ่งระยะเวลาในการซื้ออาหาร 1 คนอยู่ที่เฉลี่ยประมาณ 1 นาที

จะได้จำนวนร้านค้า $176 / 20 = 8.8$ คน / 1 นาที จะต้องมีร้านค้า 9 ร้าน

ภาพที่ 5.47 แสดงพื้นที่ร้านจำหน่ายอาหาร

พื้นที่ร้านจำหน่ายอาหาร 1 ร้าน $4.50 \times 3.50 = 15.75$ ตารางเมตร

พื้นที่ร้านจำหน่ายอาหาร 9 ร้าน $15.75 \times 9 = 141.75$ ตารางเมตร

5.3.4.7 ส่วนสินค้าอุปโภค

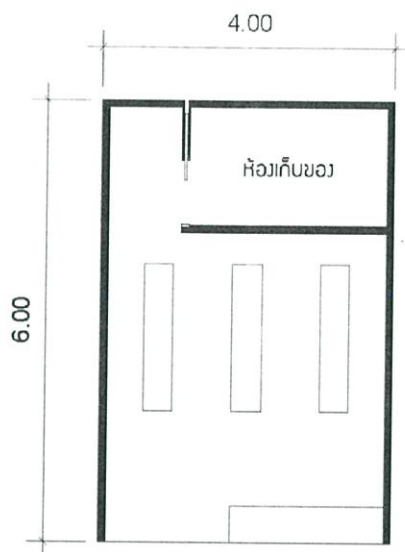
จากการศึกษาอาคารตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับโครงการศูนย์กลางอิสลาม มีพื้นที่เช่าร้านค้าจำหน่ายสินค้าอุปโภค จำนวน 10 ร้านค้า ประกอบด้วย

ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าสตรี 5 ร้าน

ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าบุรุษ 2 ร้าน

ร้านจำหน่ายของอิเล็กทรอนิกส์ 1 ร้าน

ร้านหนังสือ 2 ร้าน

ภาพที่ 5.48 แสดงพื้นที่ร้านจำหน่ายสินค้าอุปโภค

พื้นที่ร้านจำหน่ายสินค้าอุปโภค 1 ร้าน $4.00 \times 6.00 = 24.00$ ตารางเมตร

พื้นที่ร้านจำหน่ายสินค้าอุปโภค 10 ร้าน $24.00 \times 10 = 240$ ตารางเมตร

5.3.5 ส่วนอเนกประสงค์

5.3.5.1 ห้องอเนกประสงค์

โครงการศูนย์กลางอิสลามนั้น เป็นการใช้งานแบบอเนกประสงค์ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ดั่งนั้น จึงเหมาะกับรูปแบบห้องบรรยายที่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า เนื่องจากไม่สิ้นเปลืองพื้นที่ มีลักษณะเป็นห้องโล่งพื้นเรียบเสมอกันทั้งห้อง เก้าอี้เป็นแบบไม่มียึดติดกับพื้นสามารถซ้อนเก็บได้ ไม่มีเสาอยู่ภายในห้อง เพื่อให้สามารถรองรับการใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ โดยสามารถกั้นแบ่งพื้นที่เป็นส่วนๆได้เพื่อความเหมาะสมต่อจำนวนผู้ใช้งานในแต่ละครั้ง

1.) ใช้เป็นที่จัดประชุม ถัมนมา ฟังบรรยายหรือทำการแสดง

วิธีการจัดจะจัดแบบแบบโรงมหรสพ (Theatre Style) มีเส้นทางสัญจรโดยรอบ มีการจัดเส้นทางเดินภายในระหว่างที่นั่ง (ทางเดินต้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร)

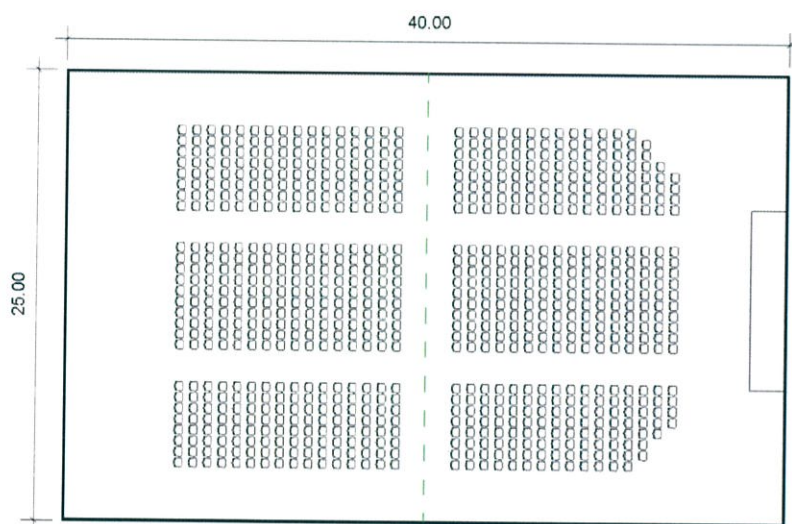
การคำนวณหาพื้นที่ห้องประชุมเนกประสงค์

การประชุมที่จะนำมาอ้างอิงเพื่อหาจำนวนของผู้ใช้ส่วนห้องประชุมนั้น ต้องเป็นการประชุมที่มีผู้เข้าร่วมประชุมมากที่สุด คือการประชุมใหญ่ของสำนักจุฬาราชมนตรีจะเป็นการประชุมที่มีผู้เข้าร่วมประชุมมากที่สุดคือ 700 – 800 คน

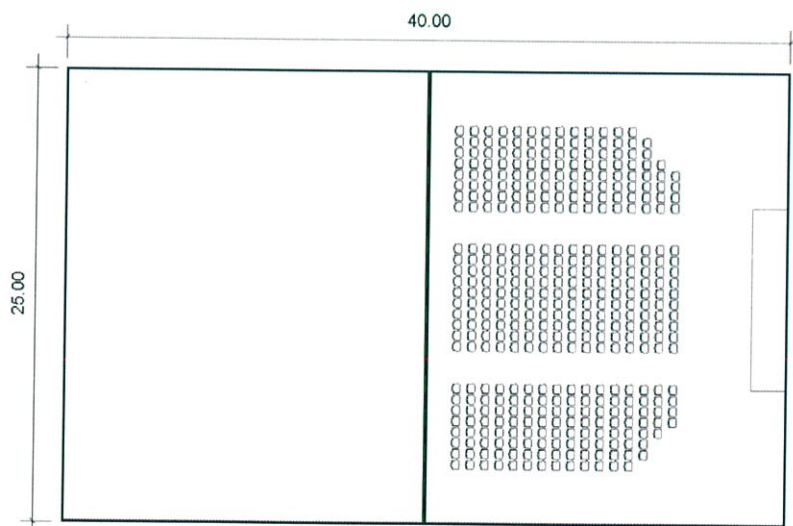
คำนวณจากการจำลองจัดพื้นที่โดยสัดส่วนที่เหมาะสมแก่การรับชมและการสะท้อนเสียงโดยสัดส่วนของห้องที่เหมาะสมที่สุด คือ 1: 1.2-1.7 : 0.4-0.7

ดังนั้นห้องประชุมที่สามารถรองรับได้ 800 คน

พื้นที่ห้องประชุม $25.00 \times 40.00 (1:1.6) = 1,000$ ตารางเมตร

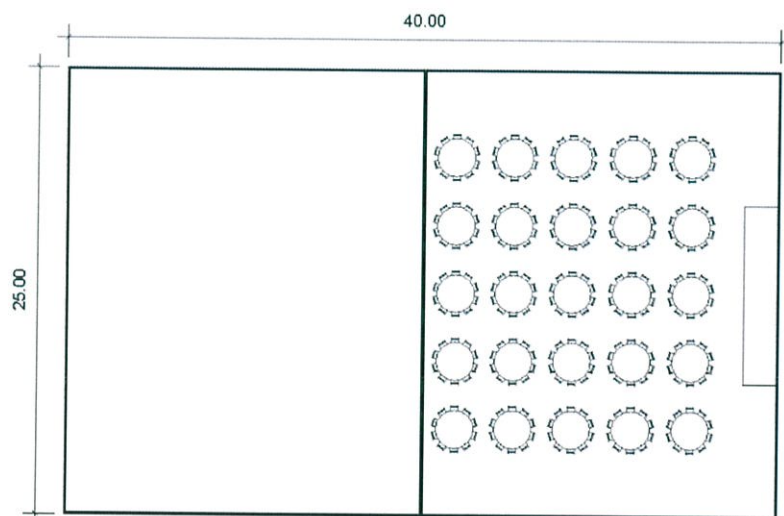
ภาพที่ 5.49 แสดงตัวอย่างการจัดห้องประชุม 800 ที่นั่ง

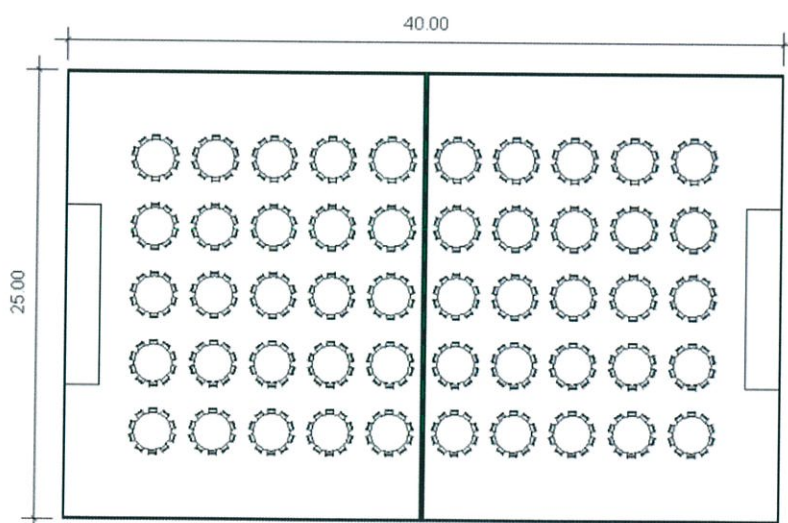
ภาพที่ 5.50 แสดงตัวอย่างการจัดห้องประชุม 400 ที่นั่ง

2.) ไร่เป็นที่จัดเลี้ยงเนื่องในโอกาสต่างๆ

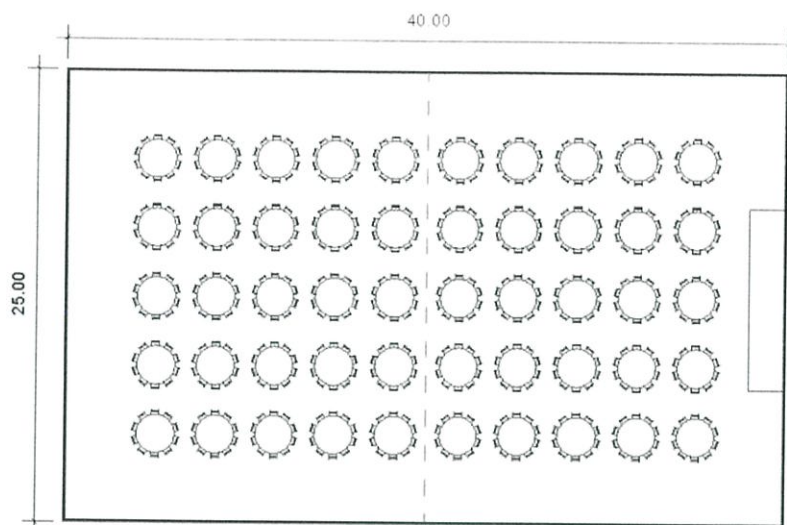
วิธีการจัดแบบโต๊ะจีน จากการศึกษาอาคารตัวอย่างสามารถรองรับได้สูงสุด 500 คน เมื่อเปรียบเทียบกับห้องจัดเลี้ยงของโรงแรมพบว่าขนาดความจุของการรองรับผู้ใช้มีความเหมาะสมเทียบเท่ากับห้อง ballroom ของโรงแรมที่ได้มาตรฐาน

ภาพที่ 5.51 แสดงตัวอย่างการจัดเลี้ยงแบบโต๊ะจีน 250 ที่นั่ง

ภาพที่ 5.52 แสดงตัวอย่างการจัดเลี้ยงแบบโต๊ะจีน 250 ที่นั่งจำนวน 2 ห้อง

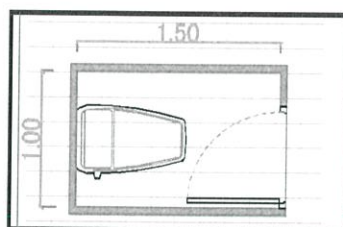

ภาพที่ 5.53 แสดงตัวอย่างการจัดเรียงแบบโต๊ะจีน 500 ที่นั่ง

5.3.5 ห้องน้ำ

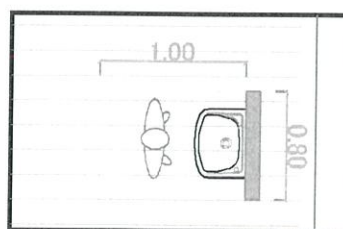
สำหรับห้องน้ำในแต่ละส่วนของโครงการนั้น คิดจากจำนวนสุขภัณฑ์ที่เพียงพอต่อการรองรับอัตราผู้เข้าใช้ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีจำนวนสุขภัณฑ์ที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่การใช้งาน ดังนี้

โถชักโครก พื้นที่ 1.50 ตารางเมตร

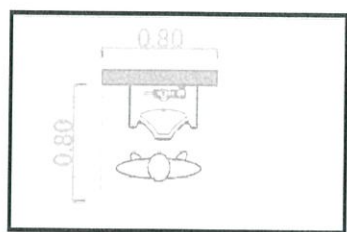
ภาพที่ 5.55 แสดงพื้นที่โถชักโครก

อ่างล้างมือ พื้นที่ 0.80 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.56 แสดงพื้นที่อ่างล้างมือ

โถปัสสาวะชาย พื้นที่ 0.64 ตารางเมตร

ภาพที่ 5.57 แสดงพื้นที่โถปัสสาวะชาย

โดยอัตราของสุขภัณฑ์จำแนกตามชนิดของอาคารตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.11 ตารางแสดงจำนวนห้องน้ำ และห้องส้วมขององค์ประกอบอื่นๆ

ประเภทอาคาร	ห้องส้วม		ห้องน้ำ	อ่างล้างมือ	
	ชักโครก	ปัสสาวะ			
หอประชุมหรือโรงมหรสพต่อพื้นที่ อาคาร 200 ตร.ม. หรือต่อ 100 คน	(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	(ข) สำหรับผู้หญิง	3	-	-	1
สำนักงาน ต่อพื้นที่อาคาร 300 ตร.ม.	(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	(ข) สำหรับผู้หญิง	3	-	-	1
ภัตตาคาร ต่อพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะ อาหาร 200 ตร.ม.	(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	(ข) สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1
อาคารพานิช ต่อพื้นที่อาคาร 200 ตร.ม.	(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	(ข) สำหรับผู้หญิง	3	-	-	1

5.3.6 ส่วนวิศวกรรมและงานระบบ

5.3.6.1 ห้องเครื่องไฟฟ้า

ตารางที่ 5.14 ตารางแสดงการคำนวณการใช้ไฟฟ้าในโครงการ

ประเภทการใช้พื้นที่	VA/m ²	ประเภทพื้นที่	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	การใช้ไฟฟ้า (VA)
สำนักงาน	50	ส่วนบริหารโครงการ	409.91	20,495.5
		ส่วนบริการสังคม	230.68	11,534
		ส่วนบริการอาคาร	83.65	4,182.50
โรงมหรสพ	30	ส่วนประกอบศาสนกิจ	2,530	75,900
		ส่วนอเนกประสงค์	1,648.76	49,462.80
ส่วนวิชาการ	30	ส่วนการศึกษา	1,660	49,800
		ส่วนนิทรรศการ		
		ส่วนห้องสมุด		
ภัตตาคาร	20	ร้านอาหาร	978.40	19,568.0
รวมการจ่ายไฟทั้งหมด				230,942

1.) ห้อง MDB

ประมาณการใช้ไฟฟ้าภายในโครงการ = 230,942 VA

ใช้ตู้ MDB 1 ตู้สำหรับจ่ายไฟฟ้า 50 K.VA (50,000 VA) จำนวน 5 ตู้

ขนาดตู้ MDB คือ 2 ตร.ม. (0.8x2.5) ต้องมีระยะปลอดภัย 0.35 ม. รอบตู้

กำหนดพื้นที่ห้อง MDB ของโครงการประมาณ 30 ตารางเมตร

2.) ห้อง Transformer

กำหนดขนาดพื้นที่ห้อง Transformer ประมาณ 20 ตารางเมตร

3.) ห้อง Generator

กำหนดให้มี เครื่อง Generator 1 เครื่อง

ห้อง Generator ขนาดเครื่องละ 1x2 เมตร 2 ตารางเมตร

โดยเว้นระยะปลอดภัยรอบเครื่อง 0.35 ม.

รวมขนาดพื้นที่ห้อง Generator ของโครงการ 30 ตารางเมตร

4.) ห้อง Electric room (ชั้นละ 12 ตร.ม.)

5.3.6.2 ห้องระบบเครื่องปรับอากาศ

1.) Chiller

การคิดจำนวนการปรับอากาศภายในโครงการคิดพื้นที่ที่ต้องการปรับอากาศ 70% ของพื้นที่ใช้งาน ได้แก่ ส่วนสำนักงานบริหารโครงการ ส่วนประกอบศาสนกิจ ส่วนวิชาการและห้องอเนกประสงค์

รวมพื้นที่ 5,811.91 ตารางเมตร

ปรับอากาศ 70 % 4,068.33 ตารางเมตร

ดังนั้นพื้นที่ 4,069 ตร.ม. 4,069,000 BTU

เครื่องปรับอากาศ 1ตัน/12,000 BTU จะใช้ 400 ตัน

ดังนั้นทางโครงการจึงเลือก Chilling 400 ตัน โดยแบ่งเป็น 200 ตัน

จำนวน 2 เครื่อง ใช้งานสลับกัน ไปและเพื่อสำรองฉุกเฉินอีกด้วย

ใช้พื้นที่ 55 ตารางเมตร

2.) Cooling Tower 200ตัน จำนวน 2 เครื่อง

ใช้พื้นที่ 50 ตารางเมตร

3.) พื้นที่สำหรับ AHU

คิดจากพื้นที่ที่ต้องการปรับอากาศ 4,069 ตร.ม.

AHU 1 ตัน / 12 ตร.ม. จะได้ AHU 340 ตัน

เลือกใช้ AHU ตัวละ 50 ตัน จะได้ AHU ทั้งหมด 7 เครื่อง

ห้อง AHU มีพื้นที่ห้องละ 12 ตร.ม.

ใช้พื้นที่ 84 ตารางเมตร

5.3.7 ลานจอดรถ

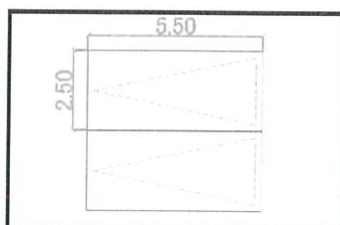
โครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ตเป็นโครงการที่มีความหลากหลายขององค์ประกอบ ดังนั้น การคำนวณจำนวนที่จอดรถยนต์นั้นคิดได้ 2 วิธี ดังนี้อ้างอิงจากกฎหมายอาคาร ซึ่งมีวิธีคิด 2 วิธี โดยให้ถือเอาวิธีที่มีจำนวนมากกว่า

1.) อาคารขนาดใหญ่ให้มีพื้นที่จอดรถไม่น้อยกว่า 1 คัน/พื้นที่อาคาร 120 ตร.ม.
พื้นที่อาคาร $8,233/120 = 68$ คัน

2.) คิดจากประเภทของเนื้อที่ใช้สอยภายในอาคารตามกฎหมาย พิจารณาคตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2517) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5.15 ตารางแสดงจำนวนที่จอดรถยนต์ต่อพื้นที่ใช้งาน

พื้นที่การใช้งาน	คัน/ตร.ม.	พื้นที่หรือจำนวน (ตร.ม.)หรือ (หน่วย)	จำนวน (คัน)
สำนักงาน			
- ส่วนบริหาร โครงการ	1/120	409.91	4
- ชมรม / สมาคม	1/120	230.68	2
ส่วนประกอบศาสนกิจ	1/40 คน	2,000	50
ส่วนเอนกประสงค์	1/40คน	800	20
ส่วนจำหน่ายอาหาร	1/40	1,292	32
อื่น ๆ	1 /240	2,058.77	9
รวม			117

ภาพที่ 5.58 แสดงพื้นที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล

ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคลพื้นที่ 13.75 ตารางเมตร/คัน

พื้นที่จอดรถ 91 คัน $13.75 \times 117 = 1,608.75$ ตารางเมตร

ที่จอดรถคนพิการ 51-100 คัน ต้องมีที่จอดรถคนพิการ 3 คัน

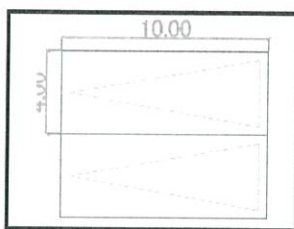
1 คัน ใช้พื้นที่ 20.40 ตร.ม. เพราะฉะนั้น $20.40 \times 3 = 61.20$ ตารางเมตร

ที่จอดรถบัส

กิจกรรมที่ผู้ใช้โครงการจะเดินทางมาด้วยรถบัสคือการเยี่ยมชมโครงการแบบหมู่คณะ หรือ

การมาท่องเที่ยวซึ่งหมู่คณะหนึ่งจะมีจำนวนประมาณ 100 -150 คน

รถบัส 1 คันสามารถจุคนได้ 50 – 60 คน

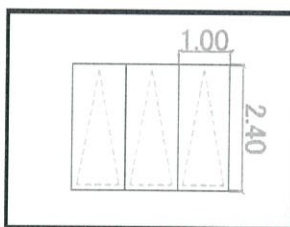
ภาพที่ 5.59 แสดงพื้นที่จอดรถบัส

ที่จอดรถบัส 1 คันพื้นที่ 40.00 ตารางเมตร/คัน

ที่จอดรถบัส 3 คันพื้นที่ $3 \times 40.00 = 120$ ตารางเมตร

รถจักรยานยนต์

ที่จอดรถจักรยานยนต์พื้นที่ 2.40 ตารางเมตร/คัน

ภาพที่ 5.60 แสดงพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์

ที่จอดรถจักรยานยนต์และจักรยาน คิดเป็น 30% ของจำนวนผู้ใช้รถยนต์ทั้งหมด

ผู้ใช้รถยนต์ทั้งหมด 126 คัน

จำนวนที่จอดรถจักรยานยนต์ $(126 \times 30) / 100 = 38$ คัน

ที่จอดรถจักรยานยนต์ 1 คันพื้นที่ 2.40 ตารางเมตร/คัน

ที่จอดรถจักรยานยนต์ 38 คัน $38 \times 2.40 = 91.20$ ตารางเมตร

5.4 สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

การกำหนดพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการโดยพิจารณาจาก

- 1.) จำนวนผู้ใช้และพฤติกรรม
- 2.) เวลาและวาระ
- 3.) เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ
- 4.) ความต้องการพื้นฐาน

โดยอาศัยการอ้างอิงจากมาตรฐานต่อไปนี้

- (1) หนังสือ Architect's Data
- (2) Time Saver Standard
- (3) อาคารตัวอย่าง
- (4) การวิเคราะห์
- (5) เทศบัญญัติ

สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ

ตารางที่ 5.16 ตารางสรุปพื้นที่องค์ประกอบโครงการ

องค์ประกอบ	ผู้ใช้สอย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อหน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
1.ส่วนบริหารโครงการ					
1.1 ฝ่ายบริหาร					
ห้องผู้อำนวยการ	1	1	20	20.00	1
ห้องรองผู้อำนวยการ	1	2	15.75	31.50	1
ห้องเลขานุการ	1	1	14.00	14.00	1
ห้องประชุม 10 – 12 คน	10 - 12	1	-	26.00	1
ส่วนรับรอง	1 - 4	1	-	6.00	1
ห้องเก็บของ	-	1	-	10.00	1
ห้องน้ำฝ่ายบริหาร					
- ห้องน้ำหญิง	-	1	3.00	3.00	1
- ห้องน้ำชาย	-	1	4.00	4.00	1
รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร	114.50 ตารางเมตร				

องค์ประกอบ	ผู้ใช้สอย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อ หน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
1.2 ฝ้ายศาสนา					
ห้องอิหม่าม	1	1	15.75	15.75	1
ห้องคอเต็บ	1	1	14.00	14.00	1
ห้องบิหลั่น	1	1	14.00	14.00	1
ห้องผู้ดูแลมัสยิด	1	1	14.00	14.00	1
รวมพื้นที่ฝ้ายศาสนา	57.75 ตารางเมตร				
1.3 ฝ้ายธุรการ					
ห้องหัวหน้าฝ้ายธุรการ	1	1	15.75	15.75	1
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ธุรการ	1	2	5.00	10.00	1
ห้องทำงานประสานงาน	1	2	5.00	10.00	1
รวมพื้นที่ฝ้ายธุรการ	35.75 ตารางเมตร				
1.4 ฝ้ายบัญชี					
ห้องหัวหน้าฝ้าย	1	1	15.75	15.75	1
ห้องเจ้าหน้าที่ฝ้ายบัญชี	2	1	-	13.20	1
รวมพื้นที่ฝ้ายบัญชี	28.95 ตารางเมตร				
1.5 ฝ้ายพัสดุ					
ห้องหัวหน้าฝ้ายพัสดุ	1	1	15.75	15.75	1
ห้องเจ้าหน้าที่ฝ้ายพัสดุ	1	1	3.60	3.60	1
รวมพื้นที่ฝ้ายพัสดุ	19.35 ตารางเมตร				
1.6 ฝ้ายประชาสัมพันธ์					
ห้องหัวหน้าฝ้ายประชาสัมพันธ์	1	1	15.75	15.75	1
ห้องเจ้าหน้าที่ฝ้ายประชาสัมพันธ์	1	1	3.60	3.60	1
รวมพื้นที่ฝ้ายประชาสัมพันธ์	19.35 ตารางเมตร				
ห้องประชุมเล็ก	4 - 6	1	-	12.00	4
ห้องรับรอง	1 - 4	1	-	6.00	1
ส่วนเตรียมอาหาร	-	1	7.50	7.50	1
ห้องเก็บเอกสาร	-	1	-	10.00	1

องค์ประกอบ	ผู้ใช้สอย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อหน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
ห้องเก็บของ	-	1	-	10.00	1
ห้องน้ำ	ดูจากตารางคำนวณห้องน้ำ			20.44	5
พื้นที่ส่วนบริหาร โครงการ	341.59 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 20	68.32 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร โครงการ	$341.59 + 68.32 = 409.91$ ตารางเมตร				

2.ส่วนประกอบศาสนกิจ					
โถงละหมาด					
- โถงละหมาดชาย	819	1	0.94	769.86	4
- โถงละหมาดหญิง	204	1	0.94	191.77	4
ชานมัสยิด	977	1	0.94	918.38	4
โถงทางเข้า	-	1	-	102.3	4
ที่อาบน้ำละหมาด					
- ที่อาบน้ำละหมาดชาย	1	28	1.60	44.80	4
- ที่อาบน้ำละหมาดหญิง	1	7	1.60	11.20	4
ที่วางรองเท้า	-	1	-	25.57	4
ส่วนเก็บตะละกง	-	1	-	15.00	3
ส่วนเก็บคัมภีร์อัลกุรอาน	-	6	0.60	3.60	3
ห้องเก็บของ	-	1	-	30	3
ส่วนอะซาน	1	1	-	10	3
แท่นมิมบัร	1	1	-	10	3
ห้องน้ำ	ดูจากตารางคำนวณห้องน้ำ			81.48	5
พื้นที่ส่วนประกอบศาสนกิจ	2,213.96 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	664.188 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ส่วนประกอบศาสนกิจ	$2,213.96 + 664.118 = 2,878.148$ ตารางเมตร				

องค์ประกอบ	ผู้ใช้สอย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อหน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
3.ส่วนวิชาการ					
3.1 ห้องสมุด					
ห้องบรรณารักษ์	1	1	8.40	8.40	1
ห้องพักเจ้าหน้าที่	1	2	3.60	7.20	1
ส่วนนั่งอ่านหนังสือ	1	69	2.70	186.3	4
ส่วนคอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล	1	6	2.50	15.00	3
ชั้นวางหนังสือ	-	28	2.3	64.40	3
ชั้นวางหนังสือใหม่	-	-	-	0.80	3
เคาน์เตอร์ยืม - คืน	1	1	1.80	1.80	1
ห้องซ่อมแซมหนังสือ	1	1	17.50	17.50	1
ส่วนถ่ายเอกสาร	-	1	3.00	3.00	1
ห้องเก็บของ	-	1	-	12.00	1
ห้องน้ำ	ดูจากตารางคำนวณห้องน้ำ			24.66	5
รวมพื้นที่ห้องสมุด	316.40 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	94.92 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ส่วนห้องสมุด	316.40 + 94.92 = 411.32 ตารางเมตร				
3.2 ส่วนการศึกษา					
ห้องหัวหน้าฝ่ายการศึกษา	1	1	15.75	15.75	1
ห้องพักวิทยากร	4	1	3.60	14.40	1
ห้องทำงานฝ่ายเตรียมเอกสาร	2	1	13.20	13.20	1
ห้องบรรยาย 200 ที่นั่ง					
- ที่นั่งฟังบรรยาย	200	1	0.65	130.00	1
- ส่วนโถง	ร้อยละ 30 ของห้องบรรยาย			39.00	4
- ส่วนเวที	ร้อยละ 10 ของห้องบรรยาย			13.00	4
- ส่วนเก็บของ	ร้อยละ 30 ของห้องบรรยาย			39.00	4
ห้องบรรยาย 50 ที่นั่ง					

องค์ประกอบ	ผู้ใช้สอย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อหน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
- ที่นั่งฟังบรรยาย	50	2	0.65	65.00	1
- ส่วนโถง	ร้อยละ 30 ของห้องบรรยาย			19.50	4
- ส่วนจัดฉายสไลด์	-	-	-	3.00	3
- ส่วนเตรียมบรรยาย	ร้อยละ 30 ของห้องบรรยาย			19.50	4
- ส่วนเก็บของ	ร้อยละ 30 ของห้องบรรยาย			19.50	4
ห้องรับรอง	-	1	-	6.00	1
ห้องประชุมเล็ก	4 - 6	1	-	12.00	4
ห้องเก็บของ	-	1	-	12.00	1
ห้องน้ำ	ดูจากตารางคำนวณห้องน้ำ			23.86	5
รวมพื้นที่ส่วนการศึกษา	444.71 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	133.41 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ส่วนการศึกษา	444.71+133.41= 578.123 ตารางเมตร				
3.3 ส่วนนิทรรศการ					
ห้องหัวหน้าฝ่ายนิทรรศการ	1	1	15.75	15.75	1
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่นิทรรศการ	2	1	13.20	13.20	1
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่จัดสถานที่	2	1	13.20	13.20	1
- นิทรรศการประวัติศาสตร์	-	-	-	278.78	4
- นิทรรศการวัฒนธรรม	-	-	-	103.25	4
- พื้นที่รับฝากของ	2	1	18.00	18.00	1
ส่วนจัดเตรียมนิทรรศการ	ร้อยละ 10 ของส่วนจัดแสดง			38.20	1
ห้องเก็บของ	-	1	12.00	12.00	1
ห้องน้ำ	ดูจากตารางคำนวณห้องน้ำ			23.86	5
รวมพื้นที่ส่วนนิทรรศการ	516.04 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	154.81 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ส่วนนิทรรศการ	516.04+154.81 = 670.85 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ส่วนวิชาการ	411.32+578.123+670.85= 1,660 ตารางเมตร				

องค์ประกอบ	ผู้ใช้สอย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อหน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
4.ส่วนบริการสาธารณะ					
4.1 ฝ่ายบริการสังคม					
สมาคมมุสลิมสัมพันธ์ภูเก็ต					
- ห้องประชุมสมาคม	1	1	20.00	20.00	1
- ห้องรองประธาน	1	1	15.75	15.75	1
- ส่วนเลขานุการ	1	1	14.00	14.00	1
- เจ้าหน้าที่สมาคม	1	7	3.60	25.20	1
- ห้องประชุม	4 - 6	1	12.00	12.00	4
- ส่วนรับรอง	-	1	6.00	6.00	1
- ห้องเก็บของ	-	1	12.00	12.00	1
- ห้องน้ำสมาคม	-	1	7.00	7.00	1
ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายสังคมสงเคราะห์	-	1	20.00	20.00	1
ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย	-	1	20.00	20.00	1
ห้องรับรอง	-	1	6.00	6.00	1
ห้องพยาบาล	1	1	19.50	19.50	4
รวมพื้นที่ฝ่ายบริการสังคม	177.45 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	53.23 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ฝ่ายบริการสังคม	177.45 + 53.23 = 230.68 ตารางเมตร				
4.2 ฝ่ายสินค้าและบริการ					
ห้องหัวหน้าฝ่ายสินค้าและบริการ	1	1	15.75	15.75	1
ร้านค้าเช่าสินค้าอุปโภค	1	10	24.00	240.00	3
ร้านค้าเช่าสินค้าบริโภค	1	9	15.75	141.75	3
ธนาคารอิสลาม	4	1	20.00	20.00	3
ส่วนรับประทานอาหาร	4	44	6.25	275	4
จุดรวมภาชนะ	-	1	6.00	6.00	3
ห้องล้างภาชนะ	-	1	20.00	20.00	3

องค์ประกอบ	ผู้ใช้สอย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อ หน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
ห้องน้ำ	ดูจากตารางคำนวณห้องน้ำ			34.12	5
รวมพื้นที่ฝ่ายสินค้าและบริการ	752.62 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	225.78 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ฝ่ายสินค้าและบริการ	$752.62+225.78 = 978.40$ ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	293.52 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ฝ่ายสินค้าและบริการ	1,271.92 ตารางเมตร				
4.3 ฝ่ายอาคาร					
ห้องหัวหน้าฝ่ายอาคาร	1	1	15.75	15.75	1
ห้อง CCTV	1	1	3.60	3.60	1
ห้องพักฝ่ายรักษาความปลอดภัย	2	1	13.00	13.00	1
ห้องพักฝ่ายทำความสะอาด	4	2	13.00	13.00	1
ห้องเก็บอุปกรณ์	-	1	12.00	12.00	1
ห้องน้ำฝ่ายอาคาร					
- ห้องน้ำหญิง	-	1	3.00	3.00	1
- ห้องน้ำชาย	-	1	4.00	4.00	1
รวมพื้นที่ฝ่ายอาคาร	64.35 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	19.30 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ฝ่ายอาคาร	$64.35+19.30 = 83.65$ ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ	$230.68+1,271.92+83.65 = 1,586.25$ ตารางเมตร				

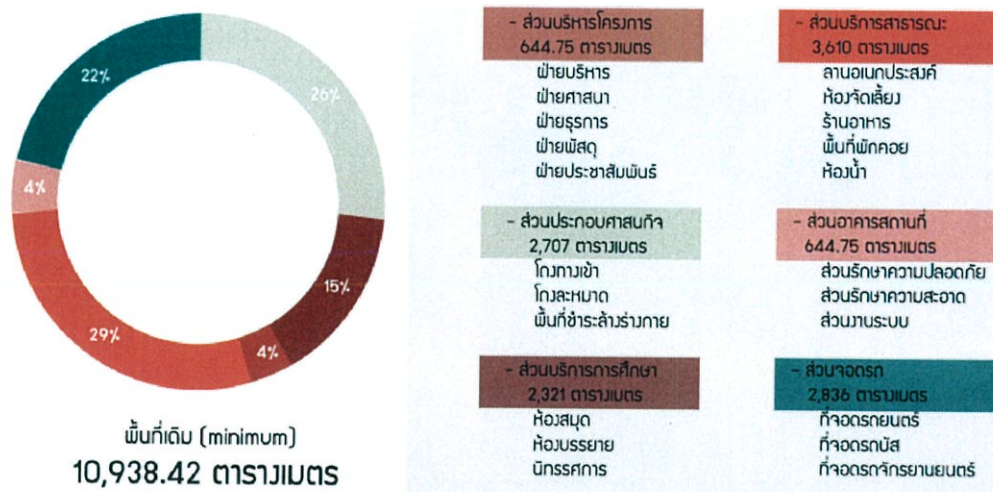
องค์ประกอบ	ผู้ใช้อย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อ หน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
5. ส่วนอเนกประสงค์					
ห้องอเนกประสงค์					
- พื้นที่ห้อง	-	-	-	1,000	4
- ส่วนจัดเตรียมอาหาร	ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง			200	4
- ห้องควบคุมเสียง – แสง	-	1	12.00	12.00	3
ห้องน้ำ	ดูจากตารางคำนวณห้องน้ำ			56.28	5
รวมพื้นที่ส่วนอเนกประสงค์	1,268.28 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	380.48 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่อเนกประสงค์	$1,268.28 + 380.48 = 1,648.76$ ตารางเมตร				

6. ฝ่ายวิศวกรรมและงานระบบ					
ห้องหัวหน้าฝ่ายงานระบบ	1	1	15.75	15.75	1
ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค	1	5	3.60	18.00	1
ห้องน้ำ	-	1	4.00	4.00	1
ห้องเครื่อง					
- ห้อง MDB	-	-	-	30.00	4
- ห้อง Transformer	-	-	-	20.00	4
- ห้อง Generator	-	-	-	30.00	4
- Chilling	-	-	-	55.00	4
- Cooling Tower	-	-	-	50.00	4
- AHU	-	-	-	84.00	4
รวมพื้นที่งานระบบ	306.75 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	92.02 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ฝ่ายงานระบบ	$306.75 + 92.02 = 398.77$ ตารางเมตร				

องค์ประกอบ	ผู้ใช้สอย		พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
	คน	หน่วย	ต่อ หน่วย (ตร.ม.)	รวม (ตร.ม.)	
7. ที่จอดรถ					
ที่จอดรถยนต์	1	117	13.75	1,608.75	1
ที่จอดรถบัส	1	3	40.00	120.00	1
ที่จอดรถจักรยานยนต์	1	35	2.40	84	1
รวมพื้นที่ที่จอดรถ	1,812.75 ตารางเมตร				
ทางสัญจรร้อยละ 30	543.83 ตารางเมตร				
รวมพื้นที่ที่จอดรถ	$1,812.75 + 543.83 = 2,356.57$ ตารางเมตร				

ตารางที่ 5.17 ตารางสรุปพื้นที่องค์ประกอบโครงการ

องค์ประกอบ	พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)
1. ส่วนบริหารโครงการ	409.91
2. ส่วนประกอบศาสนกิจ	2,878.148
3. ส่วนวิชาการ	1,660
4. ส่วนบริการสาธารณะ	1,586.25
5. ส่วนห้องอเนกประสงค์	1,648.76
6. ส่วนวิศวกรรมและงานระบบ	398.77
7. ที่จอดรถ	2,356.57
รวม	10,938.42

ภาพที่ 5.61 แผนภูมิสัดส่วนองค์ประกอบโครงการ

จากแผนภูมิสัดส่วนองค์ประกอบโครงการสามารถสรุปได้ว่า
องค์ประกอบหลัก 54 % ประกอบด้วย ส่วนประกอบศาสนกิจ,บริการสาธารณะ,บริหารโครงการ
องค์ประกอบรอง 19 % ประกอบด้วย ส่วนบริการการศึกษา ส่วนอาคารสถานที่
องค์ประกอบเสริม 22 % ประกอบด้วย ส่วนจอดรถ

จากพื้นที่อาคาร 10,938.42 ตารางเมตร ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 อาคารที่
ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการ
ประเภทเดียวหรือหลายประเภทโดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันตั้งแต่
10,000 ตารางเมตรขึ้นไป ดังนั้นศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตถือเป็นอาคารใหญ่พิเศษ

บทที่ 6

การวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการ

การวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่องานสถาปัตยกรรมและเป็นหนึ่งปัจจัยในการกำหนดความเป็นไปได้ของโครงการ โดยการวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการ จะพิจารณาจากหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้นดังนี้

6.1 เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

มุสลิมในจังหวัดภูเก็ตมีการกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งเกาะภูเก็ต โดยปกติแล้วชาวมุสลิมที่แยกย้ายกันอยู่ตามเขตและหมู่บ้านต่างๆ มักจะมีมัสยิดประจำชุมชนแต่ละชุมชน ดังนั้นศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ตจึงเปรียบเสมือนศูนย์กลางรวมของชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ตในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา ความเป็นอยู่และความศรัทธา จึงมีการพิจารณาเพื่อกำหนดที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

(1) ย่านที่ตั้ง (Zoning)

อยู่ในย่านที่ชุมชนชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ในละแวกใกล้เคียงสามารถเดินทางมาสู่โครงการได้ เพื่อความสะดวกในการเดินทางมาประกอบศาสนกิจหรือร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโครงการ

(2) สภาพแวดล้อมที่ตั้งโครงการ (Surrounding And View)

สภาพแวดล้อมต้องเอื้อประโยชน์ต่อโครงการ เป็นบริเวณที่สงบเหมาะสมกับการประกอบศาสนกิจ ควรเป็นบริเวณที่ห่างไกลจากอบายมุข

(3) การคมนาคมและการเข้าถึง (Communication And Accessibility)

มีความสะดวกในการเข้าถึงโครงการโดยยานพาหนะ การไหลเวียนการจราจร คล่องตัวมีความกว้างของถนนที่เหมาะสม มีการเชื่อมต่อโครงข่ายของถนนไปได้หลายสาย

(4) สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (Infrastructure)

มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ครบถ้วน สามารถตอบสนองโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

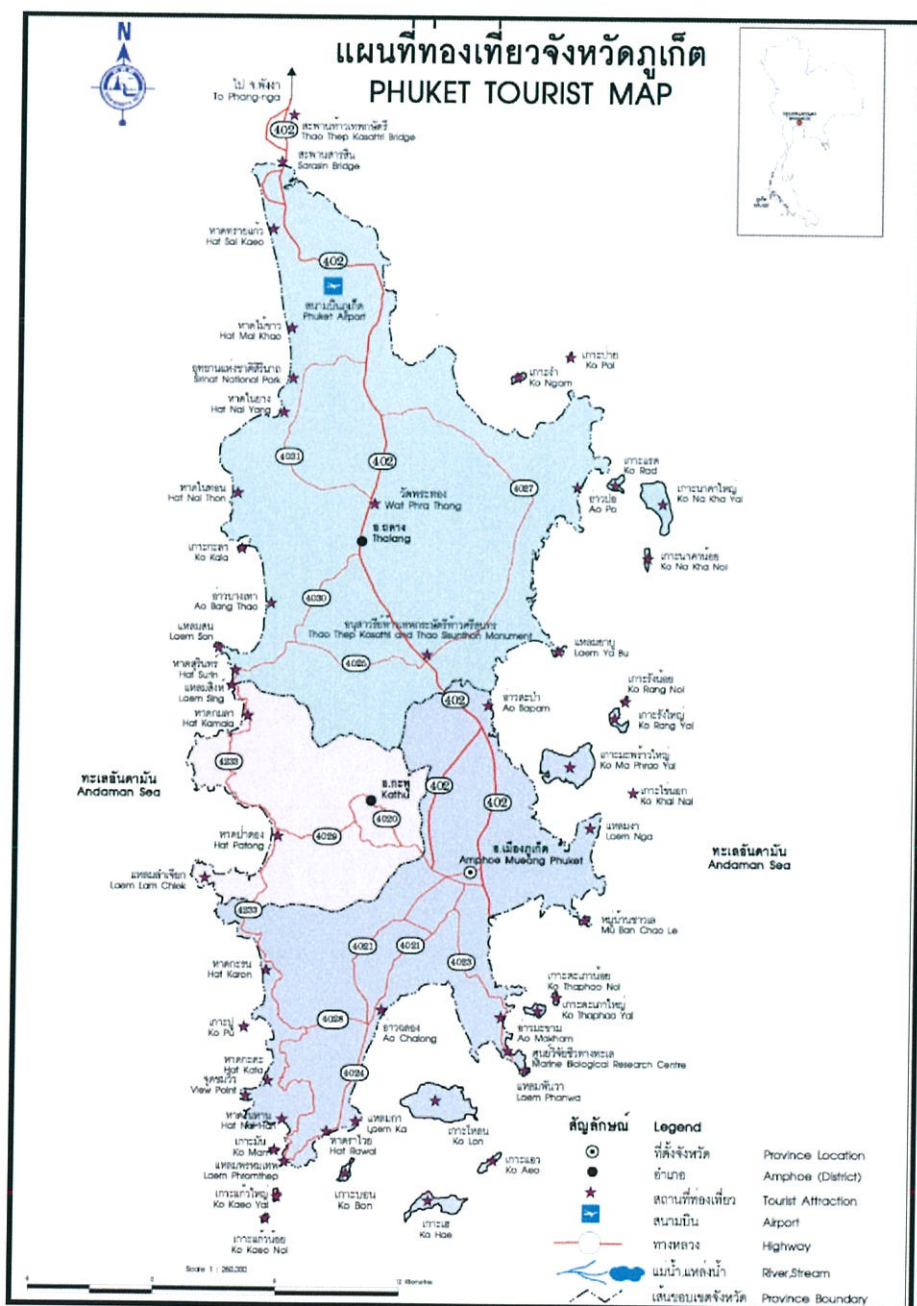
(5) ทักษณียภาพของที่ตั้งโครงการ (Atmosphere)

ที่ตั้งมีทัศนียภาพที่ดี เพื่อส่งผลถึงสถาปัตยกรรมสวยงามและสื่อถึงความเป็นศูนย์กลางศาสนาอิสลามที่ดี

6.2 การพิจารณาและกำหนดที่ตั้งโครงการ

โครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต เกิดขึ้นจากทางคณะกรรมการกลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต มีนโยบายที่จะจัดสร้าง “โครงการศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามและมัศยิดกลางเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 84 พรรษา” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมของมุสลิมในจังหวัดภูเก็ตตั้งนั้นที่ตั้งของโครงการจึงอยู่ในจังหวัดภูเก็ต

6.2.1 ลักษณะทางกายภาพจังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 6.1 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

ที่มา : <http://www.dooasia.com> วันที่สืบค้น : 23 กันยายน 2559

(1) ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดภูเก็ตตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 7 องศา 45 ลิปดา ถึง 8 องศา 15 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 98 องศา 15 ลิปดา ถึง 98 องศา 40 ลิปดา มีเนื้อที่ที่เป็นพื้นดินประมาณ 543 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 862 กิโลเมตร ตัวจังหวัดเป็นเกาะทั้งจังหวัด ความยาวของเกาะยาวจากเหนือไปใต้ มีความยาว 48 กิโลเมตรและมีส่วนกว้างจากตะวันออกไปตะวันตก 21 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะบริวารอีก 39 เกาะ

ทิศเหนือ จดจังหวัดพังงา มีสะพานสารสินเชื่อม

ทิศใต้ จดทะเลอันดามัน

ทิศตะวันออก จดทะเลเขตจังหวัดกระบี่

ทิศตะวันตก จดทะเลอันดามัน และอ่าวภูเก็ต

(2) ภูมิประเทศ

มีลักษณะเป็นภูเขาสลับซับซ้อนทอดตัวในแนวเหนือใต้ ภูเขาส่วนใหญ่ อยู่ทางทิศตะวันตก คิดเป็นพื้นที่ประมาณร้อยละ 70 ของเกาะเป็นที่ราบสูงหรือภูเขา มีเทือกเขาทอดยาวในแนวเหนือใต้ ยอดเขาที่สูงที่สุดคือ ยอดเขาไม้เท้าสิบสอง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 529 เมตร เป็นแนวกำบังลมและฝน ทำให้ภูเก็ตปลอดภัยจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เป็นที่ราบประมาณร้อยละ 30 ของเกาะ ที่ราบส่วนใหญ่อยู่บริเวณตอนกลาง ฟังตะวันออกและบริเวณชายฝั่งตะวันตกของเกาะ ชายฝั่งด้านตะวันออกมีสภาพเป็นหาดโคลนและป่าชายเลน ส่วนทางตะวันตกชายหาดมีลักษณะเป็นหาดทรายขาวบริเวณที่เป็นที่ราบตัดจากภูเขาลงมามีสภาพพื้นที่เป็นที่ดอนลักษณะถูกคลื่นถล่มลาด และต่อจากบริเวณนี้จะเป็นพื้นที่ที่มีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนที่สำคัญคือ เทศบาลนครภูเก็ต ชุมชนฉลอง ชุมชนราไวย์ และชุมชนเกาะแก้วเป็นต้น

(3) ภูมิอากาศ

จังหวัดภูเก็ตมีลักษณะภูมิอากาศแบบเขตร้อนชื้นอยู่ภายในเขตอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี 2 ฤดู ประกอบด้วย ฤดูฝนและฤดูร้อน มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 28.49 องศาเซลเซียส

(4) การปกครอง

จังหวัดภูเก็ตแบ่งส่วนการบริหารส่วนภูมิภาคเป็น 3 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอถลาง อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกะทู้ มี 17 ตำบลและ 103 หมู่บ้าน

(5) การคมนาคม

จังหวัดภูเก็ตมีเส้นทางคมนาคม 3 ทางได้แก่ ทางบก ทางน้ำและทางอากาศ

การคมนาคมทางบกมีทางหลวงหมายเลข 402 เป็นเส้นทางหลักและมีทางหลวงจังหวัดรอบเกาะรวมทั้งเส้นทางอื่น ๆ ที่แยกออกมาจากทางหลวงหมายเลข 402 ไปยังชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ

การคมนาคมทางน้ำ จังหวัดภูเก็ตมีท่าเรือน้ำลึก 1 แห่งได้แก่ท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต อยู่บริเวณอ่าวมะขาม ใช้เป็นท่าเรือเพื่อการขนส่งสินค้าและเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีท่าเทียบเรือท่องเที่ยวและเรือขนาดเล็กรอีก 14 แห่ง

การคมนาคมทางอากาศจังหวัดภูเก็ตมีท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการคมนาคมและขนส่งสินค้า เชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

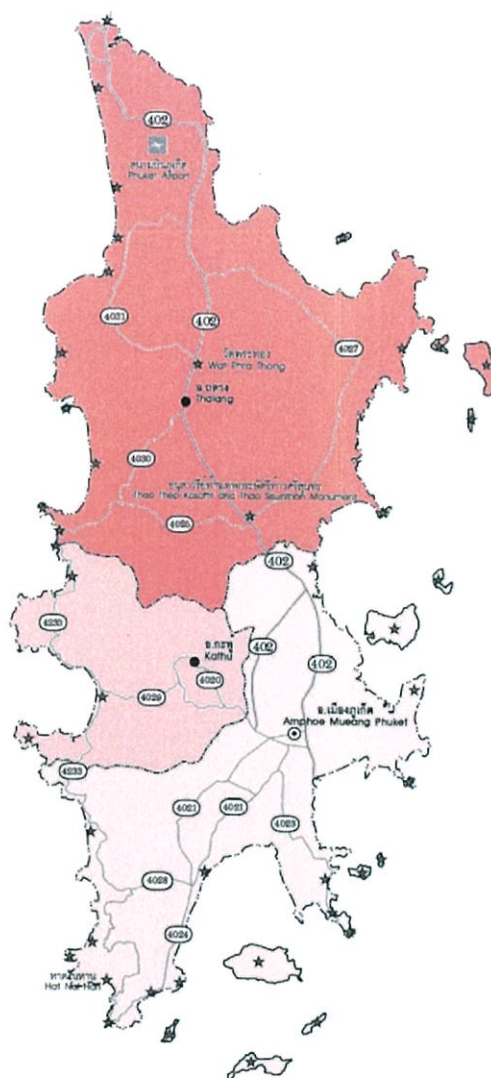
(6) ศาสนา

ชาวภูเก็ตนับถือศาสนาต่าง ๆ ดังนี้ ศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 67 อิสลามร้อยละ 30 คริสต์และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 3

ตารางที่ 6.1 แสดงศาสนิกชนในศาสนาต่าง ๆ ในจังหวัดภูเก็ต

ปี	ศาสนิกชน(คน)			
	พุทธ	คริสต์	อิสลาม	อื่น ๆ
2549	203,356	2,936	80,251	959
2550	198,971	3,628	82,031	1,391
2551	230,874	4,809	87,981	1,153

6.2.2 การพิจารณาและกำหนดที่ตั้งในระดับอำเภอ

ภาพที่ 6.2 แสดงตำแหน่งอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดภูเก็

จังหวัดภูเก็ตแบ่งการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ โดยประกอบด้วย

- (1) อำเภอถลาง
- (2) อำเภอเมืองภูเก็ต
- (3) อำเภอกะทู้

โดยที่ทุกอำเภอนั้นมีการกระจายตัวของประชากรมุสลิมอยู่ โดยที่มุสลิมในจังหวัดภูเก็ตมีการกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งเกาะภูเก็ตสังเกตได้จากตำแหน่งที่ตั้งมัสยิดที่เกิดขึ้น ซึ่งโดยปกติแล้วชาวมุสลิมที่แยกย้ายกันอยู่ตามเขตและหมู่บ้านต่างๆ มักจะมีมัสยิดประจำชุมชนแต่ละชุมชน ซึ่งอำเภอที่มีความน่าสนใจที่จะนำมาพิจารณาจึงเป็นทั้ง 3 อำเภอในจังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 6.4 แสดงขนาดมัสยิดของชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต

6.2.2.1 อำเภอถลุง

พื้นที่ 252.0 ตร.กม. ประชากร 94,012 คน (พ.ศ. 2557)

ความหนาแน่น 373.06 คน/ตร.กม.

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอตะกั่วทุ่ง (จังหวัดพังงา)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวพังงา

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองภูเก็ตและอำเภอกะทู้

ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลอันดามัน

ข้อดีของอำเภอถลุงที่เหมาะสมแก่การเป็นที่ตั้งโครงการ

- (1) เป็นที่ตั้งของศูนย์กลางการคมนาคม มีเส้นทางถนนจากจังหวัดพังงา มีถนนทางหลวงหมายเลข 402 ตัดกับ 4025 ไปยังอำเภออื่น ๆ ได้
- (2) เป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต ศูนย์กลางการคมนาคม
- (3) มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลุง
- (4) มีระบบสาธารณูปโภคในระดับที่ดี
- (5) เป็นที่ตั้งของคณะกรรมการกลางอิสลามภูเก็ต

ข้อเสียของอำเภอถลุงที่ไม่เหมาะสมเป็นที่ตั้งโครงการ

- (1) เป็นอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรต่ำ

6.2.2.2 อำเภอเมืองภูเก็ต

พื้นที่ 224.0 ตร.กม. ประชากร 231,196 คน (พ.ศ. 2557)

ความหนาแน่น 1,032.12 คน/ตร.กม.

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอถลุงและอำเภอกะทู้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวพังงา

ทิศใต้ ติดต่อกับทะเลอันดามัน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลอันดามัน

ข้อดีของอำเภอเมืองที่เหมาะสมแก่การเป็นที่ตั้งโครงการ

- (1) เป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการ ง่ายแก่การประสานงาน
- (2) มีความครบครันของระบบสาธารณูปโภคที่ดี
- (3) มีย่านเมืองเก่าภูเก็ตเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ข้อเสียของอำเภอเมืองที่ไม่เหมาะสมเป็นที่ตั้งโครงการ

- (1) มีความหนาแน่นของมุสลิมน้อยกว่าอำเภออื่น ๆ
- (2) มีความหนาแน่นของประชากรมาก มีพื้นที่หนาแน่น
- (3) เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของภูเก็ต อาจมีการจราจรติดขัด
- (4) พื้นที่ที่มีความหนาแน่นทำให้พื้นที่ในการก่อสร้างอาจไม่มีทัศนียภาพที่ส่งเสริมโครงการมากนัก
- (5) ไม่มีถนนเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดอื่น และระยะทางตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไกลจากสนามบินนานาชาติภูเก็ต
- (6) มีโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกับโครงการศูนย์กลางอิสลามอยู่แล้ว

6.3.3.3 อำเภอกะทู้

พื้นที่ 67.09 ตร.กม. ประชากร 53,156 คน (พ.ศ. 2557)

ความหนาแน่น 792.30 คน/ตร.กม.

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอถลาง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมืองภูเก็ต

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองภูเก็ต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลอันดามัน

ข้อดีของอำเภอกะทู้ที่เหมาะสมแก่การเป็นที่ตั้งโครงการ

- (1) มีประชากรมุสลิมอาศัยอยู่หนาแน่น สังกัดได้จากจำนวนมัสยิด
- (2) เป็นอำเภอที่ติดกับชายหา มีทัศนียภาพที่สวยงาม

ข้อเสียของอำเภอกะทู้ที่ไม่เหมาะสมเป็นที่ตั้งโครงการ

- (1) การคมนาคมในอำเภอค่อนข้างยากลำบากเนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา
- (2) ถึงแม้จะมีประชากรมุสลิมในอัตราส่วนที่มาก แต่จำนวนมัสยิดในอำเภอก็มี มากเช่นกัน
- (3) ความเจริญของเมือง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อยู่ในระดับพอใช้
- (4) แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวริมชายหาดไม่เหมาะสมกับการเป็นที่ตั้งโครงการ

โครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตเปรียบเสมือนศูนย์กลางร่วมของชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ตในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านประกอบศาสนกิจ ด้านวิชาการ ด้านสังคมและด้านธุรกิจ ที่มีจุดประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางของมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต การพิจารณาพื้นที่มุ่งเน้นเพื่อต้อนรับชาวมุสลิม การพิจารณาในระดับอำเภออาจมีความใกล้เคียงกันของพื้นที่ เนื่องจากชาวมุสลิมกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 6.2 แสดงการพิจารณาให้คะแนนอำเภอที่เหมาะสม

เกณฑ์การพิจารณา	อำเภอกลาง	อำเภอเมือง	อำเภอกะทู้
ความหนาแน่นของประชากรมุสลิม	3	2	3
การคมนาคม	3	3	1
ความเป็นศูนย์กลางของพื้นที่	2	3	1
ความสะดวกในการเข้าถึง	3	2	2
สภาพแวดล้อมโดยรอบ	3	3	2
ระบบสาธารณูปโภค	2	3	2
ความเหมาะสมด้านผังเมือง	2	2	2
รวม	20	18	13

3 หมายถึง ดี

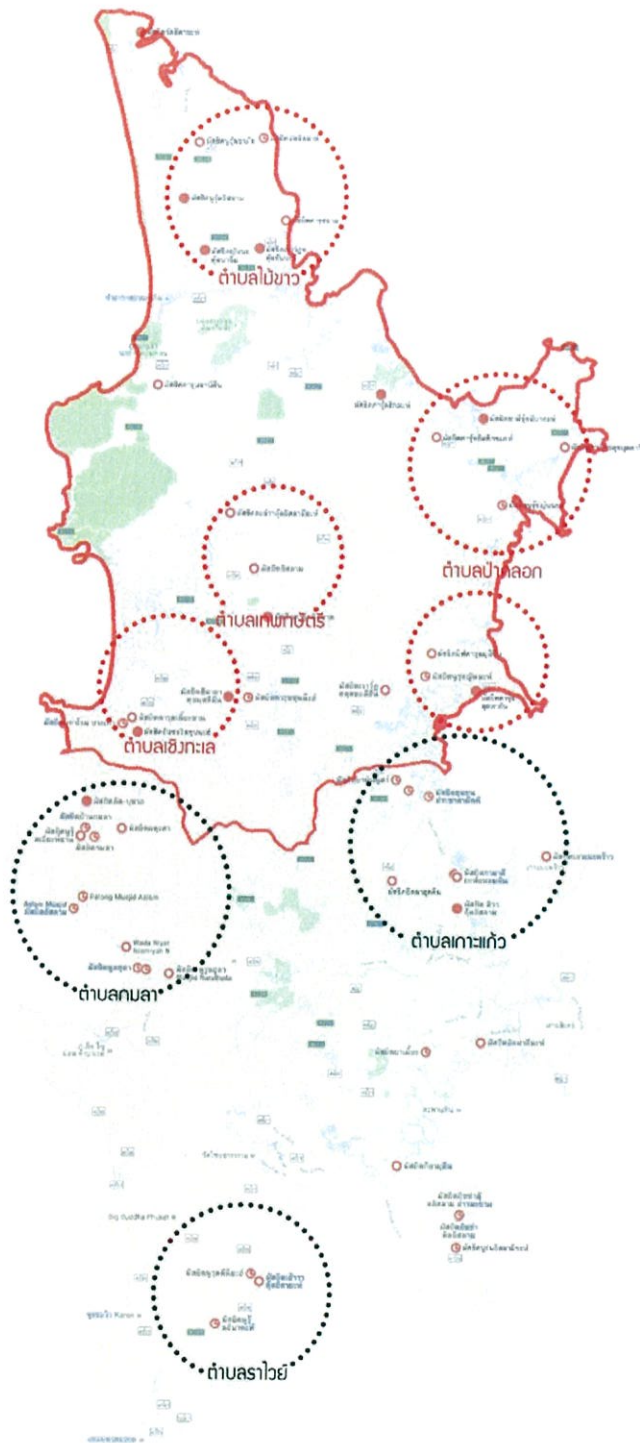
2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ไม่ดี

จากการพิจารณาอำเภอที่เหมาะสมเป็นที่ตั้งโครงการพบว่าอำเภอกลางเป็นอำเภอที่เหมาะสมที่สุดเป็นที่ตั้งโครงการมากที่สุด ถึงแม้เป็นอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด แต่เป็นพื้นที่ที่เป็นจุดตัดการคมนาคมของทั้งสองอำเภอ และเป็นที่ตั้งของสนามบินนานาชาติภูเก็ต และมีถนนเส้นทางไปยังอำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงาซึ่งมีมุสลิมเป็นจำนวนมาก มีระบบสาธารณูปโภคที่ครบครัน มีแหล่งท่องเที่ยวและภูมิทัศน์ที่ส่งเสริมต่อภาพลักษณ์โครงการ

6.2.3 การพิจารณาและกำหนดที่ตั้งในระดับย่าน

โครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมของชาวมุสลิมทั่วทั้งจังหวัดภูเก็ต การพิจารณาเลือกที่ตั้งจึงต้องมีความเหมาะสมที่มุสลิมจะสามารถเดินทางมายังโครงการได้อย่างสะดวก เนื่องจากตำบลที่มีมุสลิมอาศัยอยู่หนาแน่น ประกอบด้วยตำบลไม้ขาว ตำบลป่าคลอก ตำบลเชิงทะเล ตำบลเกาะแก้วและตำบลราไวย์

ภาพที่ 6.5 แสดงย่านของชุมชนชาวมุสลิมในจังหวัดภูเก็ต

6.2.4 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับที่ตั้ง

6.2.4.1 เกณฑ์ในการพิจารณาที่ตั้งที่มีความเหมาะสมกับโครงการ

(1) ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน

ที่ตั้งที่นำมาพิจารณาต้องเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการจัดตั้งโครงการ ไม่ผิดข้อกำหนดต่าง ๆ เช่น เทศบัญญัติผังเมืองรวมและกฎหมายต่าง ๆ

(2) ชุมชนมุสลิมใกล้เคียง

ที่ตั้งที่นำมาพิจารณาควรอยู่บริเวณชุมชนมุสลิมและเป็นบริเวณที่ชุมชนมุสลิมสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก

(3) สภาพแวดล้อมโดยรอบ

สภาพแวดล้อมโดยรอบที่ตั้งโครงการมีความสวยงามและไม่เป็นสถานที่ชองสุ่มหรือเป็นแหล่งอบายมุขที่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม

(4) ลักษณะทางกายภาพที่ดินและเจ้าของที่ดิน

ที่ดินมีขนาดและรูปทรงที่มีความเหมาะสมในการ ไม่มีสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นสิ่งปลูกสร้างที่รื้อถอนได้ง่าย มีราคาที่เหมาะสมและเจ้าของที่ดินควรเป็นของรัฐบาลหรือเอกชนที่มีเจ้าของน้อยราย สามารถซื้อขายได้ง่าย

(5) การคมนาคมและการเข้าถึงโครงการ

การคมนาคมเข้าถึงโครงการต้องมีความสะดวกและเป็นที่ตั้งที่มีการจราจรไม่คับคั่งและการเข้าถึงโครงการมีความชัดเจน ไม่ซับซ้อน

(6) ระบบสาธารณูปโภค

มีความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปาและสัญญาณโทรศัพท์

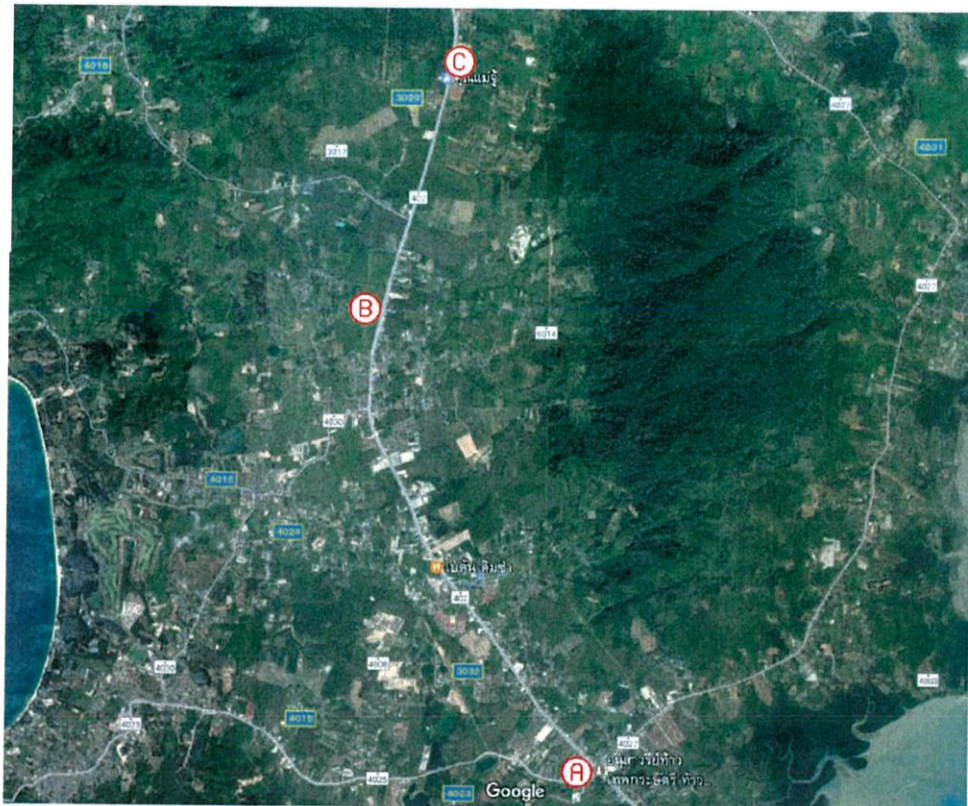
6.2.4.2 ที่ตั้งที่นำมาพิจารณา

ที่ตั้งที่นำมาพิจารณานั้นเป็นที่ตั้งที่อยู่บริเวณ ถนนทางหลวงหมายเลข 402 ได้แก่

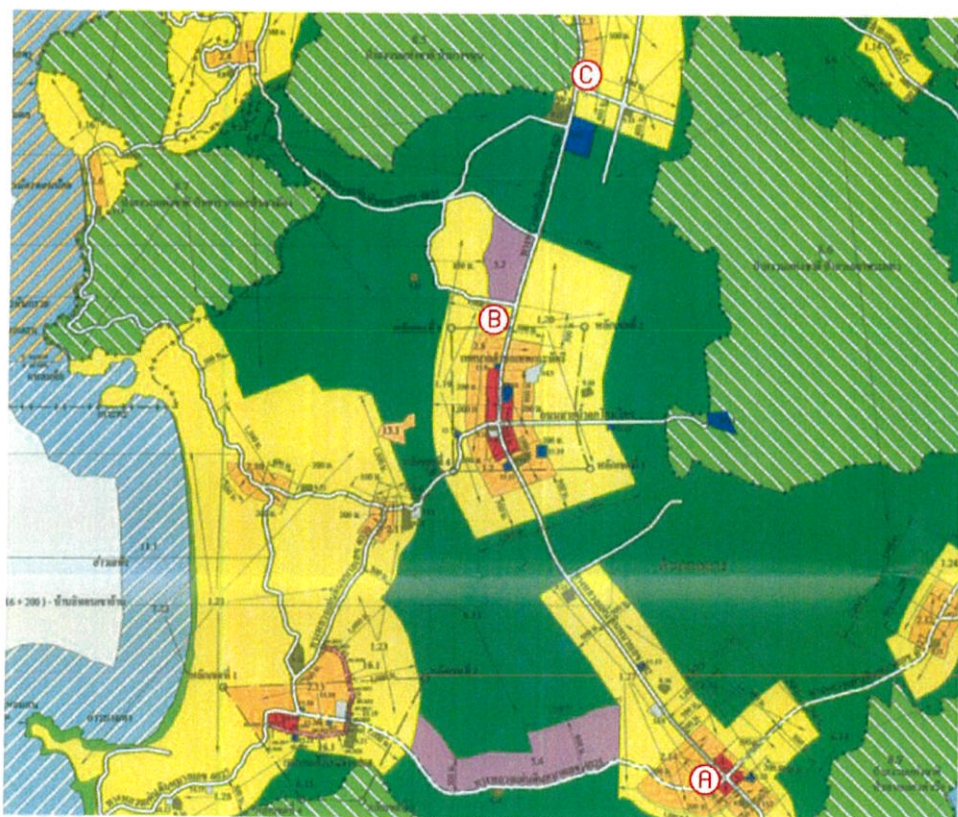
ที่ตั้ง A บริเวณวงเวียนท้าวเทพกระษัตรี – ศรีสุนทร ติดถนนเทพกระษัตรี ทางหลวงหมายเลข 402 ตัดกับถนนศรีสุนทร ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ที่ตั้ง B บริเวณถนนเทพกระษัตรี ทางหลวงหมายเลข 402 ตัดกับถนนพรุสมภาร-งานทิว ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ที่ตั้ง C บริเวณติดถนนเทพกระษัตรี ฝั่งมุ่งหน้าสู่อำเภอเมืองภูเก็ต ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 6.7 แสดงตำแหน่งที่ตั้งที่นำมาพิจารณา

ภาพที่ 6.8 แสดงตำแหน่งที่ตั้งที่นำมาพิจารณา

6.3 พิจารณาเปรียบเทียบทำเลที่ตั้ง

6.3.1 ที่ตั้ง A บริเวณวงเวียนห้าแยกเทพกระษัตรี – ศรีสุนทร ดัดถนนเทพกระษัตรี ทางหลวงหมายเลข 402 ตัดกับถนนศรีสุนทร ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 6.9 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง A

ตารางที่ 6.3 ตารางวิเคราะห์ที่ตั้ง A

หัวข้อ	รายละเอียด
ที่ตั้งโครงการ	บริเวณวงเวียนห้าแยกเทพกระษัตรี – ศรีสุนทร ดัดถนนเทพกระษัตรีและศรีสุนทร ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
ขนาดพื้นที่ตั้ง	20,485 ตารางเมตร
ราคาที่ดิน	บาท/ไร่
ขอบเขตของโครงการ	ทิศเหนือ ถนนเทพกระษัตรี(ทางหลวงหมายเลข 402) ทิศใต้ ถนนศรีสุนทร(ถนนทางหลวงหมายเลข4025) ทิศตะวันออก เลียบถนนศรีสุนทร ทิศตะวันตก บ้านพักอาศัยและที่ดินว่างเปล่า
ถนนด้านหน้าโครงการ	ถนนเทพกระษัตรี
ตรงข้ามโครงการ	เทศ กอล์ฟอีสต์เอ็กซ์เพลส,ร้านแผลงลอย,เซเว่นอีเลฟเว่น
การเข้าถึงโครงการ	รถยนต์ส่วนบุคคล,รถจักรยานยนต์,เดินเท้า

หัวข้อ	รายละเอียด
สถานที่ตั้งใกล้เคียง	Royal Gem Pavillion , พิพิธภัณฑ์แห่งชาติกลาง
ชุมชนมุสลิมใกล้เคียง	มัสยิดเรอวีฎอศุซซอลีฮีน 2 กิโลเมตร มัสยิดฮีตายาคุลมุสลีมิน 6.5 กิโลเมตร มัสยิดคารูตอติฮาด 4.5 กิโลเมตร
กรรมสิทธิ์ที่ดิน	เอกชนเจ้าของเดียว
ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน	พื้นที่เขตสีแดง ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและอยู่อาศัย หนาแน่นมาก
จุดแข็งที่ตั้ง	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้งเป็นจุดตัดของถนน 2 สายสามารถรองรับการเดินทางผู้ใช้โครงการจากส่วนอื่น ๆ ได้อย่างสะดวก - ที่ตั้งมีศักยภาพในการดึงดูดผู้ใช้โครงการ - ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมรอบที่ตั้งมีทัศนียภาพที่สวยงาม - มีระบบสาธารณูปโภคที่ครบครัน
จุดอ่อนที่ตั้ง	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้งมีราคาสูงเนื่องจากเป็นพื้นที่สีแดง ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและอยู่อาศัยหนาแน่นมาก - เนื่องจากเป็นพื้นที่ในเขตสีแดง จึงมีการจราจรหนาแน่นเนื่องจากถนนด้านหน้าโครงการเป็นถนนสายหลัก - เนื่องจากที่ตั้งอยู่บริเวณหัวมุมของถนน หากมีผู้ใช้โครงการในปริมาณมากอาจทำให้การจราจรเกิดความหนาแน่นมากขึ้นไปอีก - มีอาคารเดิมอยู่ในบริเวณที่ตั้ง

ทัศนียภาพบริเวณที่ตั้ง โครงการ

ภาพที่ 6.10 ทัศนียภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้ง โครงการ

ภาพที่ 6.11 ทักษณียภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.12 ทักษณียภาพบริเวณตรงข้ามที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.13 ทักษณียภาพบริเวณถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการ

6.3.2 ที่ตั้ง B บริเวณถนนเทพกระษัตรี ทางหลวงหมายเลข 402 ตัดกับถนนพรุสมภาร-งานทิว ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 6.14 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง B

ตารางที่ 6.4 ตารางวิเคราะห์ที่ตั้ง B

หัวข้อ	รายละเอียด
ที่ตั้งโครงการ	บริเวณถนนเทพกระษัตรี ทางหลวงหมายเลข 402 ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
ขนาดพื้นที่ตั้ง	16,956 ตารางเมตร
ราคาที่ดิน	บาท/ไร่
ขอบเขตของโครงการ	ทิศเหนือติดถนนถนนพรุสมภาร-หนึ่งทิว ทิศใต้ติดที่ดินว่างเปล่า ทิศตะวันออกติดถนนเทพกระษัตรี ทิศตะวันตกติดที่ดินว่างเปล่า
ถนนด้านหน้าโครงการ	ถนนเทพกระษัตรี
ตรงข้ามโครงการ	ปั้มน้ำมัน shell , ร้านอาหาร
การเข้าถึงโครงการ	รถยนต์ส่วนบุคคล,รถจักรยานยนต์,เดินเท้า
สถานที่ตั้งใกล้เคียง	มัสยิดพรุสมภาร
กรรมสิทธิ์ที่ดิน	เอกชนเจ้าของเดียว

หัวข้อ	รายละเอียด
ชุมชนมุสลิมใกล้เคียง	มัสยิดคารุลอามาน 2 กิโลเมตร มัสยิดพรุสมภาร 2.5 กิโลเมตร มัสยิดคารู้อติฮาด 5 กิโลเมตร
ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน	พื้นที่เขตสีเหลือง ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและอยู่อาศัย หนาแน่นน้อย
จุดแข็งที่ตั้ง	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้งเข้าถึงได้ง่าย ตอบสนองผู้ใช้โครงการในพื้นที่และผู้ใช้โครงการที่เดินทางมาจากที่อื่น - ที่ตั้งเป็นเส้นทางผ่านจากท่าอากาศยานนานาชาติ ภูเก็ตเข้าสู่ตัวเมือง ทำให้นักท่องเที่ยวมองเห็นได้ชัดเจน - ที่ตั้งโครงการอยู่ในแหล่งชุมชนตอบสนองผู้ใช้โครงการ - ที่ตั้งมีความสงบ เหมาะสมกับโครงการ - มีระบบสาธารณูปโภคที่ครบครัน - ลักษณะแปลงที่ดินสวยงาม มีพื้นที่เหมาะสมกับโครงการ - ที่ตั้งอยู่ในแหล่งที่ไม่มีแหล่งอบายมุขหรือสิ่งขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม
จุดอ่อนที่ตั้ง	- ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณที่ตั้ง

ทัศนียภาพบริเวณที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.15 ทัศนียภาพบริเวณด้านหน้าโครงการ

ภาพที่ 6.16 ทักษณียภาพบริเวณตรงข้ามโครงการ

ภาพที่ 6.17 ทักษณียภาพบริเวณถนนด้านหน้าโครงการ

ภาพที่ 6.18 ทักษณียภาพบริเวณถนนด้านหน้าโครงการ

6.3.1 ที่ตั้ง C ตัดถนนเทพกระษัตรี ฟุ้งมุงหน้าสู่อำเภอเมืองภูเก็ต ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 6.19 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง C

ตารางที่ 6.5 ตารางวิเคราะห์ที่ตั้ง C

หัวข้อ	รายละเอียด
ที่ตั้งโครงการ	ที่ตั้ง C ตัดถนนเทพกระษัตรี ฟุ้งมุงหน้าสู่อำเภอเมืองภูเก็ต ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
ขนาดพื้นที่ตั้ง	15,600 ตารางเมตร
ราคาที่ดิน	บาท/ไร่
ขอบเขตของโครงการ	ทิศเหนือ ป่าม่น้ำมัน ทิศใต้ ที่ดินปลูกต้นยางพารา ทิศตะวันออก ที่ดินปลูกต้นยางพารา ทิศตะวันตก ถนนเทพกระษัตรี
ถนนด้านหน้าโครงการ	ถนนเทพกระษัตรี
ตรงข้ามโครงการ	สวนป่าบางขนุน
การเข้าถึงโครงการ	รถยนต์ส่วนบุคคล,รถจักรยานยนต์,เดินเท้า
สถานที่ตั้งใกล้เคียง	ท่าอากาศยานนานาชาติ จังหวัดภูเก็ต 8.5 กิโลเมตร โรงเรียนเมืองถลาง 1.3 กิโลเมตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรภูเก็ต 1 กิโลเมตร

หัวข้อ	รายละเอียด
ชุมชนมุสลิมใกล้เคียง	มัสยิดดารุ้ลฮิมะฮ์ 6 กิโลเมตร มัสยิดพรุสมภาร 6 กิโลเมตร มัสยิดนุรุลอับดาดียะฮ์ 7 กิโลเมตร มัสยิดบางม่าเหล่า 8 กิโลเมตร
กรรมสิทธิ์ที่ดิน	เอกชนเจ้าของเดี่ยว
ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน	พื้นที่เขตสีส้ม ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
จุดแข็งที่ตั้ง	- ที่ตั้งเป็นเส้นทางผ่านจากท่าอากาศยานนานาชาติ ภูเก็ตเข้าสู่ตัวเมือง ทำให้นักท่องเที่ยวมองเห็นได้ชัดเจน - ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมรอบที่ตั้งมีทัศนียภาพที่สวยงาม ไม่มีแหล่งอบายมุขหรือสิ่งขัดต่อหลักศาสนา - การจราจรบริเวณที่ตั้งโครงการไม่คับคั่ง - ไม่มีอาคารเดิมในที่ตั้ง โครงการทำให้ง่ายต่อการดำเนินการก่อสร้าง
จุดอ่อนที่ตั้ง	- บริเวณโดยรอบที่ตั้งโครงการ ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว - ที่ดินเป็นปายางพาราที่ค่อนข้างรก - ที่ตั้งอยู่ใกล้ปั้มน้ำมัน - อยู่ห่างไกลจากชุมชนมุสลิม

ทัศนียภาพบริเวณที่ตั้งโครงการ

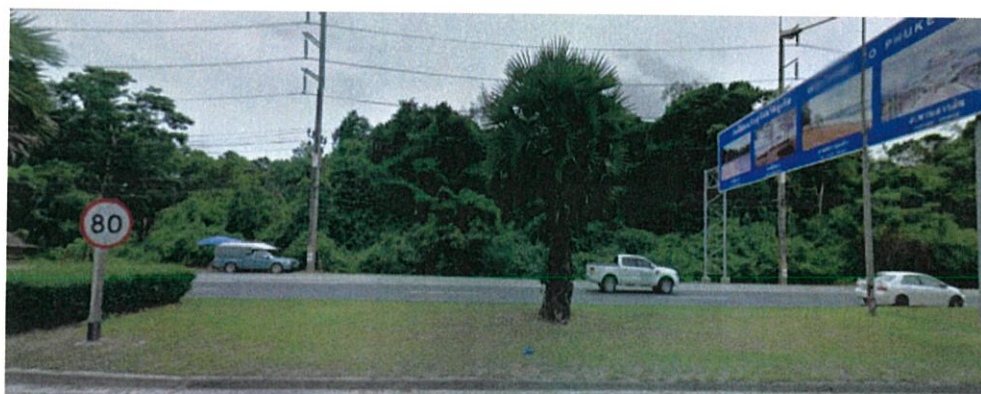
ภาพที่ 6.20 ทัศนียภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.21 ทักษณียภาพบริเวณถนนด้านหน้าที่ตั้ง โครงการ

ภาพที่ 6.22 ทักษณียภาพบริเวณถนนด้านหน้าที่ตั้ง โครงการ

ภาพที่ 6.23 ทักษณียภาพบริเวณตรงข้ามที่ตั้งโครงการ

6.3.4 วิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการ

ตารางที่ 6.6 ตารางการให้คะแนนการเลือกที่ตั้งของโครงการ

ข้อพิจารณา		ที่ตั้งโครงการ					
ข้อกำหนดในการเลือก	ค่าน้ำหนัก	A		B		C	
การเชื่อมโยงกับผู้ใช้	3	2	6	3	9	1	3
มุมมองจากภายนอก	3	3	9	3	9	2	6
สภาพแวดล้อมที่ตั้ง	3	1	3	3	9	1	3
การเข้าถึงที่ตั้ง	3	3	9	2	6	1	3
การจราจร	3	1	3	3	9	2	6
การได้มาซึ่งที่ดิน	2	1	2	3	6	2	4
สาธารณูปโภค	2	3	6	2	4	2	4
ค่าประเมินรวมทั้งหมด		38		52		29	

3 หมายถึง ดี

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ไม่ดี

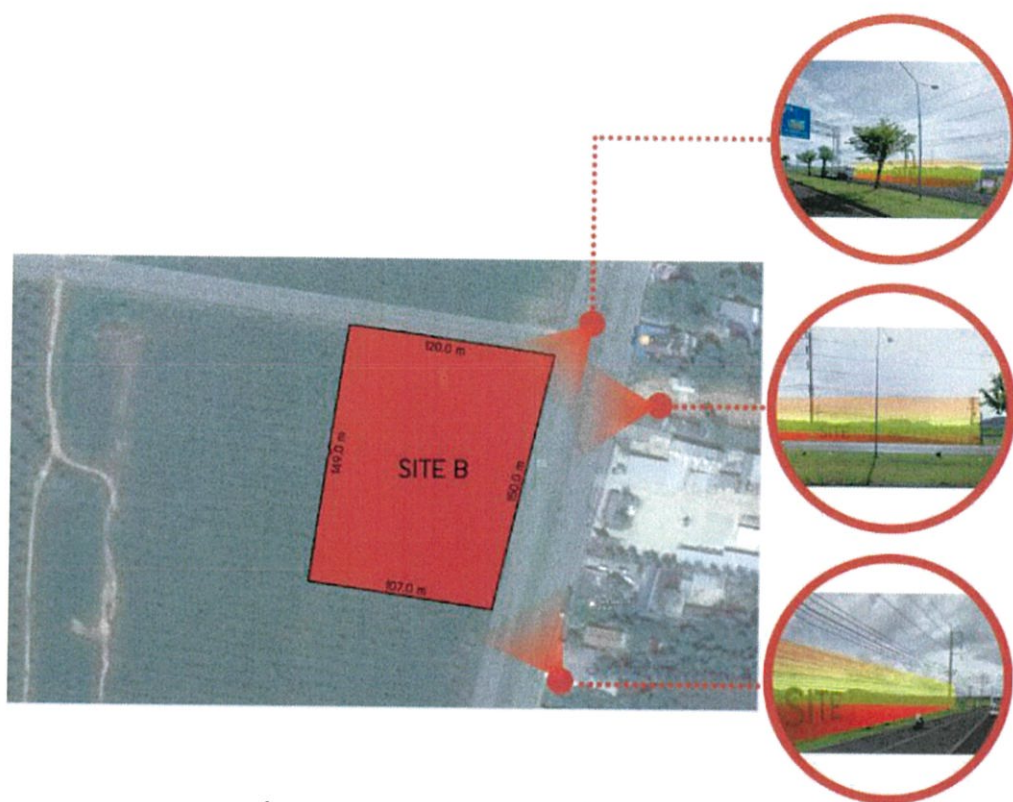
จากตารางแสดงค่าน้ำหนักคะแนนที่ตั้งของโครงการ สามารถสรุปได้ว่า ที่ตั้ง B เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งโครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต โดยมีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

- (1) ที่ตั้งโครงการอยู่ในพื้นที่ที่ชุมชนมุสลิมจากทั่วทั้งจังหวัดภูเก็ตสามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างสะดวก อยู่ในตำแหน่งที่เข้าถึงง่ายทำให้นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใช้โครงการได้
- (2) ที่ตั้งโครงการเป็นเส้นทางผ่านจากท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต เข้าสู่ตัวเมืองภูเก็ตทำให้นักท่องเที่ยวที่เป็นมุสลิมสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน
- (3) ที่ตั้งโครงการมีสภาพแวดล้อมที่สวยงามและสงบ ส่งเสริมภาพลักษณ์โครงการ ไม่มีสิ่งอบายมุขหรือสิ่งขัดต่อหลักการทางศาสนาอิสลาม
- (4) การจราจรบริเวณที่ตั้งโครงการ ไม่หนาแน่น สามารถรองรับผู้ใช้โครงการที่มีจำนวนมากโดยไม่ทำให้เกิดปัญหาการจราจร

6.4 วิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

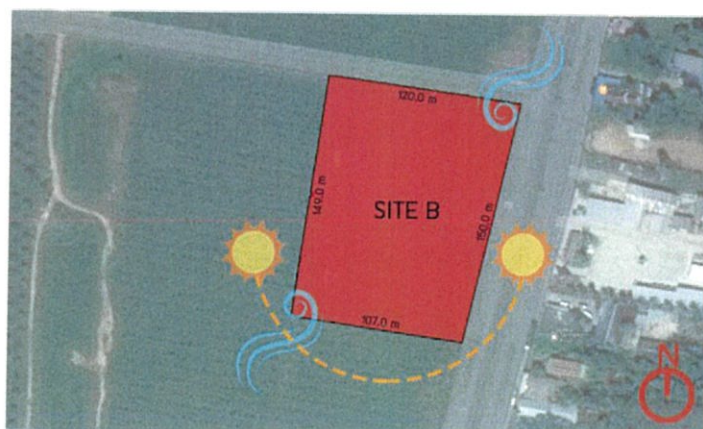
จากการพิจารณาและวิเคราะห์ที่ตั้งได้ผลสรุปว่าที่ตั้งของศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต ตั้งอยู่บนที่ตั้ง B บริเวณถนนเทพกระษัตรี ทางหลวงหมายเลข 402 ตัดกับถนนพรุสมภาร-งานทวิ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ดังนั้นหลังจากการสรุปที่ตั้งโครงการจึงทำการศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการเพิ่มเติมในด้านต่างๆดังนี้

6.4.1 ฟังบริเวณที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.24 แสดงทัศนียภาพรอบที่ตั้งโครงการ

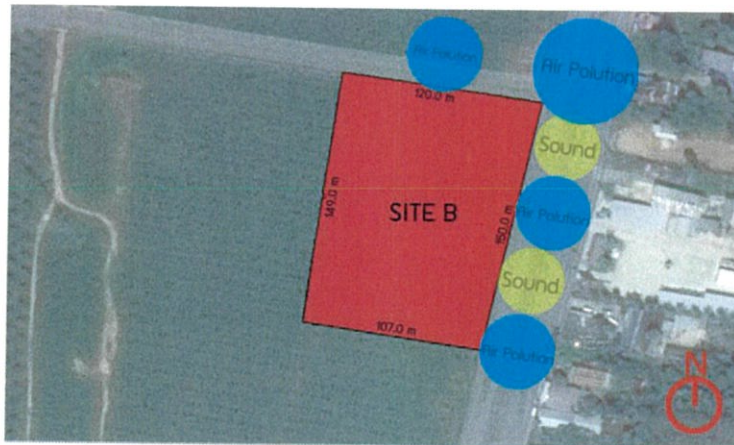
6.4.2 อิทธิพลของธรรมชาติและทิศทางแดด ลม ฝน

ภาพที่ 6.25 แสดงอิทธิพลของธรรมชาติที่มีผลต่อโครงการ

- (1) ดวงอาทิตย์เคลื่อนจากทิศตะวันออก – ทิศตะวันตก เหมาะที่จะกำหนดคว ส่วนบริการ สาธารณะและพื้นที่จอดรถไว้บริเวณทิศใต้และทิศตะวันตกของโครงการ
- (2) ด้านทิศตะวันออกติดกับถนนทางหลวงหมายเลข 402 ซึ่งเป็นถนนสายหลักของจังหวัดภูเก็ต ด้านหน้าโครงการมีป้ายรถประจำทางเหมาะที่จะเป็นที่ตั้งของส่วนอเนกประสงค์ หรือส่วนการศึกษาไว้ด้านหน้าเพื่อความสะดวกและเพื่อดึงดูดผู้ใช้งานเข้าสู่โครงการ
- (3) ทิศทางลมสามารถพัดได้อย่างสะดวกเนื่องจากไม่มีอาคารสูงบดบังอยู่บริเวณนั้นเลย
- (4) จากการวิเคราะห์ ด้านหน้าของอาคารคือด้านทิศตะวันออกอาคารอาจถูกกำหนดให้วางโดยล้อมพื้นที่ส่วนกลางเป็นตัว L หรือ C เพื่อบดบังแสงแดดให้พื้นที่ส่วนกลาง
- (5) ศาสนาอิสลามมีบทบัญญัติที่การปฏิบัติศาสนกิจจะต้องหันหน้าไปยังเมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ในจังหวัดภูเก็ตนั้นตรงกับทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งมีความเหมาะสมกับการกำหนดที่ตั้งโครงการ

6.4.3 มลพิษทางเสียงและอากาศ

ภาพที่ 6.26 แสดงมลพิษทางเสียงและอากาศที่มีผลต่อโครงการ

- (1) พื้นที่โดยรอบโครงการเป็นพื้นที่เปิดโล่ง ด้านตรงข้ามมีอาคารพาณิชย์ อาจมีเสียงรบกวนและมลภาวะเล็กน้อยจากถนนทั้งสองด้านของโครงการ
- (2) ทิศใต้และทิศตะวันตกของที่ตั้งโครงการเหมาะสำหรับพื้นที่ใช้สอยที่ต้องการความเป็นส่วนตัวและปราศจากสิ่งรบกวน

6.4.4 ตำแหน่งทางเข้าหลักและรอง

ภาพที่ 6.27 แสดงตำแหน่งทางเข้าหลักและรองของโครงการ

- (1) ที่ตั้งของโครงการมีถนน 2 เส้นตัดผ่านคือ 402 ซึ่งอยู่ด้านหน้าของโครงการสะดวกต่อผู้ที่สัญจรมายังโครงการ สามารถเดินทางมาจากสนามบินนานาชาติภูเก็ตและจากอำเภอเมืองและถนนพหลโยธิน - หนึ่งทวิซึ่งเป็นถนนที่เป็นเส้นทางเชื่อมต่อยังชุมชนมุสลิมมัสยิดพหลโยธิน
- (2) ด้านทิศใต้และทิศตะวันตกของโครงการอาจถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ส่วนบริการเส้นทางเข้าที่ 2 จึงมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเส้นทางบริการสำหรับเจ้าหน้าที่ภายในโครงการหรือการบริการอื่น ๆ

6.4.5 ทัศนียภาพโดยรอบและมุมมองสู่โครงการ

ภาพที่ 6.28 แสดงทัศนียภาพโดยรอบและมุมมองสู่โครงการ

- (1) ทัศนียภาพด้านทิศใต้และทิศตะวันตกของโครงการมีความสวยงาม แต่เป็นทิศที่มีแสงแดดแรง จึงใช้การออกแบบที่ใช้ประโยชน์จากแสงแดดเข้ามาทำให้เกิดความสวยงาม
- (2) การเปิดมุมมองของโครงการ สามารถมองเห็นได้จากถนนทางหลวงหมายเลข 402 จากทั้งขาเข้าและขาออกอย่างชัดเจนโดยไม่มีอาคารหลังอื่นมาบดบัง

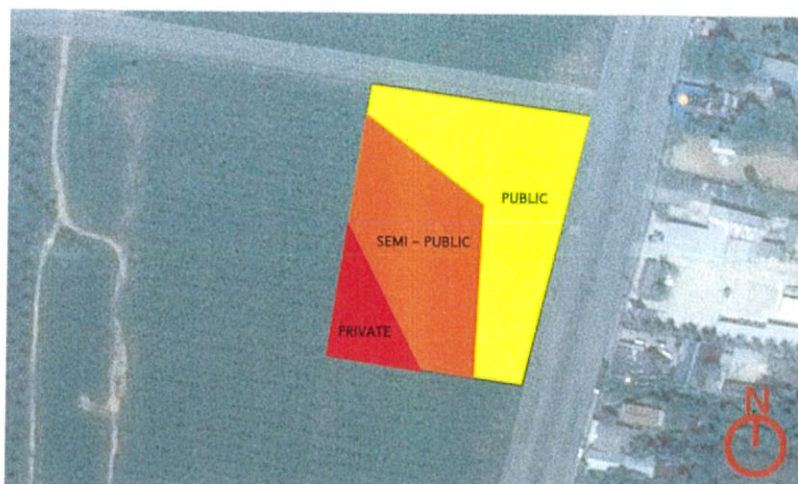
6.4.6 กฎหมายที่มีผลต่อที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.29 ระยะเวลาที่มีผลต่อที่ตั้งโครงการ

- (1) เนื่องจากโครงการศูนย์กลางอิสลามเป็นอาคารขนาดใหญ่พิเศษดังนั้นต้องมีที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุมอย่างน้อย 6 เมตร
- (2) พื้นที่ตั้งโครงการอยู่หัวมุมถนนตัดทางร่วมทางแยกดังนั้นทางเข้าของโครงการต้องห่างจากทางร่วมทางแยกอย่างน้อย 20 เมตร
- (3) ความสูงอาคารไม่เกิน 23 เมตร

6.4.7 การจัดการพื้นที่ภายในโครงการ

จากการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการมาสู่การจัดการพื้นที่ภายในโครงการ โดยกำหนดให้ส่วน PUBLIC อยู่บริเวณด้านหน้าโครงการเนื่องจากเป็นส่วนที่เป็นพื้นที่สาธารณะและภูมิทัศน์ที่เชื่อมต่อกับถนนด้านหน้าโครงการ สามารถเข้าถึงได้ง่าย อยู่บริเวณทิศเหนือสามารถใช้ประโยชน์จากร่มเงาของอาคารอื่นได้ ส่วน

SEMI - PUBLIC อยู่บริเวณถัดจากส่วน PUBLIC เนื่องจากเป็นส่วนที่ต้องการความสงบในการประกอบพิธีทางศาสนาจึงเลี่ยงจากบริเวณถนนด้านหน้าโครงการที่อาจมีสิ่งรบกวนแต่ยังต้องการเชื่อมต่อกับพื้นที่สาธารณะอยู่ จึงตั้งอยู่บริเวณถัดจากส่วน PUBLIC และเชื่อมต่อกับด้านหลังโครงการทางทิศใต้ที่เป็นทัศนียภาพของป่าต้นยางเพื่อเพิ่มความสงบกับพื้นที่ใช้สอย

PRIVATE อยู่บริเวณด้านในสุดของที่ตั้งโครงการเป็นพื้นที่ตั้งของส่วนสำนักงานคณะกรรมการอิสลาม จังหวัดภูเก็ต เนื่องจากเป็นส่วนที่ต้องการความเป็นส่วนตัว

บทที่ 7

การศึกษางานระบบประกอบอาคาร

ในการศึกษาข้อมูลภายในบทที่ 7 นี้ จะประกอบด้วยข้อมูลของงานระบบและการเลือกใช้งานระบบประเภทต่าง ๆ และกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการออกแบบโครงการ โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยดังนี้

- ระบบโครงสร้าง
- ระบบแสงสว่างภายในอาคาร
- ระบบไฟฟ้า
- ระบบเสียงภายในอาคาร
- ระบบปรับอากาศ
- ระบบสุขาภิบาล
- ระบบป้องกันอัคคีภัย
- ระบบสื่อสาร
- ระบบรักษาความปลอดภัย

7.1 ระบบวิศวกรรมโครงสร้าง

ระบบโครงสร้างเป็นสิ่งสำคัญในการตอบสนองงานออกแบบ การเลือกใช้ระบบโครงสร้างต้องคำนึงถึงความต้องการขององค์ประกอบอาคารในแต่ละส่วน ซึ่งมีลักษณะการใช้งานแตกต่างกัน ดังนั้นต้องศึกษาสภาพโครงสร้างที่เหมาะสมกับองค์ประกอบในแต่ละส่วน โดยไม่ขัดกับสภาพทั่วไป และคุณสมบัติของโครงสร้างอาคารแต่ละชนิดด้วยซึ่งพิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

- ความเหมาะสมต่อพื้นที่ใช้สอยอาคาร
- ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
- ความแข็งแรงทนทาน
- ความสวยงามทางสถาปัตยกรรม
- ความประหยัดของโครงสร้าง
- การขนส่งและบำรุงรักษา

เมื่อพิจารณาพื้นที่ใช้งานภายในโครงการนั้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคืออาคารส่วนการศึกษา ส่วนมัชยิตและส่วนห้องจัดเลี้ยง ที่จะมีการเลือกใช้โครงสร้างที่แตกต่างกันดังนี้

7.1.1 อาคารส่วนการศึกษาโครงสร้างระบบเสา – คาน เป็นระบบที่เป็นที่นิยมและเหมาะสมสำหรับอาคารในประเทศไทย สำหรับความกว้างของ Span ที่เหมาะสมนั้นอยู่ในช่วง 6.00 – 8.00 เมตรและเลือกใช้ระบบพื้น post tension เนื่องจากอาคารมีข้อกำหนดเรื่องความสูงของอาคารไม่เกิน 23 เมตร โครงสร้างผนังเลือกใช้ระบบที่มีความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศในจังหวัดภูเก็ต

- ผนังก่ออิฐฉาบปูนเลือกใช้กับผนังในส่วนที่ต้องการปิดทึบหรือผนังภายนอกอาคารหรือในทิศทางที่แสงแดดส่องเข้าสู่อาคาร
- ผนังกระจก เลือกใช้กับทิศทางที่ต้องการเปิดรับแสงสว่างเข้าสู่ภายในอาคาร ในทิศทางที่แสงแดดไม่แรงมากนัก
- ผนังเบา เลือกใช้กับพื้นที่ที่ไม่ต้องการสร้างภาระให้กับโครงสร้างมากนัก

ระบบโครงสร้างหลังคาที่เลือกใช้ เป็นโครงสร้างเหล็กเนื่องจากก่อสร้างง่าย มีน้ำหนักเบาและติดตั้งฉนวนกันความร้อนบนหลังคา

7.1.2 อาคารส่วนมัชยิต เลือกใช้โครงสร้างพิเศษที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของศาสนาอิสลาม เช่น ARCH – VAULT โครงสร้างเปลือกบาง โดม หรือการเลือกใช้ระบบโมดูลาร์ซึ่งเป็นจุดเด่นของศิลปกรรมอิสลาม

7.1.3 ส่วนห้องจัดเลี้ยง หรือพื้นที่ที่ต้องการเปิดโล่ง เพื่อประโยชน์ใช้สอยขององค์ประกอบของโครงการบางส่วน สามารถจะเลือกใช้ได้หลายอย่างแต่โครงสร้างที่เหมาะสม คือ ระบบโครงสร้างพาดช่วงกว้าง (Wide Span Structure) เนื่องจากการจัดพื้นที่ต้องการพื้นที่กว้าง และไม่มีเสามาขวางการกิจกรรมโดยสามารถพิจารณาได้หลายรูปแบบได้แก่ โครงถัก (Truss) และสเปซเฟรม (Space Frame)

7.2 ระบบแสงสว่างภายในอาคาร

การให้แสงสว่างโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ชนิด

- แสงตามธรรมชาติ มีคุณสมบัติก่อให้เกิดบรรยากาศ ตามธรรมชาติและมีชีวิตจิตใจ แต่ไม่สามารถควบคุมความสว่างได้
- แสงประดิษฐ์ เป็นแสงที่มีประโยชน์มากในปัจจุบัน คุณสมบัติที่ดีคือสามารถ ควบคุมการส่องสว่างให้เปลี่ยนหรือแต่งบรรยากาศตามความต้องการและด้วยความก้าวหน้าของเทคนิคปัจจุบันแสงประดิษฐ์จึงมีหลายชนิด ให้เลือกใช้ตามความเหมาะสมของงาน

เนื่องจากโครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตเป็นอาคารที่มีพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางศาสนาซึ่งแสงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการออกแบบมากและภายในโครงการประกอบด้วยพื้นที่ที่หลากหลายการเลือกใช้ระบบแสงสว่างจึงมีความแตกต่างกันออกไปตามพื้นที่ใช้สอย

7.2.1 อาคารส่วนการศึกษา

เนื่องจากภายในอาคารมีพื้นที่การใช้งานที่หลากหลาย แต่โดยรวมแล้วเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การทำงาน ล้วนเป็นพื้นที่ที่ต้องการแสงสว่างที่เพียงพอต่อการใช้งานทั้งสิ้น จึงเลือกใช้แสงประดิษฐ์ร่วมกับการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ ในการออกแบบพื้นที่ใช้งานอาคารส่วนการศึกษามีดังนี้

ห้องสมุดและสำนักงานเลือกใช้แสงตามธรรมชาติและแสงประดิษฐ์เพื่อบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ การประหยัดพลังงานเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้

ห้องบรรยายและนิทรรศการเป็นพื้นที่ที่ต้องการการควบคุมแสงเพื่อการจัดแสดงหรือการจัดฉายสไลด์จึงเลือกใช้แสงประดิษฐ์เพื่อควบคุมที่ง่ายและมีผลต่อการแสดง

7.1.2 อาคารส่วนมัชยิด

แสงมีผลต่อการออกแบบอาคารทางศาสนา การออกแบบแสงสว่างภายในส่วนมัชยิดจะเน้นการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้เพื่อบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ การประหยัดพลังงานและในศาสนาอิสลามการปฏิบัติศาสนกิจ นั้นเกี่ยวข้องกับการขึ้นและตกของพระอาทิตย์จึงเน้นเรื่องของการรับรู้ธรรมชาติเข้ามาใช้ในส่วนมัชยิดผสมกับแสงประดิษฐ์ ในส่วนที่มีความจำเป็นต้องการแสงสว่าง เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำละหมาด

7.1.3 ส่วนห้องจัดเลี้ยง เป็นพื้นที่ที่ต้องการการควบคุมแสงเพื่อการจัดแสดงหรือการจัดฉาย สไลด์จึงเลือกใช้แสงประดิษฐ์เพื่อควบคุมที่ง่ายและมีผลต่อการแสดง

7.1.4 ตำแหน่งดวงไฟ

โดยทั่วไปการกำหนดตำแหน่งของดวงไฟต่าง ๆ จะต้องเป็นไปตามเนื้อเรื่องของบรรยากาศที่ต้องการจึงไม่อาจกำหนดตำแหน่งที่แน่นอนของดวงไฟได้ ในการออกแบบจึงต้องกำหนดบริเวณสำหรับติดตั้งดวงไฟครอบคลุมเนื้อที่ในการแสดงมากที่สุด ซึ่งสามารถโยกย้ายและให้แสงได้ตามที่ต้องการ

การกำหนดตำแหน่งสำหรับติดตั้งดวงไฟ จะต้องคำนึงถึงมุมที่แสงจะวาดหรือครอบคลุมไปถึงและเนื้อที่ที่ใช้แสดง รวมทั้งต้องคำนึงถึงมุมของแสงที่ตำกระทบด้วยว่าจะทำให้เกิดลักษณะเช่นไร ถ้าแสงไฟที่ส่องมายังการแสดงทำมุมกับแนวสายตามากกว่า 45 องศา มักจะทำให้เกิดเงาขึ้นรบกวนตาของนักแสดงหรือทำให้เกิดภาพที่กระด้างไม่นิ่มนวล

ตำแหน่งที่ต้องเตรียมไว้สำหรับการติดตั้งดวงไฟสองส่วนใหญ่ๆ คือ ในส่วนเพดาน และส่วนผนังแต่อาจมีการให้แสงจากส่วนอื่น ๆ เช่น จากหลังฉาก จากพื้นเวที เป็นต้น

7.3 ระบบไฟฟ้า

ก่อนจะทำการเลือกระบบไฟฟ้าและออกแบบผู้ออกแบบจำเป็นต้องทราบปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในอาคารเสียก่อนโดยคำนึงจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดในอาคารที่จำเป็นต้องใช้กระแสไฟฟ้าหาความต้องการทางไฟฟ้า (Demand Load) ว่าเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อที่จะเลือกใช้หม้อแปลงที่มีขนาดเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของส่วนต่าง ๆ ในโครงการ ระบบไฟฟ้าภายในโครงการมีประเภทต่าง ๆ ดังนี้

7.3.1 ไฟฟ้าแรงสูง

ไฟฟ้าในโครงการได้จากสายประธานของการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งเดินสายไฟตามแนวถนนหน้าโครงการ เป็นไฟฟ้าแรงสูงกำลัง 12 KV เข้าสู่อาคารโดยใช้สายเคเบิลร้อยท่อ RIGID STEEL CONDUCT ฝังในดินแล้วเดินสายต่อเข้าไปในห้อง HIGE VOLTAGE TRANSFORMER ซึ่งอยู่ใกล้ห้องเครื่องปรับอากาศของโครงการ โดยแยก TRANSFORMER ออกเป็น 2 ตัว ตัวหนึ่งใช้กับระบบปรับอากาศของโครงการ ส่วนอีกตัวใช้กับระบบไฟฟ้ากำลังและไฟฟ้าแสงสว่างในอาคาร ซึ่ง TRANSFORMER จะแปลงกำลังไฟฟ้าออกจากกำลังสูงเป็นกำลังต่ำ

สำหรับการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับเครื่องคอนเดนเซอร์บี้ม และหอผึ่งน้ำของระบบปรับอากาศ ขนาดของกำลังไฟฟ้าระบบ 3 เฟส 4 สาย 50 รอบ/วินาที โดยการติดตั้งสายเคเบิลจากระบบสายส่งของการไฟฟ้านครหลวง ในท่อโลหะฝังดินเข้าไปยังห้องติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าขนาด 1,600 KVA เพื่อทำการลดขนาดของแรงเคลื่อนไฟฟ้าให้มีขนาด 380/210 V จากนั้นจึงจะสามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าสู่แผงจ่ายไฟฟ้าแรงเคลื่อนต่ำ แผงจ่ายกระแสไฟฟ้าแรงเคลื่อนสูง และอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่น ๆ ตามลำดับ สำหรับหม้อแปลงไฟฟ้าที่นิยมใช้กัน เป็นหม้อแปลงไฟฟ้าชนิดที่ใช้ระบบการระบายความร้อนด้วยอากาศ (Castresin dry – type) เพราะไม่เปลืองเนื้อที่ในการติดตั้งและสามารถบำรุงรักษาได้ง่าย

- 220V เฟส 3 สาย (ไฟฟ้าแสงสว่างในอาคาร)
- 340 V เฟส 4สาย (ไฟฟ้ากำลัง)

ส่วนนี้จะเป็นส่วนที่เกิดความร้อนและอันตราย จึงควรจะจัดวางที่ตั้งให้เป็นสัดส่วนเพื่อความปลอดภัย TRANSFORMER UNITS นี้แบ่งออกเป็น 2 UNIT คือ

- UNIT ของอาคารส่วนการศึกษา
- UNIT ของอาคารมัสยิด

7.3.2 ไฟฟ้าฉุกเฉิน

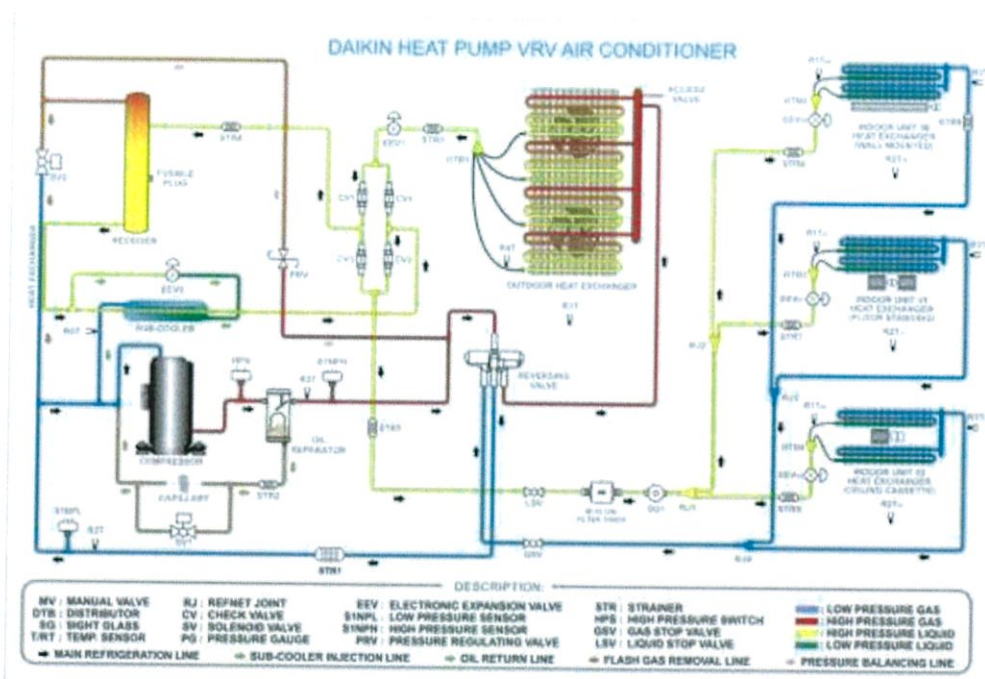
- เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากลาง (Generator Set) จะจ่ายไฟฟ้าไปยังส่วนกิจกรรมที่มี ผู้ใช้มาก และมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินกิจกรรมต่อไปโดยไม่ขาดตอน คือ ส่วนจัดแสดงต่าง ๆ และส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ส่วนรักษาความปลอดภัย เป็นต้น
- เครื่องกำเนิดแสงสว่างฉุกเฉิน (Emergency Lighting) จะเป็นเครื่องให้แสงสว่างเป็นจุด เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ระบบไฟฟ้าขัดข้อง

7.4 ระบบปรับอากาศ

โครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต มีอาคารที่มีการใช้งานแตกต่างกัน 3 หลังซึ่งอาคารแต่ละหลังเป็นอาคารสาธารณะ ผู้ออกแบบควรต้องพิจารณา ถึงระบบการปรับอากาศให้เหมาะสมกับอาคารนั้น รวมไปถึงการระบายอากาศที่ถ่ายเท แบ่งได้เป็น 2 วิธี

- การปรับอากาศด้วยธรรมชาติ เป็นการออกแบบช่องเปิดให้อากาศสามารถถ่ายเทได้
- การปรับอากาศด้วยเครื่องกล ภายในโครงการเลือกใช้ระบบ VRV เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนการใช้งานได้อย่างอิสระ สามารถเดินท่อแอร์ได้ไกลขึ้น

7.3.1 ระบบ VRV (Variable Refrigerant Volume) หรือ ระบบ VRF (Variable Refrigerant Flow) เป็นระบบเครื่องปรับอากาศที่ลักษณะการทำงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณสารทำความเย็นตามภาระ โหลดของการทำความเย็นและจำนวนตัวเครื่องภายในที่ทำการติดตั้ง เป็นระบบเครื่องปรับอากาศในเชิงพาณิชย์ที่เหมาะสมในลักษณะการติดตั้งที่จำกัดด้วยพื้นที่ติดตั้งคอยล์ร้อน (Outdoor unit) เนื่องจากคอยล์ 1 ตัว สามารถติดตั้งคอยล์เย็น (Indoor Unit) ได้หลายตัวและหลายชั้น ซึ่งคอยล์เย็นจะแยกการทำงานโดยอิสระ จึงสามารถควบคุมอุณหภูมิได้แม่นยำ

ภาพที่ 7.1 แสดงการทำงานของระบบ VRV

ลักษณะการทำงานของตัวเครื่องภายนอก (Outdoor unit) จะทำงานในลักษณะการเปลี่ยนแปลงปริมาณการไหลของสารทำความเย็นในระบบ ตาม โหลด ของตัวเครื่องภายใน (Indoor unit) โดยตัวเครื่องภายนอกจะถูกออกแบบให้มีคอมเพรสเซอร์อย่างน้อย 2 ตัวขึ้นไป ซึ่งการทำงานของคอมเพรสเซอร์จะถูกออกแบบให้ทำงานลักษณะสลับการทำงานแล้วส่งสารทำความเย็นไปตามท่อของเหลว (Liquid side) ไปยังตัวเครื่องภายใน ซึ่งตัวเครื่องภายในก็จะมีตัวควบคุมปริมาณของสารทำความเย็น (PMV Valve) เป็นตัวจ่ายสารทำความเย็นตามภาระ โหลดการทำงาน และตัวคอมเพรสเซอร์จะทำงานเต็มที่เมื่อมีการเปิดใช้ จำนวนตัวเครื่องภายในมากขึ้น

7.5 ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลและบำบัดน้ำเสียเป็นระบบที่ใช้กันโดยทั่วไปแต่มีข้อควรระวังเกี่ยวกับเวรียงและการต้านสะเทือนที่อาจรบกวนพื้นที่ที่ต้องการความสงบ

การวางตำแหน่งห้องท่อระบบ เช่น Pump น้ำ ระบบสูบน้ำทิ้ง ควรป้องกันโดยการแยกโครงสร้างอาคารต่างหาก หรือวางบน Absorber ให้ห่างส่วนที่ต้องการพิเศษทาง Acoustic

7.5.1 ระบบน้ำประปา (The potable Water Supply System)

สำหรับโครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ตนี้ ใช้ระบบจ่ายน้ำประปาขึ้น (Up Feed Distribution System) เนื่องจากอาคารมีความสูงไม่สูงมากโดยมีเครื่องสูบน้ำอยู่ที่ชั้นล่างสูบน้ำจากถังเก็บน้ำขึ้นไปจ่ายที่หัวจ่าย

7.5.2 ระบบบำบัดน้ำเสีย

น้ำเสียภายในโครงการแบ่งได้ 2 ชนิดคือ

น้ำทิ้งคือน้ำที่ผ่านการใช้งานแล้วแต่ไม่ปะปนกับมูล สามารถทิ้งลงท่อระบายน้ำได้เลย

น้ำเสียคือน้ำที่ผ่านการใช้งานแล้ว ไม่สามารถทิ้งลงท่อระบายน้ำได้เลยต้องผ่านการบำบัดก่อน

โครงการเลือกใช้การบำบัดแบบถังสำเร็จรูปเพราะสามารถหาซื้อและติดตั้งได้ง่าย แต่ต้องคำนึงถึงขนาดและการใช้งานที่เหมาะสมกับโครงการ

7.6 ระบบป้องกันอัคคีภัย

เนื่องจากโครงการเป็นโครงการประเภทอาคารสาธารณะจึงต้องคำนึงถึงการป้องกันอัคคีภัย และการดับเพลิงเพื่อปกป้องชีวิต และทรัพย์สินของโครงการ และบุคคลในโครงการ ซึ่งการใช้ระบบป้องกันอัคคีภัย สำหรับโครงการแยกออกได้ดังนี้

7.6.1 ระบบเครื่องดับเพลิงที่สามารถเคลื่อนไปยังที่ต่าง ๆ ได้เป็นระบบที่นิยมตั้งในอาคารทุกประเทศ โดยจะติดตั้งไว้ในทุก ๆ ชั้นในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่าย สามารถหยิบใช้ได้สะดวก โดยมีระยะทำการประมาณ 37 ฟุต (ประมาณ 22.5 เมตร) แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- ประเภทน้ำ
- ประเภทใช้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือแก๊สเหลว
- ประเภทผงเคมีแห้ง

7.6.2 ระบบติดตั้งตายตัวและควบคุมด้วยมนุษย์

- อุปกรณ์แจ้งเหตุดับเพลิงเป็นตู้กระจกขนาดเล็ก พร้อมมีค้อนไว้ทุบกระจกให้แตกแล้ว กดปุ่มเพื่อแจ้งสัญญาณอัคคีภัย โดยมีทุก ๆ 50 เมตร
- อุปกรณ์ดับเพลิง เป็นแบบหัวฉีดพร้อมสาย ซึ่งมักใช้ในอาคารที่มีบริเวณกว้างพอสมควร ระบบนี้ควรติดตั้งให้ลากสายได้สะดวกและไกลพอสมควร รัศมีการทำการควรมากกว่า 20 เมตร และน้ำที่ใช้ในการดับเพลิงต้องมีมากพอที่จะใช้และต้องมีระบบปั๊มซึ่งที่สามารถให้แรงดันน้ำในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้ในชั้นสูงๆได้

7.6.3 ระบบติดตั้งตายตัวและควบคุมการทำงานโดยอัตโนมัติ

- อุปกรณ์ที่ใช้ในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้มีหลายชนิด ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการและความเหมาะสม คือ
- อุปกรณ์ตรวจสอบอัตราเพิ่มความร้อน เลือกใช้ในกรณีที่มีความร้อนและคาดว่าจะเกิดเพลิงลุกไหม้เร็ว ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอันเนื่องมาจากการใช้งานตามปกติหรือจากแหล่งความร้อนภายในห้องจะเป็นปัญหาต่อการใช้อุปกรณ์
- อุปกรณ์ตรวจสอบควัน มักใช้กันการเกิดเพลิงไหม้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ และมีควันมาก เช่น ในห้องคอมพิวเตอร์ หรือในห้องเก็บเอกสาร
- ทั้ง 2 ระบบทำงานได้ดี และมีราคาถูกกว่าแบบอื่น เมื่อมีสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้จากมีสัญญาณเข้าระบบควบคุมอาคาร เจ้าหน้าที่ควบคุมอาคารจะตรวจสอบและระงับเหตุ นอกจากนี้สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้จะมีสัญญาณไปยังระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า กิ่งกังโทรทัศน์ในบริเวณที่มีสัญญาณแจ้งเหตุเริ่มทำงาน ระบบดับลมบันไดหนีไฟจะทำงาน ปั๊มน้ำระบบดับเพลิงเริ่มทำงาน

7.7 ระบบสื่อสาร

7.7.1 ระบบเสียงประกาศ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการแจ้งข่าวสารหรือสัญญาณต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคคอยควบคุม ติดตั้งลำโพงขยายเสียงในส่วนที่แสดงนิทรรศการ โดยแบ่งเป็นโซน เพื่อให้สามารถควบคุมเฉพาะที่ต้องการได้ ติดตั้งระบบ Intercom ติดต่อกับห้องควบคุม เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินและจุดประสงค์อื่น ๆ และในส่วนสำนักงานรวมทั้งบางจุดมีระบบเสียงเฉพาะ เช่น ส่วนหอประชุม, ห้องบรรยาย ที่มีการควบคุมแยกออกมา แต่สามารถติดต่อกับห้องควบคุมรวมได้

7.7.2 ระบบโทรศัพท์ ที่ใช้ในโครงการมี 2 ระบบ คือ

- Private Automatic Branch Exchange (PABX หรือ PBX) เป็นการติดต่อระหว่าง ภายนอกกับภายใน หรือภายในกับภายใน โดยผ่านเครื่องอัตโนมัติหรือพนักงาน สามารถติดต่อได้ มากกว่า 50 คู่สาย
- Intercom or Direct Speech System เป็นระบบการติดต่อโดยตรงระหว่างคู่สายภายใน ปกติจะสามารถรวมการติดต่อได้เต็มที่ 8 คู่สาย แต่อาจเพิ่มได้ถึง 64 คู่สาย

7.8 ระบบรักษาความปลอดภัย

การรักษาความปลอดภัยสำหรับโครงการศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ตประกอบด้วย

- การรักษาความปลอดภัยด้วยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยให้เจ้าหน้าที่อยู่ในจุดที่ผู้คนเข้า-ออก เพื่อตรวจตา และรักษาความปลอดภัย
- การออกแบบเพื่อการป้องกันการโจรกรรม เริ่มจากการออกแบบโดยคำนึงถึงการจำกัดให้ทางเข้าออกมีน้อยทางมากที่สุด และการควบคุมประสิทธิภาพ เพื่อการป้องกันการโจรกรรม
- การติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) เป็นอุปกรณ์เป็นกล้องโทรทัศน์ ซึ่งติดตั้งในจุดต่าง ๆ และมีส่วนควบคุมอยู่ในห้องควบคุมจุดเดียว
- การออกแบบโครงการเป็นสัดส่วนที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของโครงการเช่นกัน

7.9 สรุปการใช้งานระบบต่าง ๆ ของโครงการ

ตารางที่ 7.1 ตารางสรุปการใช้งานระบบต่าง ๆ ของโครงการ

งานระบบ	รายละเอียด
ระบบโครงสร้างอาคาร	
1. โครงสร้างใต้ดิน	-ใช้เสาเข็มเจาะ
2. โครงสร้างหลัก	-ระบบเสาคาน -ARCH VAULT -ระบบโมดูลาร์
งานระบบประกอบอาคาร	

งานระบบ	รายละเอียด
1. ระบบไฟฟ้า	- 380 โวลต์ 3 เฟส 4 สาย สำหรับไฟฟ้ากำลัง - 220 โวลต์ 1 เฟส 3 สาย สำหรับไฟฟ้าแสงสว่าง ระบบไฟฟ้าสำรองใช้เครื่องยนต์ดีเซล และ ใช้ UPS กับระบบคอมพิวเตอร์
2. ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง	ใช้ทั้งระบบแสงประดิษฐ์ และแสงจากธรรมชาติ
3. ระบบปรับอากาศ และ ระบายอากาศ - ระบบปรับอากาศ -ระบบระบายอากาศ	- ส่วนนิติบรรณาการ และวิชาการ กับส่วนบริหารดำเนินงาน ใช้ระบบแบบ VRV ส่วนอื่นเป็นระบบ split type - ใช้การระบายธรรมชาติ และเครื่องดูดอากาศ
4. ระบบไฟฟ้าสื่อสาร	- Private Automatic Branch Exchange (PABX หรือ PBX) - Intercom or Direct Speech System
5.ระบบการสัญจรในโครงการ	- เนื่องจากอาคารเป็นอาคารในแนวราบจึงเน้นการจัดพื้นที่ แนวราบ และใช้ระบบลิฟต์ และบันไดในแนวตั้ง
6. ระบบเก็บและกำจัดขยะ	- ใช้จุดพักขยะ และนำขนออกไปยังภายนอกโครงการ
งานระบบ	รายละเอียด
7. ระบบรักษาความปลอดภัย	- เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย - CCTV - การออกแบบพื้นที่
8. ระบบป้องกันอัคคีภัยและ ดับเพลิง	- ระบบติดตั้งตายตัว และควบคุมการทำงานด้วยมนุษย์ - ระบบที่สามารถเคลื่อนที่ไปยังที่ต่าง ๆ ได้ - ระบบติดตั้งตายตัว และควบคุมการทำงานโดยอัตโนมัติ - ระบบป้องกันเพลิง
9. ระบบป้องกันฟ้าผ่า	- ระบบ Lightning active system
10. ระบบสุขาภิบาล และ การบำบัดน้ำเสีย - ระบบน้ำใช้ - ระบบน้ำทิ้ง	- Up Feed Distribution System - The Storm Water Drainage System

บทที่ 8

ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรม

8.1 แนวความคิดในการออกแบบ

ศูนย์กลางอิสลาม จังหวัดภูเก็ต
ISLAMIC CENTER OF PHUKET

01 ที่มาของโครงการ

ในประเทศไทยมีผู้กัณฑ์ในหัวทศวรรษล้านมากนับตั้งแต่ที่เสร็จมาจากศาสนาอิสลามเป็นจำนวน 3,920,000 ล้านคน ซึ่งจะมีจำนวนประชากรมุสลิมมากที่สุดในภาคใต้ของประเทศไทย มีประชากรมุสลิมจำนวน 2,200,000 คนโดยที่มีสัดส่วนจังหวัดภูเก็ตคิดเป็นทั้งหมด 3,158 หมู่ ในจังหวัดภูเก็ต มีสิ่งเชื่อมโยงภาคใต้กับเมืองหลวงรัฐ การท่องเที่ยว ความหลากหลายทางเชื้อชาติศาสนา คือ จังหวัดภูเก็ต โดยจังหวัดภูเก็ตนับแต่ต้นมุสลิมอาศัยและตั้งถิ่นฐานอยู่แถวมุสลิมเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดภูเก็ตตั้งแต่สมัยอยุธยาที่เรื่องราวก็ได้บันทึกไว้ ในมหากาพย์เมืองกลบไต่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมุสลิมเป็นจำนวน 88,000 คนและมีสัดส่วนค่าเฉลี่ยของจังหวัดกับคณะกรรมการกลางแห่งประเทศไทยจำนวน 54 หมู่ ซึ่งนับสัดส่วนประชากรมุสลิมในจังหวัดภูเก็ตนับเป็นอันดับที่สามสำหรับชาวมุสลิม เนื่องจากมุสลิมนับถือการดำเนินชีวิตที่มีอิสรภาพทางศาสนาภาษาชาติ ซึ่งต้องการอื่นในการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาประกอบด้วยนโยบายการดำเนินงานของกระทรวงวัฒนธรรมที่จะพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาภาษาสันติไทยสู่สากล โดยพัฒนา ควบรวมมือเผยแพร่ แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม รวมทั้งการคณะกรรมการกลางอิสลามจังหวัดภูเก็ตโดยบทที่จะจัดสร้างโครงการศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามและมีสื่อกลางเดินและทำพิธีกรรมศาสนาเจ้าพระยาอู่ไขว่ 84 ธรณะฯ จากนโยบายดังกล่าวทำให้เกิดโครงการศูนย์กลางอิสลามจังหวัดภูเก็ต โดยวัตถุประสงค์ดังนี้

กิจกรรมภายในโครงการ

ภาพที่ 8.1 แสดงที่มาและวัตถุประสงค์ของโครงการ

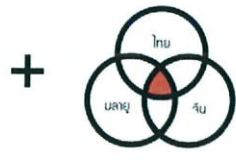
8.2 กระบวนการออกแบบ

05 แนวความคิดในการออกแบบ

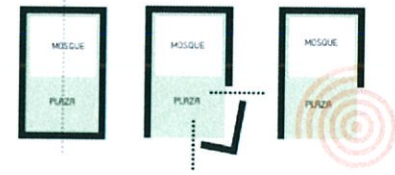
โบราณสถาน การก่อขึ้นเป็นครั้งแรกจนถูกสถาปนากอง นัสรัตเป็นขึ้นที่ประกอบด้วยศาสนิกกรรมต่าง ๆ ของชาวมุสลิม ตามลักษณะของมัสยิดของมุสลิมเป็นการตั้งชื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ศรัทธาได้จัดการศรัทธาจากพื้นที่ภายนอกที่ได้อยู่ที่บริเวณ เป็นอาคาร นักรวมกัน ผู้ศรัทธาไม่ได้อยู่ในสถานที่ภายนอก

บริเวณที่เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างระบบจุดศูนย์กลางหรือจุดศูนย์กลางการผสมผสานวัฒนธรรมและอยู่ร่วมกันได้อย่างดี

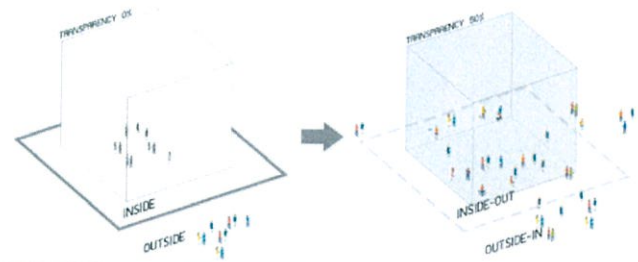
ศูนย์กลางอิสลาม จะบริเวณที่เกิดองค์การผสมผสานขึ้นที่จากภายนอกเป็นส่วนหนึ่งของการเปิดโอกาส เป็นพื้นที่สาธารณะที่มีความเป็นอิสระที่ให้การใช้งานอย่างอิสระ สำหรับสิ่งอยู่ร่วมกันได้อย่างดี

องค์ประกอบสถาปัตยกรรมอิสลาม

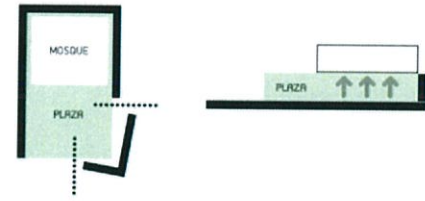
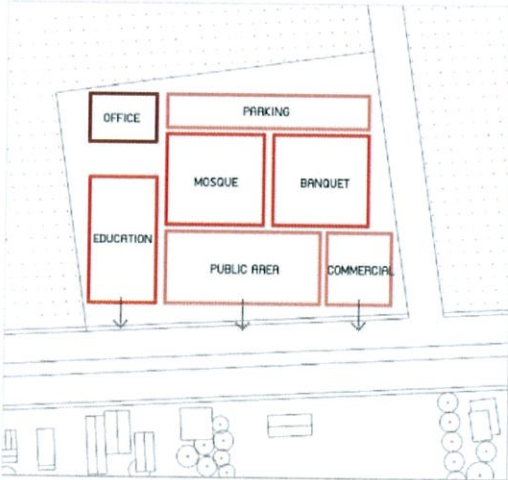
องค์ประกอบสถาปัตยกรรมในภูเก็ต

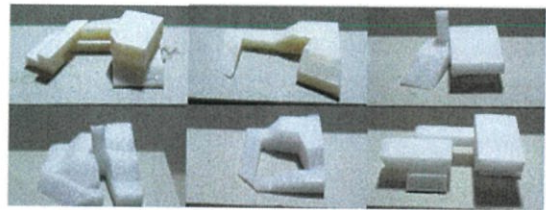
06 ขั้นตอนการออกแบบ

ZONING DIAGRAM

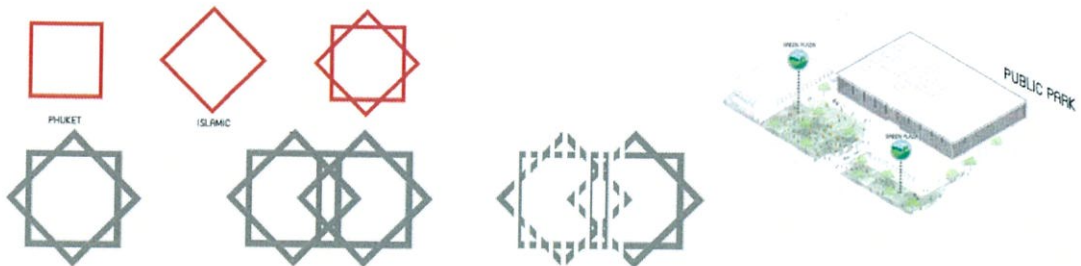
จากแนวความคิดในการจัดการใช้พื้นที่บริเวณใกล้เคียงกันบริเวณนี้ใช้พื้นที่เป็นส่วนสาธารณะมีด้านนอกสุดของโครงการจะมีพื้นที่ที่เชื่อมกับภายนอกอาคารประกอบด้วยพื้นที่สาธารณะบริเวณนี้ในส่วนของการใช้พื้นที่สาธารณะที่จัดไว้บริเวณนี้

MASS ALTERNATIVE

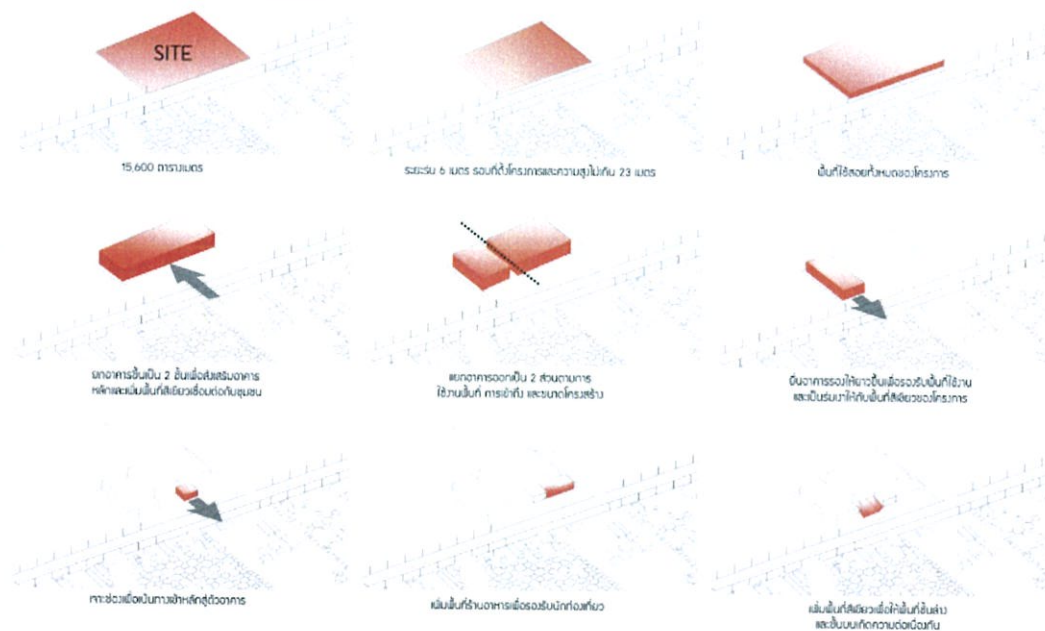

LANDSCAPE CONCEPT

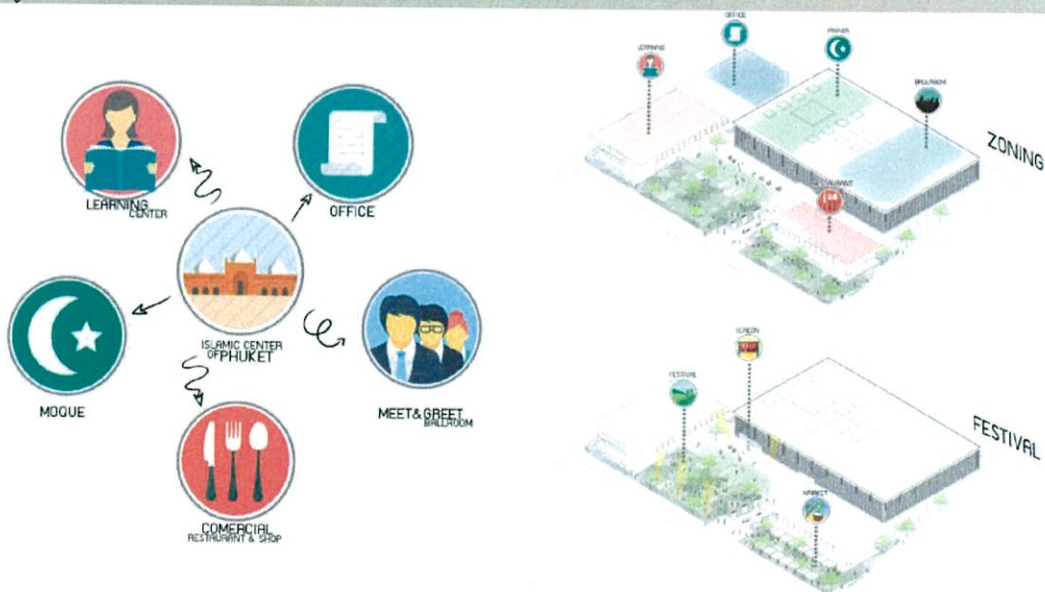
ภาพที่ 8.4 แสดงแนวความคิดและขั้นตอนการออกแบบ

07 MASS DEVELOP

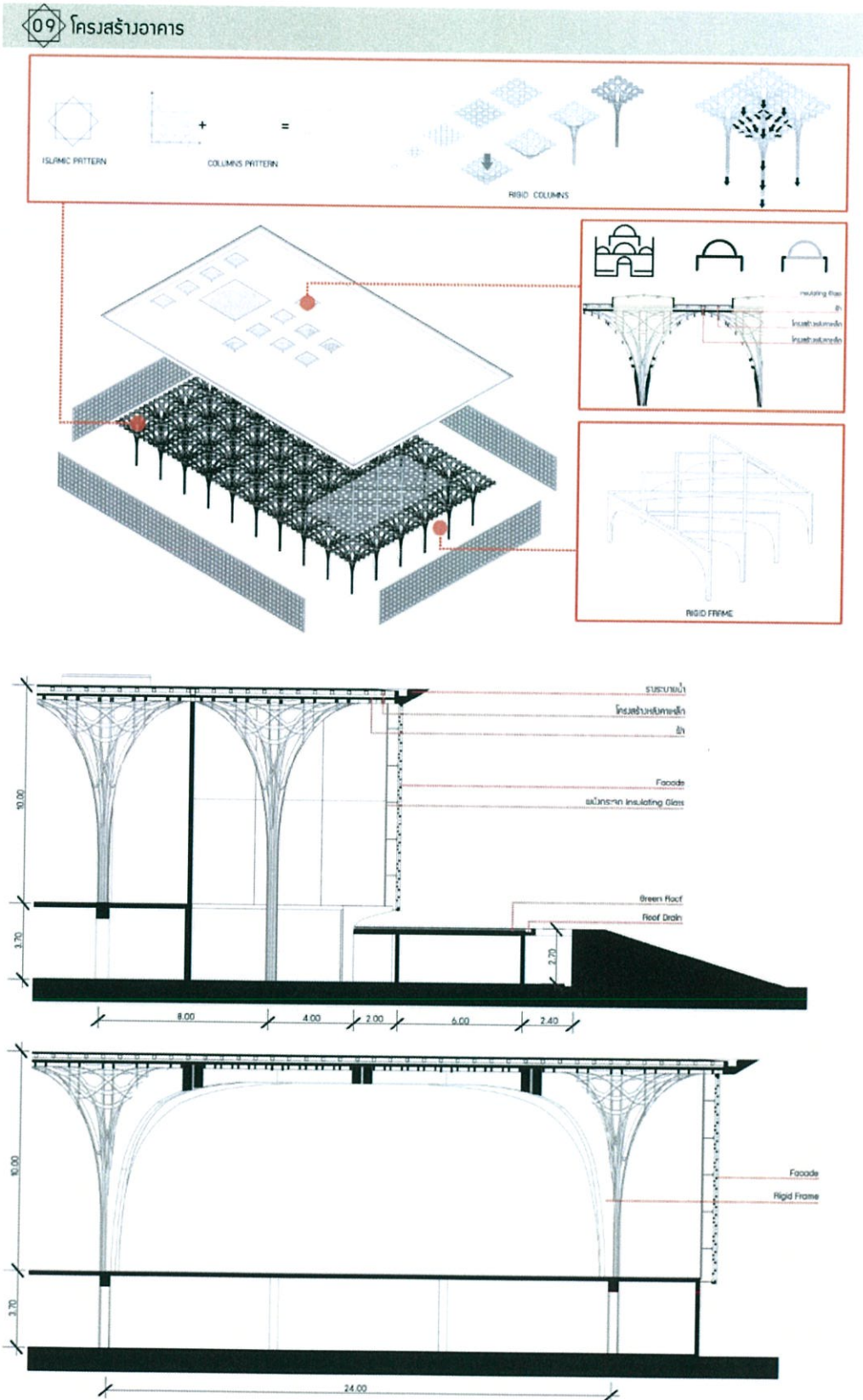
ภาพที่ 8.5 แสดงการพัฒนารูปทรงอาคาร

08 กิจกรรมภายในโครงการ

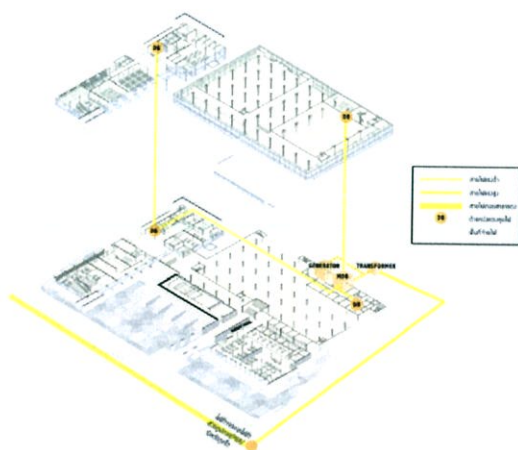
ภาพที่ 8.6 แสดงกิจกรรมภายในโครงการ

8.3 โครงสร้างและงานระบบประกอบอาคาร

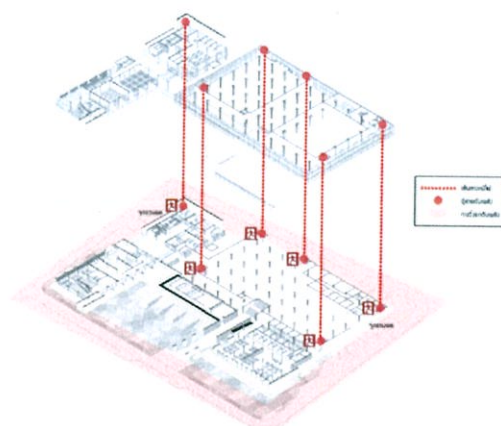
ภาพที่ 8.7 แสดงโครงสร้าง

10 งานระบบประกอบอาคาร

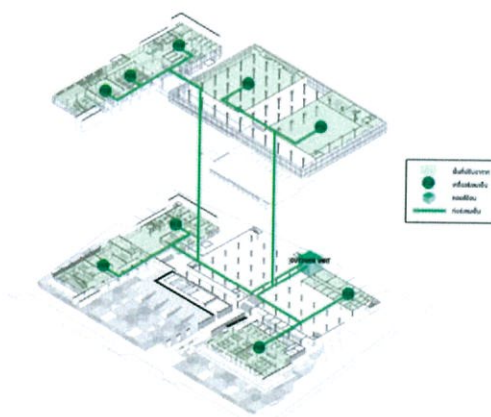
ระบบไฟฟ้า

ไฟฟ้าภายในโครงการได้จากสายไฟจากการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค ขั้วหม้อแปลงที่ติดตั้งตามแนวถนนหน้าโครงการเป็นไฟฟ้าแรงสูงเข้าสู่โครงการโดยสายไฟฟ้าใต้ดินเข้าสู่ห้องแปลงไฟฟ้า

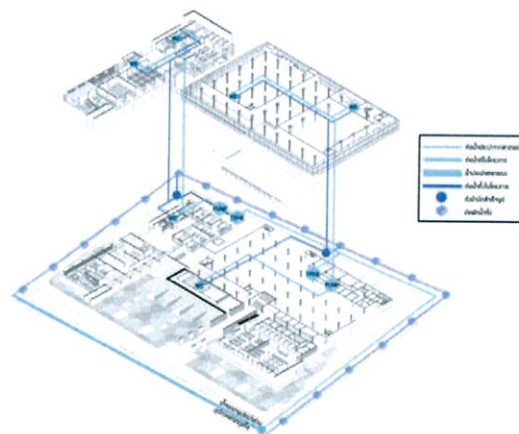
ระบบป้องกันอัคคีภัย

ระบบป้องกันอัคคีภัยภายในโครงการ โดยมีถนนรอบที่ตัวโครงการสำหรับรถดับเพลิงและยังมีโดมป้องกันในอาคาร

ระบบปรับอากาศ

ระบบ Variable Refrigerant Volume (VRV) เนื่องจากข้อดีของระบบ VRV คือสามารถปรับเปลี่ยนที่การติดตั้งระบบปรับอากาศได้ ซึ่งเหมาะสมกับการใช้พื้นที่ที่ปรับขนาดของโครงการเนื่องจากการใช้พื้นที่ไม่สามารถกำหนดตามรั้วได้

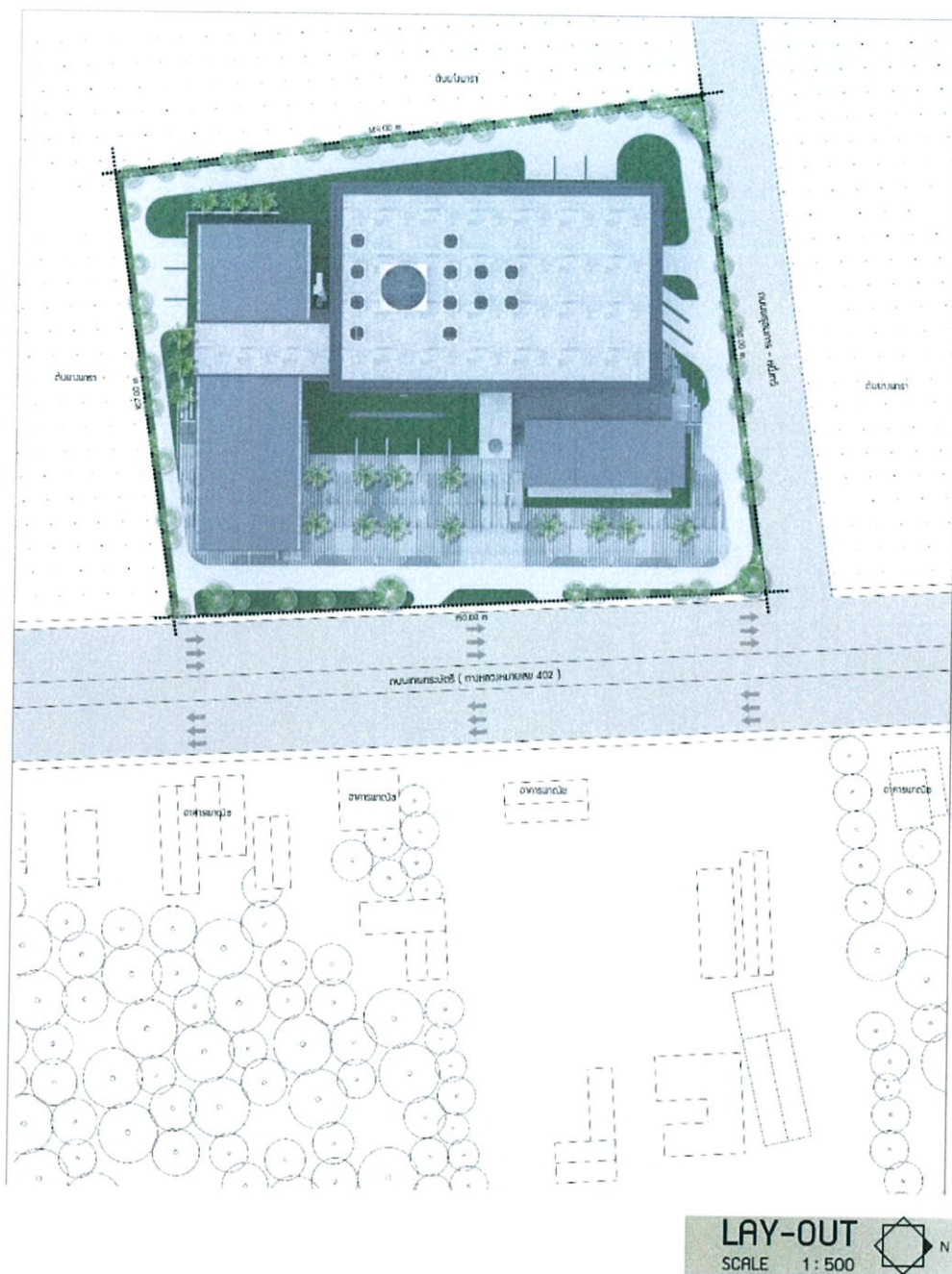

ระบบสุขาภิบาล

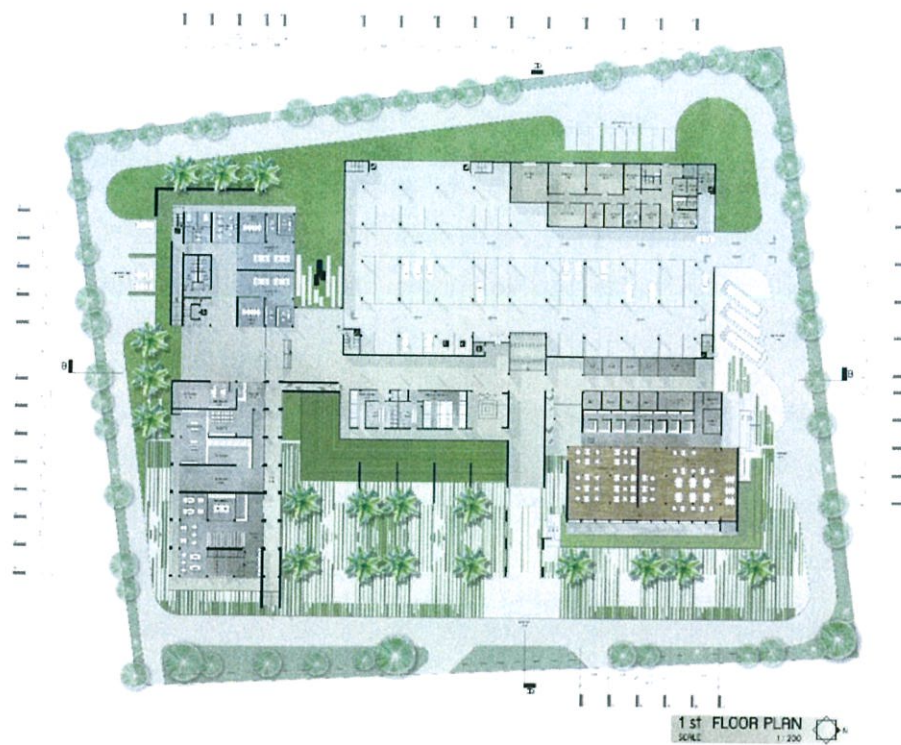
ระบบจ่ายน้ำ Up Feed System ซึ่งเหมาะกับอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 3 ชั้น จ่ายน้ำขึ้นชั้นน้ำโดยส่งน้ำร่วมกับน้ำประปา

ภาพที่ 8.8 แสดงงานระบบที่ใช้ภายในโครงการ

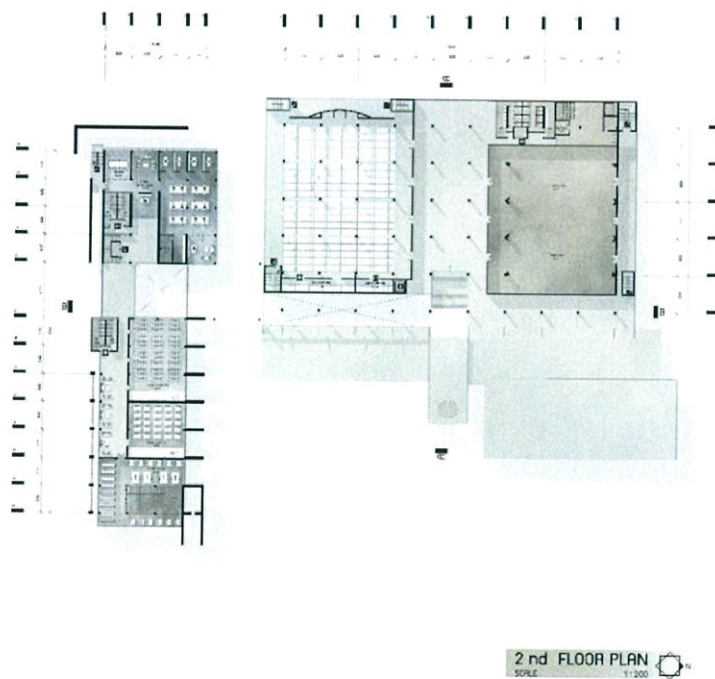
8.4 ผลงานการออกแบบ

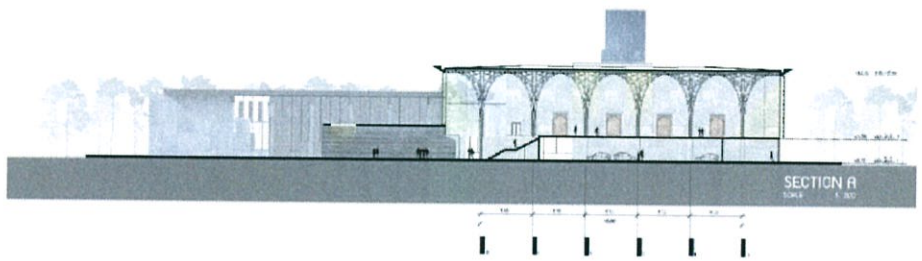
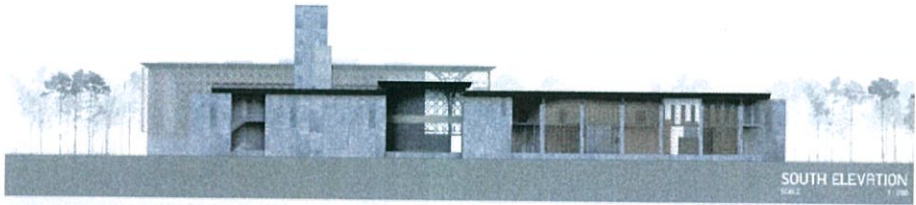
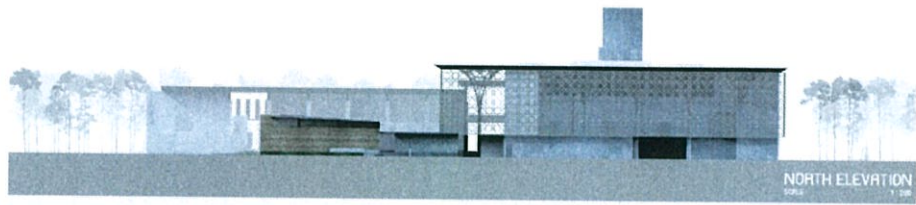
ภาพที่ 8.9 แสดงผังบริเวณ

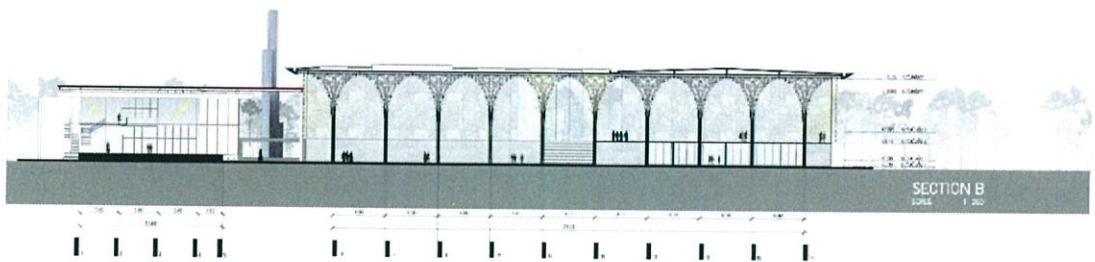
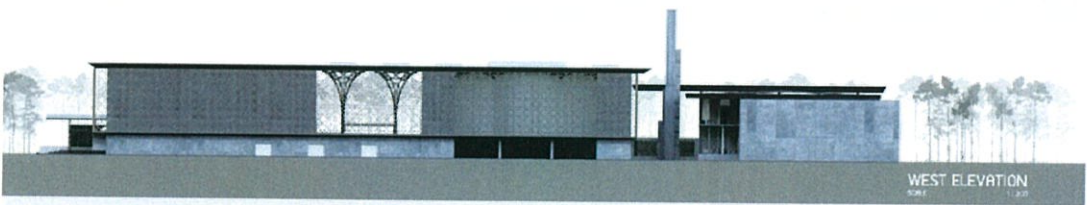
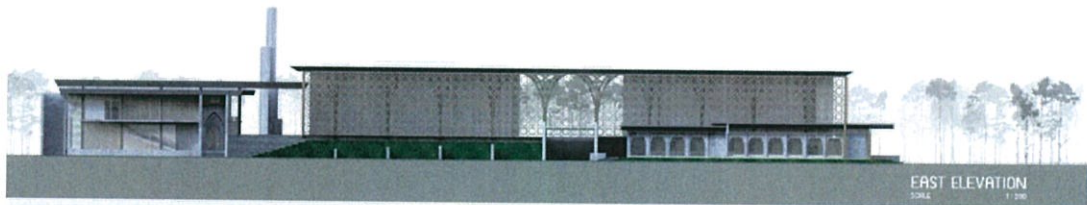
ภาพที่ 8.10 แสดงผังพื้นที่ 1

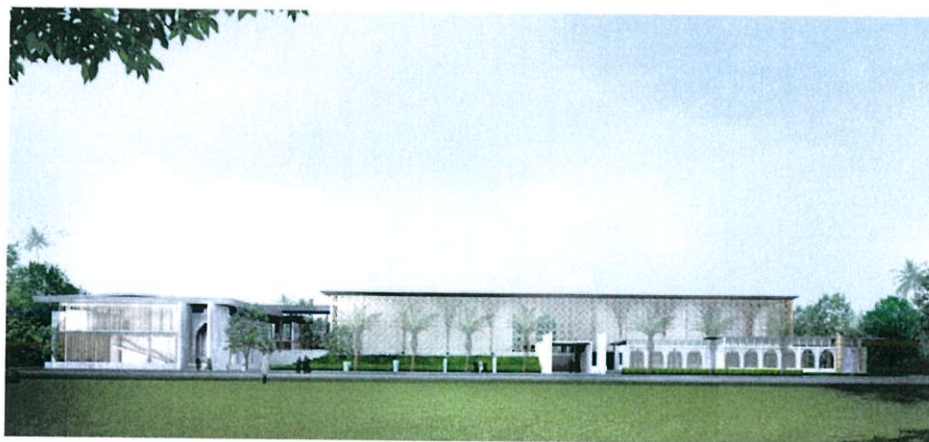
ภาพที่ 8.11 แสดงผังพื้นที่ 2

ภาพที่ 8.12 แสดงรูปด้านและรูปตัด

ภาพที่ 8.13 แสดงรูปด้านและรูปตัด

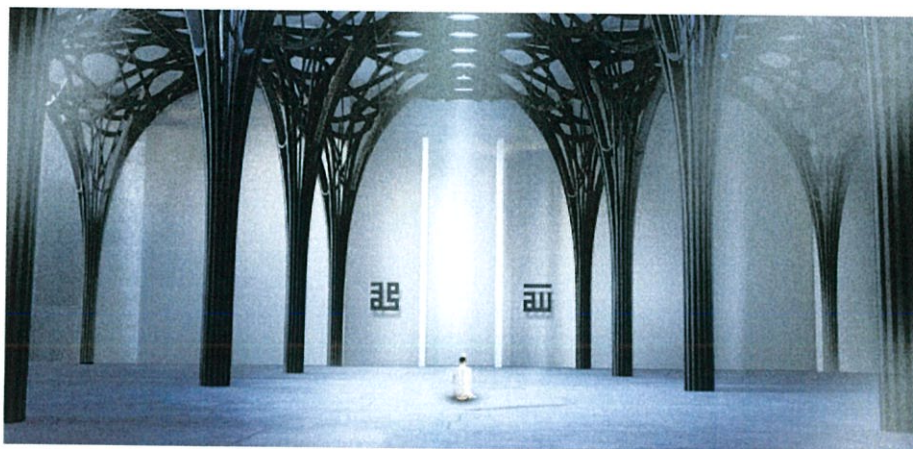
ภาพที่ 8.14 แสดงทัศนียภาพด้านหน้าโครงการ

ภาพที่ 8.15 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงทางเดิน

ภาพที่ 8.16 แสดงทัศนียภาพบริเวณส่วนชำระล้างร่างกาย

ภาพที่ 8.17 แสดงทัศนียภาพบริเวณ โถงละหมาด

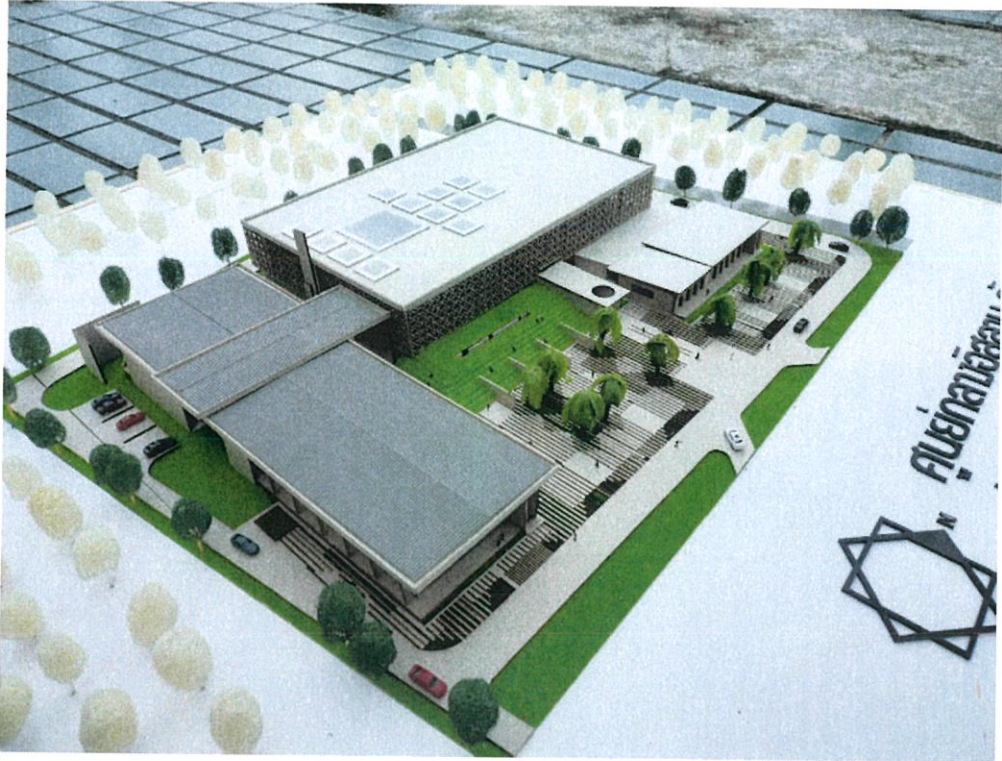

ภาพที่ 8.18 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องจัดเลี้ยง

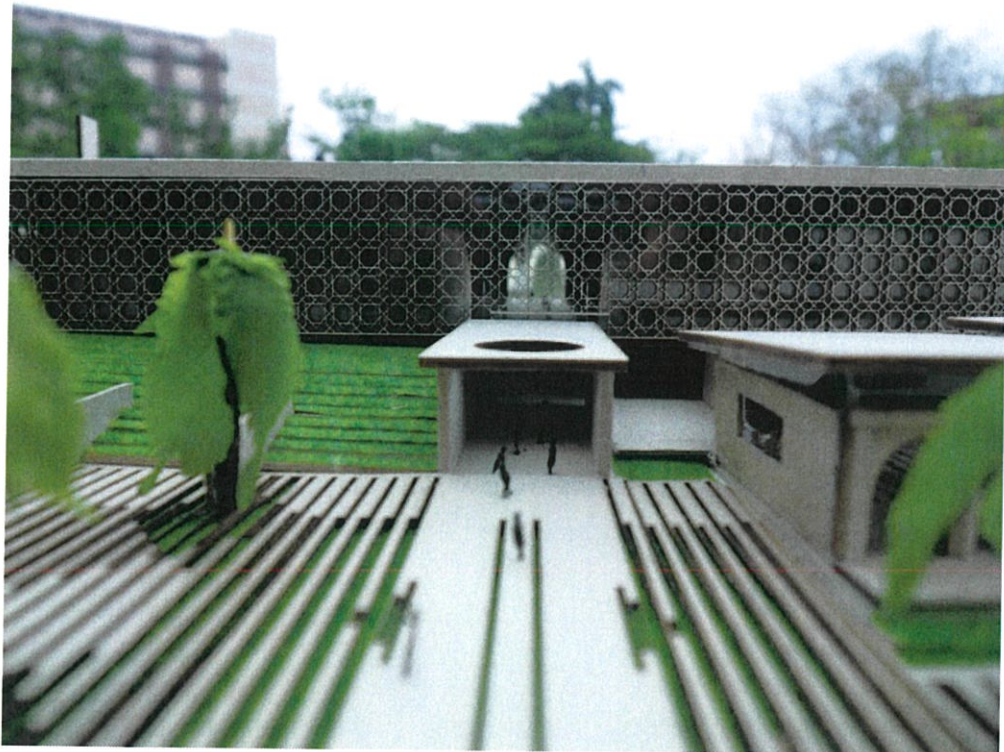

ภาพที่ 8.19 แสดงทัศนียภาพบริเวณภูมิทัศน์ด้านหน้าโครงการ

8.5 หุ่นจำลอง

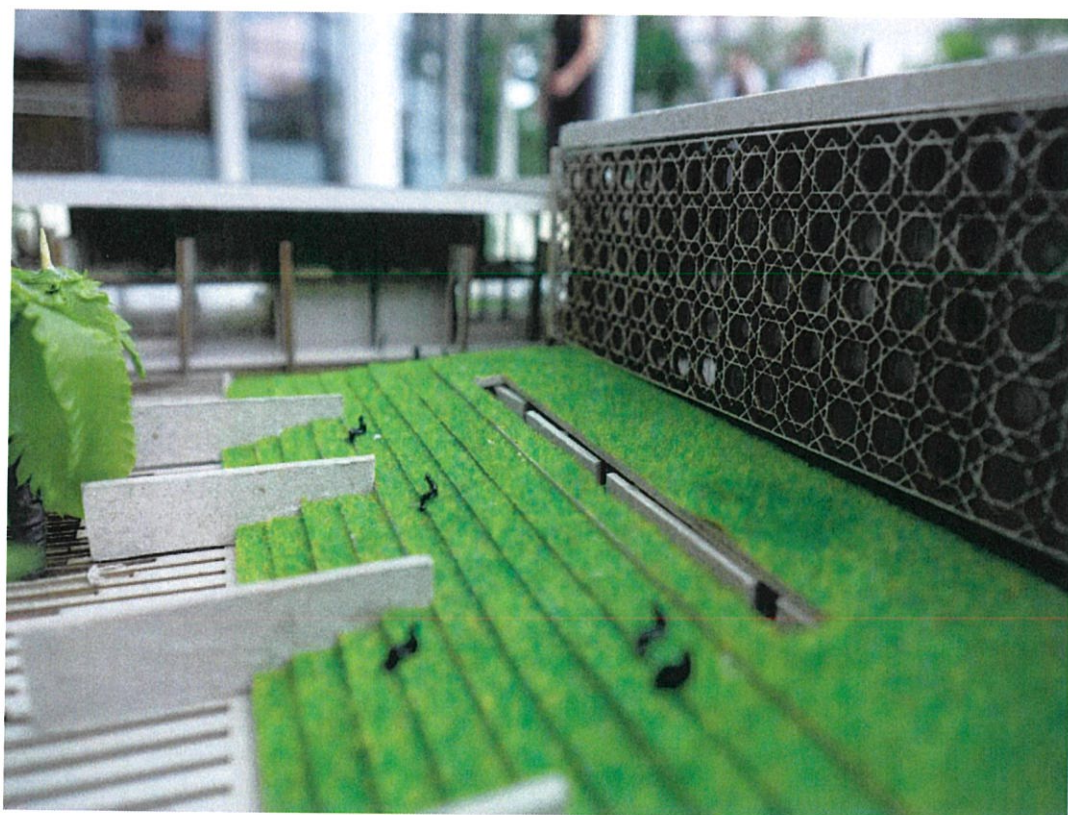
ภาพที่ 8.20 แสดงหุ่นจำลองภาพรวมโครงการ

ภาพที่ 8.21 แสดงหุ่นจำลองบริเวณทางเข้าโครงการ

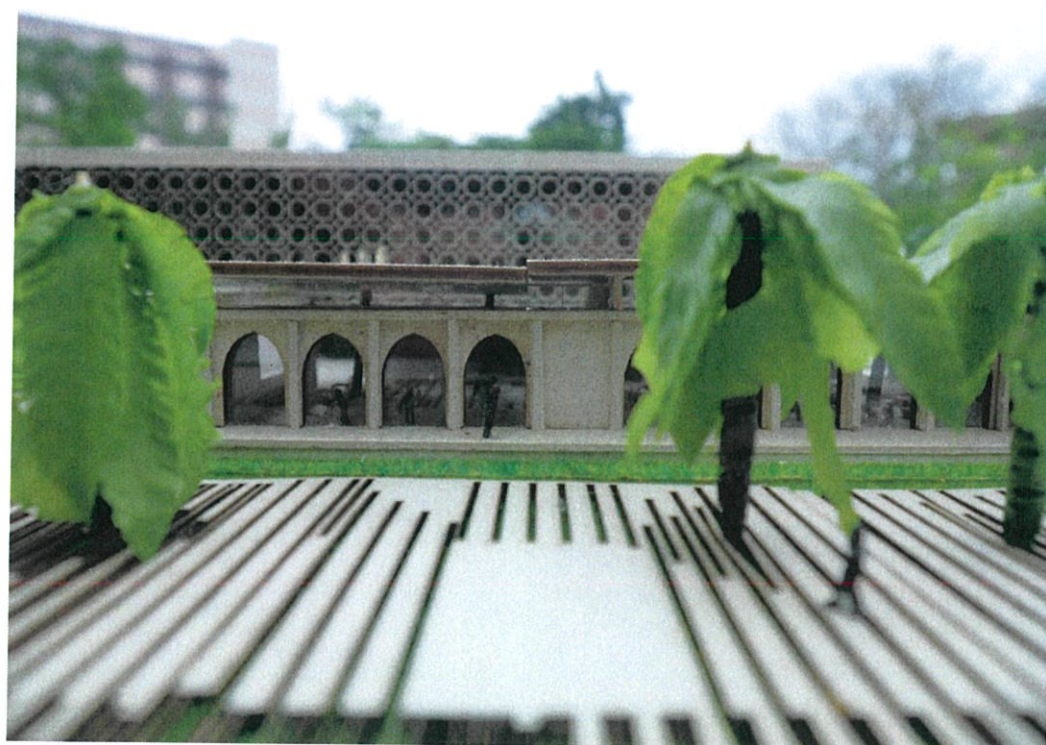
ภาพที่ 8.22 แสดงหุ่นจำลองบริเวณทางเข้าโครงการ

ภาพที่ 8.23 แสดงหุ่นจำลองบริเวณภูมิทัศน์ภายในโครงการ

ภาพที่ 8.24 แสดงหุ่นจำลองบริเวณภูมิทัศน์ภายในโครงการ

ภาพที่ 8.25 แสดงหุ่นจำลองบริเวณร้านอาหารในโครงการ

บรรณานุกรม

ปราโมทย์ ศรีอุทัย.(2549).หะดีษเบื้องต้น.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อัสซาบิฏูน

มูรีด ทิมะเสน.(2545).คู่มือมุสลิมเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แปดบรรทัด

สมศักดิ์ มุหะหมัด, ทองคำ มะหะหมัด.(2553).การนิกายในอิสลาม.กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร

สาริณี โพธิ์เงิน.(2557).รอบรู้ในศาสนาอิสลาม (ฉบับการ์ตูน).กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ นานมีบุ๊คส์

สุชาติ เศรษฐมาลินี.(2559).จินตนาการอิสลามเชิงสังคมวิทยา.ปัตตานี : สำนักพิมพ์ปัตตานีฟอรัม

อับดุลฮาติม นาซีร.(2548).ศิลปกรรมมัสยิด ในโลกมลายู-นูซันตารา.ปัตตานี : คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

อาลี เสือสมิง.(2556).อารยธรรมอิสลาม.กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ

ซุฟอัม อุษมาน.(2555).อิสลามคือระบอบแห่งการดำเนินชีวิต.

[ระบบออนไลน์].แหล่งอ้างอิง: <http://www.islammore.com/view/3194>

ดร.ปิติ ศรีแสงนาม.(2555).จะเป็น ASEAN Medical Hub ได้ไทยต้องเข้าใจวิถีอิสลาม.

[ระบบออนไลน์].แหล่งอ้างอิง:<http://www.thai-aec.com/296>

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2553).ประชากรกับการพัฒนา.

[ระบบออนไลน์].แหล่งอ้างอิง:http://www.cps.chula.ac.th/cps/pop_info/tha/Newsletter-2553/

สำนักกิจการความมั่นคงภายใน.(2554).สถิติจำนวนมัสยิดที่จดทะเบียนจัดตั้ง.

[ระบบออนไลน์].แหล่งอ้างอิง:<http://www.cicot.or.th/2011/main/>

ภาคผนวก ก.

กฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

กฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2517)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร

พุทธศักราช 2479

อาศัยอำนาจตามมาตรา 8 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 192 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2515 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

- (1) "ที่จอดรถยนต์" หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้ใช้เป็นที่จอดรถยนต์โดยเฉพาะสำหรับอาคาร
- (2) "ที่กัณฑ์รถยนต์" หมายความว่า บริเวณที่จัดไว้สำหรับกัณฑ์รถยนต์เพื่อสะดวกในการจอดหรือเข้าออกของรถยนต์
- (6) "โรงมหรสพ" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นโรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ
- (9) "ภัตตาคาร" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่ม โดยมีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการภายในอาคารหรือนอกอาคาร
- (11) "สำนักงาน" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ทำการ
- (12) "อาคารขนาดใหญ่" หมายความว่า อาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่ประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีความสูงจากระดับถนนตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร หรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร
- (13) "ห้องโถง" หมายความว่า ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมหรือประชุม

ข้อ 2 ให้กำหนดประเภทของอาคารซึ่งต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กับริถยนต์ และทางเข้าออกของรถยนต์ไว้ ดังต่อไปนี้

- (1) โรงแรมที่พักที่มีพื้นที่สำหรับจัดที่นั่งสำหรับคนดูตั้งแต่ 500 ที่ขึ้นไป
- (4) กัฏาคารที่มีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารตั้งแต่ 150 ตารางเมตรขึ้นไป
- (5) ห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป
- (6) สำนักงานที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป
- (7) อาคารขนาดใหญ่

ข้อ 3 จำนวนที่จอดรถยนต์ ต้องจัดให้มีตามกำหนดดังต่อไปนี้

(2) ในเขตเทศบาลทุกแห่งหรือในเขตท้องที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 ใช้บังคับ

- (ก) โรงแรมที่พัก ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อจำนวนที่นั่งสำหรับคนดู 40 ที่ เศษของ 40 ที่ ให้คิดเป็น 40 ที่
- (ง) กัฏาคาร ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหาร 40 ตารางเมตร เศษของ 40 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 40 ตารางเมตร
- (จ) ห้างสรรพสินค้า ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ 40 ตารางเมตร เศษของ 40 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 40 ตารางเมตร
- (ฉ) สำนักงาน ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ 120 ตารางเมตร เศษของ 120 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 120 ตารางเมตร
- (ซ) อาคารขนาดใหญ่ ให้มีที่จอดรถยนต์ตามจำนวนที่กำหนดของแต่ละประเภทของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการในอาคารขนาดใหญ่นั้นรวมกัน หรือให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่อาคาร 240 ตารางเมตร เศษของ 240 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 240 ตารางเมตร ทั้งนี้ให้ถือที่จอดรถยนต์จำนวนที่มากกว่าเป็นเกณฑ์

ข้อ 4 อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการหลายประเภท ถ้าเป็นประเภทของอาคารที่ต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กับริถยนต์ และทางเข้าออกของรถยนต์ตามข้อ 2 ต้องจัดให้มีจำนวนที่จอดรถยนต์ตามที่กำหนดในข้อ 3 ของแต่ละประเภทของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการในอาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารนั้นรวมกัน

ข้อ 5 ที่จอดรถยนต์ 1 คัน ต้องเป็นพื้นที่ที่ล้อมพื้นผิวกว้างไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร ยาวไม่น้อยกว่า 6 เมตร โดยต้องทำเครื่องหมายแสดงลักษณะและขอบเขตของที่จอดรถยนต์ไว้ให้ปรากฏ

ข้อ 6 ที่จอดรถยนต์ต้องจัดให้อยู่ภายในบริเวณของอาคารนั้น ถ้าอยู่นอกอาคารต้องมีทางไปสู่อาคารนั้นไม่เกิน 200 เมตร

ข้อ 7 ที่กั๊บลบรถยนต์ต้องมีพื้นที่เพียงพอและอยู่ในที่เหมาะสมให้สามารถกั๊บลบรถยนต์เข้าสู่ทางเข้าออกของรถยนต์ได้โดยสะดวก โดยต้องทำเครื่องหมายแสดงแนวการกั๊บลบของรถยนต์ไว้ให้ปรากฏในกรณีจัดให้รถยนต์วิ่งได้ทางเดียวจากปากทางเข้าจนถึงปากทางออก จะไม่มีที่กั๊บลบรถยนต์ก็ได้

ข้อ 8 ทางเข้าออกของรถยนต์ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ในกรณีจัดให้รถยนต์วิ่งได้ทางเดียวทางเข้าและทางออกต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร โดยต้องทำเครื่องหมายแสดงทางเข้าและทางออกไว้ให้ปรากฏ และปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องเป็นดังนี้

(1) แนวศูนย์กลางปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องไม่อยู่ในที่ที่เป็นทางร่วมหรือทางแยก และต้องห่างจากจุดเริ่มต้น โค้งหรือหักมุมของขอบทางร่วมหรือขอบทางแยกสาธารณะ มีระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตร สำหรับโรงมหรสพระยะดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า 50 เมตร

(2) แนวศูนย์กลางปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องไม่อยู่บนเชิงลาดสะพาน และต้องห่างจากจุดสุดเชิงลาดสะพานมีระยะไม่น้อยกว่า 50 เมตร สำหรับโรงมหรสพระยะ

ดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า 100 เมตร

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 33 (พ.ศ.2535)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. 2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“พื้นที่อาคาร” หมายความว่า พื้นที่ของพื้นของอาคารแต่ละชั้นที่บุคคลเข้าอยู่ หรือเข้าใช้สอยได้ ภายในขอบเขตด้านนอกของคานหรือภายในพื้นนั้น หรือภายในขอบเขตด้านนอกของผนังของอาคาร และหมายความรวมถึงเฉลียงหรือระเบียงด้วย แต่ไม่รวมพื้นลาดฟ้าและบันไดนอกหลังคา

“พื้นที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร” หมายความว่า พื้นที่ของแปลงที่ดินที่นำมาใช้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ไม่ว่าจะเป็นที่ดินตามหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดินฉบับเดียวหรือหลายฉบับ ซึ่งเป็นที่ดินที่ติดต่อกัน

“ที่ว่าง” หมายความว่า พื้นที่อันปราศจากหลังคาหรือสิ่งก่อสร้างปกคลุม ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอาจจะจัดให้เป็นบ่อน้ำ สระว่ายน้ำ บ่อบำบัดน้ำเสีย ที่พักมูลฝอย ที่พักรวมมูลฝอย หรือที่จอดรถที่อยู่ภายนอกอาคารก็ได้ และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ของสิ่งก่อสร้างหรืออาคารที่สูงจากระดับพื้นดินไม่เกิน 1.20 เมตร และไม่มีหลังคาหรือสิ่งปกคลุมเหนือระดับนั้น

“ถนนสาธารณะ” หมายความว่า ถนนที่เปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทางสัญจรได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่

“ที่พักรวมมูลฝอย” หมายความว่า อุปกรณหรือสถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บกักมูลฝอยเพื่อรอการขนย้ายไป

ยังที่พักรวมมูลฝอย

“ที่พักรวมมูลฝอย” หมายความว่า อุปกรณหรือสถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บกักมูลฝอยเพื่อรอการขนไปกำจัด

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. 2522

หมวด 1 แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการป้องกันอัคคีภัย

ข้อ 2 อาคารดังต่อไปนี้ต้องมีวิธีการเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

(2) อาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม
สถานพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สถานกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า
สถานบริการ ท่าอากาศยาน อาคารจอดรถ สถานีขนส่งมวลชน ที่จอดรถ ท่าจอดเรือ
ภัตตาคาร สำนักงาน สถานที่ทำการของราชการ โรงงานและอาคารพาณิชย์ เป็นต้น

(2) อาคารอื่นนอกจากอาคารตาม (1) (2) และ (3) ที่มีความสูงตั้งแต่ 3 ชั้นขึ้นไป

ข้อ 5 อาคารอื่นนอกจากอาคารตามข้อ 3 วรรคหนึ่ง ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน
2,000 ตารางเมตร ต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้นด้วย

ข้อ 6 ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ตามข้อ 4 และข้อ 5 อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่มีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์
ส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทำงาน

(2) อุปกรณ์ส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคาร
ได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึงเพื่อให้หนีไฟ

ข้อ 7 อาคารตามข้อ 2 (2) และ (3) ที่มีความสูงตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป และอาคารตามข้อ 2 (4) ที่มี
พื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร ในแต่ละชั้นต้องมีป้ายบอกชั้นและป้าย
บอกทางหนีไฟด้วยตัวอักษรขนาดที่มีความสูงไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร หรือสัญลักษณ์ที่อยู่ใน
ตำแหน่งที่มองเห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา และต้องมีแสงสว่างจากระบบไฟฟ้าฉุกเฉินเพียงพอที่จะ
มองเห็นช่องทางหนีไฟได้ชัดเจนขณะเพลิงไหม้

ตารางที่ 1 ชนิดและขนาดของเครื่องดับเพลิงแบบมือถือ

ชนิดหรือประเภทของอาคาร	ชนิดของเครื่องดับเพลิง	ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า	
(1) ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว และบ้านแฝด ที่มี ความสูงไม่เกิน 2 ชั้น	(1) น้ำอัดความดัน	10 ลิตร	
	(2) กรด - โซดา	10 ลิตร	
	(3) โฟมเคมี	10 ลิตร	
	(2) อาคารอื่นนอกจากอาคารตาม(1)	(4) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	3 ลิตร
		(5) ผงเคมีแห้ง	3 ลิตร
		(6) เฮลอน (HALON 1211)	3 ลิตร
		(1) โฟมเคมี	10 ลิตร
		(2) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	4 ลิตร
		(3) ผงเคมีแห้ง	4 ลิตร
		(4) เฮลอน (HALON 1211)	4 ลิตร

หมวด 2 แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม

ข้อ 8 อาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ ต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางที่ 2 ท้ายกฎกระทรวงนี้

จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมที่กำหนดไว้ในตารางตามวรรคหนึ่ง เป็นจำนวนขั้นต่ำที่ต้องจัดให้มี แม้ว่าอาคารนั้นจะมีพื้นที่อาคารหรือจำนวนคนน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในตารางวรรคหนึ่งก็ตาม

ถ้าอาคารที่มีพื้นที่ของอาคารหรือจำนวนคนมากกว่าที่กำหนดไว้ในตารางวรรคหนึ่งจะต้องจัดให้มีห้องน้ำและห้องส้วมเพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนพื้นที่อาคารหรือจำนวนคนที่มากขึ้นนั้น ถ้ามีเศษให้คิดเต็มอัตรา

ชนิดหรือประเภทของอาคารที่มีได้กำหนดไว้ในตารางตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาเทียบเคียงลักษณะการใช้สอยของอาคารนั้น โดยถือจำนวนห้องน้ำและห้องส้วมที่กำหนดไว้ในตารางดังกล่าวเป็นหลัก

ข้อ 9 ห้องน้ำและห้องส้วมจะแยกจากกันหรือรวมอยู่ในห้องเดียวกันก็ได้ แต่ต้องมีลักษณะที่จะรักษาความสะอาดได้ง่าย และต้องมีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้อง หรือมี

พัฒนาระบายอากาศได้เพียงพอ ระยะตั้งระหว่างพื้นห้องถึงเพดานยอดคฝหรือผนังตอนต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่า 1.80 เมตร

ในกรณีที่ห้องน้ำและห้องส้วมแยกกัน ต้องมีขนาดพื้นที่ของห้องแต่ละห้องไม่น้อยกว่า 0.90 ตารางเมตร และต้องมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร แต่ถ้าห้องน้ำและห้องส้วมรวมอยู่ในห้องเดียวกันต้องมีพื้นที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร

ข้อ 10 บ่อเกรอะ บ่อซึม ของส้วมต้องอยู่ห่างจากแม่น้ำ คู คลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า 10 เมตร เว้นแต่ส้วมที่มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ต้องตามหลักการสาธารณสุขและมีขนาดที่เหมาะสม ทั้งนี้ตามที่กระทรวงมหาดไทยด้วยความเห็นชอบของกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ตารางที่ 2 จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมของอาคาร

ประเภทอาคาร	ห้องส้วม		ห้องน้ำ	อ่างล้างมือ	
	ชักโครก	ปัสสาวะ			
หอประชุมหรือโรงมหรสพต่อพื้นที่อาคาร 200 ตร.ม. หรือต่อ 100 คน	(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	(ข) สำหรับผู้หญิง	3	-	-	1
สำนักงาน ต่อพื้นที่อาคาร 300 ตร.ม.	(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	(ข) สำหรับผู้หญิง	3	-	-	1
ภัตตาคาร ต่อพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหาร 200 ตร.ม.	(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	(ข) สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1
อาคารพานิช ต่อพื้นที่อาคาร 200 ตร.ม.	(ก) สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	(ข) สำหรับผู้หญิง	3	-	-	1

หมวด 3 ระบบการจัดแสงสว่างและการระบายอากาศ

ข้อ 11 ส่วนต่าง ๆ ของอาคารต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่าความเข้มที่กำหนดไว้ในตารางที่ 3 ทั่วยกกระทงนี้

สถานที่อื่นที่มีได้ระบุไว้ในตารางตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ความเข้มของแสงสว่างของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความเข้มที่กำหนดไว้ในตารางดังกล่าว

ข้อ 12 ระบบการระบายอากาศในอาคารจะจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติหรือโดยวิธีกลก็ได้

ข้อ 13 ในกรณีที่จัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ห้องในอาคารทุกชนิดทุกประเภทต้องมีประตู หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศด้านติดกับอากาศภายนอกเป็นพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ของห้องนั้น ทั้งนี้ ไม่นับรวมพื้นที่ของประตู หน้าต่าง และช่องระบายอากาศที่ติดต่อกับห้องอื่นหรือช่องทางเดินภายในอาคาร

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่อาคารหรือสถานที่ที่ใช้เก็บของหรือสินค้า

ข้อ 14 ในกรณีที่ไม้อาจจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติตามข้อ 13 ได้ให้จัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีกลซึ่งใช้กลอุกรณ์ขับเคลื่อนอากาศ กลอุกรณ์นี้ต้องทำงานตลอดเวลา ระหว่างที่ใช้สอยพื้นที่นั้น และการระบายอากาศต้องมีการนำอากาศภายนอกเข้ามาในพื้นที่ไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในตารางที่ 4 ทั่วยกกระทงนี้

สำหรับห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ถ้าได้จัดให้มีการระบายอากาศครอบคลุมแหล่งที่เกิดของกลิ่น ควน หรือก๊าซ ที่ต้องการระบายในขนาดที่เหมาะสมแล้วจะมีอัตราการระบายอากาศในส่วนอื่นของห้องครัวนั้นน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในตารางตามวรรคหนึ่งก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 12 เท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง

ข้อ 17 โรงงาน โรงแรม โรงมหรสพ ห้องประชุม สถานกีฬาในร่ม สถานพยาบาล สถานิชนสงฆ์ มวลชน สำนักงาน ห้างสรรพสินค้า หรือตลาด ต้องจัดให้มีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉิน เช่น แบตเตอรี่ หรือเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น แยกเป็นอิสระจากระบบที่ใช้อยู่ตามปกติ และสามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติเมื่อระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าปกติหยุดทำงาน แหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถจ่ายพลังงานไฟฟ้าได้เพียงพอตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) จ่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง สำหรับเครื่องหมายแสดงทางออกฉุกเฉิน ทางเดิน ห้องโถง บันได บันไดหนีไฟ และระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

(2) ถ่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดเวลาที่ใช้งานสำหรับห้องไอ.ซี.ยู ห้อง ซี.ซี.ยู ห้องช่วยชีวิต
 มุกเงินระบบสื่อสาร และเครื่องสูบน้ำดับเพลิง เพื่อความปลอดภัยสาธารณะและ
 กระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพอนามัยเมื่อ
 กระแสไฟฟ้าขัดข้อง

ตารางที่ 3 ความเข้มของแสงสว่าง

ลำดับ	สถานที่ (ประเภทการใช้)	หน่วยความเข้มของแสงสว่าง (ลักซ์) (LUX)
1	ที่จอดรถ	50
2	ช่องทางเดินภายในอาคารอยู่อาศัยรวม	100
3	ห้องพักในโรงแรมหรืออาคารอยู่อาศัยรวม	100
4	ห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงงาน โรงเรียน โรงแรม สำนักงาน หรืออาคารอยู่อาศัยรวม	100
5	โรงมหรสพ (บริเวณที่นั่งสำหรับคนดูขณะที่ 6 ไม่มีการแสดง)	100
7	ช่องทางเดินภายในโรงงาน โรงเรียน โรงแรม สำนักงาน หรือสถานพยาบาล	200
10	ห้างสรรพสินค้า	200
11	ตลาด ห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงมหรสพ	200
13	ห้องสมุด ห้องเรียน	300
14	ห้องประชุม บริเวณที่ทำงานในสำนักงาน	300

ตารางที่ 4 อัตราการระบายอากาศโดยวิธีกล

ลำดับ	สถานที่ (ประเภทการใช้)	อัตราการระบาย อากาศไม่น้อยกว่า จำนวนเท่าของ ปริมาตรของห้อง ใน 1 ชั่วโมง
1	ห้องน้ำ ห้องส้วมของที่พักรถหรือ	2
2	สำนักงาน	3
3	ห้องน้ำ ห้องส้วมของอาคารสาธารณะ	3
4	ที่จอดรถที่อยู่ต่ำกว่าระดับพื้นดิน	3
5	โรงงาน	3
6	โรงพยาบาล	3
7	อาคารพาณิชย์	3
8	ห้างสรรพสินค้า	7
9	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	7
10	สำนักงาน	7
11	ห้องพักในโรงแรมหรืออาคารชุด	12
12	ห้องครัวของที่พักรถหรือ ห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและ เครื่องดื่ม	24

ตารางที่ 5 อัตราการระบายอากาศในกรณีที่มีระบบปรับอากาศ

ลำดับ	สถานที่ (ประเภทการใช้)	ลูกบาศก์เมตร/ ชั่วโมง/ตารางเมตร
1	ห้างสรรพสินค้า (ทางเดินชมสินค้า)	2
2	โรงงาน	2
3	สำนักงาน	2
4	สถานอาบ อบ นวด	2
5	สถานที่สำหรับติดต่อธุรกิจในธนาคาร	2
6	ห้องพักในโรงแรมหรืออาคารชุด	2
7	ห้องปฏิบัติการ	2
8	ร้านตัดผม	3
9	สถานกีฬาในร่ม	4
10	โรงมหรสพ (บริเวณที่นั่งสำหรับคนดู)	4
11	ห้องเรียน	4
12	สถานบริหารร่างกาย	5
13	ร้านเสริมสวย	5
14	ห้องประชุม	6
15	ห้องน้ำ ห้องส้วม	10
16	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (ห้องรับประทานอาหาร)	10
17	ไนท์คลับ บาร์ หรือสถานลีลาศ	10
18	ห้องครัว	30
19	สถานพยาบาล	
	- ห้องคนไข้	2
	- ห้องผ่าตัดและห้องคลอด	8
	- ห้องช่วยชีวิตฉุกเฉิน	5
	- ห้อง ไอ.ซี.ยู. และห้อง ซี.ซี.ยู.	5

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 41 (พ.ศ.2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ.2522

ข้อ 2 ที่จอดรถ 1 คัน ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า และต้องมีลักษณะและขนาด ดังนี้

- (1) ในกรณีที่จอดรถขนานกับแนวทางเดินรถหรือทำมุมกับแนวทางเดินรถน้อยกว่าสามสิบบองศา ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร
- (2) ในกรณีที่จอดรถตั้งฉากกับแนวทางเดินรถ ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร แต่ทั้งนี้ จะต้องไม่จัดให้มีทางเข้าออกของรถเป็นทางเดินรถทางเดียว
- (3) ในกรณีที่จอดรถทำมุมกับแนวทางเดินรถมากกว่าสามสิบบองศา ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5.50 เมตร

ข้อ 4 ระยะความสูงสุทธิระหว่างพื้นที่ที่ใช้จอดรถ ทางเดินรถ และทางลาดขึ้นลงของรถ กับส่วนที่ต่ำสุดของชั้นที่ถัดไปของอาคาร ต้องไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร ส่วนของพื้นที่ที่ใช้จอดรถต่างระดับกันจะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 1.00 เมตร และเฉพาะส่วนที่เหลื่อมกันจะมีความสูงน้อยกว่า 2.10 เมตร ก็ได้

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 55 (พ.ศ.2543)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. 2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“อาคารสาธารณะ” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจการทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการ หรือการพาณิชย์กรรม เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม โรงพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สนามกีฬากลางแจ้ง สถานกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อุโมงค์ สะพาน อาคารจอดรถ สถานีรถ ท่าจอดเรือ โป๊ะจอดเรือ สุสาน ฼าปนสถาน ศาสนสถาน เป็นต้น

“อาคารพิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ต้องการมาตรฐานความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัยเป็นพิเศษ เช่น อาคารดังต่อไปนี้

(ก) โรงมหรสพ อัจฉรินทร์ หอประชุม หอสมุด หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์สถาน หรือ ศาสนสถาน

(ค) อาคารหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสูงเกิน 15 เมตร หรือสะพานหรืออาคารหรือโครงหลังคา

ช่วงหนึ่งเกิน 10 เมตร หรือมีลักษณะ โครงสร้างที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณชนได้

“อาคารขนาดใหญ่” หมายความว่า อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกัน เกิน 2,000 ตารางเมตร หรืออาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 15.00 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

“สำนักงาน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสำนักงานหรือที่ทำการ

“โรงมหรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือแสดงมหรสพอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณชนเข้าชมการแสดงนั้น โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

“ภัตตาคาร” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่ม โดยมีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการภายในอาคารหรือภายนอกอาคาร

หมวด 2 ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

วัสดุของอาคาร

ข้อ 14 สิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายที่ติดตั้งบนพื้นดิน โดยตรงให้ทำด้วยวัสดุทนไฟทั้งหมด

ข้อ 15 เสา คาน พื้น บันได และผนังของอาคารที่สูงตั้งแต่สามชั้นขึ้นไป โรงมหรสพ หอประชุม โรงงาน โรงแรม โรงพยาบาล หอสมุด ห้างสรรพสินค้า อาคารขนาดใหญ่ สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ท่าอากาศยาน หรืออุโมงค์ ต้องทำ ด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟด้วย

ข้อ 16 ผนังของตึกแถวหรือบ้านแถว ต้องทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟด้วย แต่ถ้าก่อด้วยอิฐธรรมดาหรือคอนกรีตไม่เสริมเหล็ก ผนังนี้ต้องหนาไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตร

ข้อ 17 ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถวที่สร้างติดต่อกัน ให้มีผนังกันไฟทุกระยะไม่เกินห้าคูหา ผนังกันไฟต้องสร้างต่อเนื่องจากพื้นดินจนถึงระดับคานฝ้าที่สร้างด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ กรณีที่เป็นหลังคา

สร้างด้วยวัสดุไม่ทนไฟให้มีผนังกันไฟสูงเหนือหลังคาไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร ตามความลาดของหลังคา

ข้อ 18 คร่าวในอาคารต้องมีพื้นและผนังที่ทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ ส่วนฝาและเพดานนั้นหากไม่ได้ทำ ด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ ก็ให้หุ้มด้วยวัสดุทนไฟ

บันไดหนีไฟ

ข้อ 27 อาคารที่สูงตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไปและสูงไม่เกิน 23 เมตร หรืออาคารที่สูงสามชั้นและมีคานฝ้าเหนือชั้นที่สามที่มีพื้นที่เกิน 16 ตารางเมตร นอกจากมีบันไดของอาคารตามปกติแล้ว ต้องมีบันไดหนีไฟที่ทำด้วยวัสดุทนไฟอย่างน้อยหนึ่งแห่ง และต้องมีทางเดินไปยังบันไดหนีไฟนั้นได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

ข้อ 28 บันไดหนีไฟต้องมีความลาดชันน้อยกว่า 60 องศา เว้นแต่ตึกแถวและบ้านแถวที่สูงไม่เกินสี่ชั้น ให้มีบันไดหนีไฟที่มีความลาดชันเกิน 60 องศาได้ และต้องมีชานพักบันไดทุกชั้น

ข้อ 29 บันไดหนีไฟภายนอกอาคารต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตรและต้องมีผนังส่วนที่บันไดหนีไฟพาดผ่านเป็นผนังที่ปิดก่อสร้างด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟบันไดหนีไฟตามวรรคหนึ่งถ้าทอดไม่ถึงพื้นชั้นล่างของอาคารต้องมีบันไดโลหะที่สามารถเลื่อนหรือยึดหรือหย่อนลงมาจนถึงพื้นชั้นล่างได้

ข้อ 30 บันไดหนีไฟภายในอาคารต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร มีผนังที่ปิดสร้างด้วยวัสดุฉนวนที่เป็นวัสดุทนไฟกัน โดยรอบ เว้นแต่ส่วนที่เป็นช่องระบายอากาศและช่องประตูลิฟท์ และต้องมีอากาศถ่ายเทจากภายนอกอาคารได้โดยแต่ละชั้นต้องมีช่องระบายอากาศที่เปิดสู่ภายนอกอาคาร ได้มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 1.4 ตารางเมตร กับต้องมีแสงสว่างให้เพียงพอทั้งกลางวันและกลางคืน

ข้อ 31 ประตูหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร สูงไม่น้อยกว่า 1.90 เมตร และต้องทำเป็นบานเปิดชนิดผลักออกสู่ภายนอกเท่านั้น กับต้องติดอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง และต้องสามารถเปิดออกได้โดยสะดวกตลอดเวลา ประตูหรือทางออกสู่บันไดหนีไฟต้องไม่ธรณีหรือขบกัน

ข้อ 32 พื้นหน้าบันไดหนีไฟต้องกว้างไม่น้อยกว่าความกว้างของบันไดและอีกด้านหนึ่งกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

หมวด 4 แนวอาคารและระยะต่าง ๆ ของอาคาร

ข้อ 44 ความสูงของอาคาร ไม่ว่าจะจากจุดหนึ่งจุดใด ต้องไม่เกินสองเท่าของระยะราบวัดจากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวเขตด้านตรงข้ามของถนนสาธารณะที่อยู่ใกล้อาคารนั้นที่สุด ความสูงของอาคารให้วัดแนวตั้งจากระดับถนนหรือระดับพื้นดินที่ก่อสร้างขึ้นไปถึงส่วนของอาคารที่สูงที่สุด สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

ข้อ 45 อาคารหลังเดียวกันซึ่งมีถนนสาธารณะสองสายขนาดไม่เท่ากันขนานอยู่ เมื่อระยะระหว่างถนนสาธารณะสองสายนั้นไม่เกิน 60 เมตร และส่วนกว้างของอาคารตามแนวถนนสาธารณะที่กว้างกว่าไม่เกิน 60 เมตร ความสูงของอาคาร ณ จุดใดต้องไม่เกินสองเท่าของระยะราบที่ใกล้ที่สุดจากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวเขตถนนสาธารณะด้านตรงข้ามของสายที่กว้างกว่า

ข้อ 46 อาคารหลังเดียวกันซึ่งอยู่ที่มุมถนนสาธารณะสองสายขนาดไม่เท่ากัน ความสูงของอาคาร ณ จุดใดต้องไม่เกินสองเท่าของระยะราบที่ใกล้ที่สุด จากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวเขตถนนสาธารณะด้านตรงข้ามของสายที่กว้างกว่า และความยาวของอาคารตามแนวถนนสาธารณะที่แคบกว่าต้องไม่เกิน 60 เมตร

สำหรับอาคารซึ่งเป็นห้องแถวหรือตึกแถว ความยาวของอาคารตามแนวถนนสาธารณะที่แคบกว่าต้องไม่เกิน 15 เมตร

- (2) อาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 3 เมตรผนังของอาคารที่อยู่ห่างเขตที่ดินน้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ
- (2) ต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร เว้นแต่จะก่อสร้างชิดเขตที่ดินและอาคารดังกล่าวจะก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 15 เมตร ผนังของอาคารที่อยู่ชิดเขตที่ดินหรือห่างจากเขตที่ดินน้อยกว่าที่ระบุไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องก่อสร้างเป็นผนังทึบ และคานฟ้าของอาคารด้านนั้นให้ทำ ผนังทึบสูงจากคานฟ้าไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร ในกรณีก่อสร้างชิดเขตที่ดินต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียงด้านนั้นด้วย

กฎกระทรวง

กำหนดถึงอำนาจความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

พ.ศ. 2548

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

“สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา” หมายความว่า ส่วนของอาคารที่สร้างขึ้นและอุปกรณ์อันเป็นส่วนประกอบของอาคารที่ติดตั้งอยู่ภายในและภายนอกอาคาร เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

“ลิฟต์” หมายความว่า อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับนำคนขึ้นลงระหว่างพื้นของอาคารที่ต่างระดับกัน แต่ไม่ใช่บันไดเลื่อนหรือทางเลื่อน

“พื้นผิวต่างสัมผัส” หมายความว่า พื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงซึ่งคนพิการทางการมองเห็นสามารถสัมผัสได้

“ความกว้างสุทธิ” หมายความว่า ความกว้างที่วัดจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งโดยปราศจากสิ่งใด ๆ กีดขวาง

ข้อ 3 อาคารประเภทและลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชราตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ในบริเวณที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไป

(2) สำนักงาน โรงมหรสพ โรงแรม หอประชุม สนามกีฬา ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า ประเภทต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน 2,000 ตาราง เมตร

หมวด 2 ทางลาดและลิฟต์

ข้อ 7 อาคารตามข้อ 3 หากระดับพื้นภายในอาคาร หรือระดับพื้นภายในอาคารกับภายนอกอาคาร หรือระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคารมีความต่างระดับกันเกิน 20 มิลลิเมตร ให้มีทางลาดหรือลิฟต์ ระหว่างพื้นที่ต่างระดับกัน แต่ถ้ามีความต่างระดับกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา

ข้อ 8 ทางลาดให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (3) ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวของทุกช่วง รวมกันตั้งแต่ 6,000 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
- (4) มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
- (5) ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6,000 มิลลิเมตร ในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 6,000 มิลลิเมตร ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด
- (6) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร และมีราวกันตก

ข้อ 10 ลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ที่มีลักษณะเป็นห้องลิฟต์ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (2) ช่องประตูลิฟต์ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และต้องมีระบบแสง เพื่อป้องกันไม่ให้ประตูลิฟต์หนีบผู้โดยสาร

หมวด 3 บันได

ข้อ 11 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีบันไดที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้อย่างน้อย
ชั้นละ 1 แห่ง โดยต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
- (2) มีชันพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2,000 มิลลิเมตร
- (4) ลูกตั้งสูงไม่เกิน 150 มิลลิเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือ
ความกว้างไม่น้อยกว่า 280 มิลลิเมตร และมีขนาดสม่ำเสมอตลอดช่วงบันได ในกรณีที่
ขึ้นบันไดเหลื่อมกันหรือมีลูกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 20 มิลลิเมตร

หมวด 4 ที่จอดรถ

ข้อ 12 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา อย่าง
น้อยตามอัตราส่วน ดังนี้

- (2) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือ
ทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 2 คัน

ข้อ 13 ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้
มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปผู้
พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900
มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และมีป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร และ
ยาวไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2,000 มิลลิเมตร ในตำแหน่งที่เห็นได้
ชัดเจน

ข้อ 14 ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่
น้อยกว่า 2,400 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6,000 มิลลิเมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้าง
ไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิว
เรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ

หมวด 5 ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร

ข้อ 15 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีทางเข้าอาคารเพื่อให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้ด้วยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่มีขั้น ไม่มีสิ่งกีดขวาง หรือส่วนของอาคารยื่นล้ำออกมาเป็นอุปสรรคหรืออาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
- (2) อยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือพื้นลานจอดรถ ในกรณีที่อยู่ต่างระดับต้องมีทางลาดที่สามารถขึ้นลงได้สะดวก และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ

หมวด 7 ห้องส้วม

ข้อ 20 อาคารตามข้อ 3 ที่จัดให้มีห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไป ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้องในห้องส้วมนั้นหรือจะจัดแยกออกมาอยู่ในบริเวณเดียวกันกับห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไปก็ได้

สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้อง

ข้อ 21 ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

หมวด 9 โรงมหรสพ หอประชุม และโรงแรม

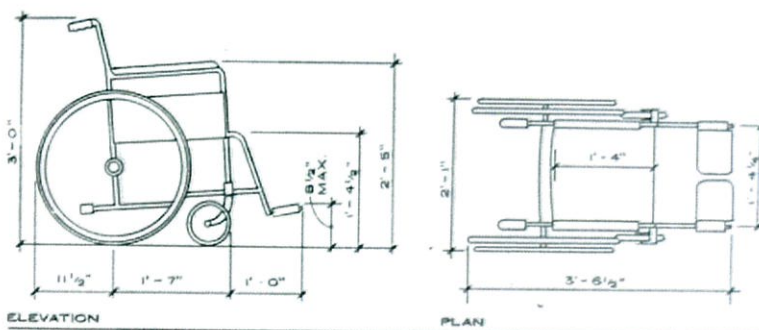
ข้อ 26 อาคารตามข้อ 3 ที่เป็นโรงมหรสพหรือหอประชุมต้องจัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับเก้าอี้ล้ออย่างน้อยหนึ่งที่นั่งทุก ๆ จำนวน 100 ที่นั่ง โดยพื้นที่เฉพาะนี้เป็นพื้นที่ราบขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 1,400 มิลลิเมตร ต่อหนึ่งที่นั่ง อยู่ในตำแหน่งที่เข้าออกได้

การศึกษาการออกแบบเกี่ยวกับผู้พิการ

และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ ตั้งแต่ถนนหนทาง ทางเดินเข้าสู่อาคาร ประตูทางเข้า ลิฟท์ และห้องน้ำ ต่างๆ ในอาคารรวมทั้งรายละเอียดอื่นที่ให้โอกาสคนพิการ โดยให้โอกาสเท่าเทียมกัน และอยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน จึงได้กำหนดมาตรฐานการออกแบบเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

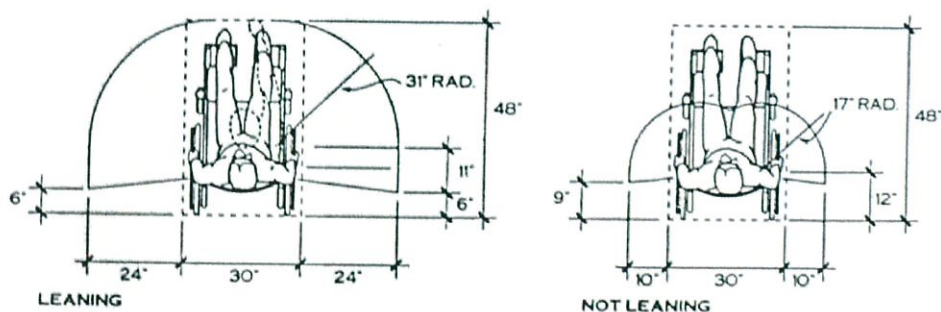
1. ACCESSIBILITY GUIDELINES FOR BUILDING AND FACILITIES ของ AMERICANS WITH DISABILITIES ACTS
2. DESIGN GUIDE FOR BARRIER – FREE FACILITIES ของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์
3. มาตรฐาน การออกแบบบาทวิถี และเฟอร์นิเจอร์ ของการออกแบบ สำนักงานโยธา กรุงเทพมหานคร

ELEVATION
THE WHEELCHAIR

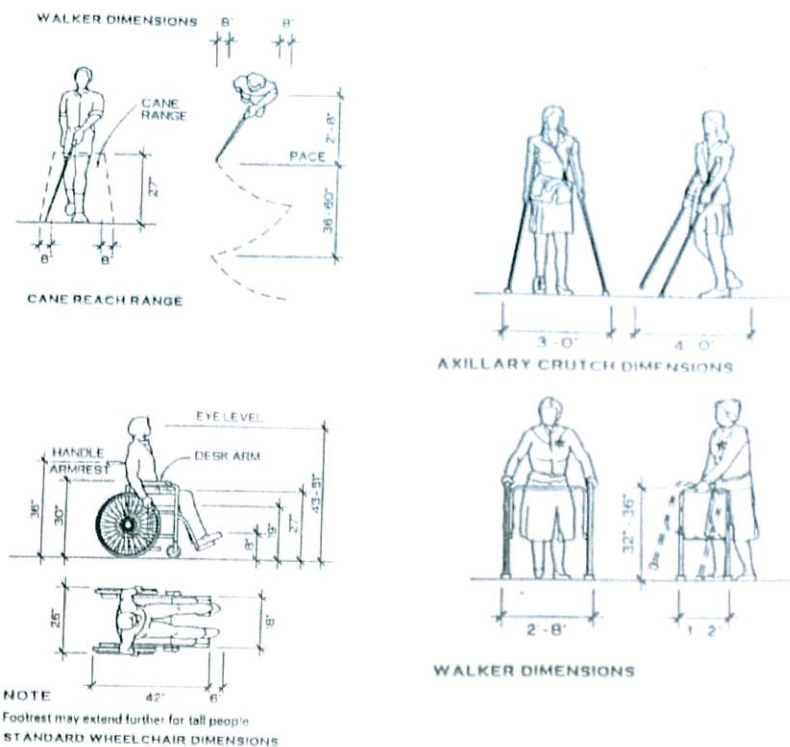
NOTE:

All information shown here is predicated on requirements of a wheelchair and therefore will be adequate for any other means of ambulation.

HORIZONTAL REACH LIMITS

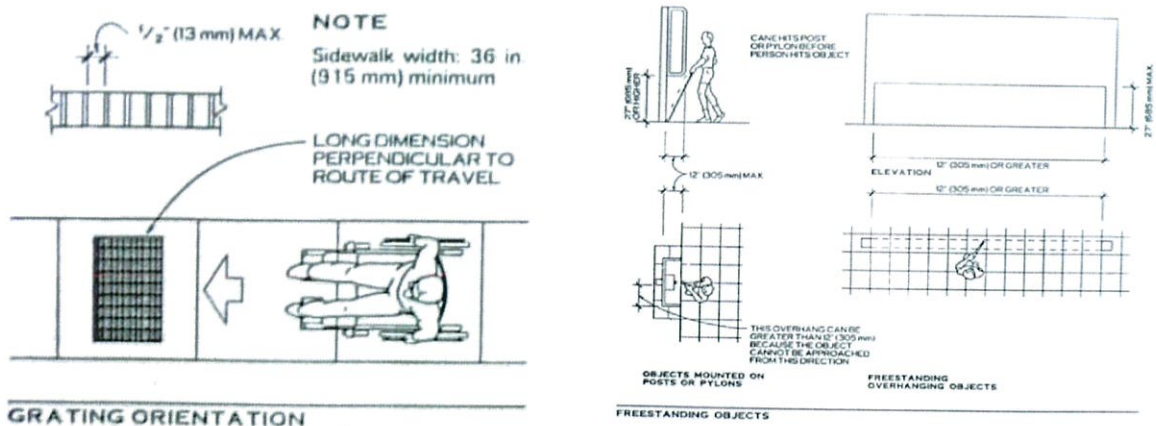
รูปแสดงขนาดและระยะทางขอบเขตในการใช้รถเข็น

รูปที่แสดงขอบเขตการใช้อุปกรณ์ต่างๆของคนพิการ

1. ทางเข้าสู่อาคาร (ACCESSIBLE BUILDING)

- เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ขรุขระ ไม่มีสิ่งกีดขวาง
- ให้อยู่ในระดับเดียวกันกับพื้นที่ลานจอดรถ หากอยู่ที่ต่างระดับต้องมีทางลาดสามารถเข้า-ออก ตัวอาคารได้และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ
- ก่อนถึงประตูทางเข้า - ออก อาคาร ถ้ามีพื้นที่ต่างระดับกัน ให้ใช้สีทาหรือติดเครื่องหมาย สำหรับผู้พิการทางการมองเห็น

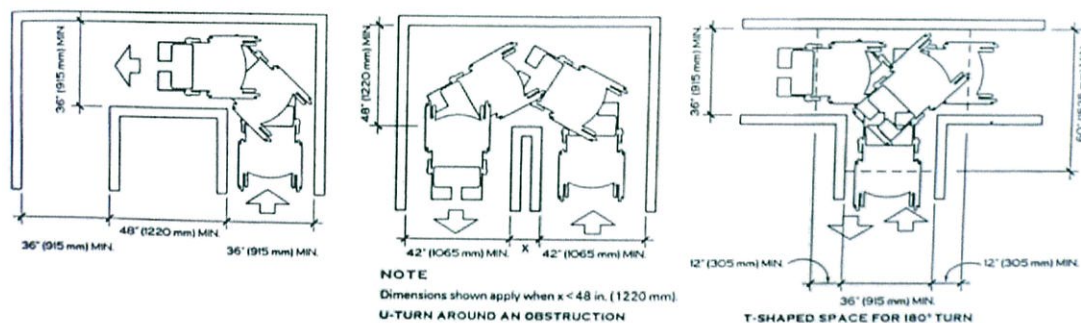

รูปแสดงรูปแบบทางเท้าและลักษณะการใช้งาน

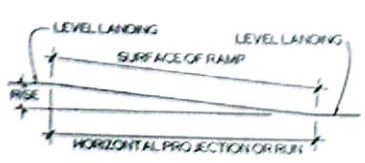
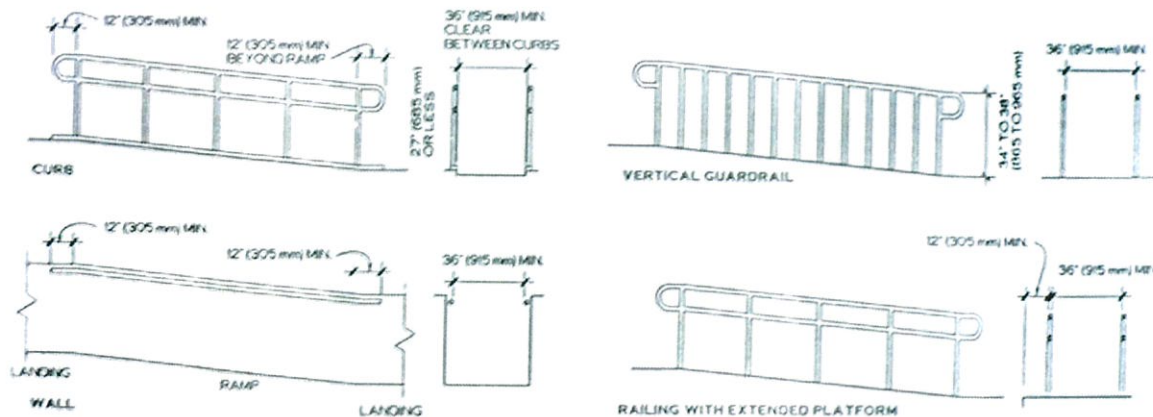
2. ทางลาด(RAMPS)

- ทางลาดภายนอกอาคารให้สำหรับเข้าสู่ตัวอาคาร หรือที่เชื่อมต่อระหว่างอาคาร
- พื้นผิวทางลาด ให้ใช้วัสดุกันลื่น
- ความลาดเอียงมีสัดส่วนดังนี้ น้อยที่สุด 1 : 20 โดยทั่วไป 1 : 12
- ทางลาดด้านที่ไม่มีฝั่งกั้นให้ทำขอบสูงจากพื้นผิวไม่ต่ำกว่า 50 มม. เพื่อกันรถเข็นตกหรือผู้พิการก้าวพลาด
- มีราวจับทั้งสองข้าง สูงจากพื้นอย่างน้อย 850 – 950 มม. ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 40 – 50 มม.
- ราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นถึงสิ้นสุดของทางลาดด้านละไม่น้อยกว่า 300 มม.

U-TURN AND PASSING SPACES

รูปแสดงระยะเส้นทางสัญจร

SAMPLE RAMP DIMENSIONS

SLOPE	MAXIMUM RISE		MAXIMUM RUN	
	IN.	MM	FT	M
1:12 to < 1:16	30	760	30	9
1:16 to < 1:20	30	760	40	12

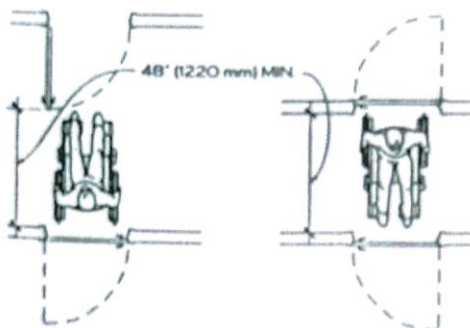
NOTE

Slope < 1:20 is not a ramp so no handrails are required.

รูปแสดงแบบทางลาดทั่วไป

3. ประตู(DOOR)

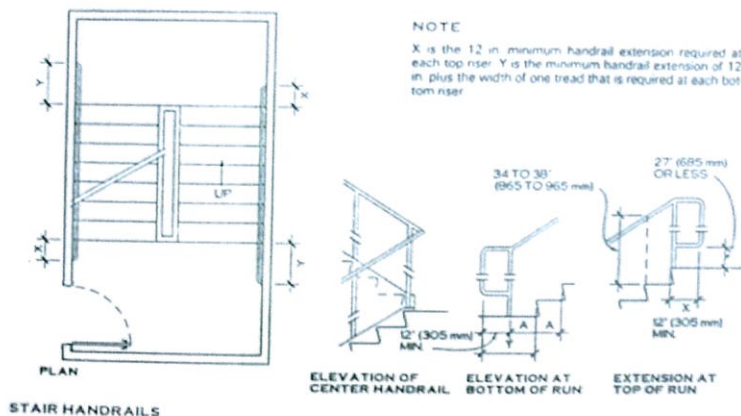
- ธรณีประตูหากจำเป็นต้องมี ให้ขอบทั้งสองข้างมีความลาดเอียงให้สะดวกสำหรับ รถเข็น และคนพิการที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน
- มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 850 มม.
- ประตูเป็นลักษณะเลื่อนเปิด - ปิด ง่าย
- ถ้าประตูเป็นชนิดผลักเข้า - ออก ให้เปิดได้กว้าง หากเปิดออกสู่ทางเดินหรือระเบียง ต้อง ไม่กีดขวางเส้นทางสัญจร
- กรณีลูกฝักเป็นกระจกให้ติดเครื่องหมายแถบสี หรือทำที่สังเกตุดูเห็นได้ชัดสำหรับผู้พิการ ทางการมองเห็น
- มือจับเปิด - ปิดประตูควรเป็นชนิดก้าน หรือเขาควยติดตั้งในแนวตั้งและอยู่สูงจากพื้น ไม่เกิน 1200 มม.

รูปแสดงแบบสำหรับประตูบานพับ 2 ชุดต่อเนื่อง

4. บันได(STAIRS)

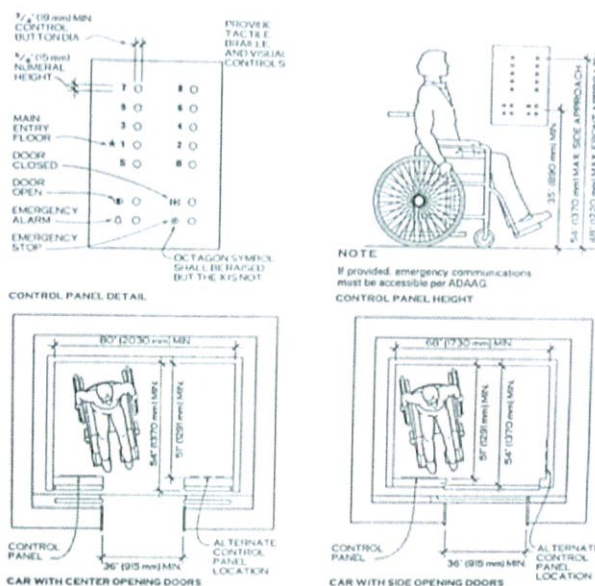
- ใช้งานทั่วไปทั้งภายใน และภายนอกอาคาร
- บันไดควรมีขั้นเท่ากันทุกชั้น
- มีความลาดน้อย
- ควรปิดลูกตั้ง
- จมูกบันไดยื่นน้อยที่สุด
- ราว ควรมีระดับความสูงจากขั้นบันไดเท่ากันตลอด ควรให้มือจับได้สะดวก
- ราวบันไดควรมีขั้นเลขตัวบันไดทั้งบนและล่าง
- ราวบันไดควรมีสีที่มองเห็นได้ชัดเจนจากบริเวณ โดยรอบ
- ช่วงบันไดต้องไม่ยาวเกินไป
- ชานพัก ควรกว้างยาวประมาณความกว้างของช่วงบันได
- บันไดควรมีแสงสว่างที่เพียงพอ

รูปแสดงมาตรฐานบันได

5. ลิฟต์ (ELEVATORS)

- ไม่มีสิ่งกีดขวางบริเวณที่กดปุ่มลิฟต์
- เมื่อลิฟต์หยุดตามชั้นต่างๆ ให้มีเลขบอกชั้นนั้นๆ ภายในห้องลิฟต์
- ปุ่มกดเรียกลิฟต์และปุ่มบังคับลิฟต์ให้อยู่สูงจากพื้นระหว่าง 900 – 1200 มม. และมีอักษรเบรลล์กำกับไว้ทุกปุ่มที่มีสิ่งตีพิมพ์กำกับ
- เมื่อลิฟต์ขัดข้องให้มีเสียงและดวงไฟเตือนภัยแบบกระพริบ เพื่อให้ผู้พิการมองเห็น และผู้พิการทางการได้ยิน ได้ทราบและให้มีสัญญาณไฟให้ผู้พิการทางการได้ยินรับทราบว่าผู้ที่อยู่ข้างนอกลิฟต์ทราบว่าลิฟต์ขัดข้องและกำลังให้ความช่วยเหลืออยู่ในกรณีที่ผู้พิการทางการได้ยินอยู่ในลิฟต์คนเดียว

รูปแสดงรูปแบบลิฟต์สำหรับคนพิการ

6. ห้องน้ำ(BATH ROOMS)

- ประตูห้องน้ำที่จัดให้คนพิการเป็นบานเลื่อน ไม่มีธรณีประตู มีความกว้างไม่น้อยกว่า 800 มม.

- ติดอักษรเบรลล์เพื่อให้ทราบว่าเป็นห้องน้ำชายหรือหญิงไว้บริเวณใกล้ประตู

- พื้นห้องน้ำให้ใช้วัสดุกันลื่น

- ให้มีราวจับจากประตูทางเข้าไปยังที่อาบน้ำหรือห้องน้ำสูงไม่น้อยกว่า 800 มม. และไม่เกิน 900 มม.

- ติดตั้งสัญญาณไฟสำหรับเตือนภัยหรือเรียกหา ในระหว่างผู้พิการทางการได้ยินคิดอยู่ในห้องน้ำ

- อ่างล้างมือ (LAVATORIES)

- ได้อ่างให้มีที่สำหรับรถเข็นสอดเข้าได้

- ก๊อกน้ำใช้ชนิดก้านโยก หรือก้านกด

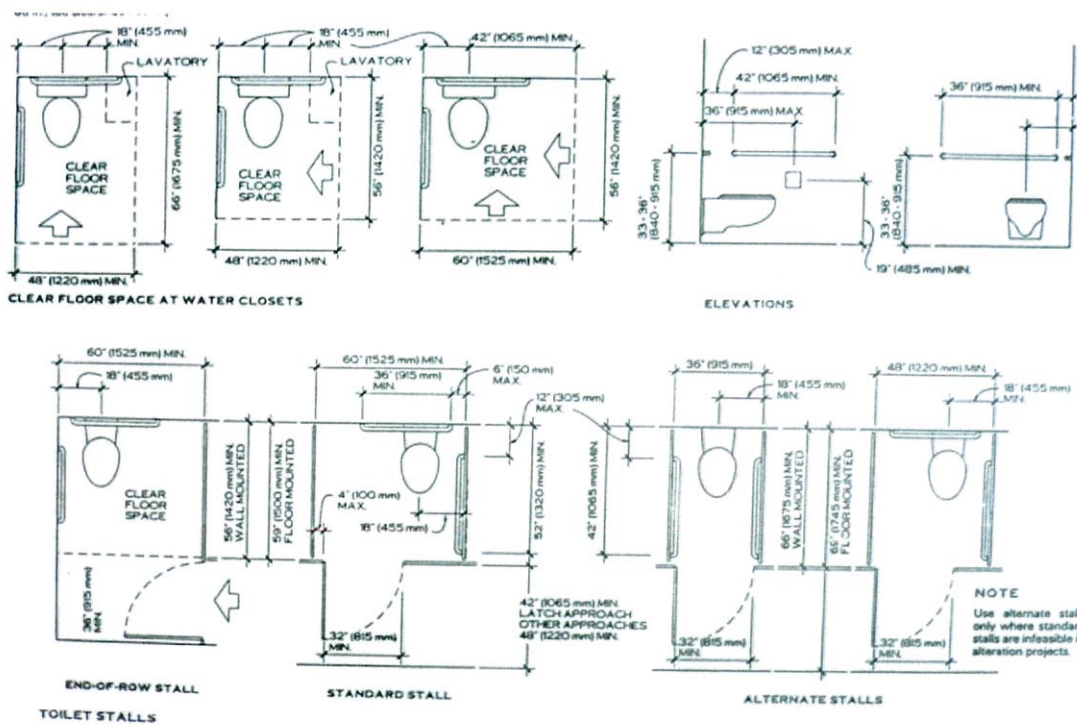
- ห้องส้วม (TOILET ROOMS)

- ประตูห้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา ไม่มีธรณี ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องไม่เกิน 65 มม.

- โถส้วมใช้ชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 450 มม. และมีพนักพิงหลัง

- ที่ป้อนน้ำเป็นชนิดคันโยก

- มีราวจับแนวระดับความสูงไม่ต่ำกว่า 825 มม. และไม่เกิน 900 มม.

รูปแสดงระยะต่างๆในห้องน้ำคนพิการ

ภาคผนวก ข.

กฎหมายและเทศบัญญัติเกี่ยวกับที่ตั้งโครงการ

กฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองภูเก็ต พ.ศ. 2544

ข้อ 6 การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทและแสดงโครงการคมนาคมและขนส่งทำกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

(3) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 3.1 ถึงหมายเลข 3.18 ที่กำหนดไว้เป็นสีแดง ให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก

ข้อ 9 ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรม การอยู่อาศัยและการท่องเที่ยว สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้เพิ่มได้อีกไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ

ที่ดินประเภทนี้ ยกเว้นในบริเวณตามวรรคสาม ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่ก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- (2) คลังน้ำมันเชื้อเพลิงและสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ไม่ใช่ก๊าซปิโตรเลียมเหลวและก๊าซธรรมชาติ เพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง
- (3) สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และห้องบรรจุก๊าซ สำหรับก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ไม่หมายความรวมถึงร้านจำหน่ายก๊าซ สถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
- (4) เลียงม้า โค กระบือ สุกร แพะ แกะ ห่าน เป็ด ไก่ งู จระเข้ หรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อการค้า

ข้อ 4 ให้จำแนกพื้นที่ตามข้อ 3 เป็น 9 บริเวณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

บริเวณที่ 8 หมายถึงพื้นที่ในเกาะภูเก็ตและเกาะต่าง ๆ นอกจากบริเวณที่ 1 - 7

ข้อ 8 การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารในบริเวณที่ตามข้อ 4 ซึ่งไม่ใช่กรณีที่ต้องห้ามตามข้อ 4 ข้อ 6 หรือข้อ 7 ให้เป็นไปตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(8) พื้นที่บริเวณที่ 8 ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 23 เมตร แต่ถ้ามีความสูงเกิน 23 เมตรต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามข้อ 13 และต้องห่างจากเขตถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า 60 เมตรด้วย

ข้อ 9 การก่อสร้างหรือตัดแปลงตามข้อ 8 ต้องมีพื้นที่ว่างตามเกณฑ์ต่อไปนี้

(3) พื้นที่บริเวณที่ 3 บริเวณที่ 5 บริเวณที่ 6 และบริเวณที่ 8 ถ้าเป็นอาคารประเภทบ้านเดี่ยว บ้านแฝด อาคารสำนักงาน ที่อยู่อาศัยรวมหรืออาคารสาธารณะให้มีพื้นที่ว่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของแปลงที่ดินที่ยื่นขออนุญาตก่อสร้าง

ข้อ 11 การวัดความสูงของอาคารในพื้นที่บริเวณ 1 บริเวณ 2 บริเวณ 3 บริเวณ 4 บริเวณ 5 บริเวณ 6 บริเวณ 8 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(1) กรณีไม่มีการปรับระดับพื้นดินหรือมีการปรับระดับพื้นดินให้ต่ำกว่าถนนสาธารณะในบริเวณที่ก่อสร้าง ให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้าง ในกรณีที่มีการปรับระดับพื้นดินให้เท่าถนน ให้วัดจากระดับถนนสาธารณะ

(2) กรณีมีห้องใต้ดินซึ่งค่าระดับเป็นลบ ความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างเช่นเดียวกับกรณี(1)

(3) กรณีพื้นดินเป็นเชิงลาดแนวเชิงเขา ความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินก่อสร้าง ณ จุดต่ำสุดของอาคารหลังนั้น

การวัดระดับความสูงของอาคารให้วัดจากระดับตามบรรทัดหนึ่งขึ้นไปในแนวตั้งถึงส่วนที่สูงสุดของอาคารสำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดถึงยอดผนังสูงสุด

ภาคผนวก ก.

พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม

พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“มัสยิด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจ โดยจะต้องมีละหมาดวันศุกร์ เป็นปกติ และเป็นสถานที่สอนศาสนาอิสลาม

“สัปบุรุษประจำมัสยิด” หมายความว่า มุสลิมที่คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดมีมติรับเข้า เป็นสัปบุรุษประจำมัสยิด และมีชื่ออยู่ในทะเบียนสัปบุรุษประจำมัสยิด แต่ผู้นั้นจะเป็นสัปบุรุษเกินกว่าหนึ่งมัสยิดในเวลาเดียวกันไม่ได้

“อิหม่าม” หมายความว่า ผู้นำศาสนาอิสลามประจำมัสยิด

“คอเต็บ” หมายความว่า ผู้แสดงธรรมประจำมัสยิด

“บิหลั่น” หมายความว่า ผู้ประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจตามเวลา

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม* รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ของแต่ละกระทรวง กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1 บททั่วไป

มาตรา 6 พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจุฬาราชมนตรีคนหนึ่ง เพื่อเป็นผู้นำกิจการศาสนาอิสลามในประเทศไทย

ให้นายกรัฐมนตรีนำชื่อผู้ที่จะดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทั่วประเทศขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นจุฬาราชมนตรี หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาจุฬาราชมนตรีตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้มีเงินอุดหนุนฐานะจุฬาราชมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หมวด 3 คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

มาตรา 16 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วยจุฬาราชมนตรีเป็นประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และจากกรรมการอื่นซึ่งคัดเลือกโดยจุฬาราชมนตรีมีจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ถ้ามีเหตุให้ปิดทิ้ง การคัดเลือกผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และการคัดเลือกกรรมการอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยตนเองเป็นรองประธานกรรมการ เลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น

มาตรา 18 คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม*ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศาสนาอิสลามแก่คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมอบหมาย
- (4) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและการจัดหาผลประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและมัสยิด
- (5) ออกระเบียบวิธีการดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (6) ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในจังหวัดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ในการนี้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะมอบหมายให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่ใกล้เคียงปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้
- (7) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านตามมาตรา 41
- (8) จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารและบัญชีรายรับรายจ่ายของสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

- (9) ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม
- (10) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศาสนา และการศึกษาศาสนาอิสลาม
- (11) ประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในกิจการที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม
- (12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 22 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยอาจมีมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ และให้เลขาธิการคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการของสำนักงาน

หมวด 4 คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

มาตรา 23 จังหวัดใดมีราษฎรนับถือศาสนาอิสลามและมีมัสยิดตามมาตรา 13 ไม่น้อยกว่าสามมัสยิด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยประกาศให้จังหวัดนั้นมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคน

การคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการให้อิหม่ามประจำมัสยิดในจังหวัดนั้นเป็นผู้คัดเลือก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น

ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ และกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 24 กรรมการอิสลามประจำจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 17

- (2) เป็นสัปบุรุษประจำมัสยิดในจังหวัดนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก
- (3) มีภูมิฐานะอยู่ในจังหวัดนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก

มาตรา 25 กรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี เมื่อตำแหน่งกรรมการอิสลามประจำจังหวัดว่างลงให้มีการคัดเลือกกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่ตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนถึงกำหนดตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และยังมีกรรมการเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่ได้รับการคัดเลือก จะไม่ให้มีการคัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ กรรมการที่ได้รับการคัดเลือกแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 26 ในจังหวัดที่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- (2) กำกับดูแลและตรวจตราการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในจังหวัดและจังหวัดอื่นตามที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมอบหมาย
- (3) ประนีประนอมหรือชี้ขาดคำร้องทุกข์ของสัปบุรุษประจำมัสยิดซึ่งเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (4) กำกับดูแลการคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำมัสยิดให้เป็นไปโดยเรียบร้อย
- (5) พิจารณาแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- (6) สอบสวนพิจารณาให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 40 (4)
- (7) สั่งให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิดพักหน้าที่ระหว่างถูกสอบสวน
- (8) พิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้ง การย้าย การรวม และการเลิกมัสยิด
- (9) แต่งตั้งผู้รักษาการแทนในตำแหน่ง อิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่น
- (10) ออกหนังสือรับรองการสมรสและการหย่าตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (11) ประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามเมื่อได้รับการร้องขอ

(12) จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารและบัญชีรายรับ รายจ่าย ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และรายงานผลการดำเนินงานฐานะการเงิน และทรัพย์สินให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทราบปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

(13) ออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามในจังหวัด

มาตรา 29 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด โดยมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดอาจมีมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ และให้เลขานุการคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการของสำนักงาน

หมวด 5 คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

มาตรา 30 ให้มีคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (1) อิหม่ามเป็นประธานกรรมการ
- (2) คอเด็บเป็นรองประธานกรรมการ
- (3) บิหลั่นเป็นรองประธานกรรมการ และ

(4) กรรมการอื่นตามจำนวนที่ที่ประชุมสัจปุรุษประจำมัสยิดนั้นกำหนดจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนแต่ไม่เกินสิบสองคนให้สัจปุรุษประจำมัสยิดซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป ประชุมกันคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง

ให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดเลือกกรรมการตาม (4) เป็นเลขานุการหนึ่งคน นายทะเบียนหนึ่งคน เหรณูญิกหนึ่งคน และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นให้ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรือกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นประธานในที่ประชุมสัจปุรุษประจำมัสยิด เพื่อดำเนินการคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำมัสยิด แล้วเสนอคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยกำหนด

มาตรา 35 คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) บำรุงรักษามัสยิดและทรัพย์สินของมัสยิดให้เรียบร้อย
- (2) วางระเบียบปฏิบัติภายในของมัสยิดเพื่อให้การดำเนินงานของมัสยิดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (3) ปฏิบัติตามคำแนะนำชี้แจงของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในเมื่อไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและกฎหมาย
- (4) สนับสนุนสัจปุรุษในการปฏิบัติศาสนกิจ ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางที่ชอบตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (5) พิจารณามีมติรับมุสลิมเข้าเป็นสัจปุรุษประจำมัสยิด
- (6) อำนวยความสะดวกและอบรมสั่งสอนให้สัจปุรุษประจำมัสยิดปฏิบัติศาสนกิจโดยถูกต้องเคร่งครัด
- (7) ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสัจปุรุษประจำมัสยิดเมื่อได้รับการร้องขอ
- (8) จัดให้มีและรักษาสมุดทะเบียนสัจปุรุษประจำมัสยิด และตรวจตราแก้ไขเพิ่มเติมสมุดทะเบียนดังกล่าวให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง
- (9) จำหน่ายชื่อสัจปุรุษประจำมัสยิดออกจากทะเบียน เมื่อได้สอบสวนแล้วปรากฏว่าผู้นั้นกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (10) จัดให้มีทะเบียนทรัพย์สิน เอกสาร และบัญชีรายรับรายจ่ายของมัสยิดให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และทรัพย์สินของมัสยิด แล้วรายงานให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี
- (11) ดูแลวงจันทร์และแจ้งผลการดูแลวงจันทร์ต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
- (12) ส่งเสริมการศึกษาและจัดกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม

มาตรา 37 อิหม่ามมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- (2) ปกครองดูแลและแนะนำเจ้าหน้าที่ของมัสยิดให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เรียบร้อย
- (3) แนะนำให้สัปบุรุษประจำมัสยิดปฏิบัติให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและกฎหมาย
- (4) อำนวยความสะดวกแก่มุสลิมในการปฏิบัติศาสนกิจ
- (5) สั่งสอนและอบรมหลักธรรมทางศาสนาอิสลามแก่บรรดาสัปบุรุษประจำมัสยิด

มาตรา 38 คอเต็บมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการแสดงธรรมแก่สัปบุรุษประจำมัสยิด

มาตรา 39 บิหลันมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจตามเวลา

บทเฉพาะกาล

มาตรา 43 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 9 ให้กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และกรรมการอิสลามประจำจังหวัดซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำรงตำแหน่งต่อไปอีกสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิดซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 40

มาตรา 44 ให้มัสยิดซึ่งได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2490 เป็นมัสยิดตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 45 ให้ “อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย” ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488 เป็นอิสลามวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 46 บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2490 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488 ให้ใช้

บังคับโดยอนุโลมก่อนจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2490 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2491 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้